

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Inleiding.....	5
Kerngegevens.....	8
Algemeen financieel beeld.....	9
Programma's	17
1. Bestuur & Burger	18
2. Veiligheid.....	23
3. Sociaal Domein.....	28
4. Volksgezondheid	33
5. Onderwijs & Educatie.....	37
6. Verkeer, vervoer & waterstaat	41
7. Sport, cultuur & recreatie	46
8. Milieu & duurzaamheid	54
9. Economie & toerisme.....	58
10. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	64
11. Algemene Dekkingsmiddelen	72
Paragrafen.....	78
1. Lokale heffingen.....	79
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	89
3. Onderhoud kapitaalgoederen.....	100
4. Financiering.....	106
5. Bedrijfsvoering	112
6. Verbonden partijen.....	118
7. Grondbeleid	166
8. Openbaarheidsparaagraaf (WOO)	172
Bijlagen.....	173
Bijlage 1 Overzicht reserves en voorzieningen	174
Bijlage 2 Overzicht verloop algemene reserve	183
Bijlage 3 Overzicht uitgeleende & opgenomen gelden	184
Bijlage 4 Overzicht begrotingsevenwicht 2027-2030	190
Bijlage 5 Overzicht baten en lasten	191
Bijlage 6 Overzicht incidentele baten en lasten.....	192
Bijlage 7 Overzicht structurele stortingen en onttrekkingen aan reserves	194
Bijlage 8 Meerjarig investeringschema 2027-2030	195
Bijlage 9 Overzicht wettelijke indicatoren	196
Bijlage 10 Opbouwtafel algemene uitkering 2027-2030	199

Bijlage 11 Overige besparingen	200
Bijlage 12 Afkortingenlijst	201

Voorwoord

Op grond van de “Financiële verordening gemeente Brunssum 2023”, het unaniem vastgestelde raadsakkoord en het collegeprogramma biedt het college van B&W uw Raad de Programmabegroting 2027 en de Meerjarenbegroting 2028-2030 ter vaststelling aan. In het eerste deel van de begroting tonen wij het algemeen financieel beeld met een korte toelichting. Bij de programma's wordt dit verder toegelicht.

De Programmabegroting 2027 bestaat uit 11 programma's. De 11 programma's hebben een structuur, die voor elk programma gelijk is. Een programma bestaat uit een inleiding, kaderstellende nota's en vervolgens speerpunten. Elk programma wordt afgesloten met een financieel overzicht van dat programma gespecificeerd op taakveld niveau.

Naast de 11 programma's bevat de begroting net als andere jaren verplichte paragrafen en meerdere bijlagen met veelal financiële informatie.

In tegenstelling tot de vorige programmabegroting en in navolging op de recente Voorjaarsbrief zijn positieve financiële bedragen als een plus (+) opgenomen en negatieve financiële bedragen als een min (-).

Inleiding

2027: we bouwen voort

In maart van dit jaar vonden verkiezingen plaats voor een nieuwe gemeenteraad. De uitslag van deze verkiezingen versterkte het mandaat van het huidige college en maakte zonder meer duidelijk dat de kiezer in Brunssum graag een bestendiging en voortzetting ziet van het beleid van de afgelopen jaren. In deze Programmabegroting leggen we daarvoor de (financiële) basis, niet alleen voor 2027, maar voor de gehele komende bestuursperiode (2026-2030).

We doen dit tegen de achtergrond van een beperkte financiële ruimte. De gemeentelijke financiën zijn voor een groot deel afhankelijk van het Rijksbeleid – dat beleid is echter aan stevige schommelingen onderhevig en maakt het moeilijk om voor de langere termijn tot betrouwbare financiële prognoses te komen. Die onzekerheid, gekoppeld aan eigen financiële verplichtingen en autonome ontwikkelingen, maakt dat in deze Programmabegroting gekozen is voor behoedzaamheid. Dat betekent een structureel sluitende begroting die rust op twee belangrijke pijlers: we blijven investeren in een beter Brunssum terwijl we tegelijkertijd de lastenverhoging voor onze burgers beperken.

Gelukkig bevinden we ons in een riantе uitgangspositie. Investeren in een beter Brunssum blijft ook de komende jaren mogelijk omdat we in de vorige bestuursperiode (2022-2026) een stevige basis hebben gelegd voor tal van ontwikkelingen: op het gebied van leefbaarheid en duurzaamheid, bestaanszekerheid en zorg, wonen en leefomgeving, economie en centrumontwikkeling, onderwijs en jeugd, sport en cultuur. Projecten zijn in gang gezet, initiatieven kwamen tot wasdom, nieuwe ideeën werden gelanceerd, samenwerkingsverbanden kwamen van de grond. De komende bestuursperiode verwachten we hiervan meerdere vruchten te plukken en de eerste resultaten te zien van eerder ingezet beleid. Het is ook om die reden dat deze Programmabegroting vooral inzet op het realiseren van beleid dat in de vorige bestuursperiode in gang is gezet.

We bouwen voort. Dat is het onderliggende motto van deze Programmabegroting. Dat doen we samen met de samenleving, als een gemeente die meebeweegt met en aansluit op de vragen, de behoeftes en verwachtingen vanuit die samenleving.

Enkele speerpunten:

Goed en leefbaar wonen in uw wijk

Mensen moeten goed en veilig kunnen wonen in hun wijk. Daarom geven we extra aandacht aan wijken waar de leefbaarheid onder druk staat. Zo krijgt iedere wijk een vaste BOA. Samen met de wijkagent zorgen onze BOA's voor meer zichtbare handhaving. Ook pakken we illegale bewoning en huisjesmelkerij actief aan. De leefbaarheid in kwetsbare wijken verbeteren we door de inzet van de Parkstadwet.

We vergroenen de wijken en versterken de biodiversiteit. Bij nieuwe projecten kijken we nadrukkelijk naar waterberging, klimaatadaptatie en hergebruik van materialen. Onze bewoners helpen we door ze financieel te steunen bij verduurzaming van de eigen woning (energiebesparing, isolatie, zonnepanelen) met speciale aandacht voor kwetsbare inwoners. Subsidieregelingen maken we eenvoudiger en toegankelijker. We geven zelf het goede voorbeeld door op gemeentelijke gebouwen en accommodaties daken te vergroenen en andere maatregelen te nemen tegen hittegevoelige plekken.

We gaan verder met het opknappen van onze groene parels, de Brunssumse parken. De afgelopen jaren investeerden we fors in het Vijverpark en het Emmapark. Voor de komende periode werken we aan onze ambitieuze plannen voor het Schutterspark. Denk hierbij onder andere aan het vernieuwen van de bebording (wegwijzers, routepalen etc.), het opknappen van de vijverranden, het vernieuwen van de verlichting en de asfaltpaden en het herinrichten van de parkeerterreinen.

Prettig wonen, nu en later

Brunssum moet een fijne stad zijn om te wonen. Een gemeente waar groen, rust en ruimte samengaan met goede voorzieningen en een levendig centrum. Nieuwe woningen passen bij de wijk, én bij de mensen die er leven.

We versnellen woningbouwprojecten. Woningbouw aan de Europalaan, voor jong én oud. Nieuwe woningen in de Componistenbuurt. De volgende fase in de gebiedsontwikkeling Rumpenerstraat. De oplevering van het Lindehof, de nieuwe blikvanger aan het Lindeplein. Het Emmakwartier in Treebeek, groen wonen in betaalbare huizen.

Ook de ontwikkeling van ons centrum krijgt in 2027 een nieuwe versnelling. We gaan aan de slag met woningbouw (59 appartementen) aan het Victoriapark, het nieuwe groen hart (6.500 m²) in ons centrum. De verhuizing van de bibliotheek naar het centrum is ook een belangrijke impuls. Niet alleen maakt deze verhuizing een doorontwikkeling mogelijk naar een volwaardige bibliotheekvestiging waar bezoekers toegang hebben tot alle bibliotheekdiensten, de nieuwe locatie betekent óók een versterking van de maatschappelijke en economische vitaliteit van het hart van Brunssum.

Economische vitaliteit versterken we ook op andere plekken in Brunssum, zoals op de Oostflank. Brunssum gaat samen met stadsregio en provincie voorop in de ambitie om de Oostflank te ontwikkelen als drager van economische structuurversterking voor de hele regio. Speciale aandacht krijgt de entree vanuit de Buitenring: een majeure opwaardering van dit gebied moet uitstralen dat je in Brunssum ideaal kunt wonen, werken en recreëren in het groen. Met de ontwikkeling van de Oostflank leveren we onze bijdrage om Zuid-Limburg als unieke regio binnen Nederland sterker te maken op het gebied van brede welvaart.

Bij fijn wonen horen ook vitale culturele en sportvoorzieningen. Immers, sport en evenementen, kunst en cultuur, ze brengen mensen bij elkaar, zorgen voor verbinding en geven Brunssum een eigen identiteit: dat van een plek waar je je thuis voelt. Dus investeren we de komende jaren in voorzieningen op een hoog niveau, zoals sportvelden, buurthuizen en speelplekken. Ook ons Openluchttheater groeit verder in de richting van een professioneel theater, met een eigen horecavoorziening en met backstagefaciliteiten als kleedkamers en toiletten, voor een ambitieuzere programmering die een steeds breder en groter publiek weet aan te spreken. Andere culturele ambities keren terug in het vestigen van een Experience Centre in Filtergebouw 4 in het Schutterspark.

We zijn er voor elkaar

Iedereen moet mee kunnen doen in Brunssum. Of het nu gaat om opgroeien, ouder worden, of acute ondersteuning: hulp moet op tijd beschikbaar zijn en passen bij wat iemand nodig heeft.

Allereerst: we streven ernaar problemen zo vroeg mogelijk te herkennen en daarmee te voorkomen. Wie toch hulp zoekt, krijgt een oplossing die past bij de eigen situatie. Daarvoor herijken we het sociaal domein. De kern wordt dat we eenvoudige hulpvragen snel en deskundig oplossen en complexe problemen integraal en vanuit de leefwereld van de inwoner benaderen en fundamenteel

aanpakken. We verminderen regels die goede zorg in de weg staan. Wachtlijsten bij de Wmo en de Jeugdzorg? Die brengen we terug.

De jeugd is onze toekomst. Juist dat maakt het zo belangrijk dat elk kind de kansen krijgt om talenten te ontwikkelen. We zetten dus in op goed onderwijs, gelijke kansen en het voorkomen van taalachterstanden, laaggeletterdheid en schooluitval. In elke wijk investeren we in goed onderwijs, met in iedere wijk minimaal één basisschool. En we gaan KansKracht, die unieke plek in Brunssum waar kinderen van 0 tot 12 jaar samen met hun ouders of verzorgers kunnen ontdekken waar hun talenten liggen, verder ontwikkelen.

Behoud van voortgezet onderwijs in Brunssum is een ander speerpunt. Door de verhuizing van de bibliotheek naar het centrum ontstaan kansen om de locatie Rombouts te transformeren in een plek waar onderwijsinstelling Compass flexibel verder kan groeien.

We bouwen ook aan een nieuwe toekomst via en voor Betere Buren. Betere Buren, dat een cruciale rol vervult in de participatie, re-integratie en inclusie van onze inwoners, gaan we doorontwikkelen naar een Sociaal Ontwikkelbedrijf Brunssum, met het oog op het creëren van duurzame werkplekken, passend bij de regionale arbeidsmarkt, en op het verbeteren van doorstroom naar reguliere werkgevers.

In balans

Het bovenstaande is maar een greep uit onze plannen voor de komende vier jaar. Ambities te over en inderdaad: er is veel werk aan de winkel. Maar de uitvoerbaarheid van onze plannen - en de betaalbaarheid daarvan - vragen zorgvuldige aandacht.

Het vraagt dat we slimmer moeten gaan werken en scherper moeten sturen op resultaten. Het vraagt sterke regionale samenwerking, met partners die Brunssum helpen aan groei, kwaliteit en sterke wijken. Het vraagt bouwen aan een gemeentelijke organisatie die efficiënt en betrouwbaar is. Het vraagt dat we bij grote investeringen kijken naar wat het écht oplevert voor Brunssum.

Met andere woorden, het vraagt dat we zorgvuldige keuzes maken, zodat we de gemeentelijke financiën in balans houden, op de korte maar ook de langere termijn. Zodat we kunnen blijven investeren in de grote opgaven, maar tegelijkertijd de lasten voor onze inwoners zo laag mogelijk houden.

Dus moet de financiële basis op orde zijn. Met inkomsten en uitgaven in balans. En met voldoende reserves. Daarvan getuigt deze Programmabegroting. Een solide begroting voor een ambitieus Brunssum. Een Brunssum dat ook in 2027 voortbouwt.

Kerngegevens

Kerngegevens per 1 januari	2026	2025	2024	2023
A. SOCIALE STRUCTUUR				
1. Inwoners (volgens CBS) per 1 januari				
Aantal inwoners (volgens CBS) per 1 januari	27.474	27.534	27.770	27.682
0-4 jaar	1.035	1.071	1.078	1.082
5-14 jaar	2.328	2.342	2.388	2.390
15-19 jaar	1.285	1.248	1.300	1.321
20-24 jaar	1.318	1.332	1.335	1.360
25-29 jaar	1.398	1.391	1.389	1.369
30-49 jaar	6.208	6.156	6.202	6.093
50-64 jaar	6.269	6.393	6.591	6.727
65 jaar en ouder	7.633	7.601	7.487	7.340
Geschat buitenlandse militairen	1.600	1.600	1.600	1.700
2. Particuliere huishoudens (volgens CBS)				
Aantal particuliere huishoudens (volgens CBS)	13.709	13.785	13.775	13.658
Eenpersoonshuishoudens	5.620	5.600	5.590	5.437
Meerpersoonshuishoudens	8.089	8.109	8.185	8.221
Gemiddeld aantal personen per huishouden	2	2	2	2
3. Periodieke uitkeringsgerechtigden (ISD-BOL)				
Aantal periodieke uitkeringsgerechtigden (ISD-BOL)	648	663	663	643
uitgedrukt in percentage van aantal inwoners	2,4%	2,4%	2,4%	2,3%
I.O.A.W.	11	17	17	17
PW	637	646	646	626
4. Tewerkgestelden in sociale Werkvoorzieningschappen (in arbeidsjaren)				
Aantal tewerkgestelden in sociale Werkvoorzieningschappen (in arbeidsjaren)	234	246	271	300
uitgedrukt in percentage van aantal inwoners	0,9%	1,0%	1,0%	1,1%
5. Overige aantallen *)				
Huishoudens met lage inkomens	5.400	5.400	5.425	5.483
uitgedrukt in percentage van aantal huishoudens	39,3%	39,2%	39,4%	40,1%
Eenouderhuishoudens	1.193	1.156	1.153	1.143
uitgedrukt in percentage van aantal huishoudens	8,7%	8,4%	8,47%	8,4%
Uitkeringontvangers (PW, IOAW/IOAZ, WAO, WSW)	3.625	3.690	3.679	3.637
uitgedrukt in percentage van aantal inwoners	13,2%	13,4%	13,3%	13,1%
B. FYSIEKE STRUCTUUR				
1. Bedrijfsvestigingen *)				
Aantal bedrijfsvestigingen *)	2.240	2.240	2.215	2.141
2. Oppervlakte land in hectare				
Oppervlakte land in hectare	1.725	1.725	1.725	1.725
Oppervlakte binnenwater in hectare	9	9	9	9
3. Woonruimten				
Aantal woonruimten*)	14.889	14.738	14.782	14.981

*) bron: gegevens uit berekeningspecificatie algemene uitkering; deze zijn gebaseerd op CBS-informatie.

Algemeen financieel beeld

Van Voorjaarsbrief naar Begroting

De financiële positie van gemeenten blijft sterk afhankelijk van de ontwikkelingen in het Rijksbeleid. De onzekerheid over de omvang en ontwikkeling van de rijksmiddelen maakt het lastig om tijdig en structureel financiële ruimte voor de langere termijn te bepalen. Tegelijkertijd nemen de financiële verplichtingen en autonome ontwikkelingen toe. Dit beperkt de ruimte voor nieuwe beleidswensen en ambities en vraagt om het maken van duidelijke keuzes en het stellen van prioriteiten.

Tegen deze achtergrond is bij het opstellen van deze begroting gekozen voor een beleidsarme koers. De nadruk ligt daarbij op het voortzetten van bestaand beleid, het bewaken van een gezonde financiële positie en het behouden van voldoende ruimte om in te spelen op toekomstige ontwikkelingen.

In juli van dit jaar presenteerden wij de Voorjaarsbrief 2026. De cijfers hierin gaven een negatief beeld in de jaren 2027 t/m 2029 en positief in 2030. Dit was het financiële startpunt voor de meerjarenbegroting 2027-2030. Na de publicatie van de Voorjaarsbrief 2026 zijn er nieuwe ontwikkelingen geweest die aan het financieel beeld van de begroting 2027 zijn toegevoegd.

De financiële opgave die hierdoor is ontstaan, is aanleiding geweest tot afweging van het bestaand beleid. De ambities die voortkomen uit het Raadsakkoord 2026-2030 zullen landen in het nog te vormen College uitvoeringsprogramma dat begin 2027 zal worden gepresenteerd.

De onderstaande uitgangspunten zijn toegepast op de begroting:

- Een begroting opstellen die structureel en reëel in evenwicht is.
- Het alleen noodzakelijk en daarmee minimaal inzetten van de algemene reserve.
- De lasten voor de burgers niet meer verhogen dan strikt noodzakelijk.

Er ligt nu een structureel sluitende begroting voor, waarbij de verhoging van de lasten voor onze inwoners beperkt is gebleven, het voorzieningenniveau op peil blijft en de focus op verdere verbeteringen naar de toekomst overeind blijft.

Begrotingssaldo 2027-2030

Bedragen x € 1.000

Begrotingssaldo	2027	2028	2029	2030
Begrotingssaldo voorjaarsbrief 2026	-1.909	-1.834	-225	1.533
1. Lopende ontwikkelingen	291	-341	-645	-556
2. Dekking en besparingen	1.742	982	1.484	1.469
3. Uitvoeringsprogramma	0	1.193	0	0
Saldo	123	0	614	2.446

De mutaties in het begrotingssaldo worden hieronder kort toegelicht.

1. Lopende ontwikkelingen

Bedragen x € 1.000

	2027	2028	2029	2030
1.1. Raadsbesluiten				
Pilot Raadscommunicatie	-80	0	0	0
Huisvestingsverordening (Parkstadwet)	-38	-150	-150	-150
Kostendeckingsplan riolering 2026 en	0	0	0	0
Verplaatsing bibliotheek naar centrum	-270	-358	-358	-358
1.2 Urgente lopende ontwikkelingen				
Strategische verwervingen Oostflank	0	-105	-280	-280
Werkbudget Oostflank	-250	-475	-625	-625
1.3 Nagekomen autonome ontwikkelingen				
Voordeel BTW in riolering a.g.v. het nieuwe gemeentelijke rioleringsplan	605	605	605	605
Verschuiving kostenverdeling BsGW	234	234	234	234
Omgevingsvergunningen	116	0	0	0
Kosten bijdrage pensioen (oud)-bestuurders na overdracht pensioen	0	-110	-110	-110
Overige mutaties	-27	18	39	128
Totaal lopende ontwikkelingen	291	-341	-645	-556

1.1. Raadsbesluiten

Na het opstellen van de Voorjaarsbrief 2026 zijn de onderstaande Raadsbesluiten genomen:

- Pilot Raadscommunicatie (besloten in de raadsvergadering van 7 juli 2026 met kenmerk 202671669)
- Huisvestingsverordening Brunssum 2026 (besloten in de raadsvergadering van 7 juli 2026 met kenmerk 202653391)
- Kostendeckingsplan riolering 2026 en Basisrioleringsplan (BRP) 2026 (besloten in de raadsvergadering van 15 september 2026 met kenmerk 202685872)

- Verplaatsing van de bibliotheek naar het centrum (besloten in de raadsvergadering 15 september 2026 met kenmerk: 202631065).

1.2. Urgente lopende ontwikkelingen

De strategische verwervingen inclusief werkbudget Oostflank zijn op moment van het opstellen van deze begroting nog niet besloten via een raadsvoorstel, maar zijn door het college aangemerkt als urgent. Deze zijn vooruitlopend op het besluit en zodanig uit voorzorg gereserveerd in het saldo. Het is aan de raad om voor deze raadsvoorstellen al dan niet in te stemmen met het voorgestelde besluit.

De onderstaande ontwikkelingen zijn aangemerkt als urgent:

Strategische verwervingen Oostflank

In het Koerskompas en Gebiedsvisie Oostflank (unaniem vastgesteld in maart 2026) is bepaald dat de gemeente regie op ruimtelijke opwaardering van Entreegebied wenst te versterken. Een verwerving past in deze ambitie door grip op de ontwikkeling te krijgen, de verrommelde kavels op te ruimen en in een nieuw ontwikkelperspectief passend bij de strategische doelen van de gemeente te brengen.

Werkbudget Oostflank

Met de Gebiedsvisie Oostflank heeft de gemeente nieuwe prioriteiten gesteld in de ontwikkeling van de Oostflank. Het oude werkbudget Oostflank correspondeert bij benadering met een eenjarig werkbudget bij uitvoering van het programma. Voor onder andere projectondersteuning, extern advies, onderzoeken en analyses, ruimtelijke planvorming is een robuust aanvullend budget benodigd per jaar.

1.3. Nagekomen autonome ontwikkelingen

Na het opstellen van de Voorjaarsbrief zijn er nieuwe autonome ontwikkelingen in beeld gekomen. Deze zijn nu verwerkt in de begroting, waardoor de financiële positie verder is geactualiseerd. Dit leidt tot een meer actuele raming van het begrotingsresultaat.

- Door de extra investering met betrekking tot het Kostendekkingsplan riolering 2026 en Basisrioleringsplan (BRP) 2026 ontstaat er ook meer compensabele btw welke ten gunste van de algemene middelen komen.
- Volgens de nieuwe kostenverdeling van BsGW worden er minder kosten doorverdeeld naar afval en riool en meer naar de OZB hetgeen invloed heeft op de tarieven.
- De begroting wordt incidenteel met € 116.000 aan legesinkomsten omgevingsvergunningen bijgesteld als gevolg van een aantal geplande bouwprojecten (o.a. zwembad De Bronspot en Huize Louise). Deze inkomsten zijn projectgebonden en hebben daarom een incidenteel karakter.
- Vanaf 2028 worden de pensioenen van wethouders ondergebracht bij het ABP. Hiervoor is vanaf dat jaar jaarlijks circa € 110.000 aan pensioenpremies geraamd. Hiermee wordt aangesloten bij de pensioenregeling van de ambtenaren van de gemeente.
- Tot slot zijn er kleinere mutaties verwerkt die effect hebben op het begrotingsresultaat.

2. Dekking en besparingen

De dekkings- en besparingsmaatregelen worden hieronder weergegeven:

Bedragen x € 1.000

Dekking en besparingen	2027	2028	2029	2030
Dekking				
2.1 Inzet realisatiestimulans	1.141	189	0	0
2.1 Cofinanciering Rumpenerstraat	0	0	1.330	0
2.1 Cofinanciering Rumpenerstraat (dekking) vanuit Algemene Reserve	0	0	-1.330	0
2.2 Extra stijging OZB met 1,5%	105	105	105	105
Besparingen				
2.3 Vangnetregeling HbH (besparing HbH beschikbaar bedrag meicirc.)	0	0	776	776
2.4 Stelpost onderuitputting kapitaallasten	160	160	160	160
2.5 Onderuitputting budgetten	158	158	78	78
2.6 Uniformering vastgoedcontracten	0	150	150	150
2.7 Beleidsplan Openbare Verlichting	74	74	59	34
2.8 Overige besparingen	104	146	156	166
Totaal	1.742	982	1.484	1.469

2.1. Inzet realisatiestimulans en cofinanciering Rumpenerstraat

Bij de oprichting van de bestemmingsreserve Woonfonds Brunssum is besloten om de middelen uit de Realisatiestimulans doelgericht in te zetten voor de Brunssumse woningbouwopgave. Niet-aangewende middelen worden in beginsel gestort in de bestemmingsreserve Woonfonds Brunssum. In de financiële uitwerking was rekening gehouden met inzet van € 1,141 mln. in 2027 en € 0,189 mln. in 2028 als dekking voor de gemeentelijke cofinanciering van de Rumpenerstraat binnen de Woningbouwimpuls, 7e tranche.

Gelet op het actuele meerjarenbeeld wordt nu voorgesteld deze bedragen in 2027 en 2028 niet eerst aan het Woonfonds toe te voegen, maar ten gunste van het begrotingssaldo te laten komen. De cofinanciering voor de Rumpenerstraat blijft daarmee volledig geborgd. In 2029 wordt hiervoor dekking geraamd vanuit de Algemene Reserve.

Het gaat daarmee om een begrotingstechnische fasering van de dekking en niet om een inhoudelijke wijziging van het doel. De middelen blijven uiteindelijk gekoppeld aan een concreet woningbouwdoel dat past binnen de doelstellingen van het Woonfonds Brunssum: het mogelijk maken van de cofinanciering voor de WBI-aanpak Rumpenerstraat.

Per saldo heeft deze keuze over de meerjarenperiode geen gevolgen voor de beschikbare dekking van de cofinanciering Rumpenerstraat. Wel verbetert het begrotingssaldo in 2027 en, in beperktere mate, in 2028. Daartegenover staat dat in 2029 een beroep wordt gedaan op de Algemene Reserve. Omdat deze verwerking afwijkt van de hoofdregel dat niet-aangewende Realisatiestimulansmiddelen worden gestort in het Woonfonds Brunssum, wordt deze keuze expliciet aan de raad voorgelegd.

2.2. Extra stijging OZB met 1,5%

Door aanhoudende tekorten en blijvende financiële uitdagingen is in deze begroting een extra stijging van het OZB-tarief opgenomen van 1,5% als gevolg van niet compenserend rijksbeleid.

2.3. Vangnetregeling HbH (besparing HbH beschikbaar bedrag meicirc.)

Bij de meicirculaire 2026 is de Hulp bij de Huishouding binnen de WMO voor de jaren vanaf 2029 uit de algemene uitkering gehaald. Hierbij is binnen de algemene uitkering voor de gemeente Brunssum wel een bedrag toegevoegd als vangnet voor de groepen die daardoor in de problemen komen (circa 30% van het gekorte bedrag).

Binnen de gemeente Brunssum zijn de werkelijke uitgaven aan HbH hoger dan het via de algemene uitkering toegekende budget. Bij het verwerken van de gevolgen van de meicirculaire is het vangnet verwerkt als 30% van de huidige uitgave binnen Brunssum. Indien we echter het bedrag aanhouden dat via de algemene uitkering als vangnet wordt toegekend, betekent dit een vangnet van € 776.000 lager.

2.4. Stelpost onderuitputting kapitaallasten

In de afgelopen jaren is gebleken dat er minder kosten zijn voor kapitaallasten dan begroot. Hiervoor wordt een stelpost ingerekend (conform de richtlijnen van de Provincie).

2.5. Onderuitputting budgetten

Nadere analyse heeft aangetoond dat er de afgelopen jaren op diverse budgetten onderuitputting is geweest. Deze budgetten worden nu structureel afgeramd.

2.6. Uniformering vastgoedcontracten

Er wordt onderzoek gedaan naar het uniformeren van vastgoedcontracten. De verwachting is dat hier meer opbrengsten uit gaan komen.

2.7. Beleidsplan Openbare verlichting

Het beleidsplan Openbare verlichting is op 15 september 2026 vastgesteld in de raadsvergadering met kenmerk 202612417. Het effect van het doorvoeren van dit beleidsplan zorgt voor een voordeel op de kosten.

2.8. Overige besparingen

Er zijn meerdere kleinere besparingen opgevoerd in de begroting. Deze zijn gespecificeerd in bijlage 11.

3. Uitvoeringsprogramma

We presenteren voor jaarschijf 2028 een sluitende begroting, waarbij we een algemene taakstelling hebben opgenomen van (afgerond) € 1.193.000. Deze taakstelling zal in het college-uitvoeringsprogramma ten minste incidenteel worden ingevuld.

De voorgenoemde financiële ontwikkelingen zijn verwerkt in de hierna volgende programma's en de bijbehorende financiële overzichten (wat mag het kosten). Voor ontwikkelingen die volgen uit het collegeprogramma en waarvoor eventuele dekking gezocht moet worden, zal een integrale afweging plaatsvinden bij het uitvoeringsprogramma in het eerste kwartaal van 2027 met vertaling in de Voorjaarsnota 2027.

Taakveldenoverzicht

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Taakveldnaam	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
XT-01	Bestuur	-2.623	-2.553	-2.554	-2.554
XT-010	Mutaties en reserves	1.457	1.392	2.049	1.031
XT-02	Burgerzaken	-1.020	-1.059	-1.055	-1.221
XT-03	Beheer overige gebouwen en gronden	-110	40	40	40
XT-04	Overhead	-17.202	-16.874	-16.604	-16.583
XT-05	Treasury	118	202	27	35
XT-061	OZB woningen	5.737	5.737	5.736	5.735
XT-062	OZB niet woningen	2.039	2.039	2.039	2.039
XT-064	Belastingen overig	-403	-395	-404	-413
XT-07	Algemene uitkering	87.982	83.740	81.867	82.788
XT-08	Overige baten en lasten	-36	1.249	-733	-733
XT-11	Crisisbeheersing en brandweer	-2.725	-2.756	-2.787	-2.788
XT-12	Openbare orde en veiligheid	-1.114	-1.111	-1.106	-1.099
XT-21	Verkeer en vervoer	-4.196	-4.259	-4.407	-4.377
XT-22	Parkeren	-59	-58	-58	-58
XT-31	Economische ontwikkeling	-293	-293	-292	-291
XT-32	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-301	-526	-676	-676
XT-33	Bedrijfsloket en regelingen	-38	-38	-38	-38
XT-34	Economische promotie	32	65	66	67
XT-41	Openbaar basisonderwijs	-5	-5	-5	-5
XT-42	Onderwijshuisvesting	-1.299	-1.753	-1.749	-1.737
XT-43	Onderwijsbeleid leer	-1.268	-1.231	-1.230	-1.229
XT-51	Sportbeleid en activering	-480	-479	-477	-475
XT-52	Sportaccommodaties	-1.838	-2.177	-2.106	-2.097
XT-53	Cultuurpresentatie, prod.partic.	-1.738	-1.379	-1.326	-1.731
XT-56	Media	-848	-936	-936	-936
XT-57	Openbaar groen en recreatie	-3.184	-3.124	-3.170	-3.197
XT-61	Samenkracht en burgerparticipatie	-4.189	-4.139	-4.132	-4.123
XT-621	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-817	-816	-803	-801
XT-622	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-2.051	-1.504	-1.500	-1.497
XT-623	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-498	-498	-498	-498
XT-63	Inkomensregelingen	-5.833	-5.637	-5.388	-5.165
XT-64	Begeleide participatie	-12.294	-11.616	-10.921	-10.184
XT-65	Arbeidsparticipatie	-795	-793	-792	-791
XT-660	Hulpmiddelen en diensten WMO	-1.747	-1.731	-1.678	-1.688
XT-6711	Hulp bij het huishouden (WMO)	-5.064	-4.950	-657	-657
XT-6712	Begeleiding (WMO)	-3.434	-3.434	-3.434	-3.434
XT-6714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	312	417	417	417
XT-6751	Jeugdhulp ambulant lokaal	-485	-444	-440	-440
XT-6752	Jeugdhulp ambulant regionaal	-8.111	-7.407	-7.432	-7.438
XT-6753	Jeugdhulp met verblijf landelijk	-103	-94	-93	-93
XT-6761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	-141	-129	-127	-127
XT-6762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	-4.298	-3.937	-3.934	-3.936
XT-6763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	-98	-90	-89	-89

Taakveld	Taakveldnaam	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
XT-6791	PGB Wmo	-724	-724	-440	-440
XT-6792	PGB Jeugd	-225	-225	-225	-225
XT-6821	Jeugdbescherming	-701	-641	-635	-635
XT-6822	Jeugdreclassering	-152	-139	-137	-137
XT-691	Coördinatie en beleid WMO	-683	-681	-678	-674
XT-692	Coördinatie en beleid Jeugd	-1.024	-998	-992	-986
XT-71	Volksgezondheid	-1.947	-1.946	-1.946	-1.945
XT-72	Riolering	2.110	2.112	2.115	2.121
XT-73	Afval	1.327	1.374	1.411	1.468
XT-74	Milieubeheer	-2.373	-1.319	-1.318	-1.317
XT-75	Begraafplaats	-53	-52	-52	-51
XT-81	Ruimtelijke ordening	-890	-887	-882	-876
XT-82	Grondexpl.(niet bedr. terreinen)	-1.108	-950	-2.456	-1.062
XT-83	Wonen en bouwen	-373	-1.580	-1.762	-1.746
	Saldo baten en lasten	123	0	614	2.446
	Mutaties Reserves	0	0	0	0
	Resultaat	123	0	614	2.446

Programmaoverzicht

Bedragen x € 1.000

Programma	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Prog 01 - Bestuur en ondersteuning	-3.643	-3.613	-3.609	-3.775
Prog 02 - Veiligheid	-3.839	-3.867	-3.893	-3.887
Prog 03 - Sociaal Domein	-53.156	-50.210	-44.609	-43.641
Prog 04 - Volksgezondheid	-1.947	-1.946	-1.946	-1.945
Prog 05 - Onderwijs en educatie	-2.573	-2.989	-2.984	-2.971
Prog 06 - Verkeer, vervoer en waterstaat	-4.254	-4.317	-4.465	-4.435
Prog 07 - Sport, cultuur en recreatie	-8.087	-8.096	-8.015	-8.437
Prog 08 - Milieu	1.012	2.114	2.156	2.221
Prog 09 - Economie en Toerisme	-600	-791	-939	-937
Prog 10 - Volkshuisvesting en RO	-2.371	-3.417	-5.100	-3.684
Prog 11 - Algemene Dekkingsmiddelen	79.581	77.131	74.016	73.938
Saldo baten en lasten	123	0	614	2.446
Mutaties Reserves				
Resultaat	123	0	614	2.446

Begrotingsresultaat

Bedragen x € 1.000

Programma	Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029			Begroting 2030		
	Totaal	indiden- teel	structu- reel	Totaal	inciden- teel	structu- reel	Totaal	inciden- teel	structu- reel	Totaal	inciden- teel	structu- reel
Lasten												
Bestuur & burger	4.321	180	4.141	4.198	0	4.198	3.984	0	3.984	4.033	0	4.033
Veiligheid	3.858	0	3.858	3.887	0	3.887	3.912	0	3.912	3.907	0	3.907
Sociaal Domein	68.070	545	67.525	65.227	0	65.227	59.626	0	59.626	58.666	0	58.666
Volksgezondheid	1.947	0	1.947	1.946	0	1.946	1.946	0	1.946	1.945	0	1.945
Onderwijs & educatie	4.982	0	4.982	5.399	0	5.399	5.393	0	5.393	5.381	0	5.381
Verkeer, vervoer & waterstaat	4.452	0	4.452	4.515	0	4.515	4.662	0	4.662	4.632	0	4.632
Sport, cultuur & recreatie	8.673	-91	8.764	8.911	0	8.911	8.831	0	8.831	9.253	0	9.253
Mileu & duurzaamheid	10.333	0	10.333	9.533	0	9.533	9.712	0	9.712	10.088	0	10.088
Economie & toerisme	877	301	576	1.171	526	645	1.194	676	518	1.192	676	516
Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	8.494	4.766	3.728	5.571	1.878	3.693	6.787	2.805	3.982	6.545	2.588	3.957
Totaal lasten programma's	116.006	5.701	110.305	110.357	2.404	107.953	106.047	3.482	102.566	105.642	3.264	102.378
Baten												
Bestuur & burger	677	0	677	585	0	585	375	0	375	258	0	258
Veiligheid	19	0	19	19	0	19	19	0	19	19	0	19
Sociaal Domein	14.914	0	14.914	15.017	0	15.017	15.018	0	15.018	15.025	0	15.025
Volksgezondheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onderwijs & educatie	2.410	0	2.410	2.410	0	2.410	2.410	0	2.410	2.410	0	2.410
Verkeer, vervoer & waterstaat	198	0	198	198	0	198	198	0	198	198	0	198
Sport, cultuur & recreatie	586	-211	797	816	0	816	816	0	816	816	0	816
Mileu & duurzaamheid	11.344	0	11.344	11.648	0	11.648	11.867	0	11.867	12.309	0	12.309
Economie & toerisme	277	0	277	380	0	380	254	0	254	254	0	254
Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	6.123	5.543	579	2.154	1.791	363	1.687	1.543	145	2.861	2.374	487
Totaal baten programma's	36.548	5.333	31.215	33.226	1.791	31.435	32.645	1.543	31.102	34.151	2.374	31.777
Saldo van baten en lasten programma's	-79.458	-368	-79.089	-77.131	-613	-76.518	-73.403	-1.939	-71.464	-71.492	-890	-70.601
Lasten												
Algemeen dekkingsmiddel	2.104	1.237	867	798	90	708	2.951	0	2.951	2.955	0	2.955
Overhead	18.063	319	17.744	17.734	0	17.734	17.465	0	17.465	17.444	0	17.444
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien (XT-08)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten diverse	20.167	1.556	18.611	18.532	90	18.442	20.416	0	20.416	20.399	0	20.399
Baten												
Algemeen dekkingsmiddel	97.431	1.052	96.379	93.410	0	93.410	91.522	0	91.522	92.446	0	92.446
Overhead	861	0	861	861	0	861	861	0	861	861	0	861
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien (XT-08)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten diverse	98.292	1.052	97.239	94.271	0	94.271	92.383	0	92.383	93.306	0	93.306
Saldo van diverse	78.125	-504	78.629	75.739	-90	75.829	71.967	0	71.967	72.907	0	72.907
Totaal saldo van de programma's en diverse	-1.333	-872	-461	-1.392	-703	-689	-1.436	-1.939	503	1.415	-890	2.306
Stortingen in reserves	-692	0	-692	-795	0	-795	-1.111	0	-1.111	-1.090	0	-1.090
Onttrekkingen aan reserves	2.148	470	1.678	2.187	270	1.917	3.160	1.600	1.560	2.121	210	1.911
Stortingen en onttrekkingen aan reserves	1.457	470	987	1.392	270	1.122	2.049	1.600	449	1.031	210	821
Geraamd resultaat	123	-402	526	0	-433	433	614	-339	952	2.446	-680	3.127
Totaal structurele lasten			129.607			127.190			124.093			123.867
Totaal structurele baten			130.133			127.623			125.045			126.994
Structurele baten -/- structurele lasten			526			433			952			3.127

Programma's

1. Bestuur & Burger

Inleiding

Programma 1 gaat over de relatie tussen gemeente en samenleving en over de manier waarop bestuur en organisatie hun rol daarin vervullen. Inwoners moeten kunnen rekenen op een gemeente die betrouwbaar, toegankelijk en duidelijk is, die luistert naar wat er speelt en die zichtbaar maakt wat zij met signalen en inbreng doet. Inwoners centraal en de menselijke maat vormen daarbij het uitgangspunt.

We werken daarom steeds meer van buiten naar binnen. De leefwereld van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners vormt het vertrekpunt voor onze dienstverlening, participatie en manier van werken. Dat betekent begrijpelijke dienstverlening en maatwerk waar dat nodig is, maar ook inwoners eerder en beter betrekken bij plannen en ontwikkelingen. Vooraf maken we duidelijk welke invloed zij hebben en achteraf koppelen we terug wat met hun inbreng is gedaan.

Deze manier van werken vraagt ook iets van onze eigen organisatie. We werken meer opgavegericht, versterken de samenwerking over beleidsterreinen heen en verbinden capaciteit en prioriteiten nadrukkelijker aan de maatschappelijke opgaven uit het Koerskompas. Vakmanschap, ontwikkeling van medewerkers en een constructieve bestuurscultuur ondersteunen deze beweging. Integriteit, transparantie, betrouwbaarheid en duidelijke rollen blijven daarbij de basis voor het handelen van bestuur en organisatie.

Brunssum werkt bovendien niet alleen. Veel maatschappelijke opgave vragen om samenwerking binnen Parkstad, Zuid-Limburg en de Euregio en met provincie en Rijk. We kiezen daarbij gericht voor samenwerking die meerwaarde heeft voor Brunssum en onze uitvoerings- en investeringskracht versterkt. Tegelijkertijd blijven gemeenteraad en college zichtbaar en toegankelijk in Brunssum zelf. Door de verbinding met inwoners en wijken actief te zoeken, blijven bestuur en organisatie aangesloten op wat er in de samenleving leeft.

Kaderstellende nota's

Strategische landingsplaatsen

- Koerskompas Brunssum 2050
- Programma Noord Oost

Nota's

- Participatieverordening
- Dienstverleningsconcept
- Beleidsplan Integriteit

Speerpunt 1 – Menselijke maat in onze dienstverlening

Wat willen we bereiken?

Inwoners moeten kunnen rekenen op een gemeente die koersvast, mensgericht en in verbinding is. We organiseren onze dienstverlening daarom vanuit het perspectief van de inwoner: niet het interne proces, maar de vraag en persoonlijke situatie staan centraal. We werken standaard waar dat kan en bieden maatwerk waar dat nodig is. Daarmee geven we concreet invulling aan de menselijke maat en aan het uitgangspunt dat inwoners centraal staan.

Voor inwoners moet de gemeente als één organisatie functioneren, ongeacht afdeling, proces of kanaal. Zij weten waar zij terecht kunnen, krijgen duidelijkheid over de voortgang van hun vraag en worden goed geholpen wanneer meerdere onderdelen van de organisatie betrokken zijn. We zetten daarbij in op begrijpelijke en toegankelijke informatie, goede bereikbaarheid en warme doorgeleiding. Digitaal waar het kan en persoonlijk waar dat nodig is. Zo moeten verbeteringen in onze dienstverlening voor inwoners ook daadwerkelijk zichtbaar en merkbaar worden.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

1.1.1 Verbeteren we de dienstverlening aan inwoners vanuit de menselijke maat, zowel persoonlijk als digitaal. We zorgen voor een goed bereikbare, begrijpelijke en toegankelijke dienstverlening, met duidelijk klantcontact, eigenaarschap en warme doorgeleiding. Tegelijk verbeteren we de digitale dienstverlening en informatievoorziening, zodat inwoners eenvoudig toegang hebben tot begrijpelijke informatie en inzicht krijgen in de status, documenten en processtappen van hun lopende zaken. We benutten klantevaluaties en ervaringen van inwoners om onze dienstverlening continu te verbeteren.

Speerpunt 2 - Inwoners centraal: participatie en samenwerking

Wat willen we bereiken?

We willen inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners eerder en beter betrekken bij ontwikkelingen in hun wijk en gemeente. We werken daarbij van buiten naar binnen: ideeën, ervaringen en behoeften uit de samenleving krijgen aan de voorkant een plek in beleid, plannen en gebiedsontwikkelingen. Participatie is daarmee een vanzelfsprekend onderdeel van opgavegericht en wijkgericht werken.

Vooraf maken we duidelijk waarover inwoners kunnen meepraten, welke invloed zij hebben en hoe de besluitvorming verloopt. Achteraf koppelen we terug wat met hun inbreng is gedaan. We bieden ruimte aan initiatieven uit de samenleving en wegen daarbij individuele belangen, maatschappelijke

opgaven en bestuurlijke verantwoordelijkheid zorgvuldig af. Zo weten inwoners waar zij aan toe zijn en zien zij wat hun betrokkenheid oplevert.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

1.2.1 Verankeren we participatie in beleid, wijkgericht werken en gebiedsontwikkelingen, op basis van de participatieverordening en de methodiek 'het relevante gesprek'. Daarbij benutten we ervaringen uit Noord-Oost en versterken we fysieke en digitale participatie.

1.2.2 Versterken we inwoners- en jeugdparticipatie door de Kindergemeenteraad door te ontwikkelen en inwonersinitiatieven te ondersteunen. Bij participatietrajecten maken we conform de vastgestelde participatieverordening vooraf duidelijk welke invloed inwoners hebben en waarop en koppelen we terug wat met hun inbreng is gedaan.

Speerpunt 3 - Opgavegerichte organisatie: Van buiten naar binnen werken

Wat willen we bereiken?

We willen als organisatie beter aansluiten op wat inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners in de praktijk nodig hebben. Daarom werken we meer van buiten naar binnen en organiseren we onze inzet vanuit de maatschappelijke opgaven van Brunssum, in plaats van vanuit afzonderlijke afdelingen of beleidsterreinen.

We versterken de samenwerking binnen en buiten de organisatie en brengen meer samenhang aan tussen opgaven, capaciteit en prioriteiten. Zo kunnen we duidelijker keuzes maken, vraagstukken minder versnipperd aanpakken en beschikbare capaciteit gericht inzetten. Voor inwoners en partners moet dit merkbaar worden in een gemeente die sneller en meer in samenhang handelt.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

1.3.1 Starten we met de Brunssum Academy, gericht op vakmanschap, programmatisch en projectmatig werken, participatie en samenwerking.

Speerpunt 4 - Betrouwbaar en transparant bestuur

Wat willen we bereiken?

We willen dat inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners kunnen vertrouwen op een gemeente die betrouwbaar, transparant en zorgvuldig handelt. We werken aan een constructieve bestuurscultuur waarin transparantie, betrouwbaarheid en samenwerking met respect centraal staan. Bestuur en organisatie zijn duidelijk over hun rollen en verantwoordelijkheden en besluiten komen zorgvuldig tot stand.

Inwoners moeten kunnen begrijpen waarom keuzes worden gemaakt en wat er binnen de gemeente speelt. Daarom zorgen we voor duidelijke en toegankelijke informatie en blijven we werken aan integriteit, bewustwording en voorbeeldgedrag binnen bestuur en organisatie. Integriteit vraagt blijvende aandacht: we evalueren onze werkwijze en sturen bij waar dat nodig is.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

1.4.1 Implementeren we het in 2026 herijkte beleidsplan Integriteit, met aandacht voor bewustwording en introductie van nieuwe medewerkers.

1.4.2 Monitoren we de naleving en voortgang van het integriteitsbeleid met de 3-meting op basis van het Framework Ethiek & Integriteit en rapporteren hierover in het jaarverslag Integriteit 2027.

1.4.3 Versterken we de transparantie door verbetering van de informatiehuishouding, actieve openbaarmaking en bewustwording binnen de organisatie, met steeds de focus op de inwoner buiten.

Speerpunt 5 – Regionale samenwerking met meerwaarde voor Brunssum

Wat willen we bereiken?

Veel maatschappelijke opgaven stoppen niet bij de gemeentegrens. We werken daarom samen binnen Parkstad, Zuid-Limburg en de Euregio wanneer dit duidelijke meerwaarde voor Brunssum heeft. Regionale samenwerking moet bijdragen aan betere resultaten op onder meer wonen, economie, mobiliteit, gezondheid, veiligheid, natuur en energie en onze uitvoeringskracht versterken.

We kiezen daarbij bewust waar samenwerking iets oplevert voor Brunssum. We verbinden regionale samenwerking, lobby en subsidieverwerving aan het Koerskompas en de majeure opgaven en zoeken actief de samenwerking met provincie, Rijk en andere partners. Zo benutten we regionale schaal en investeringskracht, terwijl Brunssum herkenbaar vanuit de eigen belangen en koers blijft handelen.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

1.5.1 Verkennen we de mogelijkheden van regionale samenwerking rondom majeure opgaven (zoals de Oostflank en de woningbouwversnelling) en bedrijfsvoering.

1.5.2 Versterken we de samenwerking met Parkstad, Provincie, Rijk en Regionale partners rondom investeringen, subsidies en uitvoeringsagenda's.

Speerpunt 6 – Een zichtbare en toegankelijke gemeenteraad

Wat willen we bereiken?

We willen een gemeenteraad die zichtbaar, toegankelijk en verbonden is met de samenleving. De raad moet goed weten wat er leeft in Brunssum en inwoners moeten de raad eenvoudig kunnen benaderen. Daarmee versterken we de positie van de raad als volksvertegenwoordiger, kadersteller en controleur.

Goede ondersteuning, tijdige informatie en passende werkvormen helpen de raad om die rol goed te vervullen. Daarbij zoeken we actief de verbinding met inwoners en wijken en stimuleren we de dialoog over wat er in Brunssum speelt.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

1.6.1 Versterken we de communicatie en zichtbaarheid van de gemeenteraad richting inwoners, o.a. middels een communicatiegriffiemedewerker.

1.6.2 Ondersteunen we de raad in participatie, beeldvorming en verbinding met de samenleving, onder meer met bijeenkomsten en passende werkvormen.

1.6.3 Versterken we de ondersteuning van de raad bij complexe maatschappelijke en regionale vraagstukken.

Wat kost het programma in totaal?

Bedragen x € 1.000

Taakvelden	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten				
XT-01 - Bestuur	2.626	2.556	2.557	2.557
XT-02 - Burgerzaken	1.694	1.642	1.428	1.476
Totaal Lasten	4.321	4.198	3.984	4.033
Baten				
XT-01 - Bestuur	3	3	3	3
XT-02 - Burgerzaken	674	582	372	256
Totaal Baten	677	585	375	258
RESULTAAT	-3.643	-3.613	-3.609	-3.775

2. Veiligheid

Inleiding

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor prettig wonen, werken en samenleven in Brunssum. Inwoners en ondernemers moeten zich veilig voelen en erop kunnen vertrouwen dat de gemeente en haar partners zichtbaar en aanspreekbaar zijn. We kiezen voor een aanpak waarin preventie én handhaving samengaan en waarin we gericht handelen waar veiligheid en leefbaarheid onder druk staan.

We kijken daarbij verder dan afzonderlijke incidenten. Veiligheidsvraagstukken hangen vaak samen met wat er thuis, op straat en in de wijk speelt. Daarom werken we vanuit de leefwereld van inwoners en verbinden we veiligheid met de sociale en fysieke opgaven van Brunssum. Vooral in kwetsbare wijken vraagt dit om langdurige samenwerking tussen gemeente, inwoners en maatschappelijke en veiligheidspartners.

Tegelijkertijd verandert de aard van veiligheidsrisico's. Naast zichtbare overlast en criminaliteit vragen ook ondermijning, digitale dreigingen en maatschappelijke verstoringen om aandacht. Dat vraagt om een weerbare gemeente en samenleving, goede samenwerking met onze partners en een organisatie die voorbereid is wanneer zich incidenten voordoen.

In 2027 bouwen we vanuit deze lijn verder aan een veilig en leefbaar Brunssum, met zichtbaarheid in de wijken. We zetten in op voorkomen waar dat kan, tijdig signaleren en ondersteunen waar dat nodig is en duidelijk optreden waar grenzen worden overschreden.

Kaderstellende nota's

Strategische landingsplaatsen

- Koerskompas Brunssum 2050
- Programma Noord-Oost
- Centrumprogramma

Nota's

- Integraal Veiligheidsplan
- Beleidsplan Ondernijning
- Dienstverleningsconcept
- Handhavingsbeleid
- Beleidsplan Jeugd en Veiligheid
- Crisisbeheersingsplan
- Regionaal Veiligheidsplan

Speerpunt 1 – Veilige en leefbare wijken: zichtbaar en dichtbij

Wat willen we bereiken?

Inwoners moeten zich veilig voelen in hun straat, buurt en wijk. Daarom werken we zichtbaar en dichtbij aan veiligheid en leefbaarheid, vooral op plekken waar overlast, sociale problematiek en gevoelens van onveiligheid samenkomen. We kijken daarbij niet alleen naar incidenten, maar ook naar de oorzaken erachter en verbinden veiligheid met zorg, wonen, jeugd en de kwaliteit van de openbare ruimte.

We werken vanuit de leefwereld van inwoners en pakken signalen samen met politie, woningcorporaties, zorgpartners en andere betrokkenen eerder en gericht op. In Noord en Oost krijgt deze wijkgerichte aanpak extra aandacht en ook het centrum vraagt om gerichte inzet. Zo moet voor inwoners en ondernemers merkbaar zijn dat de gemeente en haar partners aanwezig en aanspreekbaar zijn en optreden waar dat nodig is. Dit past bij de bestuurlijke lijn van veilige en leefbare wijken, met preventie én handhaving en zichtbaarheid in de wijk.

Wat gaan we daarvoor doen in 2027? In 2027:

2.1.1 Versterken we de wijkgerichte samenwerking tussen veiligheid, sociaal domein, woningcorporaties en zorgpartners in Noord en Oost.

2.1.2 Verbeteren we de signalering en aanpak van woonoverlast via gezamenlijke casusregie met partners.

2.1.3 Zetten we in elke wijk een herkenbare BOA in en komen bij het uitvoeringsprogramma terug op de dekking.

Speerpunt 2 – Jeugd: voorkomen, perspectief bieden en grenzen stellen

Wat willen we bereiken?

We willen voorkomen dat jongeren uitvallen, overlast veroorzaken of in criminaliteit terechtkomen. Daarom zetten we vroeg in op preventie en brengen we onderwijs, jongerenwerk, zorg en veiligheid

dichter bij elkaar. Jongeren die risico lopen moeten eerder in beeld komen en ondersteuning krijgen die past bij wat thuis, op school en in de wijk speelt.

Daarbij combineren we perspectief bieden met duidelijke grenzen stellen. Jongeren krijgen ruimte om hun talenten te ontwikkelen en mee te doen, terwijl we optreden wanneer gedrag de veiligheid en leefbaarheid schaadt. In het centrum en in kwetsbare wijken werken we daarom aan meer preventieve aanwezigheid en aan een omgeving waarin jongeren zich veilig en positief kunnen ontwikkelen. Deze lijn sluit ook aan bij Preventie met Gezag, waarin voorkomen, signaleren en aanpakken bewust worden gecombineerd. Daarnaast schuwen we repressieve maatregelen niet.

Wat gaan we daarvoor doen in 2027? In 2027:

2.2.1 Versterken we de samenwerking tussen jeugdwerk, onderwijs, BOA's, wijkagenten en zorgpartners rondom vroegsignalering en ontwikkelen we een gezamenlijke aanpak voor jongeren met een verhoogd risico op uitval of overlast.

2.2.2 Zetten we extra in op preventieve aanwezigheid van jongerenwerk (sfeerkeepers), jeugdboa's en wijkagenten in kwetsbare wijken.

2.2.3 Borgen we binnen Preventie met Gezag de ingezette interventies, waaronder het project Buurtgezinnen.

Speerpunt 3 – Aanpak ondermijning en criminaliteit

Wat willen we bereiken?

We willen voorkomen dat criminaliteit grip krijgt op inwoners, ondernemers, vastgoed en buurten. Ondermijning tast niet alleen de veiligheid aan, maar ook de leefbaarheid en het vertrouwen in de samenleving.

We willen signalen eerder herkennen en sneller kunnen handelen op risicolocaties en in kwetsbare gebieden. Daarbij combineren we preventie en bewustwording met bestuurlijke en handhavende maatregelen. Voor inwoners en ondernemers moet zichtbaar zijn dat verdachte situaties en misbruik worden aangepakt en dat zij weten waar zij signalen kunnen melden.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

2.3.1 Versterken we de samenwerking met politie, RIEC en regionale partners rondom signalering en aanpak van ondermijning, onder meer door middel van het ACT Interventieteam.

2.3.2 Vergroten we de bewustwording onder inwoners en ondernemers rondom signalen van ondermijning en het melden daarvan.

2.3.3 Zetten we bestuurlijke en handhavende instrumenten gericht in op risicolocaties en kwetsbare gebieden.

Speerpunt 4 – Weerbare organisatie en crisisbeheersing

Wat willen we bereiken?

Digitale dreigingen, veiligheidsincidenten en langdurige uitval van voorzieningen vragen om een gemeente én samenleving die goed voorbereid zijn. We zorgen dat onze crisisorganisatie op orde is, informatie snel beschikbaar komt en de samenwerking met veiligheidsregio en andere partners goed functioneert. Daarbij bereiden we ons ook voor op situaties waarin de overheid tijdelijk niet overal de gebruikelijke ondersteuning kan bieden.

Een goede voorbereiding vraagt ook om weerbaarheid in de samenleving. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners moeten weten wat zij zelf kunnen doen en waar zij betrouwbare informatie kunnen vinden bij bijvoorbeeld langdurige uitval of digitale verstoring. Daarom zetten we in op bewustwording, voorbereiding en duidelijk handelingsperspectief.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

2.4.1 Actualiseren we waar nodig crisis- en calamiteitenplannen op basis van actuele risico's en ontwikkelingen en oefenen we deze plannen periodiek, zodat we goed voorbereid zijn op crises en calamiteiten.

2.4.2 Versterken we de samenwerking met veiligheidsregio en netwerkpartners en sluiten we aan bij relevante regionale en landelijke ontwikkelingen rond crisisbeheersing en maatschappelijke weerbaarheid. Daarbij ontwikkelen we noodsteunpunten binnen de gemeente, zodat inwoners ook tijdens een langdurige crisis toegang hebben tot informatie en ondersteuning.

2.4.3 Investeren we in bewustwording en voorbereiding op digitale en maatschappelijke dreigingen, waaronder scenario's rond uitval van voorzieningen en digitale incidenten.

Speerpunt 5 – Handhaving en toezicht

Wat willen we bereiken?

Toezicht en handhaving moeten zichtbaar zijn op de plekken waar dit het meest nodig is. We richten de beschikbare boa-capaciteit daarom op locaties en situaties met de grootste impact op veiligheid en leefbaarheid, zoals overlastlocaties, jeugdgroepen en evenementen. Meldingen en informatie over hotspots helpen om de inzet gericht te bepalen.

Boa's werken daarbij nauw samen met politie en andere veiligheidspartners. Digitale en mobiele hulpmiddelen ondersteunen hen bij veilig en professioneel optreden en helpen om informatie gestuurd te werken. Voor inwoners betekent dit dat toezicht beter aansluit op wat er in wijken speelt, meldingen met grote impact gericht worden opgepakt en handhaving zichtbaar en consequent plaatsvindt.

Wat gaan we daarvoor doen in? In 2027:

2.5.1 Zetten we de beschikbare boa-capaciteit gericht in op jeugdlocaties, evenementen en meldingen met de grootste impact op leefbaarheid en veiligheid.

2.5.2 Versterken we de samenwerking met politie en veiligheidspartners op specifieke domeinen.

2.5.3 We zetten cameratoezicht gericht en proportioneel in op locaties waar sprake is van veiligheids- en leefbaarheidsvraagstukken. We monitoren de inzet en effecten van het cameratoezicht en passen deze waar nodig aan op basis van actuele ontwikkelingen en veiligheidsbehoeften.

Wat kost het programma in totaal?

Bedragen x € 1.000

Taakvelden	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten				
XT-11 - Crisisbeheersing en brandweer	2.725	2.756	2.787	2.788
XT-12 - Openbare orde en veiligheid	1.133	1.131	1.125	1.119
Totaal Lasten	3.858	3.887	3.912	3.907
Baten				
XT-12 - Openbare orde en veiligheid	19	19	19	19
Totaal Baten	19	19	19	19
RESULTAAT	-3.839	-3.867	-3.893	-3.887

3. Sociaal Domein

Inleiding

Het sociaal domein raakt direct aan het dagelijks leven van inwoners. Bestaanszekerheid, gezondheid, wonen, opvoeden, werk en meedoen hangen vaak met elkaar samen. Daarom willen we ondersteuning niet vanuit afzonderlijke regelingen of beleidsterreinen organiseren, maar vanuit de situatie van inwoners en gezinnen. De menselijke maat staat daarbij centraal: inwoners moeten passende ondersteuning krijgen wanneer dat nodig is, maar ook ruimte houden om zelf regie te voeren en mee te doen.

Met de Herijking Sociaal Domein zetten we deze beweging in 2027 verder door. We werken toe naar ondersteuning die eenvoudiger, meer in samenhang en dichter bij inwoners wordt georganiseerd. We versterken de sociale basis, zetten in op preventie en vroegsignalering en ontwikkelen de integrale toegang verder. Daarbij kijken we nadrukkelijk naar wat inwoners naar eigen vermogen zelf kunnen, wat hun omgeving kan betekenen en waar professionele ondersteuning nodig is. In Noord en Oost doen we hiermee in de praktijkervaring op die richting geeft aan de verdere ontwikkeling van het sociaal domein.

Bestaanszekerheid vormt daarbij een belangrijke basis. We willen financiële problemen eerder herkennen, schulden voorkomen en inwoners perspectief bieden via ontwikkeling, participatie en werk. Voor kinderen en jongeren zetten we in op kansrijk opgroeien, een sterke pedagogische basis en ondersteuning waarbij het belang van het kind en de situatie van het gezin centraal staan.

Tegelijk werken we aan een Brunssum waarin iedereen meetelt, mee kan doen en mee kan praten. We verminderen drempels, ondersteunen ontmoeting en gemeenschapsinitiatieven en werken aan een toegankelijke samenleving. Zo brengen we zorg en ondersteuning, bestaanszekerheid, jeugd en participatie meer in samenhang en sluiten we beter aan op wat inwoners in hun dagelijks leven nodig hebben.

Kaderstellende nota's

Strategische landingsplaatsen

- Herijking Sociaal Domein
- Programma Noord en Oost
- Koerskompas Brunssum 2050
- Centrumprogramma

Nota's

- Sociaal domein (2025)
- Regionaal gezondheidsbeleid "Gezondheid nu, voor later!" (2025-2030)
- Beleidskader Jeugdhulp Zuid-Limburg 2024-2028
- ISD BOL beleidsplan 2023-2026
- Evaluatie minimabeleid en beleidskaders 2021-e.v.
- Centrumregeling verwerving Jeugdhulp regio Zuid-Limburg en Service Level Agreement 2024-2028
- Visie opvang en beschermd wonen Parkstad (2018-2026)
- Lokale Inclusieagenda Brunssum (2024-2028)
- Wettelijke voorschriften zoals neergelegd in de gemeentelijke verordeningen (Participatiewet, Wmo, Jeugdwet)
- Regiovisie "Geweld hoort nergens Thuis in Zuid-Limburg"
- Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 (Jeugd)
- Onderzoek naar verruiming inkomensgrenzen minima (2023)
- Plan van aanpak Regionale Werkhubs 2024-2027
- Plan van aanpak SPUK GALA 2023-2026

Speerpunt 1 – Menselijke maat: zorg en ondersteuning dichtbij

Wat willen we bereiken?

Inwoners moeten ondersteuning krijgen die past bij hun situatie en die zo veel mogelijk dichtbij wordt georganiseerd. Problemen rond inkomen, gezondheid, welzijn, wonen, werk en opgroeien hangen vaak met elkaar samen. Daarom willen we af van versnipperde ondersteuning en werken we toe naar een aanpak waarin de inwoner centraal staat en vragen in samenhang worden bekeken.

We versterken de sociale basis en organiseren ondersteuning steeds meer vanuit de wijk. Inwoners moeten met vragen over zorg, welzijn, inkomen en meedoen terechtkunnen bij één herkenbaar en laagdrempelig punt. We ondersteunen zo vroeg en licht mogelijk waar dat kan en zetten zwaardere ondersteuning in waar dat nodig is. Daarbij kijken we niet alleen naar professionele hulp, maar ook naar wat inwoners zelf, hun omgeving en voorzieningen in de wijk kunnen betekenen.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

3.1.1 Ontwikkelen we de wijkteams en integrale toegang vanuit de ervaringen in Noord verder naar andere wijken van Brunssum.

3.1.2 Versterken we de sociale basis in de wijken door buurtnetwerken, informele ondersteuning, sociale cohesie en initiatieven vanuit de samenleving te stimuleren en faciliteren, in samenhang met de wijkplannen.

3.1.3 Versterken we ons opdrachtgeverschap in het sociaal domein door opdrachten aan partners nadrukkelijker te koppelen aan onze koers en de manier waarop we resultaten monitoren.

3.1.4 Ontwikkelen, laten vaststellen en implementeren we in 2027 een integrale Wmo- en Jeugdverordening, zodat de uitvoering werkt vanuit één uniform juridisch en procesmatig kader voor ondersteuning aan inwoners.

3.1.5 Dringen we de wachttijden binnen de Wmo en jeugdhulp terug en onderzoeken welke verbeteringen in toegang, samenwerking en werkwijze hieraan kunnen bijdragen.

Speerpunt 2 – Werk en inkomen: Bestaanszekerheid, werk en perspectief

Wat willen we bereiken?

Bestaanszekerheid is een belangrijke basis om mee te kunnen doen en jezelf te ontwikkelen. We willen financiële problemen zo vroeg mogelijk herkennen en voorkomen dat schulden en financiële stress verder oplopen. Inwoners die ondersteuning nodig hebben, moeten snel passende hulp krijgen die aansluit op hun situatie.

Tegelijkertijd willen we inwoners perspectief bieden via werk, participatie of ontwikkeling richting werk. Niet voor iedereen is regulier werk direct haalbaar. Daarom kijken we naar wat iemand kan en welke stap passend is, van ontwikkeling en praktijkervaring tot beschut of regulier werk. We versterken daarbij de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt en hebben nadrukkelijk aandacht voor inwoners en kinderen in minimumhuishoudens, zodat zij kunnen blijven meedoen.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

3.2.1 Zetten we de Doorbraakmethode en het stabiliteitsdenken breder in en zetten we innovatieve projecten binnen de schuldhulpverlening, waaronder de Nieuwe Pijler (schuldenfonds), voort om inwoners sneller rust en perspectief te bieden.

3.2.2 Versterken we de toegang tot ondersteuning in het sociaal domein via de wijkteams.

3.2.3 Voeren we pilots uit rondom Betere Buren, statushouders en Beschut Werk en versterken we werkervaring en praktijkgericht leren, zodat inwoners zich kunnen ontwikkelen richting participatie of werk en onderwijs en arbeidsmarkt beter op elkaar aansluiten.

3.2.4 Werken we aan het realiseren van de taakstelling voor beschut werk en ondersteunen we inwoners die niet op de reguliere arbeidsmarkt terechtkunnen.

3.2.5 Implementeren we de Participatiewet in Balans en onderzoeken we hoe de extra ruimte voor maatwerk en eigen regie binnen de uitvoering kan worden benut.

3.2.6 Onderzoeken we hoe de minimaregelingen eenvoudiger en toegankelijker kunnen worden ingericht.

Speerpunt 3 – Kansrijk opgroeien: jeugd en gezin

Wat willen we bereiken?

Kinderen en jongeren moeten gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien en ruimte krijgen om hun talenten te ontwikkelen. Omdat kinderen niet altijd onder dezelfde omstandigheden opgroeien, kijken we bij ondersteuningsvragen waar mogelijk naar het hele gezin en de directe omgeving. Daarbij staat het belang van het kind centraal en werken we vanuit thuis, school, wijk en vrije tijd aan een sterke basis voor ontwikkeling.

We versterken de sociale en pedagogische basis en zetten in op preventie en laagdrempelige ondersteuning dichtbij onder andere vanuit de locatie KansKracht. Daarmee willen we problemen eerder aanpakken en kinderen en gezinnen een krachtig perspectief bieden. Wanneer aanvullende jeugdhulp nodig is, moet deze passend beschikbaar zijn, houden we regie op het proces en volgen we of de ingezette ondersteuning nog aansluit bij wat het kind en gezin nodig hebben.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

3.3.1 Versterken we de pedagogische basis via een actief netwerk van scholen, maatschappelijke partners en verenigingen, dat minimaal twee keer per jaar gezamenlijk bijeenkomt.

3.3.2 Voeren procesregisseurs van Team Jeugd periodiek evaluatiegesprekken met jeugdigen die via de gemeentelijke route geïndiceerde jeugdhulp ontvangen, passend bij hun indicatie.

3.3.3 Passen we bij hulpvragen van jeugdigen waar mogelijk een gezinsgerichte aanpak toe, waarbij we ook ouders en de directe omgeving betrekken.

3.3.4 Ontwikkelen we via de Talentenhub binnen het Centrumprogramma een aanpak voor persoons- en talentontwikkeling.

3.3.5 Onderzoeken we hoe we bij complexere hulpvragen de doorverwijzing kunnen versnellen en de regie op het proces kunnen versterken.

Speerpunt 4 – Participatie en inclusie: Iedereen telt mee en doet mee

Wat willen we bereiken?

We willen een Brunssum waarin iedereen meetelt, mee kan doen en mee kan praten. Achtergrond, leeftijd, financiële situatie of een beperking mogen daarbij geen onnodige drempel vormen. Daarom werken we aan fysieke, sociale en informatietoegankelijkheid en aan een samenleving waarin inwoners zich vrij voelen om zichzelf te zijn en hun stem te laten horen.

We versterken daarnaast de sociale basis door ontmoeting, vrijwilligerswerk en gemeenschapsinitiatieven te ondersteunen. Inwoners en buurten krijgen ruimte om zelf initiatief te nemen en bij te dragen aan hun omgeving. Daarmee verminderen we drempels om mee te doen, versterken we de betrokkenheid bij de eigen omgeving en dragen we bij aan het vertrouwen tussen inwoners en gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

3.4.1 Versterken we de ondersteuning van gemeenschapsinitiatieven via wijkmanagers, opbouwwerk en Vrijwillige Energie.

3.4.2 Onderzoeken we welke bestaande ontmoetingsplekken in de wijken verder versterkt kunnen worden en of er behoefte is aan nieuwe geschikte locaties.

3.4.3 Richten we binnen de gemeentelijke organisatie een kernteam in om inclusie beter te borgen in gemeentelijke processen.

3.4.4 Gaan we met inwoners en doelgroepen in gesprek over de evaluatie van het inclusiebeleid en hun behoeften voor de verdere ontwikkeling daarvan.

Wat kost het programma in totaal?

Bedragen x € 1.000

Taakvelden	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten				
XT-61 - Samenkracht en burgerparticipatie	4.262	4.212	4.204	4.195
XT-621 - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	817	816	803	801
XT-622 - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	2.051	1.504	1.500	1.497
XT-623 - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal	498	498	498	498
XT-63 - Inkomensregelingen	20.091	19.895	19.646	19.422
XT-64 - Begeleide participatie	12.294	11.616	10.921	10.184
XT-65 - Arbeidsparticipatie	795	793	792	792
XT-660 - Hulpmiddelen en diensten WMO	1.889	1.870	1.818	1.836
XT-6711 - Hulp bij het huishouden (WMO)	5.064	4.950	657	657
XT-6712 - Begeleiding (WMO)	3.434	3.434	3.434	3.434
XT-6714 - Overige maatwerkarrangementen (WMO)	118	118	118	118
XT-6751 - Jeugdhulp ambulant lokaal	485	444	440	440
XT-6752 - Jeugdhulp ambulant regionaal	8.123	7.418	7.444	7.450
XT-6753 - Jeugdhulp ambulant landelijk	103	94	93	93
XT-6761 - Jeugdhulp met verblijf lokaal	141	129	127	127
XT-6762 - Jeugdhulp met verblijf regionaal	4.298	3.937	3.934	3.936
XT-6763 - Jeugdhulp met verblijf landelijk	98	90	89	89
XT-6791 - PGB Wmo	724	724	440	440
XT-6792 - PGB Jeugd	225	225	225	225
XT-6821- Jeugdbescherming	701	641	635	635
XT-6822 - Jeugdreclassering	152	139	137	137
XT-691 - Coördinatie en beleid WMO	683	681	678	674
XT-692 - Coördinatie en beleid Jeugd	1.024	998	992	986
Totaal Lasten	68.070	65.227	59.626	58.666
Baten				
XT-61 - Samenkracht en burgerparticipatie	72	72	72	72
XT-63 - Inkomensregelingen	14.258	14.258	14.258	14.258
XT-65 - Arbeidsparticipatie	0	0	0	0
XT-660 - Hulpmiddelen en diensten WMO	141	140	140	147
XT-6714 - Overige maatwerkarrangementen (WMO)	430	535	535	535
XT-6752 - Jeugdhulp ambulant regionaal	12	12	12	12
Totaal Baten	14.914	15.017	15.018	15.025
RESULTAAT	-53.156	-50.210	-44.609	-43.641

4. Volksgezondheid

Inleiding

Gezondheid bepaalt in belangrijke mate hoe inwoners kunnen meedoen, zich ontwikkelen en zelfstandig blijven functioneren. In Brunssum en Zuid-Limburg blijven gezondheidsachterstanden hardnekkig en neemt tegelijkertijd de druk op zorg en welzijn toe. Daarom verschuiven we de aandacht nadrukkelijker van zorg achteraf naar preventie, gezondheid en vroegtijdige ondersteuning, met aandacht voor fysieke, mentale én sociale gezondheid.

We kijken daarbij naar gezondheid gedurende de hele levensloop: van een kansrijke start en de eerste 1.000 dagen tot gezond en vitaal ouder worden. We bouwen voort op de Trendbreukaanpak en verbinden gezondheidsbeleid sterker met jeugd, onderwijs, sport, welzijn en het sociaal domein. Zo willen we gezondheidsproblemen eerder voorkomen en bestaande verschillen tussen inwoners verkleinen.

Gezondheid wordt bovendien niet alleen bepaald door gedrag of zorg, maar ook door de omgeving waarin mensen wonen en leven. Een gezonde leefomgeving nodigt uit tot bewegen, ontmoeten en gezond leven en vraagt om samenhang tussen het sociale en fysieke domein.

Kaderstellende nota's

Strategische landingsplaatsen

- Programma Noord-Oost
- Herijking Sociaal Domein
- Koerskompas
- Centrumprogramma

Nota's

- Regionaal gezondheidsbeleid 2025 - 2030 (Gezondheid nu, voor later!)
- GALA/ IZA/ AZWA
- Lokale preventieagenda
- Regionale nota gezondheidsbeleid Gezondheid nu, voor later! 2025-2030
- Gemeenschappelijke regeling GGD Zuid-Limburg
- Wet Publieke gezondheidszorg (WPG)
- Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie en Handhaving Jeugd & Middelen 2025-2028 Gemeente Brunssum
- Gezond Actief Leven Akkoord (GALA)
- Integraal Zorg Akkoord (IZA)
- Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord (AZWA)

Speerpunt 1 – Preventie en gezondheidsbevordering: gezond en vitaal leven

Wat willen we bereiken?

We willen dat inwoners van Brunssum gezond en vitaal kunnen leven en dat gezondheidsproblemen zoveel mogelijk worden voorkomen. Omdat gezondheidsachterstanden in Zuid-Limburg hardnekkig zijn, zetten we in op preventie en het verkleinen van gezondheidsverschillen. Daarbij kijken we breed naar fysieke, mentale en sociale gezondheid en naar het belang van sterke sociale netwerken.

We bouwen voort op de Trendbreukaanpak en werken aan een doorgaande lijn van Kansrijke Start tot vitaal ouder worden. We versterken en verbinden bestaande aanpakken en brengen gezondheid nadrukkelijker samen met onderwijs, sport, welzijn en de wijk. Zo ondersteunen we inwoners in verschillende levensfasen om gezond te leven en versterken we hun mogelijkheden om zelf regie te voeren over hun gezondheid.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

4.1.1 Ontwikkelen en borgen we Kansrijke Start verder, met bijzondere aandacht voor de eerste 1.000 dagen.

4.1.2 Versterken we de samenwerking tussen verschillende beleidsterreinen en partners binnen de Trendbreukaanpak.

4.1.3 Schalen we bewezen effectieve interventies op en verbinden we deze beter met elkaar.

4.1.4 Organiseren en ondersteunen we wijkgerichte activiteiten die bijdragen aan positieve gezondheid en een gezonde leefstijl.

4.1.5 Versterken we preventie en vroegsignalering en onderzoeken we hoe we daarbij extra aandacht kunnen geven aan mentale gezondheid, in het bijzonder bij jongeren, gezinnen en kwetsbare groepen.

Speerpunt 2 – Publieke gezondheidszorg

Wat willen we bereiken?

We willen dat inwoners tijdig ondersteuning krijgen bij gezondheidsvragen en zo lang mogelijk gezond en zelfstandig kunnen blijven functioneren. Door vergrijzing, een toenemende zorgvraag en verschillen in gezondheid staat de publieke gezondheid onder druk. Daarom zetten we in op preventie, vroegsignalering en een betere samenhang tussen zorg, welzijn en het sociaal domein.

We versterken bestaande aanpakken en de samenwerking tussen gemeente, GGD, zorg- en welzijnspartners. Daarbij kijken we niet alleen naar afzonderlijke gezondheidsvragen, maar naar wat inwoners nodig hebben om gezond en vitaal te blijven. De GGD blijft hierin een belangrijke uitvoeringsorganisatie en kennispartner.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

4.2.1 Ontwikkelen we ketenaanpakken zoals Valpreventie en de Gecombineerde Leefstijlinterventie (GLI), Healthy Life verder.

4.2.2 Versterken we Welzijn op Recept en daarmee de verbinding tussen eerstelijnszorg en ondersteuning vanuit het welzijnsdomein.

4.2.3 Versterken en borgen we het AED-netwerk en de burgerhulpverlening. Daarmee blijft ook het aparte speerpunt uit 2026 over voldoende AED's en reanimatievrijwilligers herkenbaar.

Speerpunt 3 – Gezonde leefomgeving

Wat willen we bereiken?

We willen een leefomgeving die inwoners uitnodigt om te bewegen, ontmoeten en gezond te leven. De inrichting van buurten en wijken heeft direct invloed op gezondheid en welzijn. Daarom verbinden we gezondheid nadrukkelijker met keuzes over de openbare ruimte en de ontwikkeling van onze wijken.

We kijken daarbij naar de fysieke én sociale omgeving. Groen, veilige en aantrekkelijke routes, ruimte om te bewegen en plekken om elkaar te ontmoeten dragen bij aan gezond en vitaal leven en sterke sociale netwerken. Gezondheid krijgt daarom een herkenbare plek in ruimtelijke afwegingen, waarbij we de verbinding zoeken tussen gezondheidsbeleid, leefbaarheid en ruimtelijke ontwikkeling.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

4.3.1 Integreren we gezondheid in ruimtelijke en sociale beleidsontwikkeling en geven we gezondheid een herkenbare plek in de Omgevingsvisie.

4.3.2 Versterken we de samenwerking met de GGD en andere partners bij vraagstukken rond gezondheid en leefomgeving.

4.3.3 Stimuleren we gezonde school-, sport- en wijkomgevingen die uitnodigen tot bewegen, ontmoeten en gezond gedrag.

4.3.4 Werken we via het project Poort Brunssummerheide aan een betere toegankelijkheid van de Brunssummerheide.

Wat kost het programma in totaal?

Bedragen x € 1.000

Taakvelden	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten				
XT-71 - Volksgezondheid	1.947	1.946	1.946	1.945
Totaal Lasten	1.947	1.946	1.946	1.945
RESULTAAT	-1.947	-1.946	-1.946	-1.945

5. Onderwijs & Educatie

Inleiding

Onderwijs en ontwikkeling leggen een belangrijke basis voor de kansen van kinderen en jongeren. We willen dat ieder kind in Brunssum de ruimte krijgt om te leren, zich te ontwikkelen en talenten te ontdekken, ongeacht achtergrond, thuissituatie of persoonlijke omstandigheden. Daarom kijken we niet alleen naar wat er op school gebeurt, maar naar de samenhang tussen thuis, kinderopvang, onderwijs en de omgeving waarin kinderen opgroeien.

Samen met onderwijs, kinderopvang, ouders en andere partners werken we aan gelijke ontwikkelkansen en een doorlopende ontwikkellijn. We zetten in op een sterke pedagogische en sociale basis, vroegsignalering en het voorkomen van onderwijsachterstanden en schooluitval. Daarbij hebben we aandacht voor taal en basisvaardigheden, inclusie, welzijn, veiligheid en talentontwikkeling.

Een goede ontwikkeling vraagt ook om een omgeving die dit ondersteunt. Daarom werken we aan gezonde en veilige scholen, goede overgangen tussen verschillende onderwijsfasen en passende onderwijshuisvesting. Via het Integraal Huisvestingsplan werken we aan schoolgebouwen met een goed binnenklimaat en aan groene schoolpleinen die ruimte bieden voor spelen, bewegen en ontmoeten.

Zo verbinden we onderwijs nadrukkelijker met de bredere ontwikkeling van kinderen en jongeren. Daarmee draagt dit programma rechtstreeks bij aan de koers van Brunssum om kansen voor jongeren te vergroten en ruimte te bieden voor talent en ontwikkeling.

Kaderstellende nota's

Strategische landingsplaatsen

- Koerskompas Brunssum 2050
- Herijking sociaal domein
- Programma Noord-Oost

Nota's

- Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)
- Brunssumse Educatieve Agenda (BEA)
- Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)
- Beleid voor- en vroegschoolse educatie (VVE)
- Gezondheidsbeleid jeugd en preventie
- KansKracht

Speerpunt 1 – Kansengelijkheid: Gelijke kansen voor ieder kind

Wat willen we bereiken?

Ieder kind in Brunssum verdient de kans om te leren, groeien en talenten te ontwikkelen, ongeacht thuissituatie, achtergrond of persoonlijke omstandigheden. Daarom zetten we in op het voorkomen en verkleinen van onderwijsachterstanden en versterken we taal, rekenen en andere basisvaardigheden. Waar dat nodig is, kan dit betekenen dat we ongelijk investeren om gelijke kansen mogelijk te maken.

Zo willen we ieder kind een kansrijke start en passende ontwikkelkansen bieden en ruimte geven om eigen talenten en vaardigheden te ontdekken en verder te ontwikkelen. Daarmee blijft ook de lijn van het speerpunt Kansengelijkheid en goed onderwijs uit 2026 duidelijk herkenbaar.

Wat gaan we daarvoor doen in 2027? In 2027:

5.1.1 Signaleren we ondersteuningsbehoeften vroegtijdig en zoeken we naar passend aanbod, bij voorkeur binnen het voorliggende veld.

5.1.2 Geven we uitvoering aan de Brunssumse Educatieve Agenda en ontwikkelen we samen met onderwijs, kinderopvang en andere partners het inclusief onderwijs verder. Uitgangspunt is dat ieder kind waar mogelijk op een reguliere school in de eigen wijk onderwijs kan volgen.

5.1.3 Ontwikkelen we KansKracht verder, met aandacht voor ouderparticipatie en ruimte voor kinderen om hun talenten te ontdekken en bouwen door aan een doorgaande lijn.

5.1.4 Werken we vanuit het principe van normaliseren en zetten we waar mogelijk in op een sociale aanpak die kinderen en gezinnen perspectief biedt en de inzet van geïndiceerde ondersteuning kan voorkomen of beperken.

5.1.5 Zetten we samen met partners preventief in op het voorkomen van schooluitval, waarbij we naar de verschillende leefgebieden van de leerling of jongvolwassene kijken.

5.1.6 Organiseren we voorzieningen laagdrempelig en inclusief en versterken we de samenwerking tussen ouders en partners rond de ontwikkeling van het kind, onder meer via KansKracht en de verbinding met de wijkteams.

5.1.7 Integreren we het bestaande beleid voor onderwijs aan nieuwkomers in het inclusiebeleid voor onderwijs, voor zowel kinderen als volwassenen.

5.1.8 Zetten we samen met onderwijs en kinderopvang in op het versterken van taal, rekenen en basisvaardigheden en onderzoeken we hoe laaggeletterdheid en digitale achterstanden verder kunnen worden teruggedrongen.

Speerpunt 2 – Opgroeien, leren en talent ontwikkelen

Wat willen we bereiken?

We willen dat kinderen en jongeren zich doorlopend kunnen ontwikkelen in een gezonde, veilige en inclusieve leer- en leefomgeving. Ontwikkeling gaat daarbij verder dan leren alleen: welzijn, welbevinden, sociale ontwikkeling en brede talentvorming hangen met elkaar samen.

Samen met onderwijs, kinderopvang en andere partners werken we daarom aan een doorgaande ontwikkellijn van 0 tot 18 jaar. We besteden bijzondere aandacht aan goede overgangen tussen voor- en vroegschool en tussen basis- en voortgezet onderwijs. Het kind en zijn of haar ontwikkeling staan daarbij centraal, met ruimte om talenten te ontdekken en weerbaar op te groeien.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

5.2.1 Zetten we in op welzijn, welbevinden, veiligheid, inclusie en sociale samenhang op school en binnen de educatieve kinderopvang en volgen we de ontwikkeling van het kind vanuit verschillende invalshoeken.

5.2.2 Bevorderen we een soepele overgang en warme overdracht van voor- naar vroegschool en van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs.

5.2.3 Versterken we de samenwerking vanuit een samenhangend pedagogisch en educatief kader, waarbij de ontwikkeling en toekomst van het kind centraal staan.

5.2.4 Bieden we op alle (voor)scholen een gezonde pauze met groente en fruit aan.

5.2.5 Voeren we het programma *Handle with Care* uit in het basis- en voortgezet onderwijs, zodat scholen ondersteuning kunnen bieden aan kinderen die thuis een huiselijk geweldsincident hebben meegemaakt.

5.2.6 Geven we lokaal uitvoering aan de aanpak Veiligheid in en om Scholen (VIOS)

Speerpunt 3 – Goede en veilige onderwijshuisvesting

Wat willen we bereiken?

We willen dat kinderen en medewerkers kunnen leren en werken in passende, kwalitatief goede en veilige onderwijsgebouwen. Een goed schoolgebouw draagt bij aan het welbevinden, de ontwikkeling en de leerprestaties van kinderen en biedt een prettige omgeving om te leren, spelen en elkaar te ontmoeten.

Daarom werken we vanuit het Integraal Huisvestingsplan aan de kwaliteit van onze schoolgebouwen en schoolpleinen. We hebben daarbij specifiek aandacht voor een gezond binnenklimaat, goede ventilatie en vergroening. Groene schoolpleinen bieden ruimte om te bewegen en spelen en dragen tegelijkertijd bij aan biodiversiteit en het beperken van hittestress en wateroverlast.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

5.3.1 Werken we binnen het Integraal Huisvestingsplan de voorbereidingen voor IKC Oost en BS Benjamin verder uit. Zodra deze projecten in het najaar van 2026 in de transitie van plan- naar uitvoeringsfase komen, starten we met de voorbereiding van IKC Zuid.

5.3.2 Werken we samen met schoolbesturen aan een goed binnenklimaat volgens de normen van Frisse Scholen B-kwaliteit. Bij nieuwbouw en verbouw nemen we deze kwaliteit direct als uitgangspunt.

5.3.3 Werken we samen met schoolbesturen aan een gefaseerde vergroening van de schoolpleinen, conform het Integraal Huisvestingsplan.

5.3.4 Werken we aan de totstandkoming van de businesscase Rombouts/Compass.

Wat kost het programma in totaal?

Bedragen x € 1.000

Taakvelden	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten				
XT-41 - Openbaar basisonderwijs	5	5	5	5
XT-42 - Onderwijshuisvesting	2.727	3.181	3.176	3.165
XT-43 - Onderwijsbeleid leer	2.250	2.213	2.212	2.211
Totaal Lasten	4.982	5.399	5.393	5.381
Baten				
XT-42 - Onderwijshuisvesting	1.428	1.428	1.428	1.428
XT-43 - Onderwijsbeleid leer	982	982	982	982
Totaal Baten	2.410	2.410	2.410	2.410
RESULTAAT	-2.573	-2.989	-2.984	-2.971

6. Verkeer, vervoer & waterstaat

Inleiding

De ruimte in Brunssum wordt intensief gebruikt. Inwoners moeten zich veilig en goed kunnen verplaatsen, woningen en voorzieningen moeten bereikbaar blijven en tegelijkertijd vragen vergroening, klimaatadaptatie, ontmoeting en verblijf om ruimte. Dat betekent dat mobiliteit, parkeren en de inrichting van de openbare ruimte steeds minder los van elkaar kunnen worden bekeken. Het Mobiliteitsplan, de Parkeernota en het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte vormen hiervoor de belangrijkste kaders.

Bereikbaarheid blijft daarbij een belangrijk uitgangspunt. We houden aandacht voor de auto en het openbaar vervoer, maar geven bij herinrichtingen nadrukkelijk ruimte aan veilig lopen en fietsen. Verkeersveiligheid krijgt structureel aandacht, onder meer rond scholen, oversteekplaatsen en locaties waar risico's zich voordoen.

Ook de openbare ruimte bekijken we breder dan beheer en onderhoud alleen. Werkzaamheden aan wegen en straten bieden kansen om tegelijkertijd te vergroenen, water beter op te vangen en de toegankelijkheid en verblijfskwaliteit te verbeteren. Zo ondersteunt de openbare ruimte niet alleen mobiliteit, maar ook gezondheid, bewegen, ontmoeten en de leefbaarheid van buurten en wijken.

In de Centrumontwikkeling komen deze keuzes nadrukkelijk bij elkaar. De structuurdrager tussen de Brunssummerheide, het centrum en het Clemensdomein verbindt bereikbaarheid, verkeerscirculatie en verblijfskwaliteit en kijkt daarbij zowel naar verbindingen vanuit de wijken als naar de regionale hoofdstructuren. Ook binnen Noord en Oost verbinden we mobiliteit en openbare ruimte waar dat past aan de bredere ontwikkeling van de wijk.

Kaderstellende nota's

Strategische landingsplaatsen

- Centrumontwikkeling Brunssum
- Programma Noord-Oost
- Koerskompas 2025

Nota's

- Mobiliteitsvisie Zuid-Limburg (2020)
- Mobiliteitsvisie SUMP Parkstad 2021–2030
- Mobiliteitsplan Brunssum 2022–2032 en Uitvoeringsprogramma Mobiliteit
- Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR 2024–2028)
- Parkeernota 2022

Speerpunt 1 – Mobiliteit en bereikbaarheid

Wat willen we bereiken?

De mobiliteitsbehoefte van inwoners verandert. Tegelijkertijd staat de beschikbare openbare ruimte steeds meer onder druk door woningbouw, vergroening, klimaatadaptatie, verkeersveiligheid en nieuwe vormen van mobiliteit. Dit vraagt om een mobiliteitssysteem dat goed functioneert en beter aansluit op leefbaarheid, bereikbaarheid, verkeersveiligheid en kwaliteit van de openbare ruimte. Het Mobiliteitsplan 2022–2032 en het bijbehorende Uitvoeringsprogramma Mobiliteit vormen het kader voor het verkeers- en vervoersbeleid binnen Brunssum. Bij de herinrichting van wegen krijgen voetgangers en fietsers de hoogste prioriteit. Ook verkeersveiligheid en een goede OV-infrastructuur blijven belangrijke speerpunten.

In 2027 zijn we halverwege de looptijd van het huidige Mobiliteitsplan. We evalueren hoe de uitvoering verloopt en waar nodig stellen we bij. Indien een tussentijdse actualisatie noodzakelijk blijkt, wordt dit in 2027 opgepakt.

Naast het reguliere openbaar vervoer stimuleren we ook deelmobiliteit. Dit draagt bij aan duurzamere mobiliteit en minder druk op de openbare ruimte. Daarnaast richten we ons op fietsroutes en ontbrekende schakels en onderzoeken we samen met Parkstad en Provincie Limburg de mogelijkheden voor mobiliteitshubs.

Ook elektrische laadinfrastructuur blijft een belangrijk aandachtspunt. Het eerder vastgestelde uitvoeringsbeleid voor laadinfrastructuur wordt de komende jaren verder uitgevoerd middels brede participatietrajecten.

Daarnaast werken we integraal aan een nieuwe visie voor de openbare ruimte voor de structuurdrager van het centrum welke de Brunssumerheide en het Clemensdomein verbindt. Hierin worden de huidige verkeersstructuur, verkeerscirculatie, verblijfskwaliteit en bereikbaarheid nadrukkelijk meegenomen. Deze ontwikkeling moet bijdragen aan een veiligere, beter bereikbare en leefbare stad. Vanuit de wijken naar het centrum (vice versa), maar ook van buiten Brunssum (hoofdstructuren) naar het centrum.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

6.1.1 Stellen we de visie op de openbare ruimte van de structuurdrager Centrum vast, inclusief onderzoek naar verkeerscirculatie en bereikbaarheid.

6.1.2 Stimuleren we de verdere ontwikkeling van deelmobiliteit, laadinfrastructuur en mobiliteitshubs, in samenwerking met de regio en Provincie Limburg.

6.1.3 Evalueren we de voortgang van het Mobiliteitsplan 2022–2032 en bepalen we of een tussentijdse actualisatie noodzakelijk is.

6.1.4 Onderzoeken we de mogelijkheden om de Rimburgerweg richting Landgraaf te herinrichten als herkenbare entree naar de Brunssummerheide.

6.1.5 Zetten we ons in voor een goede OV-bereikbaarheid en betrekken we deze nadrukkelijk bij de evaluatie en eventuele actualisatie van het Mobiliteitsplan.

Speerpunt 2 – Verkeersveiligheid

Wat willen we bereiken?

We willen dat inwoners zich veilig kunnen verplaatsen in Brunssum, met als blijvend streven nul verkeersslachtoffers. Omdat het aantal verkeersslachtoffers landelijk en ook in Brunssum onder druk staat, richten we ons op de locaties en situaties waar de verkeersveiligheidsrisico's het grootst zijn. De risicoanalyse en het uitvoeringsprogramma vanuit het Strategisch Plan Verkeersveiligheid vormen hiervoor de basis.

We combineren maatregelen in de infrastructuur met verkeerseducatie en bewustwording. Daarbij zetten we de lijn voort om op daarvoor aangewezen wegen de maximumsnelheid terug te brengen van 50 naar 30 km/u. Gedurende het jaar pakken we kleinere verkeersproblemen aan. Dit doen we bijvoorbeeld door het plaatsen van verkeersdrempels, middengeleiders of andere kleine aanpassingen aan de infrastructuur.

Daarnaast zijn we actief betrokken bij het netwerkconvenant van het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Limburg (ROVL). In dit verband doen we mee aan verkeerseducatieprojecten, zoals de Verkeersactieve School en de Doelgroepenaanpak

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

6.2.1 De Servatiusstraat wordt in 2027 afgewaardeerd van 50 naar 30 km/h.

6.2.2 Samen met ROVL netwerkoeverleggen voeren met de basisscholen ten behoeve van de Verkeersactieve School.

6.2.3 Bewustwordingscampagnes voor verkeersveiligheid uitvoeren ten behoeve van de Doelgroepenaanpak.

6.2.4 Onderzoeken we waar aanvullende maatregelen, zoals veilige oversteekplaatsen, snelheidsremmende maatregelen en veilige schoolroutes, kunnen bijdragen aan het verbeteren van de verkeersveiligheid. Daarbij benutten we verkeersmetingen om knelpunten en effecten beter in beeld te brengen.

Speerpunt 3 – Parkeren

Wat willen we bereiken?

Goede bereikbaarheid vraagt om voldoende parkeergelegenheid bij woningen, voorzieningen, winkelcentra en nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. De Parkeernota 2022 vormt hiervoor het kader en bevat de actuele parkeernormen die we bij ruimtelijke ontwikkelingen toepassen.

Bij nieuwe ontwikkelingen wordt in lijn met de Parkeernota 2022 de benodigde parkeergelegenheid zoveel als nodig op eigen terrein gerealiseerd. Daarnaast blijven we de beschikbare parkeercapaciteit volgen en breiden we deze waar nodig en mogelijk uit. Parkeren blijft in Brunssum

gratis voor bewoners en bezoekers, met de bestaande regeling voor ontheffingen binnen de parkeerschijfzone in het centrum.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

6.3.1 Bij de beoordeling van nieuwbouwprojecten worden de parkeernormen uit de Parkeernota toegepast.

Speerpunt 4 – Openbare ruimte

Wat willen we bereiken?

De openbare ruimte krijgt steeds meer functies tegelijk. Naast beheer en onderhoud spelen ook klimaatadaptatie, vergroening, verkeersveiligheid, verblijfskwaliteit, toegankelijkheid en gezondheid een steeds grotere rol.

Tegelijkertijd vragen klimaatverandering, wateroverlast, hittestress en vervangingsopgaven om een toekomstbestendige inrichting van straten, pleinen, groen en infrastructuur.

De openbare ruimte is dienstbaar aan sociaal maatschappelijke opgaves, zoals bewegen, verblijven/ontmoeten en spelen. We streven naar een openbare ruimte die schoon, heel en veilig is en die voor iedereen goed toegankelijk is. Het onderhoud, de vervanging en het schoonhouden van deze ruimte gebeurt volgens het in 2024 vastgestelde Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) 2024–2028. Hierbij hanteren we kwaliteitsniveau B als richtlijn.

Op projectbasis kijken we waar extra verbeteringen mogelijk zijn om de openbare ruimte toekomstbestendig, duurzaam en klimaatadaptief in te richten. Daarbij combineren we onderhouds- en vervangingsopgaven waar mogelijk met vergroening, waterberging, verkeersveiligheid en verblijfskwaliteit. We maken “werk met werk” waar mogelijk.

Voetgangers en fietsers krijgen binnen de inrichting van de openbare ruimte nadrukkelijk prioriteit. Zo willen we van Brunssum steeds meer een ‘10-minuten-stad’ maken, waarin belangrijke voorzieningen op loop- en fietsafstand bereikbaar zijn.

Daarnaast vergroenen we de leefomgeving verder. Dit draagt bij aan een gezonder en prettiger leefklimaat, meer biodiversiteit en meer ruimte voor ontmoeting en verblijf.

Onze inwoner heeft invloed op de inrichting en het beheer van de openbare ruimte door deel te nemen aan participatietrajecten en meldingen te doen via BuitenBeter. Ook wanneer niet alle wensen of meldingen kunnen worden overgenomen, streven we naar een zorgvuldige terugkoppeling en een hoge tevredenheid over de betrokkenheid. Inwoners zien de openbare ruimte geleidelijk groener, klimaatbestendiger en koeler worden, terwijl wateroverlast op kwetsbare locaties, zoals de ABC-straten, verder afneemt.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

6.4.1 Voeren we de projecten uit die zijn opgenomen in paragraaf 3 *Onderhoud kapitaalgoederen*, onderdeel wegen.

6.4.2 Combineren we onderhouds- en vervangingsopgaven nadrukkelijker met vergroening en klimaatadaptatie.

6.4.3 Verbeteren we waar mogelijk de toegankelijkheid en verblijfskwaliteit van de openbare ruimte binnen herinrichtingsprojecten.

6.4.4 Versterken we de samenhang tussen openbare ruimte, mobiliteit, klimaatadaptatie en gebiedsontwikkeling.

6.4.5 Blijven we inzetten op een openbare ruimte die uitnodigt tot wandelen, fietsen, ontmoeten en bewegen.

6.4.6 Bevorderen we de betrokkenheid van inwoners bij de openbare ruimte door de BuitenBeter-app als voorkeurskanaal voor meldingen te gebruiken en inwoners actief te betrekken bij de ontwikkeling en uitvoering van projecten.

Wat kost het programma in totaal?

Bedragen x € 1.000

Taakvelden	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten				
XT-21 - Verkeer en vervoer	4.393	4.456	4.604	4.575
XT-22 - Parkeren	59	58	58	58
Totaal Lasten	4.452	4.515	4.662	4.632
Baten				
XT-21 - Verkeer en vervoer	198	198	198	198
Totaal Baten	198	198	198	198
RESULTAAT	-4.254	-4.317	-4.465	-4.435

7. Sport, cultuur & recreatie

Inleiding

Sport, cultuur en recreatie zijn belangrijk voor de manier waarop inwoners meedoen, elkaar ontmoeten, bewegen en zich ontwikkelen. Brunssum kent een sterk verenigingsleven, culturele tradities, evenementen, voorzieningen en groene recreatiegebieden. Het verenigingsleven is niet voor niets de ruggengraat van Brunssum en verbinden sport, cultuur en evenementen nadrukkelijk aan de identiteit en sociale samenhang van de stad.

We willen dat deze mogelijkheden toegankelijk zijn voor alle inwoners, met bijzondere aandacht voor jeugd en inwoners voor wie deelname minder vanzelfsprekend is. Sport en cultuur dragen daarbij niet alleen bij aan vrijetijdsbesteding, maar ook aan fysieke en mentale gezondheid, talentontwikkeling, ontmoeting en een sterke sociale basis. Daarom verbinden we verenigingen, onderwijs, welzijn en andere maatschappelijke partners steeds nadrukkelijker met elkaar en zoeken we aansluiting bij wat in buurten en wijken nodig is.

Ook de plekken waar dit gebeurt zijn belangrijk. We werken aan goede sport- en cultuurvoorzieningen en ontwikkelen het Lifestylepark, Vijverpark, Emmapark en Schutterspark verder als plekken voor natuur, recreatie, bewegen en ontmoeten. Tegelijk versterken we natuur en stedelijk groen en benutten we de recreatieve kwaliteiten van Brunssum en de Brunssummerheide.

Binnen Programma Noord en Oost komen KansKracht en het Schutterspark nadrukkelijk samen met de ontwikkeling van de wijk. In het Centrumprogramma verbinden we het Vijverpark, talentontwikkeling en de beoogde verplaatsing van de bibliotheek met ontmoeting en levendigheid in het centrum. Het Omgevingsprogramma Natuur geeft richting aan natuur en biodiversiteit. Zo brengt dit programma de sociale, culturele en groene kwaliteiten van Brunssum bij elkaar.

Kaderstellende nota's

Strategische landingsplaatsen

- Koerskompas 2025
- Programma Noord-Oost
- Herijking Sociaal Domein
- Centrumprogramma

Nota's

- Kadernota sport- en beweegbeleid gemeente Brunssum 2023–2033
- Omgevingsprogramma Natuur
- Gezondheidsagenda Zuid-Limburg
- Lokaal Sportakkoord + herijking Lokaal Sportakkoord 2.0
- Uitvoeringsagenda Sport- en beweegbeleid 2024–2033
- Kadernota Cultuur 2025-2028
- Uitvoeringsagenda Cultuur
- Erfgoedverordening 2026
- Archeologische beleids- en verwachtingskaart 2013
- Nota Evenementenbeleid gemeente Brunssum
- Kadernota subsidiebeleid gemeente Brunssum
- Omgevingsprogramma Natuur
- Nota Groenstructuren 2024
- Bomenbeleidsplan 2009 (herziening in 2026)
- Bomenverordening 2010 (herziening in 2026)
- Visiedocument Schutterspark 2022
- Nota Openbare Speelvoorzieningen 2024
- Visie Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg 2030
- Regionaal gezondheidsbeleid 2025–2030 “Gezondheid nu, voor later!”
- Werkplaats voor het leven (Beleidsplan 2025-2028 bibliotheek)

Speerpunt 1 – Gezondheid en vitaliteit

Wat willen we bereiken?

Gezondheidsachterstanden en een relatief lage sport- en beweegdeelname vragen in Brunssum om blijvende aandacht. Ook mentale gezondheid speelt daarbij een belangrijke rol. Sport en cultuur kunnen preventief bijdragen aan de fysieke en mentale gezondheid van inwoners en tegelijkertijd zorgen voor ontmoeting en sociale contacten.

Daarom verbinden we sport en cultuur nadrukkelijker met zorg, welzijn en de sociale basis. We willen het bestaande aanbod beter vindbaar en toegankelijk maken en activiteiten dichter bij inwoners organiseren. Daarbij kijken we naar wat in wijken nodig is en hebben we aandacht voor inwoners die minder vanzelfsprekend deelnemen.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

7.1.1 Vergroten we de zichtbaarheid van het lokale sport- en cultuuraanbod door meer activiteiten op wijkniveau te organiseren. Daarbij faciliteren we lokale sport- en cultuuraanbieders, bijvoorbeeld via de Zomer Doe Weken en activiteiten in de wijk.

7.1.2 Organiseren we meer sport- en cultuuractiviteiten die aansluiten bij de behoeften van de wijk en bij specifieke doelgroepen, zoals jeugd, ouderen en minima, om deelname en bereik te vergroten. Een voorbeeld hiervan is het realiseren van een fitroute in het centrum.

Speerpunt 2 – Sport en cultuur voor iedereen

Wat willen we bereiken?

Niet iedere inwoner kan vanzelfsprekend deelnemen aan sport, cultuur en evenementen. Financiële, fysieke en sociale drempels kunnen deelname in de weg staan. Daarom richten we ons op het verlagen van deze drempels, zodat meer inwoners kunnen meedoen en zich betrokken voelen bij de samenleving.

Sport en cultuur bieden laagdrempelige mogelijkheden om actief te zijn, anderen te ontmoeten en mee te doen. We richten ons daarbij nadrukkelijk op inwoners voor wie deelname minder vanzelfsprekend is en zoeken de verbinding met ondersteuning vanuit het sociaal domein.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

7.2.1 Zorgen we voor een actieve verbinding van inwoners met passend sport- en culturaanbod.

7.2.2 Versterken we een toegankelijk en inclusief aanbod bij sportverenigingen.

7.2.3 Starten we samen met Huis voor de Kunsten Limburg het pilotproject *Naar een breder perspectief op amateurkunstondersteuning*. Daarmee brengen we in kaart hoe inwoners vrijetijdscultuur beoefenen en welke ondersteuningsbehoeften zij hebben

7.2.4 Onderzoeken we hoe financiële drempels voor deelname aan sport en cultuur verder kunnen worden verlaagd, met bijzondere aandacht voor jeugd en inwoners voor wie deelname niet vanzelfsprekend is.

Speerpunt 3 – Sociale samenhang, ontmoeten en leefbaarheid

Wat willen we bereiken?

Een sterk verenigingsleven en voldoende mogelijkheden om elkaar te ontmoeten dragen bij aan de sociale samenhang in buurten en wijken. Sport, cultuur en evenementen hebben daarbij een bredere functie: ze brengen inwoners bij elkaar, vergroten betrokkenheid bij de buurt en kunnen helpen om eenzaamheid tegen te gaan.

Daarom versterken we de samenwerking tussen verenigingen, inwoners en maatschappelijke partners en verbinden we activiteiten nadrukkelijker met buurten en wijken. We zetten in op laagdrempelige ontmoetingsmogelijkheden en benutten bestaande voorzieningen en plekken om bewegen, ontmoeten en deelnemen dichterbij inwoners te organiseren.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

7.3.1 Ondersteunen we lokale sport- en cultuurverenigingen en sturen we op hun bijdrage aan buurt- en wijkinitiatieven.

7.3.2 Ondersteunen we wijkgerichte evenementen en zoeken we daarbij waar mogelijk de verbinding met buurtnetwerken.

7.3.3 Ontwikkelen we de rol van verenigingsondersteuner en cultuurcoach verder, in samenwerking met de wijkmanagers als schakels tussen verenigingen, wijken en maatschappelijke partners.

7.3.4 Organiseren we diverse sport- en cultuuractiviteiten in het Lifestylepark en stimuleren we daarmee het gebruik en de mogelijkheden van het park als ontmoetingsplek.

Speerpunt 4 – Talentontwikkeling

Wat willen we bereiken?

Kinderen en jongeren moeten de ruimte krijgen om hun talenten te ontdekken en verder te ontwikkelen. Die mogelijkheden zijn niet voor ieder kind vanzelfsprekend. Sport en cultuur bieden laagdrempelige manieren om nieuwe interesses en vaardigheden te ontdekken en kunnen tegelijkertijd bijdragen aan zelfvertrouwen en persoonlijke ontwikkeling.

Daarom verbinden we onderwijs, verenigingen, culturele instellingen en andere lokale partners nadrukkelijker met elkaar. We zetten sportieve en culturele projecten in om kinderen en jongeren kennis te laten maken met verschillende activiteiten en ondersteunen hen om vanuit die kennismaking verder door te groeien.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

7.4.1 Versterken we in samenwerking met PIT Cultuurwijzer, penvoerder van *Cultuureducatie met Kwaliteit in Parkstad*, de cultuureducatie door onderwijs, verenigingen en culturele instellingen duurzaam met elkaar te verbinden.

7.4.2 Faciliteren en stimuleren we projecten gericht op talentontwikkeling van jongeren, waaronder Nieuwe Helden Next Level, Stichting VERGE en het traject persoons- en talentontwikkeling binnen het Centrumprogramma. Deze projecten dragen tevens bij aan de sociale basis en mentale gezondheid van jongeren.

7.4.3 Versterken we via het programma Sjors Sportief/Creatief de doorgaande lijn van kennismaking met sport en cultuur naar deelname via verenigingen.

Speerpunt 5 – Aantrekkelijke evenementenstad

Wat willen we bereiken?

Evenementen en volksfeesten dragen bij aan de identiteit, levendigheid en sociale samenhang van Brunssum. Ze bieden inwoners momenten om elkaar te ontmoeten en zorgen ervoor dat tradities behouden blijven, terwijl er ook ruimte is voor nieuwe evenementen en doelgroepen.

Brunssum blijft daarom inzetten op een aantrekkelijke en gevarieerde evenementenkalender, met onder meer de Parade, Parelloop, Koningsdag en lokale volksfeesten. De gemeente werkt daarbij samen met verenigingen, stichtingen, vrijwilligers en particuliere initiatiefnemers en neemt waar nodig een actieve rol om evenementen mogelijk te maken.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

7.5.1 Blijven we organisaties ondersteunen bij het mogelijk maken van evenementen die bijdragen aan ontmoeting, identiteit en leefbaarheid.

7.5.2 Sturen we op diversiteit en inclusie bij evenementen door organisatoren te stimuleren en ondersteunen bij een toegankelijk en representatief programma voor verschillende doelgroepen, achtergronden en leeftijden.

7.5.3 Onderzoeken we een duurzame organisatorische en financiële constructie voor het Openluchttheater Brunssum, gericht op continuïteit, beheer en een breed toegankelijk en inclusief programma.

7.5.4 Betrekken we omwonenden van het Openluchttheater actief en vroegtijdig bij het programma, zodat hun belangen en ideeën worden meegenomen en draagvlak behouden blijft.

7.5.5 Nemen we een actieve regierol in de voorbereiding van het World Dance Festival Parade Brunssum 2028, met aandacht voor kwaliteit en versterking van de culturele programmering. Samen met Stichting Parade Brunssum onderzoeken we in 2027 een toekomstbestendige organisatie.

Speerpunt 6 – Culturele en sportvoorzieningen

Wat willen we bereiken?

Goede sport- en cultuurvoorzieningen vormen een belangrijke basis voor bewegen, ontmoeten, cultuurbeleving en het verenigingsleven. De voorzieningen in Brunssum moeten daarom aansluiten bij wat inwoners en verenigingen nodig hebben en goed toegankelijk en bruikbaar zijn.

We zetten in op goed onderhouden en veilige accommodaties en kijken nadrukkelijk naar multifunctioneel gebruik. Daarmee kunnen voorzieningen breder worden benut door verenigingen en inwoners en bijdragen aan de leefbaarheid van buurten en wijken.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

7.6.1 Stimuleren we dat sport- en cultuurverenigingen hun aanbod openstellen voor breder en multifunctioneel gebruik, vanuit het principe van de open club.

7.6.2 Zorgen we voor veilige, hygiënische en goed onderhouden sportaccommodaties, zodat inwoners verantwoord kunnen sporten.

7.6.3 Stellen we op basis van het nieuwe Vastgoed- en Accommodatiebeleid een uitvoeringsagenda op voor het gebruik en de multifunctionele inzet van sportaccommodaties.

7.6.4 Werken we toe naar de renovatie van zwembad De Bronspot en zetten we ons daarbij in voor een veilige en toegankelijke voorziening, betaalbare tarieven en het behoud van schoolzwemmen.

Speerpunt 7 – Onze parken; Schutterspark, Lifestylpark, Emmapark en Vijverpark

Wat willen we bereiken?

De Brunssumse stadsparken vormen een belangrijke ruggengraat voor natuur, recreatie, gezondheid en sociale cohesie. Tegelijkertijd vragen deze gebieden om blijvende investeringen in kwaliteit, beheer en toekomstbestendige ontwikkeling.

We werken doorlopend aan het toekomstbestendig maken van het Lifestylpark, Vijverpark en Schutterspark.

Het Lifestylpark krijgt een belangrijke sociale en recreatieve functie voor de wijk. Het park bevat onder andere natuurlijke speelplekken, een jeu-de-boulesbaan, een basketbalveld, een voetbalveld, een klimwand en een skatebowl. Ook de Talentenhub voor jongeren maakt onderdeel uit van het concept. Verschillende maatschappelijke partners zullen gebruikmaken van het Lifestylpark.

Het cultuurhistorische Vijverpark heeft een verbeterde uitstraling gekregen die vanuit de geest van het centrumprogramma en passend bij de identiteit als familiepark uitnodigt tot sociale ontmoeting en vrijetijdsbesteding voor diverse doelgroepen. De komende jaren bouwen we verder op de ingeslagen weg en zetten we het park in de spotlight.

Het Schutterspark blijft een bijzondere plek waar natuur, recreatie, cultureel erfgoed, toerisme en ondernemerschap samenkomen. Soms staan deze belangen onder druk en zoeken we nadrukkelijk naar een goede balans tussen ontwikkeling en bescherming van natuurwaarden.

We voeren het vastgestelde uitvoeringsprogramma in Schutterspark uit en in 2027 staat onder andere de parkeerplaatsen, bebording, bewegwijzering en openbare verlichting op om te vernieuwen.

Vanuit Programma Noord Oost is daarnaast de ambitie opgenomen om het Schutterspark verder te ontwikkelen als groene long voor de inwoners van dit stadsdeel.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

7.7.1 Bereiden we door middel van een gebiedsvisie en saldobenadering een nieuw omgevingsplan voor het Schutterspark voor, op basis van het Omgevingsprogramma Natuur.

7.7.2 Vernieuwen we de openbare ruimte in het Schutterspark op basis van het vastgestelde uitvoeringsplan.

7.7.3 Stimuleren we activiteiten in het Vijverpark, Emmapark en Lifestylepark om het gebruik van deze parken aan te moedigen.

Speerpunt 8 – Natuur en stedelijk groen

Wat willen we bereiken?

Natuur en biodiversiteit staan onder druk. Tegelijkertijd krijgen gemeenten vanuit de EU-Natuurherstelverordening en het nationale natuurherstelbeleid steeds meer verantwoordelijkheid voor natuurherstel, biodiversiteit en stedelijk groen. Aan de andere kant zijn gemeenten ook zeer afhankelijk van regelgeving van andere overheden als het bijvoorbeeld gaat om de stikstofopgave en het herstel van Natura-2000 gebieden.

Met het Omgevingsprogramma Natuur werken we aan het herstel, behouden en versterken van natuur, biodiversiteit en ecologische verbindingen binnen Brunssum.

De EU-Natuurherstelverordening kent een juridisch bindende inspanningsverplichting en een verslechteringsverbod. Dat betekent dat natuur nadrukkelijker onderdeel wordt van ruimtelijke en maatschappelijke keuzes binnen Brunssum.

We richten ons op kwalitatieve en kwantitatieve verbetering van bestaand groen en ecologische verbindingen, versterking van biodiversiteit, herstel van bestuiverpopulaties en klimaatadaptatie. Daarnaast werken we aan een openbare ruimte die uitnodigt tot bewegen, ontmoeten en verblijven. Ook blijven we inzetten op ecologisch beheer van openbaar groen en communicatie richting inwoners over deze manier van beheren.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

7.8.1 Voeren we het Omgevingsprogramma Natuur uit en sluiten we aan op de landelijke monitoring van stedelijk groen.

7.8.2 Onderzoeken we mogelijkheden om ecologische en recreatieve verbindingen tussen natuurgebieden te verbeteren, zoals de Poort Brunssummerheide en het ecoduct N300.

7.8.3 Stellen we een beleids- en beheerplan groen op, inclusief een uitvoeringsprogramma en de benodigde financiële middelen.

7.8.4 Beheren we het openbaar groen ecologisch en treffen we maatregelen gericht op klimaatadaptatie en biodiversiteit.

7.8.5 Vervangen we overbodige verharding waar mogelijk door groen, met speciale aandacht voor de subsidieregeling Groene voortuinen.

7.8.6 Beschermen we gemeentelijk en particulier groen door middel van voorlichting, toezicht en handhaving.

7.8.7 Starten we samen met Stadsregio Parkstad Limburg een onderzoek naar het natuurherstel en de stikstofopgave van de Brunssummerheide.

Speerpunt 9 – Recreatie en vrijetijdsbeleving

Wat willen we bereiken?

Brunssum heeft met de Brunssummerheide, stadsparken, Parkstad Route en het wandelnetwerk Knopen Lopen een sterke groene en recreatieve basis. Die kwaliteiten willen we beter benutten voor inwoners en bezoekers door recreatieve verbindingen, wandel- en fietsroutes en voorzieningen verder te versterken.

Daarbij verbinden we natuur, recreatie, cultuurhistorie en toerisme. Culturele ambities keren terug in het vestigen van een Experience Centre in Filtergebouw 4 in het Schutterspark. We blijven aandacht houden voor veilige speelvoorzieningen en de kwaliteit van bestaande recreatieve plekken.

De Oostflank is hier een belangrijke strategische landingsplaats. Het Entreegebied en de Poort Brunssummerheide kunnen de verbinding tussen Brunssummerheide, Schutterspark en de recreatieve structuur van Brunssum versterken; ook de omgeving van de voormalige Akkerbrug blijft als mogelijke gebiedsontwikkeling in beeld.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

7.9.1 Realiseren we nieuwe toeristisch-recreatieve producten rondom de Brunssummerheide, Parkstad Route, Point of Interest Emmapark en het wandelnetwerk Knopen Lopen.

7.9.2 Ontwikkelen en actualiseren we wandel- en fietsroutes in samenwerking met partners en buurgemeenten.

7.9.3 Maken we plannen voor het Entreegebied Oostflank, met aandacht voor recreatieve functies en ondersteuning van het Schutterspark en de Brunssummerheide.

7.9.4 Zorgen we voor voldoende en veilige speelplekken in de openbare ruimte en de drie Brunssumse speeltuinen, waarmee we bijdragen aan een gezonde ontwikkeling van kinderen.

7.9.5 Blijven we alert op koppelkansen voor een bredere gebiedsontwikkeling rondom de voormalige Akkerbrug.

Speerpunt 10 – Moderne bibliotheek in de binnenstad

Wat willen we bereiken?

De bibliotheek ontwikkelt zich van een traditionele uitleenvoorziening naar een maatschappelijke plek voor lezen, leren, ontwikkelen en ontmoeten. Dat is relevant omdat laaggeletterdheid, digitale uitsluiting en kansenongelijkheid ook in Brunssum aandacht blijven vragen.

We versterken daarom de verbinding tussen bibliotheek, onderwijs, cultuur en het sociaal domein. De bibliotheek ondersteunt inwoners bij taal en basisvaardigheden, digitale zelfredzaamheid en toegang tot informatie en biedt tegelijkertijd ruimte voor ontmoeting, cultuur en debat.

De verplaatsing naar het centrum maakt de bibliotheek bovendien onderdeel van het Centrumprogramma. Daarmee kan zij uitgroeien tot een centrale maatschappelijke voorziening die ontmoeting en ontwikkeling combineert en tegelijkertijd bijdraagt aan de levendigheid van het centrum.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

7.10.1 Streven we naar de realisatie van de verplaatsing van de bibliotheek naar het centrum.

7.10.2 Implementeren we in 2027 de aanpassingen die voortkomen uit de nog aan te passen Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob).

- 7.10.3** Stellen we samen met de drie andere betrokken gemeenten een meerjarenplan op voor een toekomstbestendige bibliotheekvoorziening.
- 7.10.4** Richten we de bibliotheek verder in volgens de vijf maatschappelijke functies uit de Wsob.
- 7.10.5** Werken we aan een doorlopende leeslijn voor jeugd van 0 tot 18 jaar.
- 7.10.6** Versterken we de jeugdprogrammering, basisvaardigheden en digitale inclusie.
- 7.10.7** Bieden we meer ruimte voor ontmoeting, debat en cultuur.
- 7.10.8** Maken we ondersteuning bij vragen over digitale overheidsdiensten structureel onderdeel van een informatieplein.

Wat kost het programma in totaal?

Bedragen x € 1.000

Taakvelden	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten				
XT-51 - Sportbeleid en -activering	480	479	477	475
XT-52 - Sportaccommodaties	2.327	2.896	2.825	2.817
XT-53 - Cultuurpresentatie, prod.partic.	1.738	1.379	1.326	1.731
XT-56 - Media	877	965	965	965
XT-57 - Openbaar groen en recreatie	3.251	3.192	3.238	3.265
Totaal Lasten	8.673	8.911	8.831	9.253
Baten				
XT-52 - Sportaccommodaties	489	719	719	719
XT-53 - Cultuurpresentatie, prod.partic.	0	0	0	0
XT-56 - Media	29	29	29	29
XT-57 - Openbaar groen en recreatie	68	68	68	68
Totaal Baten	586	816	816	816
RESULTAAT	-8.087	-8.096	-8.015	-8.437

8. Milieu & duurzaamheid

Inleiding

De opgaven rond energie, klimaat en milieu komen steeds nadrukkelijker samen in de manier waarop Brunssum zich ontwikkelt. We werken aan een betaalbare en betrouwbare energievoorziening en bereiden onze leefomgeving tegelijkertijd voor op hittestress, droogte en wateroverlast. Een gezonde en veilige leefomgeving vormt daarbij het uitgangspunt.

Dat vraagt om keuzes die verder gaan dan afzonderlijke maatregelen. We maken woningen en gebouwen energiezuiniger, werken samen met netbeheerders aan voldoende energie-infrastructuur en houden aandacht voor betaalbaarheid en energiearmoede. Bij de inrichting en het beheer van de openbare ruimte benutten we kansen voor vergroening, schaduw en waterberging en stimuleren we ook inwoners om hun eigen leefomgeving klimaatbestendiger te maken. Hierbij combineren we deze opgaven met de onderhouds- en vervangingsopgaven vanuit de extra verbeteringen openbare ruimte. We maken “werk met werk” waar mogelijk.

Ook gaan we bewuster om met grondstoffen en materialen door afval te voorkomen, hergebruik te stimuleren en reststromen beter te benutten. Tegelijk blijven we de kwaliteit van lucht, geluid en bodem bewaken en zetten we in op het beperken van milieuhinder en risico's voor inwoners.

Via de Implementatie Omgevingswet brengen we deze opgaven steeds meer samen in keuzes over de fysieke leefomgeving. Zo worden energie, klimaatadaptatie, circulariteit, gezondheid en milieukwaliteit onderdeel van de integrale ontwikkeling van Brunssum.

Kaderstellende nota's

Strategische landingsplaatsen

- Implementatie Omgevingswet
- Gebiedsontwikkeling Oostflank
- Programma Noord-Oost
- Koerskompas 2025

Nota's

- Parkstad Limburg Energietransitie (PALET) 1.0
- PALET 2.0 Brunssum
- Uitvoeringsprogramma PALET 2026–2030
- Regionale Energiestrategie Zuid-Limburg 1.0
- Transitievisie Warmte 2.0
- Isolatie- en verduurzamingsprogramma Parkstad
- Klimaatadaptatiestrategie Parkstad
- Uitvoeringsprogramma Parkstad Circulair 2024–2030
- Grondstoffenplan 2022–2026
- Integraal Beheerplan Openbare Ruimte 2024–2028
- Nota bodembeheer mijnsteengebieden Brunssum
- Actieplan geluid 2024–2029

Speerpunt 1 – Energietransitie

Wat willen we bereiken?

Een betrouwbare en betaalbare energievoorziening staat steeds meer onder druk. Tegelijk vraagt de energietransitie om minder aardgasgebruik, meer energiebesparing, duurzame energieopwekking en voldoende capaciteit op het elektriciteitsnet. Netcongestie is daarbij een steeds belangrijkere randvoorwaarde voor woningbouw, bedrijvigheid en andere ontwikkelingen in Brunssum.

We werken daarom verder aan een energiezuinige en aardgasvrije gebouwde omgeving, vanuit de Transitievisie Warmte en het regionale Isolatie- en Verduurzamingsprogramma. Daarbij combineren we een gemeente brede aanpak voor verschillende doelgroepen met een buurtgerichte aanpak en houden we nadrukkelijk aandacht voor betaalbaarheid en energiearmoede. Inwoners worden betrokken bij de keuzes die hun woning en leefomgeving raken.

Ook duurzame opwek en voldoende energie-infrastructuur blijven onderdeel van de opgave. We werken hiervoor samen met netbeheerders en regionale partners en kijken naar mogelijkheden voor zonne- en windenergie, onder andere in relatie tot de Oostflank en het Terca-terrein.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

8.1.1 Werken we in nauwe samenwerking met Enexis en TenneT aan versterking van de elektriciteitsinfrastructuur.

8.1.2 Geven we op basis van de Transitievisie Warmte uitvoering aan de buurtgerichte aanpak om gebouwen energiezuinig en aardgasvrij te maken. Samen met buurtbewoners stellen we daarvoor uitvoeringsplannen op.

8.1.3 Voeren we het Isolatie- en verduurzamingsprogramma Parkstad uit via een gerichte lokale aanpak. Natuurvriendelijk isoleren met het oog op soortenbescherming vormt daarvan een wezenlijk onderdeel.

8.1.4 Treffen we voorbereidingen voor meerjarige programma's en projecten, zoals de Transitievisie Warmte 3.0, collectieve warmteoplossingen en lokale opwek van hernieuwbare energie.

Speerpunt 2 – Klimaatadaptatie

Wat willen we bereiken?

Klimaatverandering leidt steeds vaker tot hittestress, droogte en wateroverlast. Daarom maken we klimaatadaptatie een vast onderdeel van de inrichting en ontwikkeling van Brunssum. Bij nieuwe ontwikkelingen, herinrichtingen en vervangingsopgaven nemen we maatregelen voor klimaatbestendigheid zoveel mogelijk direct mee.

We zetten in op vergroening, schaduw, waterberging en het beter vasthouden en afvoeren van hemelwater. Daarbij kijken we zowel naar de openbare ruimte als naar de private leefomgeving. Inwoners krijgen mogelijkheden om zelf bij te dragen, bijvoorbeeld door tuinen, gevels en daken te vergroenen en regenwater af te koppelen.

Bij werkzaamheden aan straten, pleinen en parken benutten we kansen om tegelijkertijd te vergroenen, water op te vangen en hittestress te verminderen.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

8.2.1 Pakken we hittestress, wateroverlast en watertekorten aan via vergroening en andere klimaat adaptieve maatregelen.

8.2.2 Stimuleren we vergroening van private tuinen en bieden we inwoners mogelijkheden om de openbare ruimte te helpen vergroenen, bijvoorbeeld met geveltuintjes.

8.2.3 Treffen we voorbereidingen voor passende regels in het omgevingsplan en de omgevingsvisie voor klimaatadaptatie en hemelwaterafvoer.

Speerpunt 3 – Circulaire economie

Wat willen we bereiken?

De druk op grondstoffen vraagt om een andere manier van produceren, gebruiken en hergebruiken. We richten ons daarom op minder grondstoffengebruik, het voorkomen van afval en het beter scheiden en hergebruiken van reststromen. Zo werken we toe naar minder restafval en zorgen we dat materialen zoveel mogelijk opnieuw als grondstof kunnen worden gebruikt.

Daarbij geven we uitvoering aan het Uitvoeringsprogramma Parkstad Circulair 2024–2030 en werken we regionaal samen aan de verdere ontwikkeling van het circulair ambachtscentrum. Voor inwoners betekent dit betere mogelijkheden om afval te scheiden, producten en materialen opnieuw te gebruiken en bij te dragen aan een schone leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

8.3.1 Voeren we de gemeentelijke afvaltaken uit in nauwe samenwerking met Rd4.

8.3.2 Werken we mee aan de doorontwikkeling van het regionaal circulair ambachtscentrum.

8.3.3 Brengen we samen met de Parkstadgemeenten het Uitvoeringsprogramma Parkstad Circulair 2024–2030 verder in praktijk.

Speerpunt 4 – Milieu

Wat willen we bereiken?

Een gezond en veilig woon- en leefklimaat vraagt om blijvende aandacht voor luchtkwaliteit, geluid, bodemkwaliteit en externe veiligheid. We beschermen inwoners en hun leefomgeving tegen milieubelasting en voeren onze wettelijke milieutaken gericht en zorgvuldig uit. Daarbij werken we nauw samen met de Omgevingsdienst Zuid-Limburg.

We zetten in op het verminderen van hinder en het verbeteren van de leefbaarheid. Dat geldt ook voor bovenlokale bronnen zoals AWACS. Vanuit de mijngeschiedenis van Brunssum houden we daarnaast specifiek rekening met bodemkwaliteit en de toepassing en het hergebruik van mijnsteen.

Met de Implementatie Omgevingswet verbinden we milieukwaliteit, gezondheid en veiligheid nadrukkelijker aan keuzes over de fysieke leefomgeving. Zo wegen we deze belangen vroegtijdig en in samenhang mee bij nieuwe ontwikkelingen.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

8.4.1 Laat de Omgevingsdienst Zuid-Limburg namens ons de reguliere basis- en plustaken uitvoeren op het gebied van milieuvergunningen, meldingen, toezicht en handhaving, op basis van een risico gestuurd werkplan.

8.4.2 Geven we uitvoering aan de taken op het gebied van energiebesparingsplicht, externe veiligheid, water en zeer zorgwekkende stoffen (ZZS).

8.4.3 Brengen we de basisgeluidemissie en geluidsbelasting in kaart volgens de geldende regels van Rijk en EU.

8.4.4 Voeren we het Actieplan Geluid 2024–2029 uit. Bij bovenlokale geluidsbronnen zoals AWACS benutten we de overlegmogelijkheden om hinder te verminderen.

Wat kost het programma in totaal?

Bedragen x € 1.000

Taakvelden	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten				
XT-72 - Riolering	4.099	4.163	4.169	4.230
XT-73 - Afval	3.736	3.927	4.101	4.418
XT-74 - Milieubeheer	2.378	1.324	1.323	1.322
XT-75 - Begraafplaats	120	120	119	119
Totaal Lasten	10.333	9.533	9.712	10.088
Baten				
XT-72 - Riolering	6.209	6.275	6.284	6.351
XT-73 - Afval	5.063	5.301	5.511	5.886
XT-74 - Milieubeheer	5	5	5	5
XT-75 - Begraafplaats	67	67	67	67
Totaal Baten	11.344	11.648	11.867	12.309
RESULTAAT	1.012	2.114	2.156	2.221

9. Economie & toerisme

Inleiding

De economie van Brunssum draait om werkgelegenheid, ondernemerschap en een aantrekkelijk vestigingsklimaat. We willen bestaande bedrijven en lokale ondernemers ruimte geven om zich te ontwikkelen, nieuwe bedrijvigheid aantrekken en economische kansen beter verbinden met wat Brunssum en de regio nodig hebben. De nieuwe Kadernota economie en vrijetijdseconomie brengt deze onderdelen samen in één koers voor de langere termijn.

Het Centrumprogramma speelt daarin een belangrijke rol. Een levendig centrum vraagt niet alleen om een goede openbare ruimte, maar ook om winkels, dienstverlening, horeca en lokaal ondernemerschap. Met centrummanagement, acquisitie en ondersteuning van ondernemers werken we aan een centrum dat aantrekkelijk blijft voor inwoners, bezoekers en ondernemers. Deze lijn sluit direct aan bij de ambities uit het Collegeprogramma.

Ook onze bedrijventerreinen zijn belangrijk voor werkgelegenheid en economische ontwikkeling. We versterken bestaande werklocaties en werken binnen de Oostflank aan nieuwe economische mogelijkheden. De ontwikkeling van Groeve Mourik en het Entreegebied kan hierin een belangrijke rol spelen. Daarbij zijn bereikbaarheid, stikstof, netcongestie en voldoende ruimtelijke kwaliteit belangrijke voorwaarden en bepaalt de gemeenteraad de kaders en koers voor de verdere ontwikkeling van de Oostflank.

Veel economische kansen en vraagstukken overstijgen de gemeentegrenzen. Daarom werken we samen met Parkstad, provincie, onderwijs, ondernemers en andere partners aan arbeidsmarkt, innovatie, acquisitie en economische ontwikkeling. Tegelijk benutten we onze natuur, recreatieve voorzieningen en eigen identiteit om de vrijetijdseconomie te versterken, vooral gericht op inwoners en bezoekers uit Brunssum, Parkstad en de omliggende regio. Zo verbinden we economische ontwikkeling aan de kwaliteit en aantrekkelijkheid van Brunssum.

Kaderstellende nota's

Strategische landingsplaatsen

- Programma Centrum
- Gebiedsontwikkeling Oostflank
- Programma Noord-Oost
- Koerskompas 2025

Nota's

- Centrumvisie
- Gebiedsvisie Oostflank
- Uitvoeringsprogramma Centrum 2020–2026
- Programmaplan Ons Nieuwe Centrum Brunssum
- Stedenbouwkundig kwaliteitskader centrum (2021)
- Visiedocument/startnotitie gebiedsaanpak Rumpenerstraat (2023)
- Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg
- Structuurvisiebesluit Wonen en Retail
- Visie Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg 2020–2030
- Ontwikkelprogramma Vrijetijdseconomie Parkstad
- Visiedocument Schutterspark
- Koerskompas Brunssum 2050

Speerpunt 1 – Kadernota economie en vrijetijdseconomie

Wat willen we bereiken?

Brunssum bouwt aan een economie met ruimte voor werkgelegenheid, lokaal ondernemerschap, een aantrekkelijk vestigingsklimaat, sterke bedrijventerreinen en een sterke vrijetijdssector. Om daarin gerichte keuzes te kunnen maken, brengen we deze onderwerpen samen in één economische koers voor de langere termijn.

De nieuwe Kadernota economie en vrijetijdseconomie geeft richting aan de economische en toeristische ontwikkeling van Brunssum tot 2040. Daarin verbinden we werkgelegenheid, midden- en kleinbedrijf, vestigingsklimaat, bedrijventerreinen en vrijetijdseconomie met de ontwikkeling van de stad. Zo ontstaat meer duidelijkheid voor inwoners, ondernemers en partijen die in Brunssum willen investeren

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

9.1.1 Ontwikkelen we een Kadernota (vrijetijd)economie waarin de strategische opgaven en beleidsmaatregelen zijn opgenomen.

9.1.2 Zorgen we voor de doorontwikkeling van het centrummanagement en de acquisitiestrategie, in lijn met de kaders uit het Centrumprogramma.

9.1.3 Investeren we in promotie en acquisitie voor strategische gronden in de Oostflank, in lijn met de Gebiedsvisie Oostflank en de ambitie om het Entreegebied op te waarderen.

Speerpunt 2 – Herstructurering Oostflank

Wat willen we bereiken?

De Oostflank moet zich ontwikkelen tot een gebied dat economische meerwaarde en nieuwe werkgelegenheid oplevert voor Brunssum en de regio. We willen de strategische ligging aan de N300 beter benutten en ruimte creëren voor bedrijvigheid, met behoud en versterking van natuur, landschap en ruimtelijke kwaliteit. Zo ontstaat meer samenhang tussen economische ontwikkeling, infrastructuur en de kwaliteit van het gebied.

Binnen deze ontwikkeling richten we ons onder meer op de mogelijke ontwikkeling van Groeve Mourik als grootschalige werklocatie, een herkenbaar en hoogwaardig Entreegebied en een sterke groenblauwe verbinding tussen stad en natuur. Tegelijk willen we belemmeringen voor ontwikkeling, waaronder stikstof en netcongestie, zoveel mogelijk oplossen in samenwerking met regio, provincie en andere partners.

De Gebiedsvisie Oostflank geeft hiervoor de basis, maar de ontwikkeling ligt daarmee niet volledig vast. De komende periode werken we belangrijke ontwikkelrichtingen en keuzes verder uit en leggen we deze voor aan de gemeenteraad. De raad bepaalt de kaders en koers voor de verdere ontwikkeling van de Oostflank, waarna binnen deze kaders gefaseerd kan worden toegewerkt naar uitvoering.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

9.2.1 Investeren we in de bestaande bedrijventerreinen op de Oostflank, met nadruk op Groeve Mourik en het Entreegebied. We zetten de samenwerking met regiopartners en de provincie op om de mogelijkheden voor herontwikkeling van Groeve Mourik als grootschalige werklocatie verder uit te werken.

9.2.2 Schetsen en werken we een ontwikkelperspectief voor het Entreegebied Oostflank uit.

9.2.3 Onderzoeken we de ontwikkelruimte op het gebied van stikstof en netcongestie.

9.2.4 Faciliteren we JFC in de transformatieopgave.

Speerpunt 3 – Versterken economische dynamiek bedrijventerreinen

Wat willen we bereiken?

De bedrijventerreinen van Brunssum moeten ruimte blijven bieden aan ondernemerschap, bedrijvigheid en werkgelegenheid. We willen bestaande bedrijven behouden en ruimte bieden aan nieuwe bedrijven die passen bij de economische structuur van Brunssum en bijdragen aan werkgelegenheid voor de stad en de regio.

We versterken het ondernemers- en vestigingsklimaat en benutten daarbij de ligging aan de N300 en in het grensgebied. Samen met ondernemers, Parkmanagement en veiligheidspartners werken we aan aantrekkelijke en veilige bedrijventerreinen, met aandacht voor het behouden en versterken van bestaande bedrijfs- en industrieclusters.

Daarbij kijken we niet alleen naar nieuwe vestigingen, maar ook naar de kwaliteit en verdere ontwikkeling van bestaande werklocaties zoals Haeftland, Rode Beek en Houserveld. Zo willen we de economische basis van Brunssum versterken en werkgelegenheid dichtbij inwoners behouden en ontwikkelen.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

- 9.3.1** Daar waar mogelijk onderzoeken we kansen voor nieuw te vestigen bedrijven op de bedrijventerreinen.
- 9.3.2** Continueren we het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) Haefland, Rode Beek en Houserveld.
- 9.3.3** Faciliteren we de ontwikkeling van de resterende bedrijfskavel Houserveld.
- 9.3.4** Bereiden we de toekomstige herontwikkeling van bedrijventerrein Rode Beek (uitbreiding) voor waarbij een tijdelijke invulling als circulair materialendepot wordt overwogen.

Speerpunt 4 – Doorontwikkeling lokaal ondernemerschap

Wat willen we bereiken?

Lokale ondernemers zijn belangrijk voor de werkgelegenheid, voorzieningen en levendigheid van Brunssum. We willen daarom een ondernemersklimaat waarin bestaande ondernemers zich kunnen ontwikkelen en nieuwe ondernemers makkelijker kunnen starten. Daarbij hebben we bijzondere aandacht voor het midden- en kleinbedrijf en startende en kleine lokale ondernemers.

Ondernemers moeten de gemeente gemakkelijk kunnen vinden en weten waar zij met vragen en initiatieven terecht kunnen. We zetten daarom in op één duidelijk aanspreekpunt, goede informatievoorziening en samenwerking met ondernemersverenigingen en andere partners. Daarbij willen we onnodige belemmeringen voor ondernemers verminderen en initiatieven waar mogelijk sneller verder helpen.

Het Centrumprogramma is hier een belangrijke landingsplaats. We willen Brunssum Centrum verder ontwikkelen als economisch cluster waar winkels, dienstverlening, ondernemerschap, ontmoeting en beleving elkaar versterken. Samenwerking met ondernemers en gerichte ondersteuning moeten bijdragen aan een levendig centrum dat aantrekkelijk blijft voor inwoners, bezoekers en ondernemers.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

- 9.4.1** Ontwikkelen we Brunssum Centrum verder als economisch cluster met ruimte voor ontmoeting, beleving en lokaal ondernemerschap. We monitoren de herontwikkeling van winkelcentrum De Parel en faciliteren en stimuleren deze waar mogelijk.
- 9.4.2** Organiseren en faciliteren we ondernemersbijeenkomsten en inhoudelijke kennissessies.
- 9.4.3** Zorgen we met het ondernemersloket voor één vast aanspreekpunt voor startende en bestaande ondernemers met vragen.
- 9.4.4** Continueren we de regionale samenwerking met Stichting Streetwise en Stichting Starterscentrum Limburg.
- 9.4.5** Streven we ernaar de overdracht van de cadeaukaart Ons Brunssum aan een lokale externe partij in 2027 af te ronden.
- 9.4.6** Zetten we in op het verminderen van regeldruk en het verkorten van doorlooptijden voor vergunningen en initiatieven, zodat ondernemers sneller duidelijkheid krijgen en verder kunnen met hun plannen.

Speerpunt 5 – Regionale economische samenwerking en innovatie

Wat willen we bereiken?

De economische ontwikkeling van Brunssum stopt niet bij de gemeentegrens. We willen de positie van Brunssum binnen Parkstad en Zuid-Limburg versterken en regionale samenwerking benutten voor meer werkgelegenheid, ondernemerschap, kennisontwikkeling en innovatie. Vraagstukken

rond arbeidsmarkt, economische ontwikkeling en beschikbare ruimte vragen daarbij om samenwerking op regionale schaal.

Samen met Stadsregio Parkstad Limburg, Provincie Limburg, ministeries en marktpartijen zetten we in op kansrijke economische sectoren, waaronder toerisme, de Brightlands Smart Services Campus en de medisch-technologische sector. Ook regionale promotie, acquisitie en accountmanagement moeten bijdragen aan het aantrekken en behouden van bedrijvigheid en werkgelegenheid.

Daarbij willen we economische ontwikkeling beter verbinden met arbeidsmarkt en talentontwikkeling, zodat regionale economische groei ook kansen biedt voor inwoners van Brunssum. Randvoorwaarden die de economische ontwikkeling beperken, zoals stikstof en netcongestie, pakken we waar mogelijk samen met regionale partners aan.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

9.5.1 Zetten we in op het versterken van krachtige en kansrijke economische sectoren in de regio, waaronder toerisme, Brightlands Smart Services Campus en de medisch-technologische sector.

9.5.2 Werken we aan de regionale invulling van promotie en acquisitie in relatie tot werkgelegenheid, ondernemerschap en accountmanagement.

9.5.3 Werken we met regiopartners aan het creëren van randvoorwaarden voor economische ontwikkeling op het gebied van stikstof en netcongestie.

Speerpunt 6 – Stimuleren vrijetijdseconomie

Wat willen we bereiken?

De vrijetijdseconomie moet sterker bijdragen aan de lokale economie, levendigheid en aantrekkelijkheid van Brunssum. We willen dat meer inwoners en bezoekers gebruikmaken van het recreatieve aanbod en daarmee ook kansen creëren voor lokale ondernemers en voorzieningen.

Daarvoor benutten we de combinatie van natuur, recreatieve voorzieningen en de eigen identiteit van Brunssum. Plekken zoals de Brunssummerheide, het Schutterspark, Vijverpark, Clemensdomein en Emmapark vormen samen een aantrekkelijk aanbod voor recreëren, bewegen, ontmoeten en verblijven. Deze kwaliteiten willen we beter met elkaar verbinden en zichtbaarder maken.

We richten ons daarbij vooral op inwoners en bezoekers uit Brunssum, Parkstad en de omliggende (Eu)regio. We willen meer mensen uit de regio verleiden om Brunssum te bezoeken, hier langer te verblijven en gebruik te maken van onze recreatieve voorzieningen, evenementen en lokale economie.

Samen met Visit Zuid-Limburg en regionale partners vergroten we de zichtbaarheid van dit aanbod. Ontwikkelingen zoals de Poort Brunssummerheide benutten we om de verbinding tussen natuur, recreatie en de stad verder te versterken.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

9.6.1 Versterken we het bestaande recreatieve aanbod door nieuwe en bestaande voorzieningen te ontwikkelen die inspelen op natuur, beleving en lokale identiteit, zoals het Schutterspark, de Poort Brunssummerheide en het Entreegebied Oostflank.

9.6.2 Faciliteren en ondersteunen we evenementen ter promotie van recreatieve gebieden zoals de Brunssummerheide, het Schutterspark, Emmapark, Vijverpark, Clemensdomein en Trichterbos.

9.6.3 Vergroten we samen met externe partners zoals Visit Zuid-Limburg de zichtbaarheid van het vrijetijdsaanbod, bijvoorbeeld met de *Dag van het Schutterspark* en de *Dag van het Clemensdomein*.

Wat kost het programma in totaal?

Bedragen x € 1.000

Taakvelden	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten				
XT-31 - Economische ontwikkeling	293	293	292	291
XT-32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	323	652	676	676
XT-33 - Bedrijfsloket en -regelingen	42	42	42	41
XT-34 - Economische promotie	219	185	184	183
Totaal Lasten	877	1.171	1.194	1.192
Baten				
XT-32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	22	126	0	0
XT-33 - Bedrijfsloket en -regelingen	4	4	4	4
XT-34 - Economische promotie	251	251	251	251
Totaal Baten	277	380	254	254
RESULTAAT	-600	-791	-939	-937

10. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Inleiding

Brunssum wil verder groeien als woonstad in het groen, waar stedelijk leven, voorzieningen, rust en ruimte dicht bij elkaar liggen. De druk op de woningmarkt vraagt om voldoende betaalbare woningen voor starters en jonge gezinnen, levensloopbestendige woningen voor ouderen en meer doorstroming. Tegelijk gaat ruimtelijke ontwikkeling over meer dan woningen alleen: bij keuzes bewaken we de balans tussen groei, groen, voorzieningen en de draagkracht van wijken.

Woningbouw, transformatie en herstructurering worden daarom benut om ook de kwaliteit van buurten te versterken. Leegstaande winkels en andere panden kunnen een nieuwe functie krijgen, bestaande woongebieden vragen om kwaliteitsverbetering en nieuwe ontwikkelingen moeten bijdragen aan een gevarieerder woningaanbod en leefbare wijken. Daarbij beschermen we het karakter en erfgoed van Brunssum, zonder noodzakelijke verbetering en verduurzaming van woningen onnodig in de weg te staan.

De komende jaren verschuift de nadruk steeds meer van afzonderlijke projecten naar de ontwikkeling van gebieden als geheel. In het Centrum, de Oostflank, de Rumpenerstraat en Brunssum Noord en Oost komen wonen, openbare ruimte, groen, voorzieningen, economie en leefbaarheid bij elkaar. Het Centrum ontwikkelt zich verder tot een compacte en levendige plek om te wonen, ontmoeten en ondernemen.

De Omgevingsvisie geeft richting aan deze samenhang en vormt het kader voor de ruimtelijke keuzes die Brunssum de komende jaren maakt. Via het omgevingsplan worden deze keuzes stapsgewijs vertaald naar duidelijke regels. Daarbij werken we vanuit het principe 'ja, mits': ruimte bieden aan ontwikkelingen die bijdragen aan Brunssum en tegelijkertijd zorgvuldig omgaan met de omgeving. Participatie en vooroverleg krijgen vroeg in het proces een plek, zodat inwoners en initiatiefnemers weten waar zij aan toe zijn.

Kaderstellende nota's

Strategische landingsplaatsen

- Programma Centrum
- Gebiedsontwikkeling Oostflank
- Implementatie Omgevingswet
- Programma Noord en Oost
- Koerskompas 2025

Nota's

- Regionale en lokale woonvisie 2023-2028
- Woondeal Limburg 2023
- Geactualiseerde envelop Herstructureringsvisie Parkstad Limburg 2017-2020/2030
- Masterplannen Treebeek en Centrum 2008
- Centrumvisie
- Wijkplannen voor Oost, Noord en Zuid. Voor West en voor het Centrum zijn deze nog in ontwikkeling
- Koerskompas 2050 (2025)
- Structuurvisie Brunssum 2025 (2009)
- Intergemeentelijke structuurvisie Parkstad (2009)
- Structuurvisiebesluit Wonen en Retail
- Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid Limburg
- Nota Grondbeleid (2024-2028)
- Verordening VTH (2024)
- Welstandsnota (2015)
- Reclamenota gemeente Brunssum 'Less is more' (2021)
- Erfgoedverordening (2026)
- Bomenverordening (2026)
- Begraven op eigen terrein (2018)
- Ruimtelijke bouwactiviteiten woongebied (2026)
- Ruimtelijk kader voor verduurzamen bestaande woningen gemeente Brunssum (2026)
- Beeldkwaliteitsplan Emmakwartier (2007)
- Archeologische verwachtingskaart
- Ontwikkeling Visie Wijkgericht werken 5.0 (2019)
- Wijkteams 2.0
- Evaluatie Pilot Wijkgericht Werken (2023)
- Startnotitie gebiedsaanpak Entree Rumpenerstraat/Componistenwijk
- Tijdelijk deel van het Omgevingsplan gemeente Brunssum
- Adviesrecht raad bij aanvragen om omgevingsvergunningen 2023
- Verordening nadeelcompensatie gemeente Brunssum 2023

Speerpunt 1 – Woningmarkt en woonkwaliteit

Wat willen we bereiken?

Inwoners moeten in Brunssum een woning kunnen vinden die past bij hun inkomen, huishouden en levensfase. Daarom willen we voldoende betaalbare koop- en huurwoningen, meer levensloopbestendige woningen en meer doorstroming op de woningmarkt. Daarbij kijken we niet alleen naar aantallen woningen, maar ook naar de kwaliteit van woningen, buurten en voorzieningen.

We bouwen voort op de lokale Woonvisie en werken samen met woningcorporaties, huurdersorganisaties en regionale partners aan een woningvoorraad die beter aansluit op de behoefte van inwoners. We zetten in op betaalbaarheid, passende huisvesting voor verschillende doelgroepen en toekomstbestendige woningen en ondersteunen starters om een eerste stap op de koopwoningmarkt te kunnen zetten.

Woningbouw en herstructurering moeten daarnaast bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving. We willen dat inwoners waar mogelijk binnen hun eigen wijk en gedurende verschillende levensfasen passend kunnen blijven wonen. Daarmee verbinden we woningbouw aan leefbaarheid en de kwaliteit van buurten, in plaats van woningbouw als een afzonderlijke opgave te benaderen.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

10.1.1 Monitoren en actualiseren we de prestatieafspraken met woningcorporaties en huurdersorganisaties over het aanbod en de kwaliteit van sociale huurwoningen, leefbaarheid en duurzaamheid.

10.1.2 Ondersteunen we starters op de koopwoningmarkt met startersleningen.

10.1.3 We zetten in op het toevoegen van betaalbare en levensloopbestendige woningen en stimuleren daarmee de doorstroming, zodat starters, gezinnen en senioren passend kunnen wonen binnen Brunssum.

Speerpunt 2 – Programma Centrum

Wat willen we bereiken?

Het centrum moet zich verder ontwikkelen tot het herkenbare en levendige hart van Brunssum, waar wonen, ontmoeten, ondernemen, voorzieningen en groen samenkomen. We kiezen voor een compact centrum met een aantrekkelijke openbare ruimte en voldoende redenen voor inwoners en bezoekers om er te verblijven en elkaar te ontmoeten. Daarmee geven we invulling aan de koers om Brunssum verder te ontwikkelen als woonstad in het groen.

Woningbouw is een belangrijke motor voor deze ontwikkeling. Met projecten zoals Victoriapark, Raadhuisstraat, Entree Dorpstraat, Lindehof en Kloosterpark voegen we woningen toe en versterken we tegelijkertijd de ruimtelijke kwaliteit en het draagvlak voor winkels en voorzieningen. In Victoriapark combineren we middenhuur- en koopappartementen met commerciële functies en stimuleren we de doorstroming op de lokale woningmarkt.

Het centrum moet daarbij meer zijn dan een verzameling afzonderlijke projecten. Binnen Ons Nieuwe Centrum verbinden we woningbouw en openbare ruimte met economie, ontmoeting, evenementen, maatschappelijke voorzieningen en verblijfskwaliteit.

De ontwikkeling vindt programmatisch en gefaseerd plaats, zodat ruimte blijft voor bijsturing en nieuwe kansen. Zo groeit het centrum stap voor stap uit tot een plek die niet alleen ruimtelijk aantrekkelijker wordt, maar ook bijdraagt aan leefbaarheid, ondernemerschap en de sociale samenhang van Brunssum.

Diverse voormalige gemeentegronden zijn na een selectieprocedure verkocht aan ontwikkelende partijen ten behoeve van woningbouw, waaronder 'Raadhuisstraat', 'Entree Dorpstraat', 'Lindehof' en 'Kloosterpark'. Deze woningbouwprojecten worden in 2027 of uiterlijk in 2028 afgerond.

Tussen de Kerkstraat en het Koutenveld is een parkachtig woongebied voorzien, 'Het Victoriapark'. Oude winkelpanden worden vervangen door moderne middenhuur- en koopappartementen

waarmee de doorstroming op de lokale woningmarkt wordt gestimuleerd. Aan de zijde van de Kerkstraat zijn in de plint commerciële units voorzien. De start van de bouw van fase 1 en 2 van Victoriapark is voorzien eind 2026/begin 2027. Fase 3 is op een later moment gepland.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

10.2.1 Voeren we het programma Ons Nieuwe Centrum programmatisch en gefaseerd verder uit, waarbij we woningbouw, openbare ruimte, groen, economie, ontmoeting en verblijfskwaliteit in samenhang ontwikkelen.

10.2.2 Begeleiden we de realisatie van Victoriapark, Raadhuisstraat, Entree Dorpstraat, Lindehof en Kloosterpark en sturen we op voortgang, ruimtelijke kwaliteit en samenhang met de verdere centrumontwikkeling.

10.2.3 Versterken we de verblijfskwaliteit en levendigheid van het centrum door bij de verdere ontwikkeling in te zetten op groen, ontmoeting en een aantrekkelijke openbare ruimte.

Speerpunt 3 – Gebiedsontwikkeling en ruimtelijke versterking

Wat willen we bereiken?

We willen gebiedsontwikkelingen benutten om niet alleen woningen en werklocaties toe te voegen, maar ook de kwaliteit van buurten en gebieden als geheel te versterken. Woningbouw, openbare ruimte, groen, voorzieningen en economische functies bekijken we daarom in samenhang. Afhankelijk van het publieke belang kiest de gemeente daarbij bewust voor een actieve of faciliterende rol.

In de Oostflank willen we vanuit de vastgestelde Gebiedsvisie verder werken aan de ruimtelijke en economische structuur van het gebied. De publieke grondposities bieden mogelijkheden om gericht te sturen op ontwikkelingen zoals Groeve Mourik, Entree Oostflank en Poort Brunssummerheide, waarbij de raad betrokken blijft bij de belangrijke keuzes over de verdere ontwikkeling.

Ook in bestaande woongebieden zetten we gebiedsontwikkeling in om het woon- en leefklimaat te verbeteren. Bij de Entree Rumpenerstraat en omgeving verbinden we woningbouw en transformatie met een betere openbare ruimte, voorzieningen en ruimtelijke kwaliteit. Voor locaties zoals de voormalige GTD-locatie en voormalige schoollocaties werken we toe naar nieuwe invullingen die passen bij de omgeving en bijdragen aan de woningvoorraad.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

10.3.1 Faciliteren we woningbouwontwikkelingen via vergunningprocedures of wijzigingen van het omgevingsplan.

10.3.2 Werken we de vastgestelde stedenbouwkundige gebiedsvisie Entree Rumpenerstraat uit ten behoeve van aanpassing van het omgevingsplan.

10.3.3 Geven we uitvoering aan de met de betrokken corporatie en marktpartijen gesloten overeenkomst.

10.3.4 Zetten we de verwervingen en het beheer van panden in het plangebied voort.

10.3.5 Verkennen we de aanbestedingsstrategie voor de Rumpenerstraat.

10.3.6 Stellen we het omgevingsplan voor de GTD-locatie vast.

10.3.7 Werken we de plannen voor de voormalige schoollocaties Wieënweg en Schildstraat verder uit ten behoeve van definitieve vergunningverlening en planvorming.

Speerpunt 4 – Transformatie en woningbouw door derden

Wat willen we bereiken?

We willen initiatieven van marktpartijen benutten om woningen toe te voegen, leegstaand vastgoed een nieuwe functie te geven en de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren. Daarbij sturen we niet alleen op aantallen woningen, maar ook op betaalbaarheid, passende woonvormen, ruimtelijke kwaliteit en een goede aansluiting op de bestaande buurt.

Vooraf in en rond het centrum liggen kansen om leegstaande of verouderde winkels en bedrijfsruimten te transformeren naar wonen of andere functies die het gebied versterken. We stimuleren onder meer wonen boven winkels en transformatie in de Rumpenerstraat en Kerkstraat-Noord. Daarmee pakken we leegstand aan en voegen we tegelijkertijd woningen toe op plekken waar al voorzieningen aanwezig zijn.

Bij nieuwe initiatieven willen we ruimte bieden aan plannen die bijdragen aan doorstroming en een gevarieerder woningaanbod voor starters, gezinnen en senioren. De gemeente stelt hiervoor duidelijke ruimtelijke kaders en begeleidt initiatiefnemers waar nodig bij vergunningverlening of wijziging van het omgevingsplan.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

10.4.1 Faciliteren we woningbouwontwikkelingen via een vergunningprocedure of een wijziging van het omgevingsplan.

10.4.2 Werken we het concept-woningplan voor de voormalige ziekenhuislocatie Hof van Brunssum verder uit en voeren we de onderzoeken uit die nodig zijn voor de latere wijziging van het omgevingsplan.

Speerpunt 5 – Omgevingswet en ruimtelijke sturing

Wat willen we bereiken?

Ruimtelijke keuzes in Brunssum worden steeds meer in samenhang gemaakt. Wonen, gezondheid, veiligheid, mobiliteit, duurzaamheid, groen en leefkwaliteit komen samen in één afweging over de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. De Omgevingswet biedt hiervoor het kader en ondersteunt een werkwijze waarin opgaven en gebieden centraal staan.

De Omgevingsvisie legt de koers en belangrijkste ruimtelijke keuzes voor Brunssum vast en geeft richting aan toekomstige ontwikkelingen. Omgevingsprogramma's werken onderdelen daarvan verder uit en het omgevingsplan vertaalt de gemaakte keuzes naar concrete regels. Zo ontstaat een heldere lijn van gemeentelijke ambitie naar uitvoering en beschikt de gemeenteraad over een duidelijk kader om op de ruimtelijke ontwikkeling van Brunssum te sturen.

Voor inwoners, ondernemers en initiatiefnemers moet deze manier van werken leiden tot meer duidelijkheid en voorspelbaarheid. Participatie en vooroverleg krijgen daarom vroeg in het proces een plek. Het uitgangspunt blijft 'ja, mits': ruimte voor initiatieven die passen binnen de gemeentelijke koers en zorgvuldig rekening houden met de omgeving.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

10.5.1 Streven we naar het ingang zetten van de voorbereidingen op de Omgevingsvisie (met beoogde definitieve vaststelling in het eerste kwartaal van 2028).

10.5.2 Passen we de Bruidsschatbepalingen over welstand in het omgevingsplan aan en verwerken we de Vangnetregeling Bruidsschat.

10.5.3 Leggen we de bebouwingscontour houtkap vast in het omgevingsplan.

10.5.4 Stellen we een standaard regelset voor wonen, verkeer en groen op en wijzigen we het omgevingsplan waar gewenste ontwikkelingen dit vragen.

Speerpunt 6 – Kwaliteit en uitvoering fysieke leefomgeving

Wat willen we bereiken?

De fysieke leefomgeving van Brunssum moet veilig, aantrekkelijk en zorgvuldig ingericht zijn. Ruimtelijke kwaliteit krijgt daarom een duidelijke plek bij nieuwe ontwikkelingen en bij het beheer en de verbetering van bestaande gebieden. Daarbij beschermen we ook de bijzondere ruimtelijke kenmerken van Brunssum, waaronder de voormalige mijnkoloniën die zijn aangewezen als beschermd stads- en dorpsgezicht.

Voor inwoners en initiatiefnemers moet daarnaast duidelijk zijn welke regels gelden en wat zij van de gemeente kunnen verwachten. Vergunningverlening, toezicht en handhaving worden professioneel en voorspelbaar uitgevoerd, met voldoende ruimte om rekening te houden met de lokale situatie.

De uitvoering moet tegelijk voldoen aan de landelijke kwaliteitscriteria 3.0 en de eisen van het interbestuurlijk toezicht. Het meerjarenbeleidsplan VTH 2027–2031 vormt hiervoor de basis en wordt jaarlijks vertaald naar concrete uitvoering. Zo verbinden we ruimtelijke kwaliteit aan een betrouwbare uitvoering van gemeentelijke taken.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

10.6.1 Stellen we een ontwikkelperspectief op voor het Entreegebied Oostflank en de Poort Brunssummerheide, gericht op de ruimtelijke opwaardering van het gebied.

10.6.2 Bereiden we ons voor op de toepassing van de kwaliteitscriteria 3.0 en onderzoeken we daarvoor verschillende scenario's.

10.6.3 Evalueren we jaarlijks samen met stakeholders de uitgevoerde fysieke wijkprojecten.

Speerpunt 7 – Wijkgericht werken en leefbare buurten

Wat willen we bereiken?

De kwaliteit en leefbaarheid van een buurt worden voor een belangrijk deel bepaald door wat er in die buurt zelf speelt. Daarom werken we gebiedsgericht en sluiten we beter aan op verschillen tussen wijken. Bewoners, buurtnetwerken, woningcorporaties en maatschappelijke organisaties krijgen daarbij een actieve rol in het bepalen wat nodig is voor hun leefomgeving.

De wijkplannen vormen hiervoor de basis. Ze brengen fysieke en sociale vraagstukken samen en geven per wijk richting aan verbeteringen op het gebied van leefbaarheid, veiligheid en sociale samenhang. Naast de bestaande wijkplannen voor Noord, Oost en Zuid worden ook de plannen voor West en Centrum verder ontwikkeld.

Wijkgericht werken betekent ook dat de gemeente zichtbaar en aanspreekbaar in de wijken is en beter samenwerkt met bestaande netwerken en inwoners. Brunssum Noord en Oost vormt daarbij het ontwikkelgebied voor de verdere wijkgerichte werkwijze en dienstverlening, waarna succesvolle werkwijzen breder binnen Brunssum kunnen worden toegepast.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

10.7.1 Ontwikkelen we de wijkplannen verder, gericht op leefbaarheid, veiligheid en sociale samenhang. De wijkplannen voor West en Centrum worden verder uitgewerkt.

10.7.2 Ontwikkelen we de wijkgerichte communicatie verder, in aanvulling op *Typisch Brunssum* en andere gemeentelijke communicatie.

10.7.3 Starten we een pilot met structurele bijeenkomsten voor nieuwe inwoners van buurten en wijken.

10.7.4 Geven we uitvoering aan het Programma Noord en Oost als ontwikkelgebied voor wijkgericht werken en wijkgerichte dienstverlening.

10.7.5 Versterken we de rol en positie van de buurtnetwerken en werken we hun rol binnen de wijken verder uit en formaliseren we deze.

Speerpunt 8 – Programmatische aanpak Brunssum Noord en Oost

Wat willen we bereiken?

Brunssum Noord en Oost moet zich ontwikkelen tot een gebied waar inwoners gezonder en prettiger kunnen wonen en waar kansen minder worden bepaald door de wijk waarin iemand opgroeit. De aanpak richt zich daarom langdurig op leefbaarheid, gezondheid, bestaanszekerheid en veiligheid en verbindt sociale en fysieke verbeteringen binnen de wijken.

De leefwereld van inwoners vormt daarbij het vertrekpunt. Ervaringen en signalen uit de wijk krijgen via bewoners, ervaringswerkers en lokale netwerken een vaste plek in de aanpak. Niet afzonderlijke gemeentelijke beleidsterreinen, maar wat inwoners en buurten nodig hebben bepaald zoveel mogelijk hoe gemeente en partners samenwerken.

Noord en Oost wordt daarmee ook het gebied waar Brunssum de integrale en gebiedsgerichte manier van werken verder ontwikkelt. Nieuwe woningbouw, inrichting van de openbare ruimte en andere fysieke ontwikkelingen worden verbonden met gezondheid, veiligheid, bestaanszekerheid en sociale samenhang. Wat hier werkt, kan vervolgens breder worden toegepast in andere wijken van Brunssum.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

10.8.1 Continueren we de pilots waarin professionals en inwoners samen aan de slag gaan rond thema's als armoede, gezondheid en veiligheid.

10.8.2 Geven we uitvoering aan de eerste gebiedsgerichte projecten waarin ruimtelijke en sociale initiatieven nadrukkelijk aan elkaar worden gekoppeld. Hieronder valt ook de Parkstadwet.

Wat kost het programma in totaal?

Bedragen x € 1.000

Taakvelden	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten				
XT-81 - Ruimtelijke ordening	890	887	882	876
XT-82 - Grondexpl.(niet-bedr.terreinen)	5.566	2.620	3.850	3.630
XT-83 - Wonen en bouwen	2.038	2.064	2.055	2.039
Totaal Lasten	8.494	5.571	6.787	6.545
Baten				
XT-82 - Grondexpl.(niet-bedr.terreinen)	4.458	1.670	1.394	2.568
XT-83 - Wonen en bouwen	1.665	483	294	293
Totaal Baten	6.123	2.154	1.687	2.861
RESULTAAT	-2.371	-3.417	-5.100	-3.684

11. Algemene Dekkingsmiddelen

Inleiding

Onder programma 11 Algemene Dekkingsmiddelen vallen de baten en lasten die niet rechtstreeks aan de overige inhoudelijke programma's zijn toe te schrijven. Ook horen hier onderwerpen bij als de bedrijfsvoering van de organisatie en de organisatieontwikkeling, personeel, communicatie, informatiemanagement, financiën, interne controle en beheer van gebouwen. Onder financiën vallen enkele specifieke onderwerpen zoals de algemene uitkering, de reserves, belastinginkomsten, geldleningen, treasury en 'overige baten en lasten'.

De ontwikkeling van deze algemene dekkingsmiddelen bepalen voor een groot deel de financiële ruimte van de gemeente. Met name ontwikkelingen binnen het (onzekere) gemeentefonds, de belastingopbrengsten en de rente kunnen een aanzienlijk effect hebben op het begrotingssaldo en het meerjarig financieel perspectief.

Enkele inhoudelijke ontwikkelingen worden hierna in de speerpunten toegelicht en door acties geconcretiseerd. De overige onderwerpen van programma 11 zijn grotendeels opgenomen in de verplichte paragrafen die verderop in dit boekwerk zijn opgenomen.

Kaderstellende nota's

Strategische landingsplaatsen

- Koerskompas Brunssum 2050

Nota's

- Nota risicomanagement (2021)
- Nota activabeleid (2021)
- Nota reserves en voorzieningen (2022)
- Nota inkoop- en aanbestedingsbeleid (2024)
- Treasurystatuut (2020)
- Financiële verordening 212 (2024)
- Controle verordening 213 (2024)
- Verordening 213a onderzoek door College naar de doelmatigheid en doeltreffendheid (2024)
- Informatiebeveiligingsbeleid 2020-2023
- Privacybeleid gemeente Brunssum 2022-2024
- Besluit Informatiebeheer gemeente Brunssum (2021)
- Beleidsplan integriteit (2022-2026)
- Leges verordening en werken voor derden gemeente Brunssum (2026)
- Verordening op de heffing en invordering van belastingen en onroerendezaakbelasting, hondenbelasting, afvalstoffen- en rioolheffing (2026)
- Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen gemeente Brunssum (2026)

Speerpunt 1 – Financieel toekomstbestendig Brunssum

Wat willen we bereiken?

Een financieel gezonde gemeente is de basis om onze maatschappelijke opgaven ook op langere termijn te kunnen uitvoeren. We streven daarom naar een reëel en structureel sluitende meerjarenbegroting en maken keuzes die financieel verantwoord en uitlegbaar zijn. Structurele uitgaven dekken we met structurele inkomsten en reserves zetten we alleen in voor incidentele uitgaven. Daarmee houden we onze financiële positie gezond en behouden we ruimte om ook in de toekomst keuzes te kunnen maken.

We gaan zorgvuldig om met gemeenschapsgeld en maken keuzes op basis van noodzaak en maatschappelijk rendement. Tegelijkertijd houden we oog voor wat financiële keuzes betekenen voor inwoners en ondernemers. We verhogen de lokale lasten niet meer dan noodzakelijk en bewaken de kostendekkendheid waar dat nodig is. Zo verbinden we een financieel gezonde gemeente aan een verantwoorde lastenontwikkeling.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

11.1.1 Versterken we de koppeling tussen het Koerskompas, maatschappelijke doelen en de planning- en controlcyclus binnen de gemeentelijke programma's.

11.1.2 Brengen we investeringen en beleidskeuzes nadrukkelijker in verband met maatschappelijk rendement en bestuurlijke prioriteiten.

11.1.3 Verbeteren we de integrale financiële afweging tussen programma's, projecten en investeringen.

Speerpunt 2 – Koersvast begroten: sturen op maatschappelijk rendement

Wat willen we bereiken?

De begroting moet beter inzicht geven in wat we doen, wat het kost en wat het maatschappelijk oplevert. De huidige begrotingssystematiek is historisch gegroeid en maakt nog onvoldoende zichtbaar welke kosten voortkomen uit wettelijke taken, waar bestuurlijke keuzeruimte zit en hoe middelen bijdragen aan de maatschappelijke doelen van Brunssum.

Met Koersvast Begroten bouwen we dit de komende jaren stapsgewijs om. We brengen activiteiten, personeelsinzet, kosten en maatschappelijke bijdrage beter met elkaar in verband en maken duidelijker waar keuzes mogelijk zijn. Zo krijgt raad en college beter inzicht om prioriteiten te stellen en kunnen middelen gerichter worden ingezet op de maatschappelijke opgaven uit het Koerskompas. Dit sluit sterk aan op de bestuurlijke lijn van sturen op maatschappelijk rendement en zorgvuldig omgaan met gemeenschapsgeld.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

11.2.1 In 2027 brengen we voor de eerste 1 à 2 programma's de activiteiten, wettelijke grondslag, personeelsinzet en maatschappelijke bijdrage in kaart op basis van P x Q.

11.2.2 Werken we toe naar meer inzicht in beïnvloedbare kosten, beleidsvrije ruimte en maatschappelijke effecten binnen de eerste geanalyseerde programma's.

Speerpunt 3 – Datagedreven en informatiebewust werken

Wat willen we bereiken?

Goede besluitvorming vraagt om betrouwbare en bruikbare informatie. Op dit moment is data nog verspreid over verschillende systemen en processen, waardoor het verzamelen, controleren en combineren van informatie veel tijd kost. We willen daarom beter grip krijgen op onze gegevens en deze eenvoudiger kunnen gebruiken voor sturing, dienstverlening en verantwoording.

We bouwen stapsgewijs aan één betrouwbare informatiebasis waarin financiële, organisatorische en maatschappelijke gegevens beter samenkomen. Daarmee kunnen raad, college en organisatie keuzes beter onderbouwen, ontwikkelingen eerder signaleren en volgen wat beleid maatschappelijk oplevert. Datagedreven werken wordt zo geen doel op zich, maar een hulpmiddel om transparanter en gerichter te sturen op de opgaven uit het Koerskompas.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

11.3.1 Verbeteren we de stuurinformatie voor de besluitvorming door deze beter vergelijkbaar, actueler en bruikbaar te maken.

11.3.2 Versterken we de inzet van de business intelligence en analytics rollen ter ondersteuning van datagedreven sturing en besluitvorming.

11.3.3 Verbinden we datagedreven werken nadrukkelijk aan organisatieontwikkeling, het Koerskompas en de planning- en controlcyclus.

Speerpunt 4 – Personeel en organisatie

Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke opgaven van Brunssum vragen om een organisatie die van buiten naar binnen werkt en kan meebewegen met wat inwoners, ondernemers en partners nodig hebben. Dat vraagt ook iets van onze medewerkers en leidinggevendenden. Mede vanwege natuurlijk verloop, de algehele arbeidsmarktkrapte en reguliere personele in- en uitstroom streven we naar een slankere en wendbare organisatie door te investeren in vakmanschap, leiderschap en samenwerking en kijken nadrukkelijker naar talent, kennis en vaardigheden die nodig zijn om gezamenlijk aan maatschappelijke opgaven te werken. Dit wordt vertaald in de vervolgfase van de organisatie ontwikkeling.

Afdeling P&O ondersteunt door middel van toekomstgericht personeels- en organisatiebeleid deze ontwikkeling door medewerkers ruimte te geven zich te ontwikkelen en door kennis en capaciteit beter te laten aansluiten op de opgaven van Brunssum. Daarbij hebben we aandacht voor instroom en binding, interne mobiliteit, vitaliteit en duurzame inzetbaarheid. Voor inwoners en partners moet dit merkbaar zijn in een organisatie die beter samenwerkt, sneller kan inspelen op veranderingen en beter aansluit op wat in de praktijk nodig is.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

11.4.1 Actualiseren we het strategisch HRM-beleid zodat dit beter aansluit op de ontwikkeling naar een opgegeverichte, wendbare en mensgerichte organisatie.

11.4.2 Versterken we instroom en binding van nieuwe medewerkers door de medewerkersreis verder te ontwikkelen, zodat nieuwe collega's sneller landen in de gewenste manier van werken.

11.4.3 Geven we uitvoering aan Brunssum Academy als ontwikkelprogramma voor medewerkers, gericht op leiderschap, vakmanschap en vaardigheden die nodig zijn bij het gezamenlijk werken aan maatschappelijke opgaven.

11.4.4 Versterken we duurzame inzetbaarheid van medewerkers, met aandacht voor interne mobiliteit en vitaliteit in verschillende loopbaanfasen binnen een veranderende organisatie.

11.4.5 Verbeteren we het inzicht in HR-kengetallen, zodat trends in personeelsontwikkeling tijdiger zichtbaar worden en HR-beleid gericht kan worden ondersteund.

Speerpunt 5 – Communicatie en positionering

Wat willen we bereiken?

De maatschappelijke opgaven van Brunssum vragen om duidelijke, herkenbare en consistente communicatie richting inwoners, partners, medewerkers en de regio. Inwoners verwachten door een betere positionering begrijpelijke informatie, passende betrokkenheid en een gemeente die zichtbaar aansluit op wat in hun leefwereld speelt. Daarom willen we duidelijker communiceren, beter uitleggen en herkenbaar aanwezig zijn.

Communicatie en marketing zetten we gericht in voor onze dienstverlening, participatie, maatschappelijke opgaven en bestuurlijke positionering. Vanuit het Koerskompas werken we daarbij vanuit één herkenbare lijn, afgestemd op verschillende doelgroepen. Zo ondersteunen communicatie en positionering de koers van Brunssum en dragen ze bij aan een gemeente die voor inwoners en partners begrijpelijk en herkenbaar is.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

11.5.1 Versterken we de samenhang tussen bestuurlijke, ambtelijke en programmacommunicatie vanuit één herkenbare lijn gekoppeld aan het Koerskompas.

11.5.2 Verbeteren we de begrijpelijkheid en toegankelijkheid van gemeentelijke communicatie via B1-taal, visuele ondersteuning en zetten we in op effectieve kanaalsturing.

11.5.3 Bouwen we verder aan de positionering van Brunssum vanuit één herkenbaar verhaal waarbij marketing en communicatie elkaar versterken.

Speerpunt 6 – Goed en verantwoord beheer van gemeentelijk vastgoed

Wat willen we bereiken?

We willen onze gemeentelijke gebouwen goed beheren én stapsgewijs verduurzamen. Het vastgestelde Vastgoed- en Accommodatiebeleid, het Uitvoeringsprogramma Gemeentelijk Vastgoed 2026-2030 en de Meerjaren Onderhoudsplanning vormen hiervoor de basis. Bij onderhoud en investeringen kijken we daarom niet alleen naar de technische staat en het gebruik van gebouwen, maar ook naar energiegebruik en de mogelijkheden om verduurzaming op logische momenten mee te nemen.

We werken toe naar een vastgoedportefeuille die efficiënt wordt beheerd en bijdraagt aan de klimaatdoelen van Brunssum. Voor gebruikers betekent dit gemeentelijke gebouwen die energiezuinig, behaaglijk, veilig en betrouwbaar zijn. Door beheer, onderhoud en verduurzaming vanuit één kader te benaderen, kunnen we investeringen beter afwegen en gefaseerd uitvoeren.

Wat gaan we daarvoor doen? In 2027:

11.6.1 Werken we verder aan het streven naar 49% CO₂-reductie voor al het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed in 2030.

11.6.2 Stellen we vierjaarlijkse routekaarten op portefeuilleniveau op, die inzicht geven in getroffen maatregelen en de route naar het streefdoel voor 2030.

11.6.3 Werken we aan de renovatieverplichting van ten minste 3% per jaar en het daarbij zo goed als energieneutraal maken van het vastgoed.

11.6.4 Geven we verdere invulling aan het streven om 80% van alle overheidsgebouwen in 2030 van zonnepanelen te voorzien.

11.6.5 Toetsen we het meerjarenonderhoud jaarlijks op de noodzaak van vervanging, vooruitlopend op het volgende begrotingsjaar.

Wat kost het programma in totaal?

Bedragen x € 1.000

Taakvelden	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten				
XT-010 - Mutaties en reserves	692	795	1.111	1.090
XT-03 - Beheer overige gebouwen en gronden	180	180	180	179
XT-04 - Overhead	18.063	17.734	17.465	17.444
XT-05 - Treasury	952	939	1.100	1.096
XT-064 - Belastingen overig	659	651	661	669
XT-08 - Overige baten en lasten	314	-972	1.011	1.011
Totaal Lasten	20.859	19.327	21.527	21.489
Baten				
XT-010 - Mutaties en reserves	2.148	2.187	3.160	2.121
XT-03 - Beheer overige gebouwen en gronden	69	219	219	219
XT-04 - Overhead	861	861	861	861
XT-05 - Treasury	1.070	1.141	1.127	1.131
XT-061 - OZB woningen	5.737	5.737	5.736	5.735
XT-062 - OZB niet-woningen	2.039	2.039	2.039	2.039
XT-064 - Belastingen overig	256	256	256	256
XT-07 - Algemene uitkering	87.982	83.740	81.867	82.788
XT-08 - Overige baten en lasten	278	278	278	278
Totaal Baten	100.440	96.458	95.543	95.427
RESULTAAT	79.581	77.131	74.016	73.938

Paragrafen

1. Lokale heffingen

Algemeen

De lokale heffingen zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Ze raken de burgers, bedrijven en instellingen direct in hun portemonnee. Gemeentelijke heffingen staan dan ook sterk in de politieke belangstelling.

Jaarlijks stelt de Raad de belastingverordeningen en de daarbij behorende tarieven vast. Deze paragraaf bevat een overzicht van de voorgestelde wijzigingen van de gemeentelijke heffingen die van invloed zijn op de begroting 2027. Een van de uitgangspunten is zorgdragen voor een structureel sluitende begroting, o.a. door realistisch begroten, structurele uitgaven te dekken met structurele inkomsten, een solide reservepositie, actief te zoeken naar subsidiemogelijkheden en het doen van slimme investeringen.

Beleid en tariefstelling

Het totale pakket van de verschillende gemeentelijke belastingen en heffingen wordt gelegitimeerd met belastingverordeningen. Voor de hoogte van tarieven/leges gelden de volgende uitgangspunten:

1. Voortzetten van gemaakte keuzes uit het verleden, onder de voorwaarde dat deze keuzes voldoende aansluiten bij de huidige situatie.
2. Er wordt gestreefd naar kostendekkende tarieven en leges voor zover dit mogelijk is rekening houdend met wettelijke maxima, maatschappelijke effecten en beleidskeuzes.
3. De legestarieven mogen de wettelijk vastgestelde bedragen niet overschrijden.
4. De kosten van de BsGW worden toegerekend aan de verschillende belastingsoorten. Conform het Besluit begroting en verantwoording (BBV) geeft de BsGW de verdeelsleutel aan op basis waarvan hun kosten verdeeld dienen te worden.
5. Prijsindexering, lokale heffingen, leges en overige inkomsten, waaronder huren en inkomsten sportaccommodaties worden jaarlijks aangepast voor inflatie. Als basis wordt gebruikt de Nationale consumentenprijsindex (CPI) zoals opgenomen in de meicirculaire 2026. Voor 2027 wordt voorgesteld om de onroerendezaakbelasting (OZB), hondenbelasting, precariobelasting, reclamebelasting, toeristenbelasting en de begraafrechten met 2,1% te indexeren (CPI-meicirculaire 2026). Ook de leges worden geïndexeerd met 2,1% CPI en waar mogelijk kostendekkend berekend. Daarnaast zijn er leges die landelijk worden vastgesteld.

Indexering lokale heffingen	2026	2027	2028	2029	2030
Consumentenprijsindex (CPI)	2,3%	2,1%	2,5%	2,1%	2,3%

Bron: meicirculaire 2026

De diverse belastingverordeningen worden afzonderlijk ter vaststelling in december aan uw Raad voorgelegd.

Inkomsten en kostentoerekening aan leges en rechten

Conform het Besluit Begroting en verantwoording (BBV) worden kosten verantwoord op de taakvelden. Vanuit de taakvelden zijn de directe kosten toegerekend aan de betreffende leges en rechten. De kosten van overhead (indirecte kosten) worden conform vastgestelde methodiek toegerekend.

Hieronder worden de inkomsten voor de gemeente en de heffing voor de burger per belasting/heffing in beeld gebracht en toegelicht.

Onroerendezaakbelasting (XT-061)

De onroerendezaakbelastingen (OZB) hebben tot doel om de gemeente te voorzien van algemene middelen. Voor 2027 wordt de totale gemeentelijke OZB-opbrengst verhoogd met 11,1%. Dit is als volgt opgebouwd:

Wijziging OZB	Percentage
Indexering tarieven met CPI	2,1%
Doorberekening gewijzigde kostenverdeling BSGW	3,3%
Stijging WOZ-waarden, voorzover niet gecompenseerd via de algemene uitkering	4,2%
Extra stijging	1,5%
Totale stijging	11,1%

Indexering tarieven

Op het tarief van de OZB is een indexering toegepast ter hoogte van de CPI. Deze bedraagt voor 2027 2,1%.

Doorberekening gewijzigde kostenverdeling BSGW

Met ingang van 2026 heeft de BsGW de kostenverdeelmethode aangepast. Volgens de nieuwe kostenverdeelmethode worden minder kosten doorverdeeld naar afval en riool en meer naar de OZB hetgeen invloed heeft op de tarieven. De nieuwe kostenverdeelmethode is verwerkt in de begroting 2027. De doorberekening van deze kosten zorgt voor een toename van 3,3% van het OZB-tarief. Daarentegen heeft de afname van de kosten binnen riolering en afval een dempend effect op de tarieven van riool- en afvalstoffenheffing.

Stijging WOZ-waarden, voorzover niet gecompenseerd via de algemene uitkering

Het totaal van de WOZ-waarden¹ binnen de gemeente Brunssum laten een stijging zien. Deze stijging is deels het gevolg van een stijging van het aantal woningen en deels het gevolg van een stijging van de waarde per woning. De stijging van de WOZ-waarden heeft invloed op de hoogte van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Hierbij hanteert het Rijk de gedachte dat gemeenten met hogere WOZ-waarden meer mogelijkheden hebben om OZB-opbrengsten te genereren. Hogere WOZ-waarden kunnen daardoor een negatief effect hebben op de algemene uitkering.

Om dit negatieve effect op de algemene uitkering op te vangen, zijn in deze begroting de OZB-opbrengsten met eenzelfde bedrag verhoogd. De gemeente Brunssum is bijna 50% meer afhankelijk van de gemeentefondsuitkering dan gemeenten van vergelijkbare omvang.

¹ Voor de OZB is de herwaardering ingevolge de Wet waardering onroerende zaak (Wet WOZ) van belang. Deze WOZ-waarde wordt jaarlijks vastgesteld. Voor het belastingjaar 2027 gaat het daarbij om de waarde op peildatum 1 januari 2026.

Extra stijging

De gemeente Brunssum is een gemeente met een relatief lage belastingdruk (zie ook Atlas lokale lasten 2026 COELO). Door de aanhoudende tekorten en de blijvende financiële uitdagingen is in deze begroting voor 2027 een extra stijging van het OZB-tarief opgenomen van 1,5% als gevolg van niet compenserend rijksbeleid.

Uitgangspunten heffing OZB conform rapportages en prognose BsGW

Belastingjaar	2025	2026	2027
Peildatum	1-1-2024	1-1-2025	1-1-2026
Totale waarde woningen	€ 3.440.082.000	€ 3.848.223.000	n.n.b.*
Totale waarde niet-woningen Eigenaar	€ 375.541.000	€ 389.468.000	n.n.b.*
Totale waarde niet-woningen Gebruiker	€ 215.789.000	€ 235.253.000	n.n.b.*

Percentages	2025	2026	2027
OZB-eigenaar woning	0,1435%	0,1316%	n.n.b.*
OZB-eigenaar niet-woning	0,3285%	0,3250%	n.n.b.*
OZB-gebruiker niet-woning	0,3015%	0,2838%	n.n.b.*
Gemiddelde waarde woning	€ 235.200	€ 263.000	n.n.b.*

*nog niet bekend bij het samenstellen van de begroting 2027.

Heffing OZB / Inkomsten OZB

Gemiddelde aanslag OZB	2025	2026	2027
Gemiddelde waarde woning	€ 235.200	€ 263.000	n.n.b.*
OZB-aanslag op basis van gemiddelde waarde	€ 337,54	€ 346,32	€ 384,76

*nog niet bekend bij het samenstellen van de begroting 2027.

Inkomsten OZB	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Onroerendezaakbelastingen	€ 6.892.340	€ 6.996.880	€ 7.775.650

Afvalstoffenheffing (XT-73)

De kosten voor de verwijdering van huisvuil bij particuliere huishoudingen worden verhaald door een heffing van de feitelijke gebruiker van het perceel. De afvalstoffenheffing mag maximaal 100% kostendekkend zijn*. Onderdeel van het vaste tarief zijn de geraamde kosten van de kwijschelding (zie hiervoor onderdeel "kwijschelding afvalstoffenheffing" van deze paragraaf).

We passen 100% kostendekkendheid toe binnen het onderdeel afval.

Voor het jaar 2027 stijgt het vaste tarief afvalstoffenheffing met € 10,32 (was € 262,44 in 2026) naar € 272,76. Afvalverwerking wordt binnen de gemeente Brunssum uitgevoerd door Rd4. Vanuit Rd4 is er een kostenverhoging doorgevoerd met diverse oorzaken (o.a. cao-stijging, hogere onderhoudskosten, stijging rente en invoering CO2-heffing).

De kosten van BsGW die toegerekend worden aan de afvalstoffenheffing zijn lager dan 2026 als gevolg van de eerder genoemde gewijzigde kostenverdeling tussen OZB, afvalstoffen- en rioolheffing. Een bedrag van € 251.000 wordt uit de voorziening afval compartiment gehaald om de stijging van het tarief gedeeltelijk te dempen.

Begroting 2027

* Sinds 2003 kunnen gemeenten met het btw-compensatiefonds toch een belangrijk deel de btw terugvragen die ze hebben betaald over uitbesteed werk. Ter voorkoming van een budgettair probleem is bepaald dat de omzetbelasting inzake de afvalstoffenheffing en rioolrecht tot de lasten blijft behoren voor de bepaling van de tarieven.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Kosten afval			
Kosten Rd4	3.222	3.455	3.725
Overige kosten	3	10	10
Rd4, geprognostiseerd batig saldo	0	0	0
Aandeel kosten overhead	49	49	49
Kosten BsGW	179	179	59
Btw-component	679	727	784
Aandeel kosten straatreiniging	129	204	216
Kwijtschelding	243	250	250
TOTAAL DOOR TE BEREKENEN KOSTEN (A)	4.504	4.874	5.093
Inkomsten afval			
Afvalstoffenheffing	4.456	4.623	4.842
Bijdragen van derden (zwerfafval o.a.)	0		
Inzet voorziening	182	251	251
TOTAAL INKOMSTEN AFVAL (B)	4.638	4.874	5.093
Kostendeckendheid (B/A)	103%	100%	100%
SALDO TEN LASTE (+)/ GUNSTE (-) VAN VOORZIENING (A-B)	-134		
Heffingsbedragen afval (in euro's)			
Vast bedrag	248,40	262,44	272,76
Per lediging 240 l. container rest	11	11	11
Per lediging 140 l. container rest	8,1	8,1	8,1
Per zak of inworp verzamelcontainer 60 l.	2	2	2
Per zak of inworp verzamelcontainer 30 l.	1,05	1,05	1,05

Kwijtschelding afvalstoffenheffing

Het maximale jaarlijkse kwijtscheldingsbedrag 2027 is gelijk aan dat van 2026 en voorgaande jaren. Het bedrag voor kwijtschelding wordt bepaald op basis van het vaste tarief en voor de ledigingen is het bedrag afhankelijk van de grootte van het huishouden.

Gezinssamenstelling	Maximaal bedrag 2027
1-persoonshuishouden	€ 55,00
2-persoonshuishouden	€ 75,00
3-persoonshuishouden	€ 90,00
4 en meer personen in een huishouding	€ 100,00

Rioolheffing (XT-72)

De kosten die gemaakt worden voor de rioleringszorg worden gedekt uit de rioolheffing. De rioolheffing mag maximaal 100% kostendekkend zijn. De belasting wordt geheven via een eigenarenheffing naar de waarde van een perceel in het economisch verkeer.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Kosten riool			
Kosten	1.687	1.712	1.359
Vervangingsinvesteringen	0	0	0
Kapitaallasten	522	520	517
Aandeel kosten overhead	1.232	1.232	1.232
Kosten BsGW	158	158	48
Aandeel kosten onkruidbestrijding verharding	147	145	153
Aandeel kosten straatreiniging	182	288	305
Btw-component	306	346	951
TOTAAL DOOR TE BEREKENEN KOSTEN (A)	4.234	4.401	4.565
Inkomsten riool			
Rioolheffing	4.485	4.401	4.415
Inzet voorziening	0	0	150
Bijdragen van derden	0	0	0
TOTAAL INKOMSTEN RIOOL (B)	4.485	4.401	4.565
Kostendekkendheid (B/A)	106%	100%	100%
SALDO TEN LASTE (+)/ GUNSTE (-) VAN VOORZIENING (A-B)	-251	0	-150
Heffingsbedragen riool (in euro's)			
Rioolrecht eigenaar > € 30.000	286,08	288,36	286,80
Rioolrecht eigenaar < € 30.000	27,84	28,56	28,32

Rioolrecht eigenaar > € 30.000

In 2027 wordt het riooltarief € 286,80 (was 288,36 in 2026).

Rioolrecht eigenaar < € 30.000

Dit tarief wordt €28,32 (was € 28,56 in 2026).

Het tarief rioolheffing is lager voor 2027 als gevolg van:

- De kosten van BsGW die toegerekend worden aan de rioolheffing zijn lager dan 2026 als gevolg van de eerder genoemde gewijzigde kostenverdeling tussen OZB, afvalstoffen- en rioolheffing.
- Er wordt € 150.000 onttrokken aan de voorziening riolering egalisatie tarieven/onderhoud.
- Vanwege hogere investeringen stijgt de BTW-component, wat de daling van het tarief dempt.

Toeristenbelasting (XT-34)

Door de heffing van een toeristenbelasting is het mogelijk om een bijdrage te verkrijgen in de kosten van de (algemene) voorzieningen waarvan ook de toeristen profiteren. Dit betekent dat bij de toeristenbelasting sprake is van een algemene heffing waarvan de opbrengst ten goede komt aan de algemene middelen.

Het tarief 2027 stijgt met 2,1% ten opzichte van het tarief 2026 (€ 2,30) naar € 2,35 per persoon per overnachting.

Toeristenbelasting	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Tarief			
Heffing per persoon per nacht	€ 2,30	€ 2,30	€ 2,35
Inkomsten toeristenbelasting			
Toeristenbelasting	€ 209.800	€ 217.100	€ 218.400

Hondenbelasting (XT-064)

De hondenbelasting is een belasting die bijdraagt aan de algemene middelen van de gemeente. De Hoge Raad acht het niet nodig dat de gemeente een relatie legt tussen de opbrengst van de hondenbelasting en de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan de vervuiling door honden.

De BsGW voert jaarlijks controles per wijk uit. Dit is een belangrijk instrument om nog niet aangemelde honden alsnog in de belasting te betrekken.

Met ingang van 2025 zijn de uitgaven en inkomsten in evenwicht. De tarieven 2027 en de kosten van bestrijding overlast worden geïndexeerd met 2,1%. Het tarief voor de eerste hond wordt € 40,20 (was € 39,60 in 2026).

Hondenbelasting	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Tarief			
Eerste hond	€ 39,00	€ 39,60	€ 40,20
Tweede hond	€ 156,00	€ 159,60	€ 162,00
Iedere volgende hond	€ 318,60	€ 327,00	€ 333,60
Kennel	€ 1.076,16	€ 1.104,00	€ 1.128,00
Inkomsten hondenbelasting			
Hondenbelasting	€ 141.400	€ 155.300	€ 158.620

Precariobelasting (XT-064)

Precariobelasting is een heffing voor het gebruiken van voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Naast onderdelen van gebouwen, zoals luifels en balkons, gaat het bijvoorbeeld om reclamevoorwerpen als uithangborden, zonneschermen, lichtreclames, het uitstallen van winkelgoederen en terrassen.

Het tarief is afhankelijk van het soort voorwerp. Voor 2027 is uitgegaan van indexering van 2,1%.

Precariobelasting	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Tarief			
Zie bijlage 1 behorende bij de verordening precariobelasting Brunssum 2027			
Inkomsten precariobelasting			
Precariobelasting	€ 27.300	€ 21.030	€ 21.470

Reclamebelasting (XT-064)

Reclamebelasting wordt binnen het centrumgebied geheven over de periode waarin daadwerkelijk aankondigingen zichtbaar zijn. Op initiatief van de ondernemers wordt zo een ondernemersfonds gevoed waarmee allerlei voorzieningen, activiteiten en projecten in het kernwinkelcentrum worden gefinancierd. De geïnde belasting wordt doorbetaald aan de ondernemersvereniging.

De tarieven stijgen voor 2027 met 2,1%.

Reclamebelasting	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Tarief			
Bedrag per vestiging per jaar in het centrumgebied voor één of meer openbare aankondigingen	€ 518,40	€ 531,60	€ 543,00
Inkomsten reclamebelasting			
Reclamebelasting	€ 43.000	€ 44.600	€ 45.530
Doorbetaling aan de ondernemersvereniging			
Reclamebelasting	€ 43.000	€ 44.600	€ 45.530

Marktgelden (XT-33)

Met ingang van 2025 worden geen marktgelden geheven.

Begraafrechten (XT-75)

Voor de toekomst wordt getracht de opbrengst te handhaven op het huidige niveau (gecorrigeerd voor indexatie), al neemt het aantal begravingen en verlengingen af (er vinden meer crematies plaats). De kolom tarieven voor 2027 wordt vastgesteld in de Verordening op de heffing en invordering van lijkbezorgingsrechten 2027 die in december 2026 door de raad wordt vastgesteld. De tarieventabel zal een gewijzigde indeling hebben ten opzichte van 2026.

Begraafrechten	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Inkomsten begraafrechten			
Tarief per jaar (periode van 10 jaar)			
- voor een kindergraf < 12 jaar	€ 900	€ 923	p.m.
- voor een enkel particulier graf	€ 1.168	€ 1.198	p.m.
- asbus op of in particulier graf	€ 1.168	€ 1.198	p.m.
- particulier urnengraf in de bogen	€ 900	€ 923	p.m.
- particulier urnengraf (tegelfraf of urnenmuur)	€ 538	€ 552	p.m.
Begraafrechten	€ 46.300	€ 66.100	€ 67.490

Leges (div. taakvelden)

Het betreft hier de volgende leges:

1. Burgerlijke stand, reisdocumenten, rijbewijzen, verstrekkingen uit de BRP.
2. Bestuur stukken, vastgoedinformatie, gemeentearchief, leegstandswet, kansspelen, kinderopvang, telecommunicatie, verkeer en vervoer, verstrekken van afschriften, begraven op eigen terrein
3. Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/Omgevingswet
4. Tarieven werken voor derden
5. Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn

Uitgangspunten legesheffing:

- In 2015 heeft het college de optimale kostendekkingsgraad voor de legestarieven per onderdeel vastgesteld. De percentages in onderstaande tabel worden jaarlijks vastgesteld, mede op basis van een gehouden benchmark waarbij de tarieven van andere gemeenten, binnen en buiten de regio, zijn vergeleken en ook een analyse is gemaakt van de aspecten die de kostendekkendheid beïnvloeden. Hierbij is gekeken naar wettelijk vastgestelde maximale tarieven, verplichte afdracht van inkomsten aan het rijk en maatschappelijke effecten van de tariefstelling.
- De percentages kostendekkendheid legestarieven 2026 zijn met de begroting 2026 vastgelegd.
- De percentages kostendekkendheid voor 2027 worden gezamenlijk met deze begroting aan de raad voorgelegd.
- Er wordt gestreefd naar 100% kostendekkendheid waar dat mogelijk is met uitzondering van de door het rijk bepaalde tarieven.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet (Ow) en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking getreden. Wkb ziet vooralsnog enkel op nieuwbouw vallende onder de Gevolgklasse 1. De minister heeft aangegeven dat de inwerkingtreding voor verbouw en renovatie, vallende onder gevolgklasse 1, tot nader order wordt uitgesteld.

De ruimtelijke component (toets Omgevingsplan, welstand) blijft bij de gemeente.

De bouwtechnische toets aan het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl, voorheen Bouwbesluit) én het toezicht op de uitvoering vervalt voor gemeenten voor bouwwerken behorende tot Gevolgklasse 1 (denk hierbij vooralsnog aan de nieuwbouw van grondgebonden woningen en bedrijfsgebouwen van beperkte omvang), en wordt overgenomen door een onafhankelijk "kwaliteitsborger", een private partij. Onzeker is of in de verdere toekomst de gevolklassen worden uitgebreid.

Hiervoor in de plaats komt een meldingen systeem. De ervaring leert inmiddels dat hiermee de invloed op de legesinkomsten redelijk beperkt is.

Kostendekkendheid 2027

Optimale kostendekkingsgraad legestarieven (streefpercentages)	2027 e.v.
Legestarieven Algemene Dienstverlening (Hoofdstuk 1 Legesverordening)	35%
Legestarieven Omgevingsvergunning (Hoofdstuk 2 Legesverordening)	60 -70%
Legestarieven Dienstverlening, vallend onder de dienstrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2 (Bijzondere wetten/ APV) (Hoofdstuk 3 Legesverordening)	30%
Totale legesverordening	40-45%

Kostendekkendheid legestarieven	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Algemene Dienstverlening (Hoofdstuk 1 Legesverordening)	53,11%	43,90%	57,82%
Omgevingsvergunning (Hoofdstuk 2 Legesverordening)	68,12%	52,08%	33,15%
Bijzondere wetten/ APV (Hoofdstuk 3 Legesverordening)	4,49%	8,59%	6,59%
Tarief	Zie Bijlage 1 (Tarieventabel) van de legesverordening 2027 en werken voor derden Brunssum 2027.		
Inkomsten leges	€ 1.375.000	€ 1.226.411	€ 1.133.800

Totaaloverzicht lokale heffingen

Totaal geraamde inkomsten	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Inkomstenraming lokale belastingen (excl. leges)	€ 16.258.142	€ 16.480.410	€17.498.630
Specificatie			
Onroerendezaakbelastingen (a)	€ 6.892.342	€ 6.996.880	€ 7.775.650
Afvalstoffenheffing (b)	€ 4.456.000	€ 4.623.000	€ 4.842.000
Rioolheffing (c)	€ 4.485.000	€ 4.401.000	€ 4.415.000
Toeristenbelasting (d)	€ 209.800	€ 217.100	€ 218.400
Hondenbelasting (e)	€ 141.400	€ 155.300	€ 158.620
Precariobelasting (f)	€ 27.300	€ 21.030	€ 21.470
Reclamebelasting (g)	€ 43.000	€ 44.600	€ 45.530
Af: doorbetaling reclamebelasting	-€ 43.000	-€ 44.600	-€ 45.530
Marktgelden (h)	€ 0	€ 0	€ 0
Begraafrechten (i)	€ 46.300	€ 66.100	€ 67.490
Leges	€ 1.375.000	€ 1.226.411	€ 1.133.800

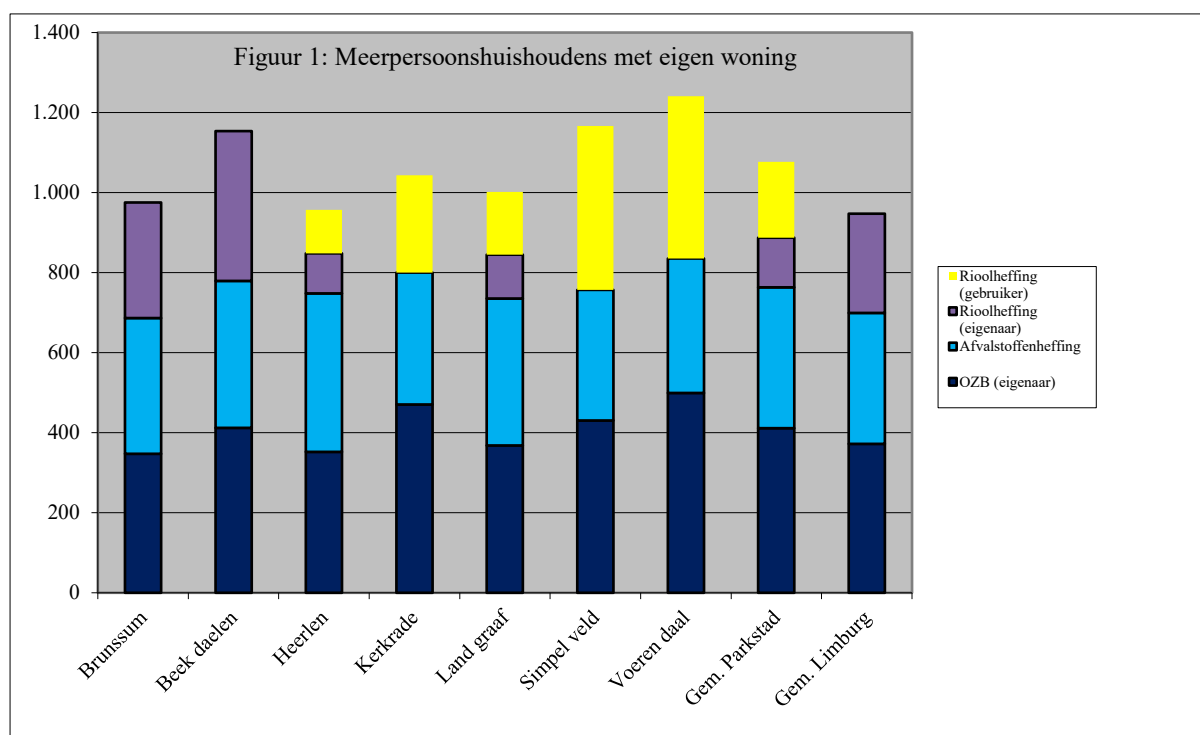
Lokale lastendruk

Lokale lastendruk per jaar voor meerpersoonshuishoudens	2026	2027	stijging/ daling %	stijging in € per maand
Met eigen woning:				
Riool	€ 288,36	€ 286,80	-0,5%	-€ 0,13
Afval (vastrecht + 7 ledigingen)	€ 339,44	€ 349,76	3,0%	€ 0,86
OZB	€ 346,32	€ 384,76	11,1%	€ 3,20
Totaal stijging lastendruk met eigen woning (OZB, Riool en Afval)	€ 974,12	€ 1.021,32	4,8%	€ 3,93
Zonder eigen woning:				
Afval (vastrecht + 7 ledigingen)	€ 339,44	€ 349,76	3,0%	€ 0,86

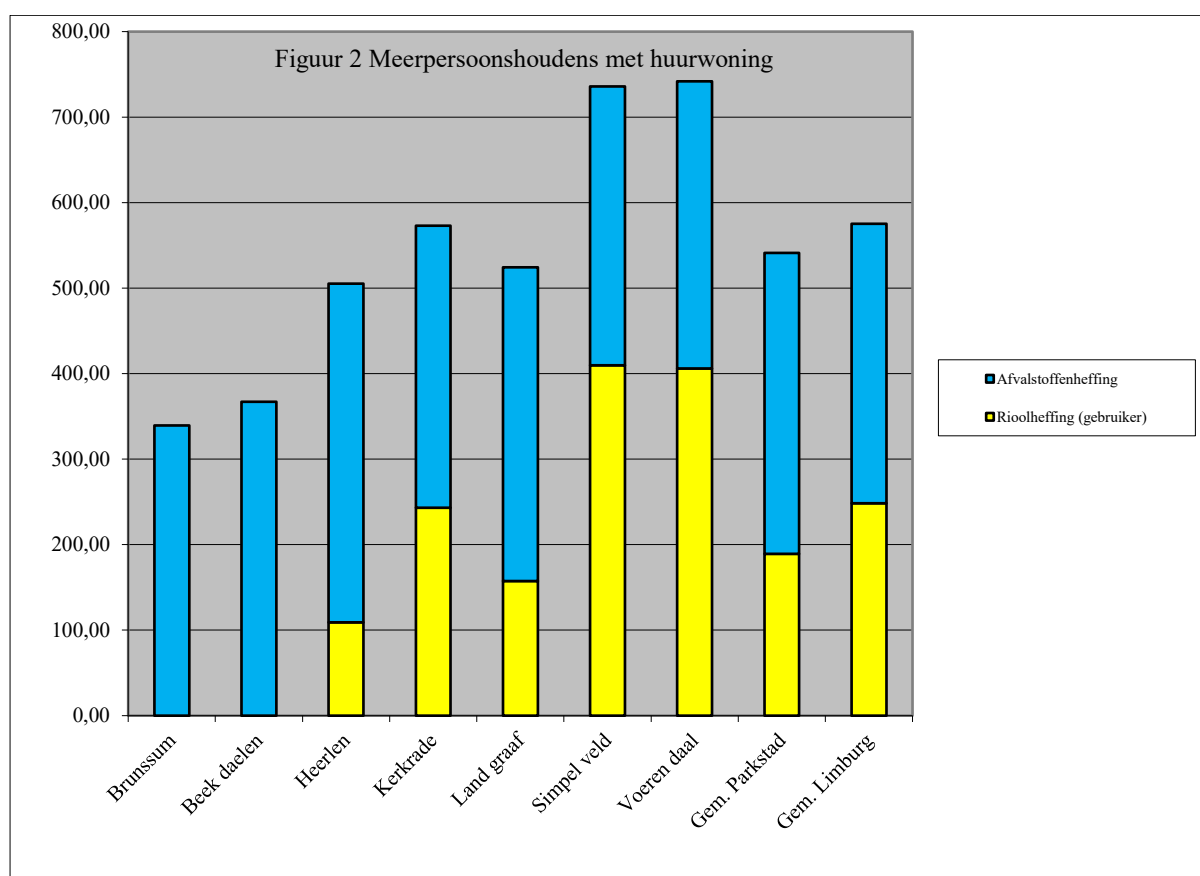
De lastendruk voor meerpersoonshuishoudens met eigen woning bestaat uit de kosten voor afvalstoffenheffing (vast recht + 7 ledigingen restafval per jaar), de rioolheffing en OZB. De stijging van de lastendruk wordt grotendeels veroorzaakt door de stijging van de OZB en de afvalstoffenheffing. Daar staat tegenover dat het rioolrecht is gedaald ten opzichte van 2026, waardoor de totale stijging van de lastendruk voor inwoners met eigen woning beperkt blijft tot 4,8%

De lastendruk voor meerpersoonshuishoudens zonder eigen woning bestaat enkel uit de kosten voor afvalstoffenheffing (vast recht + 7 ledigingen restafval per jaar) en stijgt met 3,0%.

Overzicht gemeentelijke woonlasten Parkstad Limburg gemeenten in 2026

Figuur 1: Meerpersoonshuishoudens met eigen woning (Bron: Belastingoverzicht 2026 van de Provincie Limburg)

Figuur 2: Meerpersoonshuishoudens met huurwoning (Bron: Belastingoverzicht 2026 van de Provincie Limburg)

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In deze paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing behandelen we de risico's van de gemeente Brunssum en zetten we deze af tegen het vermogen om deze op te vangen. Als we het hebben over het totaal aan risico's van de gemeente spreken we dan ook van het benodigde weerstandsvermogen; als we optellen wat we beschikbaar hebben om deze op te vangen dan spreken we over het beschikbare weerstandsvermogen.

Beleidsuitgangspunten

Het beleid is vastgelegd in de "Nota risicomanagement 2021" vastgesteld door de Raad op 23 februari 2021. Uitgangspunt is dat het weerstandsvermogen van de gemeente voldoende moet zijn om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat de continuïteit van de gemeente in gevaar komt. Het streven is een weerstandsratio van 1,4 of hoger (dit is ruim voldoende of beter). De weerstandsratio wordt berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit. Het geeft aan in welke mate we de geïnterpreteerde risico's kunnen opvangen binnen ons eigen vermogen.

Net als afgelopen jaren is "kans maal impact" van elk risico de basis: de kans dat een risico zich voordoet en de maximale impact die het dan kan hebben. Dit betreft dezelfde systematiek als is gebruikt bij de jaarrekening 2025. Nieuw ten opzichte van de jaarrekening is dat we het financieel risico per jaar inschatten, omdat een risico zich in specifieke jaren kan voordoen.

Benodigde weerstandscapaciteit

Alle risico's van de gemeente Brunssum zijn geïnterpreteerd en hieronder presenteren we de in rangschikking 10 grootste. Het risicoprofiel ziet er voor de jaren 2027 – 2030 als volgt uit:

Risico	2027	2028	2029	2030
Top 10 risico's	5.934.263	5.934.263	7.824.263	7.754.263
Overige risico's	3.264.950	3.264.950	3.264.950	3.264.950
Totaal	9.199.213	9.199.213	11.089.213	11.019.213
% top 10 / overige	65%	65%	71%	70%

We nemen in de benodigde weerstandscapaciteit alleen die risico's mee die "restrisico's" zijn. Daarmee bedoelen we dat we als gemeente net als elk ander bedrijf meer risico's kennen, maar dat we die via allerlei beheersmaatregelen in de grip hebben. En dat daardoor de kans op voordoen heel klein is of dat door de maatregelen de financiële impact gering is. Denk aan technische maatregelen zoals toegangssystemen of aan verzekeringen voor diefstal of brand. Verder kunnen risico's financieel afgedekt zijn door voorzieningen. Het bekendste voorbeeld is de voorziening oninbare debiteuren. We maken inschattingen voor oninbaarheid en storten in een voorziening, waardoor we op die manier het risico financieel afdekken. Alleen die risico's die we onvoldoende beheersmatig en financieel kunnen afdekken, nemen we op in de risico-inventarisatie voor het weerstandsvermogen.

Hierbij willen we opmerken dat deze totstandkoming altijd een groot schattingselement zal kennen. Voor een goede consistentie schatten we de kansen op voordoen in op laag (30%), midden (50%) of hoog (70%): is de kans hoger dan 70%, dan lijkt het beter om een voorziening te vormen; is de kans lager dan 30%, dan is het niet echt een prangend risico, uitgezonderd risico's met kleine kans en (hele) grote impact (deze houden we op 10% of worden separaat ingeschat en hieronder verder toegelicht).

Belangrijkste financiële risico's

Risico	Beschrijving	Kans	Impact	2027	2028	2029	2030
Niet volledig realiseren Rijksbezuiniging huishoudelijke hulp	Vanaf 2029 is door het Rijk een korting ingeboekt op de huishoudelijke hulp binnen de Wmo. Voor de gemeente Brunssum betekent dit dat rekening wordt gehouden met een structureel financieel effect van circa € 1,9 miljoen vanaf 2029. Het risico bestaat dat deze Rijkskorting niet of niet volledig kan worden opgevangen door een evenredige daling van de gemeentelijke lasten. De verdere beleidsmatige uitwerking is nog onzeker en het is nog niet duidelijk in hoeverre gemeenten de lagere Rijksbijdrage daadwerkelijk kunnen vertalen naar lagere uitgaven aan huishoudelijke hulp. Daarnaast blijft sprake van een gemeentelijke verantwoordelijkheid voor inwoners die huishoudelijke hulp niet zelf kunnen organiseren of betalen. De kans op dit risico wordt ingeschat op 70%. Deze relatief hoge kansinschatting is gebaseerd op het feit dat de Rijkskorting vanaf 2029 financieel is ingeboekt, terwijl de uitvoerbaarheid, de beleidsmatige uitwerking en het uiteindelijke financiële effect voor gemeenten nog onzeker zijn. Hierdoor bestaat een reële kans dat de geraamde besparing niet volledig kan worden gerealiseerd en dat vanaf 2029 een structureel financieel nadeel voor de gemeente ontstaat. De financiële impact wordt geraamd op circa € 2,7 miljoen structureel vanaf 2029. Bij een kansinschatting van 70% bedraagt het risicobedrag circa € 1,9 miljoen.	70%	2.700.000 (2029) 2.600.000 (2030)	-	-	1.890.000	1.820.000

Risico	Beschrijving	Kans	Impact	2027	2028	2029	2030
Investerings- en financierings-risico Groeve Mourik	Gezien de majeure projectrisico's van stikstof, draagkracht bodem en netcongestie, die naar verwachting zullen afnemen c.q. opgelost worden (10-15 jaar), is er op korte termijn (1-5 jaar) een verhoogd risico op waardedaling van de grondpositie. Echter inflatie, het oplossen van majeure risico's door technische en/of wet- en regelgeving en eventuele alternatieve exploitatie van de grond in de vorm van zonneweide, zorgen ervoor dat op de lange termijn de grond haar waarde zal behouden en de jaarlijkse financieringslasten (€ 214.000) rechtvaardigen. Vandaar dat het verwachte verliesrisico ingeschat wordt op laag (30%).	30%	5.325.000	1.597.500	1.597.500	1.597.500	1.597.500
APPA-risico's politieke ambtsdragers	De gemeente loopt op grond van de APPA financiële risico's voor politieke ambtsdragers. Het betreft onder meer mogelijke wachtgeldverplichtingen, overlijdensrisico en invaliditeitsuitkeringen. Omdat in de risicoparagraaf één regel wordt opgenomen, zijn deze APPA-risico's samengevoegd tot één samengestelde risicoregel. De totale impact bedraagt € 4.710.569. Op basis van de onderliggende berekeningen bedraagt het gewogen samengestelde kanspercentage 23,19%. Daarmee komt het gewogen APPA-risico uit op € 1.092.467. De onderliggende berekening bestaat uit € 355.000 voor wachtgeld, € 664.084 voor overlijdensrisico en € 73.383 voor invaliditeitsuitkering.	23%	4.710.569	1.092.467	1.092.467	1.092.467	1.092.467
Gebieds-ontwikkeling Oostflank	In verband met de toekomstige herontwikkeling van de Oostflank wordt een bedrag geraamd aan mogelijke planschade/nadeelcompensatie.	30%	2.650.000	795.000	795.000	795.000	795.000
Exorbitante prijsstijgingen	Door geopolitieke omstandigheden stijgen de prijzen van materialen, lonen en energie. Hierdoor kunnen de kosten voor zowel onderhoud als ook investeringen drastisch wijzigen en tekorten ontstaan.	70%	900.000	630.000	630.000	630.000	630.000

Risico	Beschrijving	Kans	Impact	2027	2028	2029	2030
Schijn-zelfstandigheid inhuur	Bij de inhuur van zzp'ers bestaat het risico dat arbeidsrelaties achteraf worden aangemerkt als dienstbetrekking of schijnzelfstandigheid. Dit kan ertoe leiden dat de gemeente Brunssum wordt geconfronteerd met fiscale en arbeidsrechtelijke gevolgen, waaronder naheffingen loonheffingen, premies, rente en eventuele boetes. Daarnaast kunnen aanspraken ontstaan op arbeidsrechtelijke voorzieningen, bijvoorbeeld bij ziekte, arbeidsongeschiktheid of beëindiging van de arbeidsrelatie.	19%	2.821.108	543.063	543.063	543.063	543.063
Hervormings agenda Jeugd	Gemeenten zijn op basis van de Jeugdwet verplicht om passende jeugdhulp te bieden aan hun inwoners. De Hervormingsagenda geeft richting aan hoe gemeenten deze verantwoordelijkheid beter kunnen invullen, maar de uitvoering ervan is afhankelijk van de afspraken die tussen gemeenten en het Rijk worden gemaakt. Het Rijk stuurt hierop door enerzijds de financiële middelen te korten, maar ook anderzijds (landelijke) kostenbesparende maatregelen aan te dragen of te ontwikkelen. In het kader van de ombuigingen is deze opgave (verder) omarmd, waarbij de afhankelijkheid van het Rijk onverminderd groot is. Dit vormt dan ook mede het risico op succesvolle implementatie.	30%	1.200.000	360.000	360.000	360.000	360.000
Vervallen ontvangen subsidies	In de grondexploitaties zijn diverse subsidies verwerkt, zoals Start bouwimpuls, Woningbouwimpuls en KLC. Deze subsidies zijn samen met andere gemeenten binnen de Regio Parkstad aangevraagd. Aan deze subsidies zijn voorwaarden verbonden. Indien regionaal niet aan deze voorwaarden wordt voldaan bestaat het risico dat de subsidie niet wordt ontvangen of lager wordt vastgesteld.	10%	3.312.329	331.233	331.233	331.233	331.233

Risico	Beschrijving	Kans	Impact	2027	2028	2029	2030
Duurzame uitstroom BUIG	Met ingang van 2026 wordt door het plan van aanpak voor extra re-integratieprojecten voor inburgeraars een duurzame reductie van het cliëntenbestand nagestreefd van 2% per jaar. Vanwege de complexiteit van de doelgroep is dit een stevige opgave. De uitdaging is om de verdere jaarlijkse afname van 2% te realiseren.	50%	600.000	300.000	300.000	300.000	300.000
Cyber criminaliteit	De gemeente wordt geconfronteerd met toenemende risico's op het gebied van informatiebeveiliging, cybercriminaliteit en datalekken. Het gaat onder meer om pogingen tot het verkrijgen van gevoelige informatie via hacking, ransomware, phishing, virusaanvallen, ongeoorloofde toegang en andere beveiligingsincidenten. Door verdere digitalisering, toenemende afhankelijkheid van informatiesystemen en ketenpartners en de blijvende afhankelijkheid van menselijk handelen blijft sprake van een restrisico. Een beveiligingsincident of datalek kan leiden tot financiële gevolgen, zoals herstelkosten, inzet van externe expertise, tijdelijke noodmaatregelen, aanvullende beveiligings- en compliancekosten, mogelijke boetes of toezichtmaatregelen en verstoring van de bedrijfsvoering. Daarnaast kan sprake zijn van reputatie- en imagoschade. Jaarlijks vinden gezamenlijke cybercrime-oefeningen plaats met de PL-gemeenten onder regie van Solido. De ervaringen en feedback uit deze oefeningen worden vertaald in aanvullende maatregelen. Ook worden processen, systemen en bewustwording periodiek geëvalueerd en waar nodig aangescherpt. Ondanks deze	30%	950.000	285.000	285.000	285.000	285.000

Risico	Beschrijving	Kans	Impact	2027	2028	2029	2030
	maatregelen kan het risico op cybercriminaliteit, beveiligingsincidenten en datalekken niet volledig worden uitgesloten. De financiële impact is afhankelijk van de aard en ernst van een concreet incident en wordt geraamd op € 950.000. Bij een kansinschatting van 30% bedraagt het risicobedrag € 285.000.						
Top 10 risico's				5.934.263	5.934.263	7.824.263	7.754.263
Overige risico's				3.264.950	3.264.950	3.264.950	3.264.950
Totaal				9.199.213	9.199.213	11.089.213	11.019.213
Top10 / overige				65%	65%	70%	70%

Niet kwantificeerbare risico's

Naast de in bovenstaande tabel opgenomen risico's zijn er ontwikkelingen die mogelijk financiële gevolgen kunnen hebben voor de gemeente, maar waarvan het financiële effect op dit moment niet betrouwbaar kan worden gekwantificeerd. Deze risico's zijn daarom niet meegenomen in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit, maar worden wel gevolgd binnen de reguliere planning- en controlcyclus.

Het betreft met name ontwikkelingen die afhankelijk zijn van externe factoren, wijzigingen in regelgeving of ontwikkelingen binnen de bedrijfsvoering:

Ontwikkeling gemeentefonds

De systematiek van het gemeentefonds is gewijzigd. De eerdere koppeling tussen de groei van het gemeentefonds en de rijksuitgaven, de zogenoemde trap-op-trap-af-systematiek, is losgelaten. De normeringssystematiek is inmiddels gebaseerd op de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (BBP), waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen prijs- en volumeontwikkeling. Hoewel deze systematiek meer stabiliteit en voorspelbaarheid beoogt, blijft de uiteindelijke ontwikkeling van het gemeentefonds afhankelijk van economische ontwikkelingen, landelijke politieke keuzes en aanvullende taakmutaties. Het financiële effect voor de gemeente is op dit moment niet betrouwbaar te kwantificeren.

Wijzigingen in rijksbeleid

Gemeenten zijn in belangrijke mate afhankelijk van rijksbeleid en landelijke regelgeving. Beleidswijzigingen, taakmutaties of wijzigingen in financieringsstromen kunnen leiden tot financiële effecten voor gemeenten. De omvang en het moment waarop dergelijke effecten optreden zijn op voorhand moeilijk in te schatten.

Macro-economische ontwikkelingen

Ontwikkelingen in de economie, zoals inflatie, renteontwikkelingen en economische groei of krimp, kunnen invloed hebben op gemeentelijke uitgaven, investeringen en inkomsten. De impact hiervan op de gemeentelijke financiën is op dit moment niet betrouwbaar te kwantificeren.

Geopolitieke ontwikkelingen

Internationale ontwikkelingen kunnen indirect gevolgen hebben voor gemeenten, bijvoorbeeld via energieprijzen, inflatie, migratiestromen of economische stabiliteit. De financiële effecten hiervan zijn onzeker en daarom niet opgenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen.

Contractmanagement en aanbesteding

Door het ontbreken van een volwaardige contractmanagementmodule bestaat het risico dat (nieuwe) inkopen niet tijdig worden aanbesteed. Daarnaast wordt door het ontbreken van een dergelijk systeem de koppeling tussen facturen en onderliggende contracten bemoeilijkt. Hierdoor bestaat het risico dat contractuele afspraken, looptijden en aanbestedingsverplichtingen minder goed worden gemonitord. Het financiële effect hiervan is op dit moment niet betrouwbaar te kwantificeren.

Fiscaliteit

Op basis van fiscale analyses binnen het Tax Control Framework en afstemming met de Belastingdienst zijn fiscale aandachtspunten geconstateerd, met name op het gebied van omzetbelasting (BTW), het BTW-compensatiefonds (BCF), projecten, vastgoed, grondexploitaties en de toepassing van meng- en mixpercentages. De gemeente onderzoekt momenteel de mogelijke financiële impact hiervan. Op dit moment kan nog niet betrouwbaar worden vastgesteld in hoeverre correcties, herbeoordelingen of aanvullende fiscale lasten noodzakelijk zijn. Tegelijkertijd bestaat

ook de mogelijkheid dat een juiste en meer optimale toepassing van fiscale regelgeving op onderdelen juist financiële voordelen of optimalisaties voor de gemeente oplevert. De uiteindelijke financiële effecten zijn afhankelijk van nadere analyses, fiscale beoordelingen en de verdere uitwerking van het Tax Control Framework en zijn daarom op dit moment niet betrouwbaar te kwantificeren.

Deze ontwikkelingen worden periodiek gemonitord. Indien de financiële gevolgen concreter en beter te kwantificeren zijn, worden deze opgenomen in de reguliere risico-inventarisatie en betrokken bij de berekening van het benodigde weerstandsvermogen.

Renovatie zwembad De Bronspot

De renovatie van zwembad De Bronspot betreft een omvangrijk investeringsproject. Bij de uitvoering van projecten van deze aard kunnen zich gedurende het procesontwikkelingen voordoen die van invloed kunnen zijn op de planning, uitvoering of financiële uitkomst van het project. De voortgang, planning en financiële ontwikkelingen worden gedurende de uitvoering continue gemonitord. Indien zich relevante ontwikkelingen voordoen die afwijken van het besluit van de gemeenteraad, wordt de gemeenteraad hierover tijdig geïnformeerd.

Weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat conform de nota Risicomanagement uit beide onderdelen van de algemene reserve: het vrij besteedbare deel en dat deel dat specifiek gereserveerd is voor het weerstandsvermogen. Het verloop van de algemene reserve is verwerkt in de tabel bij de berekening van de weerstandsratio.

Waardering van de weerstandsratio

De benodigde weerstandscapaciteit wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is. Door de beschikbare capaciteit te delen door de benodigde capaciteit volgt de weerstandsratio. De ratio die daaruit volgt kan vervolgens worden afgezet tegen de door de Universiteit van Twente en in den lande gangbare waarderingstabel.

Ratio	Waardering	Betekenis
>2,0	A	Uitstekend
1,4-2,0	B	Ruim voldoende
1,0-1,4	C	Voldoende
0,8-1,0	D	Matig
0,6-0,8	E	Onvoldoende
<0,6	F	Ruim onvoldoende

Berekening van de weerstandsratio

De weerstandsratio bedraagt in alle jaren meer dan het streefgetal 1,4 en is daarmee 'ruim voldoende' te noemen. Dat betekent dat we in alle jaren ruim voldoende capaciteit hebben om de restrisico's, afgezet tegen een reële kans dat deze zich voordoen, op te vangen.

Berekening weerstandsratio (in euro's)	2027	2028	2029	2030
Algemene reserve vrij besteedbaar	4.974.040	4.934.040	3.604.040	3.604.040
Algemene reserve weerstandsvermogen	12.000.000	12.000.000	12.000.000	12.000.000
Beschikbare weerstandscapaciteit	16.974.040	16.934.040	15.604.040	15.604.040
Benodigde weerstandscapaciteit	9.199.213	9.199.213	11.089.213	11.019.213
Weerstandsratio	1,85	1,84	1,41	1,42

ANALYSE ONTWIKKELING WEERSTANDSRATIO T.O.V. JAARREKENING 2025

Jaar	Begroting 2027 (nieuwe ratio)	Jaarrekening 2025 (oudere ratio)	Impact beschikbare weerstands- capaciteit (A)	Impact benodigde weerstands- capaciteit (B)	Totaal impact (C)
2027	1,85	2,11	0,00	-0,27	-0,27
2028	1,84	2,11	0,00	-0,27	-0,27
2029	1,41	n.v.t.*	*n.v.t.	*n.v.t.	*n.v.t.
2030	1,42	n.v.t.*	*n.v.t.	*n.v.t.	*n.v.t.

*In de jaarrekening 2025 is alleen informatie opgenomen van 2025 t/m 2028. Om die reden kan hier geen mutatie worden opgenomen voor het jaar 2029 en 2023.

De lagere ratio's voor de jaren 2027 t/m 2030 houden verband met een stijging van het financiële risico (B).

Kengetallen

Verplichte kengetallen

Een deugdelijke en transparante begroting is in het belang van de horizontale controle door de raad op de financiële positie van de gemeente. Door de Adviescommissie Vernieuwing BBV zijn ter versterking van de horizontale verantwoording verplichte financiële kengetallen vastgesteld. Deze treft u onderstaand aan.

Begroting 2027	Verloop van de kengetallen					
	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Kengetallen:	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Netto schuldquote	8,4%	18,6%	30,9%	34,2%	37,6%	37,7%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	0,6%	10,7%	23,9%	27,0%	30,7%	31,0%
Solvabiliteitsratio	48,8%	47,2%	39,4%	38,2%	36,2%	35,7%
Grondexploitatie	-0,2%	1,0%	-0,8%	-0,9%	-0,9%	-0,9%
Structurele exploitatieruimte	5,0%	-0,9%	0,4%	0,3%	0,8%	2,4%
Belastingcapaciteit	95,5%	92,6%	93,3%	93,3%	93,3%	93,3%

Beoordeling kengetallen algemeen

Uit de beschrijving van de verschillende kengetallen blijkt dat een afzonderlijk kengetal nog weinig zegt over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Noch hoeft een tegenvallende ontwikkeling van de grondprijs een negatieve invloed te hebben indien de structurele exploitatieruimte groot is of men over voldoende ruimte in belastingcapaciteit beschikt, omdat er dan ruimte is om tegenvallers op te vangen. Het is dus, met andere woorden, niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld geven van de financiële positie van een gemeente.

Beoordeling kengetallen Brunssum

Kijkend naar de kengetallen kan hieruit worden geconcludeerd dat de netto schuldquote van Brunssum stijgt omdat er meer geleend wordt om investeringen te financieren. De solvabiliteitsratio daalt hierdoor licht. De structurele exploitatieruimte is goed (is positief) en de belastingcapaciteit is lager dan het landelijk gemiddelde.

Hieronder wordt per kengetal weergegeven welke verhouding wordt uitgedrukt en wat het kengetal inhoudt.

1. Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Normaal bevindt de netto schuldquote van een gemeente zich ergens tussen de 0% en 100% (groen). Afhankelijk of een gemeente net grote investeringen achter de rug heeft, is de netto schuldquote hoger of lager. Op het moment dat de netto schuldquote boven de 100% komt springt het licht op oranje. Boven de 130% springt het licht op rood, er is dan sprake van een zeer hoge schuld.

2. Solvabiliteitsrisico

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Indien er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen (het totaal van de algemene en de bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.

De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een gemeente.

Hoe hoger het percentage hoe beter de gemeente is toegerust om verplichtingen na te komen. Bij een solvabiliteitsratio van lager dan 20% bevindt de gemeente zich op glad ijs.

3. Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is landelijk gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde van de grondexploitatie) is ten opzichte van de totale baten exclusief mutaties reserves.

Staat de grond tegen een te hoge waarde op de balans en moet die worden afgewaardeerd dan leidt dit tot een lager eigen vermogen en dus een lagere solvabiliteitsratio. De accountant beoordeelt

ieder jaar of de gronden tegen de actuele waarde op de balans zijn opgenomen en of een eventueel gevormde voorziening van voldoende omvang is.

Hoe lager de ratio hoe minder invloed het grondbedrijf heeft op de exploitatie.

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen de structurele en incidentele lasten. Incidentele lasten betreffen posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. eindig doel hebben. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Bij een ratio van 0% zijn de structurele baten gelijk aan de structurele lasten. Bij een negatieve ratio is de gemeente structureel niet in evenwicht. Als de ratio positief is dan zijn de structurele baten toereikend om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

5. Belastingcapaciteit

De OZB is de belangrijkste eigen belastinginkomst van een gemeente. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten van meerpersoonshuishoudens. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente. De reden dat tevens wordt gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing is dat deze heffing maximaal kostendekkend mag zijn. Om de belastingcapaciteit te berekenen worden de belastingen vergeleken met de landelijke gemiddelden.

3. Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf wordt ingegaan op het onderhoud van de kapitaalgoederen van de gemeente Brunssum. De kapitaalgoederen kunnen als volgt gerubriceerd worden:

- Infrastructuur (wegen, verkeersregelinstallaties, riolering)
- Voorzieningen (openbaar groen, openbare verlichting, speeltoestellen)
- Gebouwen

Beleidsuitgangspunten

Het onderhoud van alle elementen binnen de openbare ruimte is opgenomen in het plan voor het Integrale Beheer van de Openbare Ruimte 2024-2028 (IBOR 2024-2028) en de onderliggende beheerplannen (o.a. Beheerplan wegen 2026-2029, Kostendekkingsplan Riool, Beleidsplan Openbare Verlichting, Beheerplan Civiele Kunstwerken en Beheerplan objecten openbare ruimte). Het IBOR is gebaseerd op kwaliteitsbeelden volgens de CROW-methodiek (Stichting Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in grondwater en wegenbouw en de verkeerstechniek). De Raad heeft besloten om kwaliteitsniveau B te hanteren voor het gehele areaal binnen de openbare ruimte. De financiële consequenties van deze keuze zijn vertaald in de onderliggende programma begroting. De financiering van het IBOR vindt plaats van uit een compartimentbenadering. Dit houdt in dat eventuele restbudgetten in enig jaar in een egalisatiereserve zullen worden gestort. Hierdoor wordt over meerdere jaren een gelijkmatig dekkingspatroon bereikt.

Door het uitvoeren van kwaliteitsmetingen in de openbare ruimte weten wij of we voldoen aan het vastgestelde kwaliteitsbeeld. Uit deze metingen, uitgevoerd in 2023 en januari 2025, blijkt dat er nog slechts kleinschalig achterstallig onderhoud is.

Mocht, om moverende redenen uitgesteld, onderhoud worden opgepakt dan doen we dit afgewogen, zoals het werk mee laten lopen op een groter integraal project.

De wijzigingen van de arealen zullen elk jaar worden geactualiseerd en daar wordt de raad via de begroting, bestuurs-rapportages, of jaarrekening over geïnformeerd.

Wegen

Beleid

Met het nieuwe Beheerplan wegen 2026-2029 onderhouden we de wegen conform de vastgestelde uitgangspunten en ambities.

Areaal

Het wegennet van de gemeente bedraagt een oppervlakte van 180 ha.

Uitvoering

Grootschalig onderhoud en vervanging.

Met het oog op integraal werken zal er, in combinatie met het Mobiliteitsplan, onderhoud en vervanging uitgevoerd worden aan de Prins Hendriklaan vanaf Bodemplein tot/met de Rimburgerweg, In het Schutterspark zullen beide parkeerplaatsen, gelegen langs de Heidestraat, gerevitaliseerd worden met oog op vergroenen, duurzaamheid en regenwaterinfiltratie.

Regulier onderhoud wegen en trottoirs.

De prioriteitstelling bij de aanpak van regulier onderhoud wordt in hoge mate bepaald door winterschade aan wegen en vervanging van nutsleidingen. Elk voorjaar wordt daarom aan de hand van de actuele schadebeelden het onderhoudsprogramma voor het betreffende jaar bepaald. Uitgangspunt voor het onderhoudsniveau van wegen en trottoirs is ook CROW beeldkwaliteit niveau B. Daarom zal er in 2027 wederom gefocust op kleinschalig onderhoud door geheel Brunssum. Bij reconstructie werkzaamheden wordt ook de noodzaak van vervangen van de andere wegdelen, zoals trottoirs en parkeerplaatsen, betrokken. Wij zien er bij de Nuts- en databedrijven toe op het innen van legesgeleden en degeneratiekosten. Deze gelden zijn nodig om op een ander moment de herstelwerkzaamheden uit te voeren.

Riolering

Beleid

Onder het IBOR is het Watertakenplan de basis voor het rioolbeheer. In Parkstadverband wordt een regionaal plan voor rioolbeheer opgesteld. Onder de paraplu van de Omgevingswet volgt er een water- en klimaatadaptieplan. Dit wordt in 2027 verwacht. Vervolgens wordt er een lokaal plan opgesteld in kader van water en klimaat.

Naar aanleiding van risicodialoog met de raad afgelopen jaren kwamen kwetsbaarheden zoals bijvoorbeeld de wateroverlastlocaties Spoorstraat/Treebeekplein, ABC straat/ Wijenweg en Dorpsstraat aan de orde. Aan de hand hiervan worden de uitvoering van maatregelen en bijbehorende prioritering bepaald. Bij elk werk bekijkt de gemeente hoe we regenwater uit de riolen kunnen weren. Bijvoorbeeld door het aanleggen van (ondergrondse buffers, wadi's en infiltratiesystemen).

Areaal

De gemeente beschikt over circa 187 km vrij verval riolering. Verder zijn er nog de nodige waterbuffers en greppelsystemen, bergbezinkbassins, rioolgemaal, infiltratievoorzieningen, huisaansluitingen en kolkaansluitingen.

Uitvoering

In het IBOR wordt verder rekening gehouden met de exploitatiekosten voor riolering, noodzakelijke jaarlijkse vervanging en verbetering van verouderde riolering. Het vervangen van het riool en aanbrengen klimaat adaptieve maatregelen worden veelal gecombineerd met het grootschalige onderhoud aan wegen. Door deze investering blijft het rioolstelsel ook op de lange termijn in stand op een adequaat niveau. Bij het uitvoeren van (her)inrichtingsprojecten wordt per project bekeken welke maatregelen er nodig zijn om wateroverlast lokaal tegen te gaan. In 2027 worden de noodzakelijke onderhoudswerken uitgevoerd. Daarnaast zijn er middelen opgenomen voor maatregelen rondom de ABC-straat en de Wijenweg.

De afgelopen jaren zijn de rioolinspecties naar aanleiding van meldingen en beoogde projectlocaties uitgevoerd. Hier is geconstateerd dat op diverse plaatsen uitvoeren van reparaties noodzakelijk was. Om meer inzicht te krijgen in de actuele kwaliteitstoestand van het riool is het noodzakelijk om meer en structureler de rioolinspecties uit te voeren.

Daarnaast wordt op basis van klachten (wateroverlast) c.q. verstoppingen of verzakkingen (curatief), het riool incidenteel geïnspecteerd, gereinigd, gerepareerd of gerelined.

Openbare verlichting

Beleid

Basis voor het beheer van de openbare verlichting is Beleidsplan Openbare Verlichting 2026-2030. Bij de opstelling van dit plan is rekening gehouden met de normering afkomstig van de NSvV (Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde) en de contractuele Voorwaarden Openbare Verlichting. Het gekozen kwaliteitsniveau voldoet aan de criteria van het Politie-keurmerk Veilig Wonen.

Areaal

Het areaal openbare verlichting bestaat uit 6.274 lichtmasten, 6.520 armaturen, 54 overige lichtbronnen, 35 elektriciteitskasten (evenementkasten, vijverkasten en verlichtingskasten) en 6 stuks verkeerregelinstallaties.

Uitvoering

De LED-transitie zal in 2027 worden afgerond en dat heeft het een gunstig effect op het energieverbruik.

Openbaar groen

Beleid

Basis voor het groenbeheer is het IBOR 2024-2028 en het Nota Groenstructuren 2024, vastgesteld door de raad in 2024. In 2026 is de bomenverordening ter besluitvorming voorgesteld. Dit heeft voornamelijk betrekking op het verlenen van vergunningen voor het kappen van bomen op particulier terrein met het oog op behoud van groen en duurzaamheid.

Areaal

Ten tijde van de opstelling van het IBOR 2024-2028, bestond het groenareaal van de Gemeente Brunssum uit 129 ha openbaar plantsoen, 12.500 st. zogenaamde 'structuurbomen en 150 ha bospercelen'.

Uitvoering

Onderhoudsniveau b betekent voor openbaar groen dat het totale plantsoen op het vastgestelde niveau wordt onderhouden, waarbij alleen van mechanische onkruidbestrijding gebruik wordt gemaakt. Ook wordt dan de noodzakelijke herinrichting, omvorming en vervanging uitgevoerd. Te denken valt hierbij aan omvorming extensief onderhouden bermen naar bloemrijke-en kruidenrijke bermen. Naast sanering bomenbestand ligt de nadruk op biodiversiteit, aanleg van klimaat adaptief groen, het voorkomen van boomwortelschade, en areaalvergroting (meer groen).

Speeltoestellen

Beleid

Basis voor het beheer van de speeltoestellen is de Nota Openbare Speelvoorzieningen 2024.

Areaal

In de gemeente Brunssum zijn 77 speelplekken. Over 66 van deze plekken zijn in totaal ongeveer 400 toestellen geplaatst, inclusief de 3 niet-commerciële speeltuinen.

Uitvoering

Uitgangspunt is het uitvoeren van adequaat onderhoud op basis van inspecties en meldingen. Daarnaast worden de speeltoestellen aan het einde van hun levensduur vervangen. Voor de vervanging is een reserve beschikbaar. Daarmee wordt het areaal op het huidige kwalitatieve en kwantitatieve peil gehouden.

IBOR 2027	
Verkeersveiligheid	€ 157.746
Openbare verlichting	€ 544.913
Wegbeheer (onderhoud)	€ 1.590.798
Rioolbeheer	€ 713.915
Groenbeheer	€ 1.543.266
Speelplekken openbaar	€ 46.456
Kunstobjecten	€ 56.155
Civiel Technische kunstwerken	€ 70.577
Openbare begraafplaats	€ 13.886
Beleids-/beheerplannen	€ 30.630
Vervanging wegen	€ 2.620.000
Vervanging riolering	€ 2.727.900
Totaal	€ 10.116.242

Gebouwen

Beleid

Als beleidsmatige basis voor het gebouwenbeheer hanteren we de MeerJarenOnderhouds Planning (MJOP) hetgeen aanhaakt aan het in 2022 geactualiseerde Accommodatiebeleid. In 2026 hebben we invulling gegeven aan de overstap van Ultimo naar een nieuw vastgoedbeheerssysteem Condor. De reden hiertoe was dat ultimo 2025 is gestopt met de ondersteuning van de applicatie. Het moment van overgang hebben we ook gebruikt om een deel (ca. 1/3 deel) van onze vastgoedportefeuille opnieuw te inspecteren om geactualiseerde conditiescores te hebben van de diverse, verschillende elementaire bouwdelen. Eenmaal per 4 á 5 jaren moet namelijk een herhaling plaatsvinden om actuele conditiescores te hebben. De overige delen van onze vastgoedportefeuille volgen in de opvolgende jaren.

Uiterlijk november 2026 wordt het nieuwe, geactualiseerde Vastgoed-/Accommodatiebeleid en uitvoeringsprogramma Gemeentelijk Vastgoed 2026-2030 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd en na accordering wordt in 2027 invulling gegeven aan dit uitvoeringsprogramma.

Ook zal in 2027 invulling worden gegeven aan de instandhouding van de vastgoedobjecten. Hierbij is geen sprake van achterstallig onderhoud, er kan wel sprake zijn van uitgesteld onderhoud. Mocht uitgesteld onderhoud om moverende redenen worden toegepast (denk hierbij aan het eventueel toekomstig afstoten van het object, of eventueel toekomstige sloop) dan wordt in het kader van risicomanagement beoordeeld of er toch onderhoudsactiviteiten moeten worden uitgevoerd om de veiligheid van gebruikers en bruikbaarheid van de accommodatie te waarborgen.

Naast het in stand houden van de vastgoedportefeuille tijdens de exploitatie worden een aantal businesscases uitgewerkt volgens het vigerende Accommodatiebeleid. Deze zullen per uitwerking worden voorgelegd aan het college en raad. Een aantal businesscases zijn voorgelegd aan de raad en hiervoor zijn investeringskredieten ter beschikking gesteld. Denk hierbij o.a. het renoveren/verduurzamen van zwembad De Bronspot en realisatie Integraal Kind Centra Oost. De

overige businesscases zoals businesscase gezonde exploitatie Rombouts, realisatie uni-locatie tennis zonder padel en ontwikkeling Integraal Kind Centra's Zuid volgen in de loop van 2027.

Areaal

Het MJOP omvat alle vastgoedobjecten in eigendom van Gemeente Brunssum inclusief buitensportvelden en de in eigendom zijnde onderwijsgebouwen.

Uitvoering

Uitgangspunt bij het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is dat zij moeten voldoen aan het vigerend Accommodatiebeleid en/of aan het nieuwe, geactualiseerde Vastgoed-/Accommodatie-beleid en aan wet- en regelgeving (o.a. Nen-1010, legionella etc.).

Gemeente-eigendommen

Product	Productnaam	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
G043101	Gr.Onderh. Bestuurscentrum	72.000	564.000	160.000	37.000
G043102	Gr.Onderh. Oude Raadhuis	7.000	14.000	61.000	35.000
G043103	Gr.Onderh. Muziekschool	5.000	51.000	8.000	1.000
G043104	Gr.Onderh. Houserveld BSV-Limburgia	6.000	25.000	110.000	11.000
G043105	Gr.Onderh. In de Struiken Langeberg	2.000	2.000	5.000	2.000
G043108	Gr.Onderh. LTCB	4.000	1.000	1.000	1.000
G043109	Gr.Onderh. Sporthal Rumpen	7.000	83.000	110.000	90.000
G043110	Gr.Onderh. Sportzaal Brunssum Noord	3.000	3.000	7.000	16.000
G043112	Gr.Onderh. Bronspot	n.n.t.b.	n.n.t.b.	n.n.t.b.	n.n.t.b.
G043113	Gr.Onderh. Rumpenerhof	25.000	25.000	3.000	8.000
G043114	Gr.Onderh. Fontein Lindeplein	0	1.000	0	0
G043117	Gr.Onderh. Speeltuingeb. Buschkesberg	1.000	18.000	2.000	4.000
G043118	Gr.Onderh. Speeltuingeb. Klaver-4	3.000	1.000	18.000	2.000
G043120	Gr.Onderh. Dorpstraat 18D Fransciscus	16.000	25.000	1.000	17.000
G043121	Gr.Onderh. Pr.Hendriklaan Vincentius	1.000	27.000	1.000	5.000
G043122	Gr.Onderh. Spoorstraat 32 Willibrord	1.000	6.000	3.000	19.000
G043124	Gr.Onderh. Gem.huis Klaver 4	1.000	42.000	5.000	35.000
G043125	Gr.Onderh. De Gasperistraat 3	9.000	11.000	26.000	2.000
G043127	Gr.Onderh. Begraafplaats	10.000	1.000	1.000	3.000
G043131	Gr.Onderh. Speeltuin Treebeek	1.000	5.000	1.000	10.000
G043132	Gr.Onderh. Planeetstr 1	1.000	1.000	40.000	2.000
G043133	Gr.Onderh. Poolse Huis	1.000	1.000	1.000	1.000
G043135	Gr.Onderh. Straatbeelden kunstwerken	26.000	26.000	26.000	26.000
G043137	Gr.Onderh. Abri kunstwerk	0	16.000	0	0
G043139	Gr.Onderh. ATIVU	1.000	1.000	1.000	1.000
G043144	Gr.Onderh. Brikke Oave	1.000	8.000	40.000	17.000
G043146	Gr.Onderh. Openluchttheater	23.000	23.000	23.000	23.000
G043148	Gr.Onderh. Accom Robin Hood	1.000	3.000	1.000	5.000
G043149	Gr.Onderh. MFA Treebeek	9.000	9.000	8.000	7.000
G043152	Gr.Onderh. De Gasperistraat 7	19.000	12.000	5.000	4.000
G043155	Gr.Onderh. Kinderboerderij	1.000	3.000	3.000	9.000
G043157	Gr.Onderh. Pompehuske Schutterspark	1.000	1.000	1.000	1.000
G043158	Gr.Onderh. Pompegebouwen	6.000	2.000	14.000	33.000
G043500	Gr.Onderh. Rombouts	n.n.t.b.	n.n.t.b.	n.n.t.b.	n.n.t.b.
Gemeente-eigendommen		264.000	1.011.000	686.000	427.000

Brede Scholen

Product	Productnaam	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
G043610	Gr.Onderh. BMV Oost	136.000	43.000	249.000	205.000
G043611	Gr.Onderh. BS Langeberg	1.000	23.000	5.000	5.000
G043612	Gr.Onderh. BS Treebeek	1.000	97.000	185.000	29.000
G043613	Gr.Onderh. BS Centrum	30.000	36.000	36.000	36.000
G043614	Gr.Onderh. Sporthal Treebeek	10.000	73.000	32.000	75.000
Brede Scholen		178.000	272.000	507.000	350.000

4. Financiering

Beleidsuitgangspunten

Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido (Wet Financiering Decentrale Overheden), respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasury statuut.

Uitgangspunt is hierbij dat sprake is van gemeente brede financiering om zo optimaal mogelijk de afstemming tussen liquide middelen en aan te trekken leningen te garanderen. Dit geschiedt door consolidatie van de kortlopende schuld door een langlopende lening op het moment dat de kasgeldlimiet structureel wordt overschreden.

Gezien de hoogte van de geplande investeringen de komende jaren zal het noodzakelijk zijn om nieuwe langlopende leningen aan te trekken. Dit zal waarschijnlijk leiden tot een stijging van de omslagrente. Hoe hoog de rente op deze leningen is hangt af van het moment van afsluiten.

Risicobeheer

Kredietrisico op verstrekte gelden

Risicogroep	Met/zonder Hypothecaire Zekerheid	Restantschuld in € 1.000 op 1-1-2027	Restantschuld in € 1.000 op 31-12-2027
Semi overheidsinstellingen, ISD-BOL verbouwing hoogbouw, verrekend met bijdrage en investering	Verrekening	€ 498	€ 457
Niet toegestane instellingen volgens treasurystatuut			
WoonWijzerWinkel Zuid Limburg BV	Zonder hypotheek	€ 145	€ 145
Lening Enexis 2020	Zonder hypotheek	€ 2.000	€ 2.000
Overige toegestane instellingen volgens treasurystatuut			
- Rentedragende leningen muziekverenigingen	Verrekening via subsidie	€ 9	€ 8
- Leningen voor zonnepanelen	Debiteurenrisico bij Volta	€ 1.500	€ 1.230
- Startersleningen	Met hypothecaire zekerheid	€ 1.289	€ 1.289
Totaal verstrekte gelden		€ 5.441	€ 5.128

Financiering

Kortlopende financiering

In principe worden de investeringen in eerste instantie gefinancierd via kas- of callgeldleningen. Hiertoe worden twee offertes aangevraagd (art. 9.4 Treasurystatuut 2020). Bij het afsluiten van kort geld wordt erop gelet dat de kasgeldlimiet niet wordt overschreden.

In juni 2026 heeft de ECB besloten de rente te verhogen naar 2,25% als reactie op de opgelopen inflatie. Dit werkt op termijn door in de tarieven van de banken.

Overzicht renteniveaus kortlopende financiering	
1 maands-Euribor: gemiddelde 1e halfjaar 2026	1,942 %
1 maands kasgeld BNG	Op aanvraag

Bron: BNG/global rates

Financiering via Leasecontracten

Er zijn leasecontracten afgesloten voor de dienstauto's van afd. Toezicht en Handhaving, de koffieautomaten, couverteer- en vouwmachine en plotters.

Langlopende financiering

Om de renterisico's zoveel mogelijk tegen te gaan, worden meestal onderhandse leningen aangetrokken. Deze hebben een rentevast periode van minimaal 10 jaar, of zijn rentevast gedurende de gehele looptijd.

Voor de leningen van de gemeente wordt geen renterisico gelopen. Dat komt omdat de reeds afgesloten leningen een rentevaste periode hebben, die gelijk is aan de looptijd van de lening.

Tot op heden zijn alleen leningen aangegaan met een lineaire aflossing, waardoor het renterisico ook beperkt is tot het schuldrestant op het moment van renteherziening, aangezien dan geen herfinanciering plaats hoeft te vinden.

Mutaties in de leningenportefeuille

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Stand per 1 januari 2027	€ 20.900	€ 19.242	€ 27.584	€ 25.426
Nieuwe leningen	€ 0	€ 10.000	€ 0	€ 0
Reguliere aflossingen	€ 1.658	€ 1.658	€ 2.158	€ 2.158
Stand per 31 december 2027	€ 19.242	€ 27.584	€ 25.426	€ 23.268

In bovenstaande tabel is ervan uitgegaan dat er in 2026 een lening afgesloten wordt van 8 miljoen en in 2028 van 10 miljoen. Met de rentelasten is rekening gehouden in de meerjarenbegroting. Bijlage 3 geeft de lopende opgenomen leningen weer.

Wet verplicht schatkistbankieren

Vanaf december 2013 dienen overtollige gelden bij de schatkist te worden gestald. Met ingang van 1 juli 2021 is de drempel voor schatkistbankieren verhoogd van 0,75% naar 2% van het begrotingstotaal. Voor 2027 is dit afgerond: € 2.730.000.

Deze gelden mogen buiten de schatkist worden aangehouden per dag. De rentevergoeding van de schatkist is de daggeldrente. In juni 2026 was deze 2,18 %. Dagelijks wordt het saldo op de BNG-rekening aan het eind van de middag automatisch afgeroomd.

Rente op rekening-courant

Voor tegoeden op de rekening-courant van de BNG schommelde het rentepercentage in het 1^e halfjaar van 2026 tussen de 1,65% en 2,36%.

Toetsing aan de wet Fido

De wet Fido (Wet Financiering Decentrale Overheden) verbiedt overschrijding van het zogenaamde 'kasgeldlimiet'. Deze wordt bepaald aan de hand van 8,5 % van de totale omvang van de begroting, zoals hierboven vermeld. Bij overschrijding van de kasgeldlimiet moet door de gemeente worden aangegeven op welke termijn en op welke wijze ervoor wordt gezorgd dat de netto vlottende schuld weer lager zal worden dan het kasgeldlimiet.

Overzicht toetsing aan kaders Wet Fido

Bedragen x €1.000

Omschrijving	3e kw.2025	4e kw.2025	1e kw.2026	2e kw.2026
Omvang begroting per 1-1-2025: € 125.013				
1. Toegestane kasgeldlimiet op jaarbasis				
-in procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
-in Euro	€ 10.626	€ 10.626	€ 11.014	€ 11.014
2. Omvang vlottende schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar kasgelden	€ 0	€ 0	€ 6.000	€ 5.000
Schuld in rekening-courant	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Gestorte gelden door derden	€ 104	€ 104	€ 103	€ 95
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld				
Totaal vlottende schuld	€ 104	€ 104	€ 6.103	€ 5.095
3. Vlottende middelen				
Contante gelden in kas	€ 10	€ 10	€ 13	€ 14
Tegoeden in rekening-courant	€ 357	€ 320	€ 385	€ 910
Overige uitstaande gelden < 1 jaar				
Tegoeden bij de schatkist	€ 8.358	€ 13.239	€ 5.922	€ 3.497
Totaal vlottende middelen	€ 8.725	€ 13.569	€ 6.320	€ 4.421
4. Toets kasgeldlimiet				
Totaal netto vlottende schuld	-€ 8.621	-€ 13.465	-€217	€674
Toegestane kasgeldlimiet	€ 10.626	€ 10.626	€ 11.014	€ 11.014
Ruimte (+) Overschrijding (-)	€ 19.247	€ 24.091	€ 11.231	€ 10.340

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld in 2027

Bedragen x €1.000

Omschrijving	
1. Renteherziening op vaste schuld o/g	€ 0
2. Betaalde aflossingen	€ 1.258
3. Renterisico (1+2)	€1.258
4. Begrotingstotaal jaar	€ 136.865
Het bij Min. Regeling vastgestelde %	20%
Toets risiconorm	
5. Renterisiconorm	€ 27.373
6. Ruimte c.q. overschrijding (5-3)	€ 26.115

Conclusie uit bovenstaande toetsing is dat zowel het kasgeldlimiet als de renterisiconorm in 2027 naar verwachting niet zullen worden overschreden. Mocht de kasgeldlimiet in de daaropvolgende jaren overschreden worden dan zal er op dat moment een langlopende lening worden aangetrokken.

EMU-saldo (ontwikkeling)

In de volgende tabel is het EMU-saldo voor de jaren 2027-2030 weergegeven.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 19) is de verplichting vastgesteld, dat de gemeenten ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken. Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis

Voor 2026 e.v. is er een individuele referentiewaarde per gemeente opgenomen in de septembercirculaire gemeentefonds 2025 waaraan het EMU-saldo getoetst kan worden. Dit is geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat de gemeente heeft in de gezamenlijke tekortnorm.

Het verloop van het meerjarige EMU-saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door de hoogte van nieuwe investeringen, mutatie voorzieningen en grondexploitatie en het exploitatiesaldo.

Het EMU-saldo laat ten opzichte van de begroting 2026 een verslechtering zien die veroorzaakt wordt door de grote investeringen die in de loop van 2026 gerealiseerd zijn of gerealiseerd worden zoals de Bronspot, Lifestylepark, Vijverpark, basisschool Benjamin.

Bedragen x €1.000

	2026	2027	2028	2029	2030
Berekend EMU-saldo	-€ 5.219	-€ 17.512	-€908	-€ 1.247	€1.892
Referentiewaarde gemeente Brunssum	-€ 6.221	-€ 6.232	-€ 6.232	-€ 6.232	-€ 6.232

Geprognotiseerde balans

Bedragen x € 1.000

Geprognotiseerde balans per einde boekjaar	Realisatie 2025	2026	2027	2028	2029	2030
ACTIVA						
Vaste activa:						
Materiële en immateriële vaste activa	67.098	70.369	90.958	90.527	91.580	91.324
Financiële vaste activa:						
Deelnemingen	250	310	250	250	250	250
Leningen woningbouwcorp. en langlopende u/g	4.107	3.983	3.906	3.830	3.753	3.753
Ov. Uitzettingen met looptijd van 1 jaar of langer	1.760	1.504	1.234	954	664	664
VASTE ACTIVA	73.215	76.166	96.348	95.561	96.247	95.991
Vlottende activa:						
Voorraden	-260	399	-1.107	-1.107	-1.107	-1.107
Uitzettingen	20.406	6.668	6.703	7.207	6.696	6.505
Liquide middelen	417	450	450	450	450	450
Overlopende activa	4.993	7.500	5.000	5.000	5.000	5.000
VLOTTENDE ACTIVA	25.556	15.017	11.046	11.550	11.039	10.848
TOTAAL ACTIVA	98.771	91.183	107.393	107.111	107.286	106.838
PASSIVA						
Eigen vermogen	48.190	43.038	42.313	40.937	38.808	38.097
Voorzieningen	11.678	8.145	9.712	8.793	8.108	7.828
Vaste schulden	15.166	14.166	20.561	29.353	28.195	27.161
VASTE PASSIVA	75.034	65.349	72.586	79.083	75.111	73.086
Vlottende schulden	5.461	13.834	18.807	12.028	16.175	17.753
Overlopende passiva	18.276	12.000	16.000	16.000	16.000	16.000
VLOTTENDE PASSIVA	23.737	25.834	34.807	28.028	32.175	33.753
TOTAAL PASSIVA	98.771	91.183	107.393	107.111	107.286	106.838
SALDO	0	0	0	0	0	0

BBV en rentetoerekening

Het nieuwe BBV bevat voorschriften met betrekking tot de rentetoerekening. Vanaf 2018 is regelgeving in werking getreden waarbij de interne rentetoerekening mede afhankelijk wordt van de verhouding netto rentelasten afgezet tegen de integraal gefinancierde activa.

Onderstaand schema geeft nader inzicht in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en heeft betrekking op de jaarschijf 2027.

Berekening van de omslagrente							Begroting
Conform rentenotitie 2023 van de commissie BBV							2027
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering						€ 671.023,00
b.	De externe rentebaten (idem)					-/-	-€ 193.669,00
	Saldo rentelasten en baten						€ 477.354,00
c1	De rente die aan de facilitaire grondexploitaties (kostenverhaal) moet worden doorberekend				-/-		
c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend				-/-	-€ 6.471,00	
c3	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend				+/+	€ 22.500,00	
							€ 16.029,00
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente						€ 493.383,00
d1	Rente over eigen vermogen					+/+	€ 0,00
d1	Rente over voorzieningen					+/+	€ 0,00
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente						€ 493.383,00
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag van 0,5%)					-/-	-€ 424.564,00
f	Renteresultaat op het taakveld Treasury						€ 68.819,00
Berekend renteomslag percentage							0,487%
Afgeronde renteomslag							0,50%

Bij toekomstige investeringen zal er mogelijk vaker gekozen worden voor projectfinanciering. Het effect hiervan zal worden meegenomen in de begroting 2028 e.v.

5. Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering

De maatschappelijke opgaven van Brunssum worden complexer en grijpen steeds sterker in elkaar. Opgaven rondom bestaanszekerheid, gezondheid, veiligheid, wonen, dienstverlening, klimaat, leefbaarheid en gebiedsgericht werken vragen steeds vaker om samenwerking over domeinen, organisaties en bestuurslagen heen. Tegelijkertijd nemen de druk op gemeentelijke uitvoeringskracht, arbeidsmarktkrapte, digitalisering en wet- en regelgeving verder toe.

Het Koerskompas vormt daarbij het inhoudelijke vertrekpunt voor de organisatieontwikkeling van Brunssum. De ontwikkelprincipes uit het Koerskompas vragen om een organisatie die mensgericht, wendbaar en koersvast werkt, maatschappelijke meerwaarde centraal stelt en keuzes maakt vanuit samenhang tussen sociaal-maatschappelijke, sociaal-economische en ruimtelijke opgaven.

De bedrijfsvoering ondersteunt deze beweging. Niet als los ondersteunend domein, maar als randvoorwaarde om maatschappelijke doelen daadwerkelijk te kunnen realiseren. Daarbij ligt de focus op het versterken van uitvoeringskracht, integraal samenwerken, programmatisch werken, datagedreven sturing en het toekomstbestendig organiseren van capaciteit, informatievoorziening en ondersteuning.

Organisatieontwikkeling

De afgelopen bestuursperiode is ingezet op een fundamentele ontwikkeling van de organisatie. Aanleiding hiervoor was de constatering dat complexe maatschappelijke opgaven steeds vaker schuren met traditionele organisatiestructuren en werkwijzen. Daarom is bewust gekozen voor een meer opgabegegerichte en programmatische manier van werken.

In 2025 zijn binnen het programma Organisatieontwikkeling belangrijke randvoorwaarden gelegd voor planmatig werken, programmasturing, integraal samenwerken en dienstverlening. In 2027 bouwen we hierop verder voort. Daarbij ligt de nadruk op verdere implementatie en borging binnen de dagelijkse praktijk van de organisatie.

De beweging richting gebiedsgericht en opgabegegericht werken vraagt om een organisatie die beter in staat is om integraal te sturen, sneller samen te werken over domeinen heen en dichter aan te sluiten op de leefwereld van inwoners. Programma Noord-Oost fungeert daarbij nadrukkelijk als leer- en praktijkomgeving voor nieuwe manieren van samenwerken, opdrachtgeverschap en dienstverlening.

Ook wordt scherper gekeken naar de verhouding tussen programmatisch werken en de lijnorganisatie. De organisatieontwikkeling richt zich daarom nadrukkelijk op duidelijke roldefinities, versterking van opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap en het verbeteren van de samenhang tussen strategie, uitvoering, capaciteit en middelen. Daarbij wordt verder gewerkt aan de ontwikkeling van een opgavenkant en een lijnorganisatie: de opgavekant waar ontwikkeld en vernieuwd wordt, en de lijnorganisatie waar geleverd, ondersteund en geborgd wordt. Daarnaast vraagt deze ontwikkeling om scherpere keuzes in prioritering en executiekracht. Niet alles kan tegelijk. Daarom blijven portfolio-sturing, planmatig werken en integrale afwegingen rondom capaciteit en middelen belangrijke aandachtspunten binnen de organisatieontwikkeling.

Personeel en organisatie

De ontwikkeling richting een wendbare en opgabegegerichte organisatie vraagt om andere competenties, ander leiderschap en een andere manier van samenwerken. Medewerkers krijgen

steeds vaker te maken met complexe maatschappelijke vraagstukken, participatieprocessen en samenwerking met externe partners.

Het huidige strategisch HRM-beleid liep eind 2025 af en wordt in 2027 geactualiseerd op basis van het Koerskompas en organisatieontwikkeling. Dit geactualiseerde beleid vormt het fundament voor personeelsontwikkeling en -inzet in de komende jaren. Na vaststelling van het geactualiseerde strategisch HRM-beleid in 2026, staat 2027 in het teken van implementatie. Dit betekent dat we de vertaalslag maken naar concrete instrumenten en werkafspraken voor instroom, doorstroom en ontwikkeling van medewerkers. Hierbij ligt de nadruk op het verder verankeren van talentgericht werken in de dagelijkse praktijk en het versterken van het adaptief vermogen van onze medewerkers en de aansluiting tussen organisatiedoelen en individuele bijdrage.

Waar in eerdere jaren is geïnvesteerd in visie en ontwikkeling, ligt in 2027 de nadruk op toepassing in de dagelijkse praktijk. We ondersteunen leidinggevenden bij het verder vormgeven van hun rol in een opgavegerichte organisatie, onder andere door intervisie, praktijkgerichte leertrajecten en het versterken van onderlinge samenwerking. De focus ligt op het borgen van een consistente manier van werken die aansluit bij de organisatiedoelen.

De arbeidsmarktkrapte en toenemende complexiteit van gemeentelijke opgaven vragen daarnaast om een sterke positionering van Brunssum als werkgever. Daarom blijven we investeren in employer branding, gerichte werving en het versterken van Brunssum als organisatie waar medewerkers daadwerkelijk maatschappelijke impact kunnen maken.

Ook duurzame inzetbaarheid blijft een belangrijk aandachtspunt. Werkdruk, schaarste en de snelheid van maatschappelijke veranderingen vragen om blijvende aandacht voor vitaliteit, ontwikkeling, werkplezier en professionele ondersteuning. Vanuit Brunssum Academy wordt verder gewerkt aan een intern ontwikkelprogramma gericht op vakmanschap, leiderschap, integraal samenwerken en talentontwikkeling.

Informatiemanagement

De kwaliteit van de bedrijfsvoering, dienstverlening en beleidsprocessen van de gemeente worden steeds sterker bepaald door de kwaliteit van informatievoorziening, stuurinformatie, de informatie-architectuur en de technische voorzieningen. De uitdaging is niet om meer systemen toe te voegen, maar om meer samenhang te creëren tussen informatie, sturing en uitvoering en hierop adequaat te sturen.

Het fundament van Informatiebeleid binnen de gemeente Brunssum blijft gebaseerd op digitaal en zaakgericht werken, continue procesverbetering, datagedreven sturing, een moderne digitale werkomgeving, een informatiebewuste organisatie en een professionele informatiehuishouding. Deze laatste pijler heeft enerzijds betrekking op de informatie-architectuur en anderzijds op een actuele, veilige en duurzame ICT-architectuur.

In 2027 zal vooral de aandacht uitgaan naar de verdere borging van het datagedreven werken in de haarvaten van onze organisatie in. Vanuit de ervaringen opgedaan in 2026 voornamelijk op het Sociale en Financiële domein zal de verdere inrichting worden vormgegeven waarbij data niet alleen inzicht biedt maar ook daadwerkelijk richting geeft aan ons handelen en een significante bijdrage gaat leveren aan betere resultaten voor de organisatie en de samenleving.

Het traject van procesoptimalisatie wat in 2025 is gestart zal ook nog in 2027 zijn verdere uitwerking hebben. Vanuit de ambitie van continue verbetering (Doen we de juiste dingen? Doen we ze goed en kan het beter?) en de wettelijke eisen vanuit onder andere de Woo1, Wdo2, Wep3 en Wmebv4

worden processen, systemen en dienstverlening verder met elkaar geïntegreerd. Daarbij blijft het versterken van informatie- en archiefbeheer als onderdeel van de totale verantwoording een belangrijk aandachtspunt. De verdere inrichting van M365, Teams en samenwerkingstools wordt voortgezet, met nadruk op een veilige samenwerken, transparantie en het verder terugdringen van ongestructureerde informatie.

Uiteraard wordt een beheerde inzet van kunstmatige intelligentie (AI) daar waar mogelijk en op basis van de geldende richtlijnen ingezet om efficiency voordelen te kunnen behalen.

De overgang naar cloud toepassingen past binnen ons uitgangspunt om te werken in een volledige cloudomgeving". Tegelijkertijd blijven geopolitieke ontwikkelingen rondom digitale afhankelijkheden en dataveiligheid nadrukkelijk onderdeel van de afwegingen binnen informatiemanagement. Naast de migratie van onze informatiesystemen naar een Cloud-omgeving zijn we genooddaakt om de huidige, al langere tijd in gebruik zijnde, informatiesystemen nogmaals tegen het licht te houden. Met name de ontwikkelingen binnen het Sociale Domein en de opgavegerichte, programmatische aanpak vergen een andere inrichting en wellicht een ander informatiesysteem. Bij de inrichting van het dataplatform als basis voor het datagedreven werken is al gekozen voor een onafhankelijke opzet om beter en sneller te kunnen anticiperen op behoeften en ontwikkelingen binnen de diverse domeinen.

Informatiebeveiliging en privacy

De afhankelijkheid van digitale systemen, gegevens en digitale dienstverlening neemt verder toe. Tegelijkertijd groeien de risico's op cybercriminaliteit, verstoringen van dienstverlening, beveiligingsincidenten en datalekken. Informatiebeveiliging en privacy zijn daarom geen afzonderlijke thema's meer, maar randvoorwaarden voor een betrouwbare, veilige en toekomstbestendige gemeentelijke organisatie.

Voor de gemeente Brunssum betekent dit dat informatiebeveiliging en privacy structureel wordt verankerd in beleid, projecten, processen, applicaties, gegevensuitwisseling en samenwerking met leveranciers en ketenpartners. Dit is noodzakelijk om de continuïteit van dienstverlening, de betrouwbaarheid van informatie en de bescherming van inwoners, ondernemers en medewerkers te waarborgen.

De integrale opgave wordt steeds complexer door de groeiende uitwisseling van gegevens, afhankelijkheden in ketens en technologische ontwikkelingen zoals kunstmatige intelligentie (AI). Daarnaast nemen de wettelijke en landelijke eisen toe. Via de ENSIA worden deze eisen getoetst. De ENSIA is de jaarlijkse verantwoordingscyclus waarmee gemeenten aantonen hoe zij informatieveiligheid beheersen, onder andere bij basisregistraties. De Baseline Informatiebeveiliging Overheid is het landelijke normenkader voor informatiebeveiliging binnen de overheid. De vernieuwde versie, BIO2, sluit beter aan op actuele dreigingen, risicomanagement en aantoonbare beheersing. De Europese NIS2-richtlijn en de Nederlandse Cyberbeveiligingswet versterken daarnaast de eisen aan digitale weerbaarheid, bestuurlijke verantwoordelijkheid, incidentmelding, continuïteit en leveranciersbeheersing.

Deze ontwikkelingen hangen nauw met elkaar samen. ENSIA blijft het terugkerende instrument waarmee de gemeente verantwoording aflegt over informatieveiligheid. De Baseline Informatiebeveiliging Overheid geeft inhoud aan de maatregelen die daarvoor nodig zijn. Met BIO2 wordt deze basis aangescherpt en beter verbonden met de eisen uit NIS2 en de Cyberbeveiligingswet. Daarmee verschuift informatiebeveiliging steeds meer van losse maatregelen naar structurele sturing, risicobeheersing en aantoonbare verantwoording.

De gemeente Brunssum heeft hierin al belangrijke stappen gezet. De nadruk ligt op risicogericht werken, bestuurlijke sturing, incidentmanagement, leveranciers- en ketenafhankelijkheden, continuïteit van digitale dienstverlening, bewustwording en het aantoonbaar beheersen van maatregelen. Deze onderdelen worden verder geborgd binnen het managementsysteem voor informatiebeveiliging. Dit systeem helpt om risico's structureel in beeld te brengen, maatregelen vast te leggen, voortgang te monitoren en verbeteringen planmatig op te volgen.

Ter voorbereiding op BIO2 en de Cyberbeveiligingswet wordt via het managementsysteem voor informatiebeveiliging een nulmeting uitgevoerd. De uitkomsten hiervan worden in 2027 vertaald naar een plan van aanpak met prioriteiten, verbetermaatregelen en eventuele bestuurlijke keuzes. Daarnaast worden in 2027 de tekortkomingen en risico's uit de audits op de Wet politiegegevens verder opgevolgd en vindt de jaarlijkse interne audit plaats.

Voor 2027 ligt de focus op het verder versterken, aantoonbaar maken en duurzaam borgen van de basis. Dit betekent dat risico's op het gebied van informatiebeveiliging en privacy verder worden geïnventariseerd, beoordeeld en geprioriteerd. Ook worden strategische beleidsstukken verder uitgewerkt en aangescherpt. Daarnaast wordt gewerkt aan de verdere implementatie van essentiële privacy verplichtingen binnen de organisatie.

Informatiebeveiliging en privacy vormen hiermee een fundamenteel onderdeel van de dagelijkse bedrijfsvoering. Via het driehoeksoverleg Informatiebeveiliging, Privacy en Integriteit worden risico's, maatregelen en bewustwordingsactiviteiten integraal afgestemd. Zo wordt de organisatie voorbereid op nieuwe wetgeving, actuele dreigingen en maatschappelijke ontwikkelingen, en kan zij tijdig inspelen op incidenten, risico's en actualiteiten.

Facilitaire zaken

De inrichting van gemeentelijke kantoren en faciliteiten wordt verder afgestemd op hybride, flexibel en opgavengericht samenwerken. De werkomgeving moet ondersteunend zijn aan integraal samenwerken, ontmoeting, dienstverlening en een moderne manier van werken.

Daarbij worden aspecten als toegang, beveiliging, digitale ondersteuning en facilitaire dienstverlening integraal meegenomen. Voor facilitaire dienstverlening blijft Betere Buren de voorkeursleverancier. In 2027 worden de mogelijkheden gezocht voor een eventuele inzet van medewerkers met een significante afstand tot de arbeidsmarkt.

Bovengenoemde ontwikkelingen maakt het opstellen van een facilitair beleidsplan noodzakelijk.

Communicatie & Citybranding

Communicatie ondersteunt bestuur, organisatie en programma's bij het realiseren van maatschappelijke doelen en het versterken van de verbinding met inwoners, ondernemers en partners.

De beweging richting gebiedsgericht, participatief en programmatisch werken vraagt ook om een andere rol van communicatie. Niet alleen informeren, verbinden maar ook co-creëren, ondersteunen en bijdragen aan maatschappelijke betrokkenheid en voorspelbare dienstverlening.

In 2027 zetten we daarom verder in op programmacommunicatie, begrijpelijk taalgebruik, digitale toegankelijkheid en de verdere ontwikkeling van gemeentelijke communicatiemiddelen. Daarbij sluiten we nadrukkelijk aan op de uitgangspunten uit het dienstverleningsconcept en de beweging richting werken vanuit de leefwereld van inwoners.

De gemeentelijke website wordt verder doorontwikkeld op gebruiksvriendelijkheid, toegankelijkheid en actueel contentbeheer. Daarnaast blijven sociale media, het Stadsjournaal, Typisch Brunssum en Hallo Brunssum belangrijke middelen om inwoners te informeren en te betrekken.

Financiën en control

De financiële druk op gemeenten blijft de komende jaren groot. Toenemende kosten, groeiende maatschappelijke opgaven en onzekerheden vanuit het Rijk vragen om scherpere prioritering, fasering en sturing.

Binnen financiën en control ligt de focus daarom op het versterken van integrale sturing, financieel inzicht en de verdere ontwikkeling van de planning- en control cyclus. Daarbij wordt gewerkt aan koersvast begroten, portfoliosturing en een betere koppeling tussen maatschappelijke doelen, capaciteit, middelen en uitvoeringskracht.

In 2027 wordt gewerkt aan de voorbereiding van een doorontwikkeling van de voorjaarsbrief richting een bredere voorjaarsnota. Daarnaast wordt stapsgewijs verder gewerkt aan Koersvast begroten (voorheen zero-based begroten) om beleidsruimte, kosten en uitvoeringslasten transparanter in beeld te brengen. Het doel hiervan is niet alleen financieel inzicht, maar ook het ondersteunen van bestuurlijke keuzes over wat we als gemeente wel, minder of anders organiseren.

Algemeen juridische zaken

Een betrouwbare overheid vraagt om zorgvuldige, juridisch houdbare en transparante besluitvorming. Het juridisch domein speelt een belangrijke rol in het ondersteunen van bestuur, organisatie en maatschappelijke opgaven.

Door de toenemende complexiteit van wet- en regelgeving, participatieprocessen, Woo-verzoeken en gebiedsgerichte opgaven groeit het belang van juridische kwaliteitsborging en vroegtijdige advisering. Daarbij wordt nadrukkelijk ingezet op het versterken van juridische kwaliteit binnen beleid, besluitvorming en uitvoering.

Naast formele procedures blijft ook ruimte bestaan voor informele afhandeling en bemiddeling waar dit passend is. Hiermee wordt ingezet op toegankelijke dienstverlening, het voorkomen van escalatie en een zorgvuldige relatie tussen overheid en samenleving.

Doorontwikkeling naar een slankere en wendbare organisatie

De gemeente staat voor een belangrijke opgave om de organisatie toekomstbestendig in te richten. De financiële positie van de gemeente staat onder druk en vanaf 2028 wordt een financiële taakstelling voorzien. Tegelijkertijd verandert de context waarin de gemeentelijke organisatie opereert. Maatschappelijke vraagstukken worden complexer, wettelijke en bestuurlijke opgaven nemen toe en technologische ontwikkelingen volgen elkaar snel op. Daarbij blijft de arbeidsmarkt krap. In de komende vijf jaar verlaten naar verwachting circa 40 medewerkers de organisatie. Deze ontwikkelingen maken het noodzakelijk om tijdig na te denken over de wijze waarop het gemeentelijke werk wordt georganiseerd en uitgevoerd.

De doorontwikkeling van de organisatie is overigens niet nieuw. De afgelopen periode is al ingezet op een meer integrale en programmatische manier van sturen vanuit het Koerskompas en de maatschappelijke opgaven. Ook wordt steeds meer gewerkt vanuit het uitgangspunt 'Buiten naar Binnen': de maatschappelijke opgave en de behoefte van inwoners en samenleving zijn bepalend voor de wijze waarop de organisatie haar werkzaamheden inricht. Deze beweging wordt de komende jaren versneld en verder doorgezet.

De ambitie is om te komen tot een slankere, wendbare en toekomstbestendige uitvoeringsorganisatie, die met minder kwetsbaarheid sneller en effectiever kan inspelen op maatschappelijke, wettelijke en technologische veranderingen. Dit betekent niet alleen dat keuzes nodig zijn over wat de gemeente wel en niet doet, maar ook dat wordt gekeken naar de wijze waarop werkzaamheden worden uitgevoerd. Processen worden waar mogelijk vereenvoudigd en gestandaardiseerd en informatie, data en technologie worden slimmer benut. Hierdoor kan de beschikbare personele capaciteit gericht worden ingezet op de werkzaamheden die voor de gemeente en haar inwoners de meeste waarde toevoegen.

De doorontwikkeling van de organisatie krijgt de komende periode vorm langs een vijftal samenhangende sporen. Een belangrijk spoor is continue procesoptimalisatie. Door informatie- en procesmanagement verder uit te bouwen, kunnen doorlooptijden worden verkort, de kwaliteit worden verbeterd en de inzet van medewerkers efficiënter worden georganiseerd. Daarnaast wordt gekeken naar de mogelijkheden van kunstmatige intelligentie om met name registratieve en routinematige processen te ondersteunen en te optimaliseren. Beleid en plannen daarvoor zijn reeds in ontwikkeling. Ook het beter benutten van vastgoed-, geo- en andere gemeentelijke gegevens draagt bij aan een efficiëntere bedrijfsvoering en beter onderbouwde keuzes. Door gegevens actueel en betrouwbaar beschikbaar te hebben, kunnen bijvoorbeeld onderhoudsprogramma's gericht worden opgesteld en kan informatie beter worden benut voor beleidsvorming. Hiermee hangt het verder ontwikkelen van datagedreven werken samen. Het versterken van de technische voorzieningen én van de kennis en vaardigheden van medewerkers maakt het mogelijk om beleid beter te onderbouwen, ontwikkelingen te monitoren en resultaten te evalueren. Ten slotte wordt ingezet op het verbeteren van de financiële informatievoorziening. Een verdere verbetering van processen en systeemintegratie moet zorgen voor actueler en betrouwbaarder inzicht in de financiële positie en de planning- en control cyclus. Dit ondersteunt het bestuur en de organisatie bij het tijdig maken van keuzes en het sturen op de beschikbare financiële en personele ruimte.

De beweging naar een slankere, wendbare en toekomstbestendige organisatie vraagt om incidentele investeringen, onder andere in ICT, processen en informatievoorziening. Tegelijkertijd is structurele borging noodzakelijk om de gerealiseerde verbeteringen onderdeel te maken van de reguliere bedrijfsvoering. De verwachting is dat deze investeringen op termijn leiden tot structureel lagere uitvoeringskosten en een organisatie die minder kwetsbaar is en de beschikbare capaciteit effectiever kan inzetten. Daarom gaan we, binnen de beschikbare personele budgetten en waar mogelijk gebruikmakend van onderuitputting, aan de slag met de verdere uitwerking van deze aanpak. De concrete maatregelen en prioriteiten worden in overleg met de stuurgroep uitgewerkt en opgenomen in het uitvoeringsprogramma. Daarbij worden de financiële mogelijkheden en de maatschappelijke en organisatorische effecten van de keuzes nadrukkelijk in samenhang gezien.

6. Verbonden partijen

De gemeente Brunssum neemt deel in een aantal maatschappelijke organisaties waarbij sprake is van een financieel en bestuurlijk belang. Dit zijn de zogenaamde verbonden partijen. Deze verbonden partijen voeren beleid uit voor de gemeente.

We spreken van een financieel belang wanneer de gemeente de middelen die zij aan een organisatie ter beschikking heeft gesteld, in het geval van faillissement niet terugkrijgt. Of wanneer financiële problemen op de gemeente kunnen worden verhaald. De gemeente blijft dus risicodragend.

Er is sprake van een bestuurlijk belang als de gemeente zeggenschap heeft in een organisatie. Dat kan door middel van een bestuurszetel, of door het uitoefenen van stemrecht als aandeelhouder. Toezicht wordt in veel gevallen uitgeoefend via het bestuur. Daarin heeft een afvaardiging zitting uit het college van B&W of uit de gemeenteraad. Op ambtelijk niveau vindt ondersteuning op dit toezicht plaats via de deelname in financiële en beleidscommissies.

Op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen wordt van de verbonden partijen gevraagd om de vastgestelde jaarrekening/jaarverslag en de begroting aan te bieden aan de gemeente. Hieraan voorafgaand dienen de Algemene en Financiële Beleidsmatige Kaders (AFBK) aan de raad te worden aangeboden. Deze stukken worden eerst ambtelijk getoetst en vervolgens via het college van B en W ter informatie c.q. voor een zienswijze aan de gemeenteraad verstrekt.

De gemeente voert taken uit via de inzet van verbonden partijen. Het is, gezien het feit dat een substantieel deel van de gemeentelijke begroting hiermee op afstand staat, van groot belang om als individuele gemeente grip te kunnen uitoefenen op deze verbonden partijen. Begin 2016 heeft de raad de nota "In verbinding met verbonden partijen" vastgesteld. Deze kadernota omvat een algemeen beleidskader en een sturingskader om de grip op verbonden partijen te versterken.

Vanuit het besef, dat we als individuele gemeente niet in staat zijn om onze zeggenschap binnen een gemeenschappelijke regeling wezenlijk te vergroten, hebben de Parkstadgemeenten vanaf 2016 de krachten gebundeld. Deze regionale aanpak heeft geleid tot het document 'Zo doen we dat in Parkstad'. In dit document zijn afspraken vastgelegd, die beogen om de raden beter in positie te brengen, de verbinding met verbonden partijen te versterken, het ambtelijk collectief te organiseren en de colleges van B en W optimaal te faciliteren.

De Parkstadgemeenten hebben met een aantal GR-en de volgende afspraken gemaakt:

1. Gemeenschappelijke regeling en meerjarenplan vormen de basis voor kaderstelling door de raad
2. Gemeenten organiseren samen met de GR-en collectiviteit in de ambtelijke voorbereiding
3. GR-en organiseren informatiebijeenkomsten voor raads- en commissieleden
4. GR-en sturen voorafgaand aan het indienen van begroting en jaarrekening hun Algemene Financiële en Beleidsmatige Kaders (AFBK) op naar de raden
5. Sturing vindt gedurende het jaar plaats.

Sinds 1 juli 2024 zijn een aantal wijzigingen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen doorgevoerd.

De wijzigingen zijn onder te verdelen in:

- versterking van de positie van gemeenteraden in de besluitvorming;
- de introductie van aanvullende controle-instrumenten voor gemeenteraden;
- het verbeteren van de positie van gemeenteraden met betrekking tot het functioneren van de regeling.

Overzicht verbonden partijen per categorie

Gemeenschappelijke regelingen (in overeenstemming met de nota verbonden partijen zijn lichte gemeenschappelijke regelingen ook opgenomen in deze opsomming):

- Parkstad Limburg
- Belastingssamenwerking Gemeente en Waterschappen (BSGW)
- Veiligheidsregio Zuid-Limburg (met als onderdelen Brandweer en GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen))
- Het Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad (complexe zorg- en veiligheidsproblematiek)
- GGD Zuid Limburg (Gemeenschappelijke Gezondheidszorg)
- Bureau Leren en Doorstromen Parkstad
- Kredietbank Limburg (Gemeenschappelijke Regeling voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening Limburg)
- Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg
- WSP Parkstad
- Regionale reinigingsdienst (Rd4)
- Subsidiëring Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV-Limburg)
- Intergemeentelijke sociale dienst BOL (ISD BOL)
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)
- GR Solido
- Lichte GR beheer afvalwaterketen
- Het Gegevenshuis
- Centrumregeling Inkoop Jeugdzorg ZL
- Omnibuzz
- Samenwerking Watertaken Parkstad

Vennootschappen/Deelnemingen:

- Betere Buren BV
- IBA Parkstad BV
- Bank Nederlandse Gemeenten NV
- Enexis BV (nieuw energienetwerkbedrijf; vroeger onderdeel van Essent BV)
- Rd4 NV
- WML
- Nazorg Limburg BV

Stichtingen en verenigingen:

- Stichting Dierenbescherming Limburg
- Stichting CMWW
- Stichting Openbare Bibliotheek Brunssum
- Stichting SMK (Stichting Muziekschool Kerkrade)

Overige verbonden partijen:

- Bureau Voortijdig Schoolverlaten Parkstad Limburg

Stadsregio Parkstad Limburg

Naam verbonden partij	Stadsregio Parkstad Limburg, prog. 1
Jaar	2027
Portefeuillehouder	Wilma van der Rijt
Visie	Stadsregio Parkstad Limburg (SPL) versterkt de regionale slagkracht via samenwerking tussen de gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal op het gebied van onder meer wonen, economie, mobiliteit, duurzaamheid en sociaaleconomische structuurversterking. Daarnaast is veel aandacht voor grensoverschrijdende samenwerking. Het Toekomstverhaal "Parkstad Limburg biedt Ruimte!" vormt daarbij het fundament, met als ambitie om in 2040 een sterke en gezonde regio van 300.000 inwoners te zijn.
Doel/openbaar belang	SPL heeft tot doel om op basis van de onderwerpen genoemd in de Kernagenda en de Keuzeagenda de samenwerking tussen de zeven gemeenten te faciliteren en te komen tot samenhangend beleid en de uitvoering daarvan. Aan de onderwerpen die deel uitmaken van de Kernagenda nemen alle gemeenten deel. Dit zijn: ruimte, energie, duurzaamheid, klimaatadaptatie, klimaatmitigatie, circulaire economie, mobiliteit, water, economie & toerisme, wonen & herstructurering, sociaaleconomische structuurversterking (verbinding onderwijs/arbeidsmarkt, Gezonde Basisschool van de Toekomst, verlengde schooldag en kansrijke start) en grensoverschrijdende samenwerking. Aan de onderwerpen die deel uitmaken van de keuzeagenda nemen alleen gemeenten deel die daarvoor kiezen.

Financieel belang*				
2026 (eventueel bijgesteld)	2027	2028	2029	2030
€ 664.007	€ 682.896 (+2,84%)	€ 700.706 (+2,61%)	€ 719.546 (+2,69%)	€ 738.236 (2,60%)

*Producten: 010040/441200; 310001/441200; 570005/441200

Naam verbonden partij	Stadsregio Parkstad Limburg, prog. 1
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	DB: burgemeester van elke gemeente; ieder lid beschikt over 1 stem. AB: burgemeester en 1 portefeuillehouder van elke gemeente; ieder lid krijgt de helft van het aantal per gemeente toebedeelde stemmen. Iedere gemeente beschikt over 1 stem + 1 stem per iedere 10.000 inwoners, maar heeft nooit minder dan 3 stemmen ongeacht het inwoneraantal. Brunssum heeft 4 van de 37 stemmen. Bestuurscommissies (er zijn er 5): 1 portefeuillehouder per gemeente; iedere gemeente beschikt over 1 stem + 1 stem per iedere 10.000 inwoners, maar heeft nooit minder dan 3 stemmen ongeacht het inwoneraantal. Brunssum heeft 4 van de 37 stemmen.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Reeds decennia wordt met de samenwerking gewerkt aan de regionale opgaven, door inzet op herstructurering en economische structuurversterking. Met de in 2019, 2023 en 2025 met het Rijk

Naam verbonden partij	Stadsregio Parkstad Limburg, prog. 1
	gesloten Regio Deals, wordt ingezet op sociaaleconomische thema's, zoals het bestrijden van onderwijsachterstanden en gezondheidsproblematiek, de verbetering van perspectief op werk, het zorgen voor voldoende gekwalificeerd personeel voor bedrijven, het vergroten van de veiligheid voor burgers en het voorzien in en versterken van de sociale infrastructuur. In 2025 is voor de derde en laatste keer een Regio Deal toegekend voor 15 mln. Ingezet wordt op drie opgaven: versterken grensoverschrijdende kenniseconomie op schaal van Zuid-Limburg, versterken van leefbaarheid in landelijk gebied en het wegwerken van achterstanden in kwetsbare wijken. Met deze derde Regio Deal zet SPL de structurele, gebiedsgerichte aanpak en economische versterking voort. Daarnaast wordt stevig ingezet op het ontwikkelen, mobiliseren, behouden en aantrekken van talent als de zuurstof voor onze economische toekomst om de regio te laten groeien.
Risico's financieel/ beleidsmatig	De financiële risico's worden beschreven in de begroting van Parkstad. Parkstad voert het door het Bestuur vastgestelde jaarplan uit.
Status bezuinigingsopgave	De taakstellende bezuinigingsopgave is gerealiseerd.
Ontwikkelingen	Om de grote en complexe opgaven in Parkstad te kunnen aanpakken, is de samenwerking binnen de Gemeenschappelijke regeling essentieel. De regio staat op een kruispunt met het Toekomstverhaal en de Strategische Agenda Parkstad 2021–2030 als richtinggevend kader en inhoudelijk kompas voor SPL. Belangrijke ontwikkelingen zijn: • Het verder versterken van de aanpak van de sociaaleconomische achterstanden/brede welvaart. • Programmatische uitwerking van het Toekomstverhaal, inclusief ruimtelijke vertaling via ontwikkel- en kansen-/kwaliteitskaarten. • De regionale woningbouwopgave versterken met rijksmiddelen voor woningbouw en bereikbaarheid, ook in Brunssum. • Regio Deal III-middelen inzetten voor regionale opgaven; Brunssum: o.a. Sociaal Veilig en Wbmgp. • Eerste stappen gezet om de samenwerking met Brunssum, Beekdaalen, Landgraaf en Kreis Heinsberg te versterken rond economie, duurzaamheid, mobiliteit en landschap. • Opening Parkstadroute: verbindt Parkstadgemeenten en versterkt leefkwaliteit én economie door te sturen op toerisme, regionale ontwikkeling, gezondheid en identiteit/trots. • Het uitvoeren van de energie- en warmtetransitie en werken aan water- en klimaatadaptatie.

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	10,76%	10,76%
Resultaat (voor bestemming)	€ 409.000	€ 33.000
Eigen vermogen	€ 11.361.000	€ 11.752.000
Vreemd vermogen	€ 89.483.000	€ 82.972.000
Netto schuldquote	20%	18%
Solvabiliteitsratio	74%	73%

	31-12-2024	31-12-2025
Structurele exploitatieruimte	37%	38%

Veiligheidsregio Zuid-Limburg crisisbeheersing

Naam verbonden partij	Veiligheidsregio Zuid- Limburg: crisisbeheersing en brandweezorg, prog. 2
Jaar	2027
Portefeuillehouder	Wilma van der Rijt
Visie	Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) is één van de 25 veiligheidsregio's van ons land. Binnen VRZL werken de 16 gemeenten, Brandweer, Politie en de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR, onderdeel van GGD Zuid-Limburg) met elkaar samen om bij een ramp of crisis zo effectief mogelijk op te kunnen treden. Op basis van de gemeenschappelijke regeling is elke gemeente van de regio deelnemer van VRZL en daardoor medeverantwoordelijk voor de bestuurlijke en organisatorische aansturing van de organisatie.
Doel/openbaar belang	Het realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie en uitvoering van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, gemeentelijke bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing binnen het werkgebied van de Veiligheidsregio.

Financieel belang*				
2026 (eventueel bijgesteld)	2027	2028	2029	2030
€ 2.510.234	€ 2.619.873 (+4,37%)	€ 2.719.088 (+3,79%)	€ 2.818.089 (+3,64%)	€ 2.919.531 (+3,60%)

*bijdrage o.b.v. verdeelsleutel inwoneraantal:

- product brandweerbeleid (110001/441205) product Rampenbestrijding/GHOR (110002/441205)

Naam verbonden partij	Veiligheidsregio Zuid- Limburg: crisisbeheersing en brandweezorg, prog. 2
Vestigingsplaats	Maastricht
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger/burgemeester in het Algemeen Bestuur. Het AB bestaat uit de burgemeesters van de 16 gemeenten. De leden van het AB hebben ieder één stem en daarboven één stem per volledig veelvoud van 25.000 inwoners.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Kerntaak van de Veiligheidsregio is om iedereen die in Zuid-Limburg woont, werkt of verblijft te beschermen tegen gezondheidsrisico's, crises en rampen. Dat gebeurt door: • Voorkomen: risico's in kaart brengen en treffen van voorbereidingen op maat; • Bestrijden: effectief optreden tijdens een crisis of ramp om levens te redden en schade te beperken; • Herstellen: inzetten op slachtofferhulp, nazorg en herstel van materiële schade. Fysieke veiligheid, waar een adequate brandweezorg en crisisbeheersing toe worden gerekend, is een van de thema's van het

Naam verbonden partij	Veiligheidsregio Zuid- Limburg: crisisbeheersing en brandweezorg, prog. 2
	gemeentelijke veiligheidsbeleid. De ambities van de Veiligheidsregio, sluiten aan op de ambities van het gemeentelijk veiligheidsbeleid.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Externe trends en ontwikkelingen beïnvloeden onze voorbereiding en zorgen soms voor nieuwe risico's. Het is daarom van belang dat continu en op een dynamische manier risico's worden gemonitord en daar waar nodig direct de operationele voorbereiding wordt aangepast. De komende jaren wordt vooral gefocust op het beter beheersbaar maken van belangrijke risico's, zoals: • Toenemende maatschappelijke onrust: onder andere de COVID-19 pandemie, oplopende energiekosten, inflatie, klimaatverandering en de stikstofcrisis leiden tot een maatschappelijke discussie, waarbij ongenoegen zich steeds vaker uit in maatschappelijke onrust. • Klimaatverandering: een sluimerende crisis die ons bedreigt op de lange termijn en die behalve politieke en maatschappelijke aandacht vraagt om een gerichte aanpak van de verantwoordelijke autoriteiten. • Energietransitie: nieuwe energiebronnen brengen nieuwe risico's met zich mee. Dit vraagt om grote veerkracht en acceptatie van de samenleving, maar ook van hulpdiensten. Voor de grootste risico's in onze regio zijn specifieke bij wet verplichte rampenbestrijdingsplannen opgesteld. De financiële risico's worden beschreven in de jaarlijkse begroting van de Veiligheidsregio.
Status bezuinigingsopgave	Taakstellende bezuinigingsopgave is gerealiseerd.
Ontwikkelingen	In het meerjarenbeleidsplan VRZL 2024-2027 zijn de ambities voor de komende vier jaar gepresenteerd. Samen met het risicoprofiel, het crisisplan en de rampbestrijdingsplannen is dit plan het uitgangspunt voor een efficiënte en effectieve organisatie bij de voorbereiding en aanpak van (grootschalige) incidenten, rampen en crises. De gemeenteraad van Brunssum heeft op 2 juni 2026 ingestemd met de Jaarstukken 2025, de structurele bijdrage Cao-loonkosten vanaf 2026 en de begroting 2027 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Tevens heeft de VRZL als beleidsambitie om de kwaliteit te behouden van de brandweezorg en de doorontwikkeling naar een integraal kwaliteitszorgsysteem. Verder is in 2026 het project duurzame huisvesting brandweerkazernes gestart waarbij de huurkazernes in de tijd verdeeld overgenomen worden door de Veiligheidsregio in geval van nieuwbouw of ingrijpende renovatie. Hiervoor zal een bestemmingsreserve investeringen huisvesting gevormd gaan worden en stijgt vanaf 2028 de gemeentelijke bijdrage.

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	4,36%	4,35%
Resultaat (voor bestemming)	€ 632.225	€ 2.497.632
Eigen vermogen	€ 10.640.045	€ 16.045.013
Vreemd vermogen	€ 66.318.793	€ 58.589.667
Netto schuldquote	12,93%	10,23%
Solvabiliteitsratio	13,00%	18,15%

	31-12-2024	31-12-2025
Structurele exploitatieruimte	-0,83%	-0,25%

Zorg- Veiligheidshuis Parkstad

Naam verbonden partij	Zorg- Veiligheidshuis Parkstad, prog. 2
Jaar	2027
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans/Wilma van der Rijt
Visie	Effectieve aanpak meest complexe zorg- en veiligheidsproblematiek, zoals overlast criminaliteit, vandalisme, huiselijk geweld, kindermishandeling en radicalisering.
Doel/openbaar belang	Op 1 januari 2024 hebben de gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal formeel de gemeenschappelijke regeling Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad opgericht. In de Gemeenschappelijke Regeling Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad is sprake van een viertal hoofdtaken: 1. Bevorderen van de samenwerking tussen de gemeenten en partners in het justitiële, bestuurlijke en zorgdomein om te komen tot een integrale aanpak van (potentieel) criminele of ernstige overlast veroorzakende personen of systemen, mits daarbij sprake is van complexe casuïstiek. De aanpak staat in functie van het streven de sociale veiligheid te vergroten en daarmee de leefbaarheid binnen de samenleving te verbeteren. 2. Bijdragen aan de veiligheid(-beleving) als onderdeel van het integrale veiligheidsbeleid. Hierbij gaat het om het voorkomen en verminderen van recidive, (ernstige) overlast, criminaliteit en maatschappelijke uitval bij complexe problemen, door een combinatie van repressie, bestuurlijke interventie en zorg. 3. Het vervullen namens de deelnemers gezamenlijk of als afzonderlijke deelnemer van (specialistische) uitvoerings- en ondersteuningstaken. 4. Het inbrengen en delen van de kennis en expertise bij de beleidsvoorbereiding en uitvoering.

Financieel belang*				
2026 (eventueel bijgesteld)	2027	2028	2029	2030
€ 205.940	€ 210.497 (+2,21%)	€ 226.326 (+7,52%)	€ 241.877 (+6,87%)	€ 256.317 (+5,97%)

*bijdrage o.b.v. verdeelsleutel inwoneraantal:

- product fysieke veiligheid (120008/441200)

Naam verbonden partij	Zorg- Veiligheidshuis Parkstad, prog. 2
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger/burgemeester in het Algemeen Bestuur. Het AB bestaat uit de burgemeesters van de 7 gemeenten. De leden van het AB hebben ieder één stem en daarboven één stem per volledig veelvoud van 25.000 inwoners.

Naam verbonden partij	Zorg- Veiligheidshuis Parkstad, prog. 2
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Het landelijk kader Zorg- en Veiligheidshuizen geeft daarnaast een opsomming van de functies van het samenwerkingsverband Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad: 1. Procesregie bij complexe casuïstiek. 2. Kennisknooppunt en vraagbaak voor domein overstijgende zorg- en veiligheidsproblematiek. 3. Radar voor trends en ontwikkelingen op domein overstijgende zorg- en veiligheidsproblematiek. 4. Netwerkrege op de samenwerking. Beiden vormen de onderleggers voor de beleidsmatige kaders van de GR Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad.
Risico's financieel/ beleidsmatig	De GR is per 01-01-2024 van start gegaan en begin Q2 van datzelfde jaar werd de organisatie geconfronteerd met het uitvallen van de directeur. Tegelijkertijd had dit een weerslag op het bestaande personeelsbestand. Er werd daardoor prioriteit gegeven aan het personeel en de verdere professionalisering van de GR liep achterstand op. Die combinatie maakt dat er nog veel werk ligt op het gebied van verdere inrichting en professionalisering van de GR. Dit kan betekenen dat er mogelijk nog andere (financiële) ontwikkelingen zijn die op dit moment nog onvoldoende in beeld zijn. Denk daarbij aan de archivering, ondersteuning op het gebied van HR-advies, implementatie HR21 en toetsing van opgeleverde modeldocumenten aan de gemeenschappelijke regeling. Mogelijk zijn er nog implicaties t.a.v. de bedrijfsvoering, de strategische personeelsplanning, de verantwoordingslast via de P&C cyclus, de huisvesting e.d. die een financieel effect (voordelig en/of nadelig) hebben op de begroting 2025-2028.
Status bezuinigingsopgave	Uit het onderzoek blijkt dat het Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad geen financiële ruimte heeft voor bezuinigingen van 5 – 10% zonder de kernactiviteiten en de kwaliteit van de dienstverlening ernstig in gevaar te brengen. Op basis van de huidige begrotingssystematiek is er geen structureel weerstandsvermogen opgebouwd. Gezien de opbouwfase van de gemeenschappelijke regeling en de noodzakelijke investeringen hierin, zijn bezuinigingen in deze fase niet haalbaar zonder gevolgen voor de dienstverlening. Het Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad blijft zich inzetten voor kosten- beheersing en efficiëntieverbetering, maar kan niet voldoen aan de gevraagde bezuiniging zonder de kernactiviteiten in gevaar te brengen.
Ontwikkelingen	De groep burgers die problemen ervaart op meerdere levensgebieden en daardoor te maken heeft met zorg en ondersteuning en in aanraking komt met politie en justitie, beweegt zich op het snijvlak van verschillende domeinen. Voor de aanpak, het komen tot een gezamenlijk plan van aanpak en/of het forceren van een doorbraak hiervan zijn partijen uit meerdere ketens nodig. Het samenwerkingsverband Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad brengt professionals uit de verschillende domeinen aan tafel en beoordeelt of zij gezamenlijk middels een casusoverleg en werkafspraken voortgang en/of een doorbraak kunnen forceren. Ook binnen de GR worden voornoemde werkzaamheden verricht maar op basis van andere opdrachten dan het voeren van procesregie Persoonsgebonden Aanpak

Naam verbonden partij	Zorg- Veiligheidshuis Parkstad, prog. 2
	(PGA). De GR Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad heeft daarnaast een grote kring van samenwerkingspartners in de zorg-, straf- en dienstverlenings-keten, zoals woningcorporaties, maatschappelijke opvang en GGZ-aanbieders. Binnen het samenwerkingsverband Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad kennen zij dezelfde samenwerkingspartners. Door de WGS worden deze als incidentele partners beschouwd. Deze partners analyseren de problematiek en stemmen interventies en maatregelen met elkaar af. Elke organisatie behoudt daarbij de eigen rol en verantwoordelijkheid. De gezamenlijke aanpak bestaat veelal uit een combinatie van straf en hulpverlening. Een procesregisseur van zowel de GR als het samenwerkingsverband Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad bewaakt de afspraken en tracht vooruitgang te forceren als het proces stagneert. Door een goede samenwerking komen snelle en efficiënte interventies tot stand die de problemen oplossen of beter beheersbaar maken. Parallel daaraan wordt nauw samengewerkt met de Zorg- en Veiligheidshuizen Westelijke Mijnstreek en Maastricht Heuvelland waarbij gestreefd wordt op Zuid-Limburgse schaal een zoveel als mogelijk zelfde werkwijze te hanteren en door samen te werken synergie te behalen.

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	10,8%	10,8%
Resultaat (voor bestemming)	€ 336.408	€ 290.000
Eigen vermogen	€ 336.408	€ 582.356
Vreemd vermogen	€ 556.912	€ 182.397
Netto schuldquote	-6,4%	-16,3%
Solvabiliteitsratio	37,7%	75,9%
Structurele exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Stichting Dierenbescherming Limburg

Naam verbonden partij	Stichting Dierenbescherming Limburg, prog. 2
Jaar	2027
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans
Visie	De gemeente heeft een wettelijke taak om zwerfdieren waarvan een eigenaar vermoed wordt op te vangen.
Doel/openbaar belang	De Dierenbescherming heeft de wettelijke taak van de aangesloten gemeenten overgenomen middels een afgesloten contract.

Financieel belang*				
2026 (eventueel bijgesteld)	2027	2028	2029	2030
€ 20.165	€ 20.588 (pm)	€ 20.588 (pm)	€ 20.588 (pm)	€ 20.588 (pm)

*Producten: 120003/443800

Naam verbonden partij	Stichting Dierenbescherming Limburg, prog. 2
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen

Naam verbonden partij	Stichting Dierenbescherming Limburg, prog. 2
Zeggenschap	Bestuurlijk portefeuillehouder en ambtelijk medewerker met dierenwelzijn in portefeuille.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Dit betreft de wettelijke taak betreffende de opvang van zwerfdieren.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Zo lang de huidige overeenkomst nog loopt, is er een vaste bijdrage per inwoner aan de Dierenbescherming plus een bijdrage per opgevangen dier. De overeenkomst met de Dierenbescherming loopt eind 2026 af met een optie tot verlenging voor het jaar 2027. Gesprekken over een nieuwe overeenkomst tussen de Dierenbescherming en de Gemeente Brunssum zijn opgestart. De daadwerkelijke kosten die de Dierenbescherming maakt, blijken de inkomsten (bijdragen van gemeenten) ruimschoots te overschrijden. De oorzaak daarvan ligt onder meer in de toegenomen professionalisering, die vanwege het afnemend aantal vrijwilligers noodzakelijk is gebleken. De tariefstellingen zullen bij een nieuwe overeenkomst naar verwachting heroverwogen moeten worden en zullen leiden tot een verhoging van de reservering op de begroting vanaf 2028. De mogelijkheden om deze verhoging gefaseerd door te voeren worden onderzocht.
Status bezuinigingsopgave	Niet van toepassing.
Ontwikkelingen	De verwachting is dat een nieuwe overeenkomst met de Dierenbescherming zal leiden tot hogere uitgaven vanaf 1-1-2027.

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	Niet bekend	Niet bekend
Resultaat (voor bestemming)	€ -2.204.000	€ -133.000
Eigen vermogen	€ 2.764.000	€ 2.630.000
Vreemd vermogen	€ 751.000	€ 844.000
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	78,63%	75,71%
Structurele exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Betere Buren BV

Naam verbonden partij	Betere Buren BV, prog. 3
Jaar	2027
Portefeuillehouder	Merle Brüning
Visie	De gemeente Brunssum ziet Betere Buren als hét instrument om vanuit de Participatiewet de integrale uitvoeringsschakel te zijn naar o.a. de domeinen van Jeugdzorg en de WMO.
Doel/openbaar belang	De primaire opdracht voor Betere Buren is het vormgeven van re-integratie- en participatie activiteiten in het kader van de Participatiewet. Deze activiteiten zijn onder te verdelen in een aantal componenten: Mensontwikkeling oftewel het vormgeven van individuele ontwikkeltrajecten;

Naam verbonden partij	Betere Buren BV, prog. 3
	• Creëren van werkgelegenheid voor de doelgroep vanuit de Participatiewet; • Bijdragen aan maximale participatie van cliënten en daarmee een bijdrage leveren aan het wijkgericht werken.

Financieel belang*				
2026 (eventueel bijgesteld)	2027	2028	2029	2030
€ 583.740	€ 596.160 (+2,13%)	€ 594.830 (-0,02%)	€ 594.830 (pm)	€ 594.830 (pm)

*Product: 650003/438103

Naam verbonden partij	Betere Buren BV, prog. 3
Vestigingsplaats	Brunssum
Zeggenschap	Gemeente Brunssum is 100% aandeelhouder
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Betere Buren biedt duurzame ontwikkelkansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Door middel van intensieve begeleiding, maatwerktrajecten, scholing en passend werk ondersteunt men hen bij het versterken van hun zelfredzaamheid, vergroten van hun participatie en het vinden van een duurzame plek in de maatschappij. Betere Buren gelooft in een inclusieve arbeidsmarkt waarin iedereen de mogelijkheid krijgt om naar vermogen bij te dragen. Hun streven is een samenleving waarin talent en mogelijkheden belangrijker zijn dan beperkingen. Als verbindende schakel tussen mensen, bedrijven en overheden werkt men aan een toekomst waarin werk niet alleen inkomen geeft, maar ook waardering, structuur en zelfvertrouwen.
Risico's financieel/beleidsmatig	Betere Buren is voor een groot deel (inmiddels 95%) afhankelijk van de inbestedingsopdrachten van gemeente Brunssum. Het niet of minder inbesteden bij Betere Buren heeft derhalve directe impact op de bedrijfsvoering en de organisatie van ontwikkeltrajecten. De verschillende bijdragen vanuit de gemeente worden sinds 2023 geïndexeerd vanwege de jaarlijks stijgende kosten, waarbij de kosten in 2023 zelfs explosief zijn gestegen (o.a. door cao-verhoging, energieprijzen en reguliere indexeringen).
Status bezuinigingsopgave	Niet van toepassing; betreft geen verbonden partij, maar een BV waarvan wij volledig eigenaar zijn.
Ontwikkelingen	Sinds 2023 is alleen Betere Buren nog verantwoordelijk voor de uitstroom, re-integratie en participatie van alle ontwikkelbare (PW-)cliënten. Hierbij wordt nauw samengewerkt met het Werkgeversservicepunt Parkstad Limburg. Tevens is Betere Buren sinds 2023 verantwoordelijk voor de brede intake, Participatie Inburgering Plan en de verdere begeleiding van inburgeraars. In de afgelopen jaren is fors geïnvesteerd in de ontwikkeling van leerlijnen bij Betere Buren. Zo zijn er inmiddels leerlijnen Logistiek, Horeca, Groen, Mobiliteit en Facilitair, waarin deelnemers een gecertificeerde Praktijkverklaring op MBO 1 en 2 niveau kunnen behalen. Daarnaast vervult Betere Buren sinds 2019 het werkgeverschap voor medewerkers die vanuit de banenafpraak hun

Naam verbonden partij	Betere Buren BV, prog. 3
	werkzaamheden bij de gemeente Brunssum vervullen en is Betere Buren ook werkgever voor 10 medewerkers vanuit Nieuw Beschut Werk. Inmiddels is besloten om Betere Buren in te richten als het Sociaal Ontwikkelbedrijf (SOB) van de gemeente Brunssum.

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	100%	100%
Resultaat (voor bestemming)	€ 100.474	€ 118.373
Eigen vermogen	€ 119.889	€ 220.363
Vreemd vermogen	€ 251.280	€ 408.011
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	46,72%	45,36%
Structurele exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Centrumregeling verwerving Jeugdhulp

Naam verbonden partij	Centrumregeling verwerving Jeugdhulp, prog. 3
Jaar	2027
Portefeuillehouder	Merle Brüning
Visie	Sinds 2016 werken de Zuid-Limburgse gemeenten intensief samen op het gebied van Jeugdhulp, waarbij de gemeente Maastricht fungeert als centrumgemeente en (een groot deel van) Jeugdhulp inkoopt namens de 16 gemeenten. Deze samenwerking komt voort uit een visie waarin wij een dekkend en passend hulpaanbod bieden voor kinderen en jongeren die dit nodig hebben: voor elkaar en met elkaar. Dit aanbod bestaat uit specialistische hulp waar nodig en voorliggende hulp waar mogelijk. Uitgangspunten zijn om dit zo dicht mogelijk bij de burger te bieden waarbij de eigen regie en verantwoordelijkheid centraal staan. Om dit aanbod te realiseren is samenwerking in de regio van belang.
Doel/openbaar belang	De centrumregeling is gericht op verwerving van de dienstverlening van de jeugdhulp t.b.v. de deelnemende gemeenten en regionaal beleid te formuleren.

Financieel belang*				
2025 (eventueel bijgesteld)	2026	2027	2028	2029
€ 12.589.000	€ 14.222.000 (+12,97%)	€ 14.526.000 (+2,14%)	€ 14.531.000 (+0,03%)	€ 14.531.000 (pm)

* incl. ambulante jeugdhulp en kosten programma bureau (675200, 675210, 675220, 675230, 675300, 676200, 676210, 676220, 676230, 676240, 676250, 676300, 682100, 682200, 692100); Het budget voor 2027 is geïndexeerd met 3,74% OVA; de rest van de jaren is op basis van constante prijzen.

Naam verbonden partij	Centrumregeling verwerving Jeugdhulp, prog. 3
Vestigingsplaats	Maastricht

Naam verbonden partij	Centrumregeling verwerving Jeugdhulp, prog. 3
Zeggenschap	De Stuurgroep Jeugd is het bestuurlijk adviesorgaan over de inkoop van Jeugdhulp. Zij adviseren de centrumgemeente Maastricht of het Bestuurlijk Overleg van de 16 gemeenten over besluitvormingsvoorstellen. In deze Stuurgroep nemen van elke regio 2 vertegenwoordigers deel (in totaal 6). Namens regio Parkstad nemen de gemeenten Heerlen en Brunssum deel. Via het Bestuurlijk Overleg Parkstad, waar alle wethouders Jeugd van de Parkstadgemeenten deelnemen, kunnen adviezen worden meegegeven aan de vertegenwoordigers in de Stuurgroep.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Jeugdhulp is onderdeel van het Sociaal Domein en draagt eraan bij dat jongeren en jeugdigen en hun gezinssysteem daar waar nodig ondersteuning ontvangen van een professional. Deze hulp is gericht op het herstellen of behouden van de zelfredzaamheid en participatie van de jeugdige/ het gezin.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Brunssum wenst regie te houden op het proces (toegang, uitstroom en financieel). Een sluitende formatie om de processen te kunnen borgen is daardoor van belang. Verzuim en krapte op de arbeidsmarkt zijn daartoe verhoudende risico's. Een tijdige aanlevering van juiste data/aanvragen en de verwerking daarvan is eveneens van noodzakelijk belang.
Status bezuinigingsopgave	Niet van toepassing; betreft een open einde financiering op basis van beschikte zorgvraag en regionaal aanbod.
Ontwikkelingen	In deze lichte gemeenschappelijke regeling wordt gemeente Maastricht aangewezen als centrumgemeente en verwervende partij voor jeugdhulp. Om tot een transparante en kwalitatieve samenwerking te komen is er een SLA (Service Level Agreement) opgesteld. Met ingang van deze regeling werd een verplicht basispakket geïntroduceerd welke alle gemeenten afnemen en een facultatief keuzepakket voor met name ambulante jeugdhulp. Brunssum koopt vanaf 2023 de ambulante jeugdhulp (grotendeels) op sub regionaal verband Parkstad samen met Kerkrade en Simpelveld bij Maastricht in. Het overige deel van de jeugdhulp wordt op Zuid-Limburgse schaal bij Maastricht ingekocht. Om deze ontwikkelingen aan te laten sluiten bij de vraagstukken vanuit Brunssum participeert gemeente Brunssum in diverse overlegstructuren in Zuid-Limburg over beleid en verwerving (inkoop) om de koppeling met de eigen strategische keuzes goed te stroomlijnen. Momenteel loopt het nieuwe aanbestedingstraject Wonen; de nieuwe contracten met de aanbieders gaan in per 1-1-2028. De huidige contracten worden verlengd voor het jaar 2027 echter wordt wel al inhoudelijk voorgesorteerd op de segment overstijgende aanbesteding (per 2028). Bij de segment overstijgende aanbesteding ligt de focus op transformatie: de stijging van de jeugdzorgkosten is een landelijk zichtbaar patroon en wordt met name veroorzaakt door een verzwaring van de problematiek, stijgende personeels- en zorgkosten en een toename van het aantal jongeren dat gebruikmaakt van specialistische en vaak langdurige zorgtrajecten.

Naam verbonden partij	Centrumregeling verwerving Jeugdhulp, progr. 3
	Door o.a. het bevorderen van de doorstroom van cliënten; van crisisopvang naar verblijf, van (G)IK-J naar leefhuizen en van verblijf naar ambulante ondersteuning willen we de kosten beheersbaar houden en de zorg beter en passender afstemmen.

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	4,04%	5,83%
Resultaat (voor bestemming)	€ 0	€ 0
Onderdeel van de gemeente Maastricht en stelt geen eigen balans op.		
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	n.v.t.	n.v.t.
Structurele exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Werkgevers Servicepunt Parkstad Limburg

Naam verbonden partij	Werkgevers Servicepunt Parkstad Limburg BV, progr. 3
Jaar	2027
Portefeuillehouder	Merle Brüning
Visie/Doel/openbaar belang	De gemeente Brunssum neemt deel aan het Werkgevers Servicepunt Parkstad BV (WSP) vanwege de bundeling van kennis en expertise wat betreft de regionale arbeidsmarkt en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de werkgeversbenadering in Parkstad. WSP Parkstad Limburg heeft tot doel: Het leveren van dienstverlening die gericht is op duurzame participatie van personen op de arbeidsmarkt. Deze personen hebben een dienstverband bij de GR WOZL óf hebben een uitkering in het kader van de Participatiewet en hebben een loonwaarde tussen de 30 en 100 procent van het wettelijke minimumloon.

Financieel belang*				
2026 (eventueel bijgesteld)	2027	2028	2029	2030
€ 352.460	€ 337.823 (-4,15%)	€ 315.648 (-6,56%)	€ 329.875 (+4,5%)	€ 394.804 (+19,68%)

*Product: 640002/443300

Naam verbonden partij	Werkgevers Servicepunt Parkstad Limburg BV, progr. 3
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in de aandeelhoudersvergadering (AVA WSP)
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	WSP Parkstad is hét aanspreekpunt voor werkgevers in de regio Parkstad en ondersteunt ondernemers en ondernemingen in het realiseren van hun economische, sociaal-maatschappelijke en juridische doelstellingen. Dit doen zij door vanuit één loket het beschikbare aanbod van kandidaten in de regio te bemiddelen naar duurzaam betaalde arbeid bij werkgevers. Kandidaten zijn ofwel afhankelijk van een uitkering vanuit de Participatiewet ofwel hebben

Naam verbonden partij	Werkgevers Servicepunt Parkstad Limburg BV, progr. 3
	een dienstverband in het kader van de (oude) Wsw. WSP Parkstad is dé specialist in het vormgeven van het nieuwe denken waar bij werkgevers beschikbaar werk geschikt gemaakt wordt voor personen met een loonwaarde tussen de 30 en 80 procent van het wettelijk minimumloon. Medewerkers participeren actief in relevante netwerken en geven samen met de gemeenten invulling aan de 'couleur locale'. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de lokale krachten om de participatiegraad te kunnen verhogen.
Risico's financieel/ beleidsmatig	WSP Parkstad Limburg BV is opgericht in maart 2017 en heeft per 1 januari 2018 een Gemeenschappelijke Regeling als rechtsvorm. De gemiddelde leeftijd van de huidige populatie SW-medewerkers is relatief hoog. De groei van het aantal detacheringen van SW-medewerkers stagneert omdat steeds meer vakvaardige en productieve medewerkers uitstromen door pensioen.
Status bezuinigingsopgave	De taakstelling is vanaf 2026 gerealiseerd.
Ontwikkelingen	WSP Parkstad Limburg is georganiseerd in GR- vorm, waarin de onderdelen Detachering OZL en Ondersteuning OZL zijn opgenomen. In lijn met het beleidsuitgangspunt 'Van binnen naar buiten', worden zoveel mogelijk medewerkers naar vermogen geplaatst bij reguliere werkgevers. WSP Parkstad werkt samen met de andere WSP's in de regio Zuid-Limburg opdat het arbeidsmarktbeleid en de dienstverlening meer afgestemd en de herkenbaarheid voor werkzoekenden en werkgevers beter wordt. De ontwikkeling naar een regionaal werkcentrum, waarin de partijen samenwerken, is in gang gezet. WSP is ook partner in de verdere opzet van de Sociaal Ontwikkelbedrijven, de Regionale Werkhubs en het opgestelde 'doe-beleid' van de arbeidsmarktregio Parkstad. Deze ontwikkelingen hebben een sterke verbinding met elkaar. Bij de uitvoering van het arbeidsmarktbeleid is de ambitie zoveel mogelijk mensen te begeleiden naar werk en hiertoe de samenwerking met alle partijen in de regio Parkstad verder te versterken.

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	5,51%	1,74%
Resultaat (voor bestemming)	€ 894.000	€ 558.000
Eigen vermogen	€ 894.000	€ 558.000
Vreemd vermogen	€ 5.163.000	€ 4.161.000
Netto schuldquote	20,18%	13,90%
Solvabiliteitsratio	14,76%	11,83%
Structurele exploitatieruimte	20,47%	14,03%

Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg

Naam verbonden partij	Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg, progr. 3
Jaar	2027
Portefeuillehouder	Merle Brüning

Naam verbonden partij	Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg, prog. 3
Visie	Gemeente Brunssum neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg (GR WOZL) vanwege de bundeling van kennis en expertise en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de gemeentelijke taken op basis van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW).
Doel/openbaar belang	Het Werkvoorzieningsschap heeft tot doel: 1. Het voorzien in en het bieden van passende werkgelegenheid en arbeidsrevalidatie voor ingezetenen, die blijkens een door het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) afgegeven indicatiebeschikking of herindicatiebeschikking uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn op basis van de WSW. 2. Uitvoering geven aan de door de deelnemende Gemeenten opgedragen werkzaamheden in het kader van een beschutte werkomgeving.

Financieel belang*				
2026 (eventueel bijgesteld)	2027	2028	2029	2030
€ 10.005.840	€ 9.230.440 (-7,75%)	€ 8.647.017 (-6,32%)	€ 7.935.564 (-8,23%)	€ 7.129.683 (-10,16%)
De aan GR WOZL/WSP door te betalen Rijksbijdrage SW is direct gerelateerd aan mei en september circulaire van het Rijk. Om te garanderen dat een zo actueel mogelijk bedrag is opgenomen in de gemeentebegroting en de beide bestuursrapportages wijken we hier af van de vastgestelde begrotingswijzigingen GR WOZL/WSP wegens, op dit punt, verouderde informatie. Als basis voor de Rijksbijdrage SW gebruiken we hiervoor wel de door GR WOZL/WSP opgevoerde verwachte standen Arbeidsjaren (AJ's) incl. natuurlijk verloop. Deze AJ's worden dan vermenigvuldigd met de meest recente stand Rijksbijdrage/AJ uit de betreffende circulaire.				

*Product: (640001/441200-443300).

Naam verbonden partij	Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg, prog. 3
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB en DB
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	WOZL heeft tot doel om de SW-doelgroep tewerk te stellen die aangewezen is op beschut werk volgens de oude WSW-systematiek. De strategische doorontwikkeling van de GR WOZL en haar uitvoeringsorganisaties dient onverkort de koers, waartoe de 11 deelnemende gemeenten met betrekking tot de uitvoering van de WSW hebben besloten.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Het tekort op de uitvoering van de WSW, boven op de ontvangen rijkssubsidie, komt ten laste van de deelnemende gemeenten. Monitoring hieromtrent vindt plaats via ambtelijke beleids-, en financiële commissies, een auditwerkgroep en het dagelijks- en algemeen bestuur WOZL.
Status bezuinigingsopgave	De taakstelling bezuinigingsopgave is volledig uitgevoerd.

Naam verbonden partij	Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg, prog. 3
Ontwikkelingen	De Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) is met ingang van 2015 op slot gegaan. De cliënten die onder de WSW vallen, behouden hun rechten en plichten. WOZL is de door gemeente Brunssum aangewezen uitvoerder van de WSW. Vanwege het afnemende aantal WSW'ers, is in 2015 de basis gelegd voor de verdere afbouw van de uitvoeringsorganisatie WOZL. De onderdelen Detachering OZL en Ondersteuning zijn in 2018 opgegaan in de GR WSP. Daarmee heeft de GR WOZL nog twee belangrijke taken: het werkgeverschap voor alle SW-medewerkers van de 11 deelnemende gemeenten én het bieden van werkplekken voor SW-medewerkers die zijn aangewezen op een beschutte werkplek. De uitstroom van het aantal SW-medewerkers, die sneller verloopt dan verwacht, vraagt om een onderzoek naar de verdere afbouw van de organisatie en de consequenties daarvan. Dit maakt onderdeel uit van het plan van aanpak 'Regionale Werkhubs' en het 'doe-beleid' van de arbeidsmarkt. De looptijd van deze plannen is 2025-2027.

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	12,69%	12,69%
Resultaat (voor bestemming)	€ 2.776.000	€ -2.922.000
Eigen vermogen	€ 2.797.000	€ 855.000
Vreemd vermogen	€ 8.202.000	€ 7.240.000
Netto schuldquote	1,72%	0,53%
Solvabiliteitsratio	25,27%	-36,10%
Structurele exploitatieruimte	0,08%	0,49%

ISD-BOL Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum

Naam verbonden partij	ISD-BOL Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum, Landgraaf, prog. 3
Jaar	2027
Portefeuillehouder	Merle Brüning
Visie	Gemeente Brunssum neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum & Landgraaf (GR ISD BOL) vanwege de bundeling van kennis en expertise en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de gemeentelijke taken op basis van de Participatiewet alsmede administratief-financiële processen, werkgeversdienstverlening, scholing/re-integratie en fraudebestrijding.
Doel/openbaar belang	ISD-BOL heeft als doel het op bedrijfsmatige wijze uitvoeren van taken op terreinen van: 1. De Participatiewet inclusief de invoeringswet, de uitvoering van de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers (IOAW) en de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ), de uitvoering van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) en bij deze wetten behorende algemene maatregelen van bestuur en uitvoeringsregelingen. 2. De uitvoering van de Wet inburgering 2021.

Naam verbonden partij	ISD-BOL Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum, Landgraaf, prog. 3
	3. De uitvoering van andere door een of meer deelnemende gemeenten aan de dienst opgedragen taken binnen het sociaal domein. 4. Het verlenen van diensten aan gemeenten en andere organisaties buiten het onder artikel 3 lid 2 genoemde rechtsgebied, met dien verstande dat het algemeen bestuur hiermee dient in te stemmen. De diensten worden verleend tegen een vooraf overeengekomen prijs. Verschuldigde BTW wordt apart in rekening gebracht.

Financieel belang*	2027	2028	2029	2030
2026 (eventueel bijgesteld)				
€ 3.426.678	€ 3.522.628	€ 3.555.073	€ 3.579.023	€ 3.603.524
€ 15.355.673	€ 15.520.586	€ 15.255.518	€ 14.990.849	€ 14.726.781
<u>€-13.686.317</u>	<u>€-13.686.317</u>	<u>€-13.686.317</u>	<u>€-13.686.317</u>	<u>€-13.686.317</u>
€ 5.096.034	€ 5.356.897	€ 5.124.274	€ 4.883.555	€ 4.643.988
	(+5,12%)	(-4,34%)	(-4,7%)	(-4,91%)

*Uitvoeringskosten ISD BOL (prod.630003/441200) + doorbetaling Participatiewet, Bijzondere bijstand, gebundelde uitkering, BBZ. (prod. 630001/630003) -/- BUIG baten (630001/843101)

Naam verbonden partij	ISD-BOL Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum, Landgraaf, prog. 3
Vestigingsplaats	Brunssum
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in DB, 3 vertegenwoordigers in AB
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	ISD-BOL is een van onze uitvoeringspartners in het sociaal domein, specifiek voor de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante taken. We gaan ervan uit dat al onze inwoners meedoen naar vermogen. Indien dit niet kan via een betaalde baan, kijken we naar andere manieren van participatie. We bieden een (tijdelijk) vangnet en ondersteuning aan inwoners als zij het op eigen kracht, met hun sociaal netwerk of via vrijwilligers niet redden. Doelstelling is dat inwoners -op termijn- weer zelfstandig kunnen functioneren, al dan niet met ondersteuning van hun sociaal netwerk of via vrijwilligers.
Risico's financieel/ beleidsmatig	ISD-BOL bouwt geen weerstandvermogen op. Financiële risico's ten aanzien van de programmakosten worden afgedekt door de aan de ISD BOL verbonden partijen. Hierom zijn de reserves en voorzieningen ondergebracht bij de twee BOL-gemeenten. Het is tevens de verantwoordelijkheid van de gemeenten om de gevormde reserves en voorzieningen in stand te houden en in relatie tot de potentiële risico's aan te passen. ISD-BOL heeft wel een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen in de begroting.
Status bezuinigingsopgave	ISD-BOL heeft (meer dan) volledig voldaan aan de bezuinigingstaakstelling.
Ontwikkelingen	Momenteel wordt gewerkt aan een nieuw beleidsplan voor de periode 2027-2030. In de komende jaren blijven inkomensverstrekking en uitvoering van het minimabeleid de belangrijkste taken, waarbij beleid en uitvoering permanent langs de menselijke maat gelegd worden.

Naam verbonden partij	ISD-BOL Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum, Landgraaf, prog. 3
	Daarnaast speelt ISD BOL een belangrijke rol in de administratieve ondersteuning van Betere Buren. In het meerjarig beleidsplan werd uitgegaan van een reductie van het cliëntenbestand van jaarlijks 2%. Bij de Jaarrekening 2023 en Begroting 2025 werd deze doelstelling deze bijstelling meerjarig bijgesteld naar de 0-lijn. Eind 2024 zijn er extra middelen beschikbaar gesteld om de trajecten van inburgeraars te verkorten en daarmee de geambieerde reductie van 2% vanaf 2026 alsnog meerjarig te realiseren.

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	40,62%	41,39%
Resultaat (voor bestemming)	€ 0	€ 0
Eigen vermogen	€ 0	€ 0
Vreemd vermogen	€ 8.216.843	€ 9.002.271
Netto schuldquote	1,27%	1,09%
Solvabiliteitsratio	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%

Kredietbank Limburg

Naam verbonden partij	Kredietbank Limburg, prog. 3
Jaar	2027
Portefeuillehouder	Merle Brüning
Visie	Gemeente Brunssum neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Kredietbank Limburg (GR KBL) vanwege de bundeling van kennis en expertise en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de gemeentelijke taken op basis van de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (WGS).
Doel/openbaar belang	De GR KBL heeft tot doel: - hulp te verlenen aan burgers die door hun schuldenlast in maatschappelijke problemen zijn of kunnen komen, door middel van Schuldhulpverlening; - hulp te verlenen aan burgers die zelf niet in staat zijn hun financiële zaken te behartigen, hetzij door middel van budgetbeheer, hetzij door middel van beschermingsbewind; - het op een verantwoorde wijze voorzien in de behoefte aan krediet, door middel van sociale kredietverlening.

Financieel belang*				
2026 (eventueel bijgesteld)	2027	2028	2029	2030
€ 503.001	€ 566.001 (+12,52%)	€ 587.001 (+3,71%)	€ 587.001 (pm)	€ 587.001 (pm)

*(Product: 630003/443301)

Naam verbonden partij	Kredietbank Limburg, prog. 3
Vestigingsplaats	Sittard

Naam verbonden partij	Kredietbank Limburg, prog. 3
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in DB, 1 vertegenwoordiger in AB
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De doelen van de Kredietbank Limburg zijn tot op heden in lijn met de doelen van gemeente Brunssum. Het is de ambitie van de KBL om flexibele, doelmatige en adequate schuldhulpverlening te leveren, waarbij de individuele mogelijkheden en de eigen verantwoordelijkheid van de burger centraal staan. Dit past binnen de Brunssumse visie, verwoord in het 'Masterplan Sociaal Domein' en het uitvoeringsprogramma van de coalitie.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Als KBL een (toekomstig) tekort heeft dat niet kan worden opgevangen binnen het eigen vermogen van de KBL, komt dit ten laste van gemeentelijke exploitatie van de deelnemende GR-gemeenten. Monitoring hieromtrent vindt plaats via een ambtelijke adviescommissie en het dagelijks bestuur KBL. Aanvullend is er een voorziening oninbare kredieten ingesteld. Als geen voorziening was ingesteld zouden de oninbare posten ten laste van gemeentelijke exploitatie komen. De uittreding van de gemeente Heerlen uit de GR KBL is afgehandeld en in 2025 is de nieuwe bekostigingsstructuur vastgesteld.
Status bezuinigingsopgave	Taakstelling bezuinigingsopgave is gerealiseerd.
Ontwikkelingen	In 2025 is de nieuwe bekostigingssystematiek door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Die bestaat uit één deel voor de bestaanslasten, op basis van het aantal inwoners met problematische schulden, en één deel voor de verbruikskosten. In 2028 wordt het einde van de ingroeiperiode bereikt. Voor gemeente Brunssum betekent dit dat het aandeel in KBL groeit van 4,81% in 2025 naar 5,5% in 2028. De dienstverlening is eveneens herijkt. In Brunssum gaan we meer samenwerken in preventie en vroeg signalering en ook nazorg krijgt meer vorm.

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	8,46%	4,81%
Resultaat (voor bestemming)	€ 1.722.905	€ -548.857
Eigen vermogen	€ 2.027.436	€ 746.493
Vreemd vermogen	€ 13.597.341	€ 14.219.916
Netto schuldquote	-10%	-1%
Solvabiliteitsratio	13%	5%
Structurele exploitatieruimte	6%	-7%

GR Subsidiering Antidiscriminatievoorziening

Naam verbonden partij	GR Subsidiering Antidiscriminatievoorziening Limburg, prog. 3
Jaar	2027
Portefeuillehouder	Wilma van der Rijt
Visie	Het voorkomen en bestrijden van discriminatie en het bevorderen van gelijke behandeling.

Naam verbonden partij	GR Subsidiëring Antidiscriminatievoorziening Limburg, prog. 3
Doel/openbaar belang	ADV Limburg voert de wettelijke taken uit voor gemeenten in Limburg rondom het voorkomen en bestrijden van discriminatie en ongelijke behandeling.

Financieel belang*				
2026 (eventueel bijgesteld)	2027	2028	2029	2030
€ 17.715	€ 18.120 (+2,3%)	€ 18.540 (+2,3%)	€ 18.970 (+2,3%)	€ 19.400 (+2,3%)

*Product: 612041/443800

Naam verbonden partij	GR Subsidiëring Antidiscriminatievoorziening Limburg, prog. 3
Vestigingsplaats	Maastricht en Roermond
Zeggenschap	Geen vertegenwoordiging. Centrumgemeenten Maastricht en Roermond coördineren informatie- en geldstromen en houden een vinger aan de pols.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	ADV behandelt en registreert meldingen van discriminatie, rapporteert, adviseert en zet zich in voor preventie en voorlichting.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Geen risico's.
Status bezuinigingsopgave	Niet van toepassing.
Ontwikkelingen	Discriminatie.nl Limburg is primair een meldpunt dat zich bezighoudt met het registreren van meldingen en het geven van advies aan melders. Daarnaast zet Antidiscriminatie.nl Limburg in op het vergroten van hun zichtbaarheid en bekendheid, zodat mensen weten dat ze bij Discriminatie.nl terecht kunnen als zij discriminatie ervaren. Jaarlijks lijkt het aantal meldingen te stijgen. Dit komt met name doordat mensen de weg naar Discriminatie.nl weten te vinden door landelijke bekendheid en betere zichtbaarheid. Om deze meldingen adequaat te kunnen behandelen is een stevige antidiscriminatievoorziening als Discriminatie.nl Limburg noodzakelijk om deze wettelijke taak voor de gemeente Brunssum uit te voeren. Daarnaast is het mogelijk om projecten gericht op preventie van discriminatie uit te zetten bij Discriminatie.nl Limburg.

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	3,02%	2,84%
Resultaat (voor bestemming)	€ -30.788	€ -71.472
Eigen vermogen	€ 203.762	€ 132.290
Vreemd vermogen	€ 127.169	€ 107.071
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	61,57%	55,27%
Structurele exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

GGD Zuid Limburg

Naam verbonden partij	Gr GGD Zuid Limburg – prog. 4
Jaar	2027
Portefeuillehouder	Jaimy van Dijk
Visie	De gemeenten hebben de wettelijke taak om de lokale publieke belangen op het gebied van volksgezondheid te behartigen. Eveneens is het een wettelijk verplichte taak voor gemeenten om Jeugdgezondheidszorg, inclusief het rijksvaccinatieprogramma, te realiseren binnen de gemeente. De GGD ZL voert de gemeentelijke taken op het gebied van de volksgezondheid uit en draagt bij aan het actief deelnemen aan onze samenleving voor oud en jong.
Doel/openbaar belang	Zorgdragen voor publieke gezondheid waaronder de jeugdgezondheidszorg, toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang, calamiteitentoezicht Wmo, Veilig Thuis, infectieziektebestrijding, vangnet voor geestelijke gezondheidszorg en GHOR.

Financieel belang*				
2026 (eventueel bijgesteld) *	2027	2028	2029	2030
€ 2.112.944	€ 2.247.671 + 6,38%	€ 2.247.671 PM	€ 2.247.671 PM	€ 2.247.671 PM

*Producten:710001/443302-443820; Veilig Thuis 622001/443820)

Naam verbonden partij	Gr GGD Zuid Limburg – prog. 4
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De visie en de doelen van de GGD-ZL sluiten aan op de uitgangspunten in de strategische visie Brunssum het Masterplan Sociaal Domein “Wij zijn Brunssum” en programma 4 uit de programmabegroting Volksgezondheid. De GGD-ZL levert een bijdrage in het verbeteren van de gezondheid van onze inwoners d.m.v. het stabiliseren en verminderen van de gezondheidsproblemen en de sociale achterstanden, het vergroten van de zelfredzaamheid van onze inwoners en in een goed vangnet voor jong en oud die ondersteuning nodig hebben. Om een omslag in de achterstanden op het gebied van gezondheid en participatie ten opzichte van de rest van het land te gaan inlopen staat de aanpak van de Trendbreuk centraal.
Risico's financieel/ beleidsmatig	De Jeugd Gezondheidszorg biedt sinds 2021 in alle Zuid-Limburgse gemeenten dezelfde werkwijze aan d.m.v. van het nieuw samengesteld basispakket. Veilig Thuis is zowel regionaal als landelijk een aandachtspunt: Huiselijk geweld en kindermishandeling zijn de meest voorkomende vormen van geweld die Nederland kent.
Status bezuinigingsopgave	Ook in de begroting 2027 van de GR GGD zijn de Rijks- en projectbezuinigingen verwerkt en ingeboekt. Dit houdt in dat sprake is van een forse taakstelling, waarvan de gevolgen door de GGDZL gedragen moeten worden. Uit een grondige analyse van de taken de GGDZL blijkt dat het echt onverantwoord is om zonder grote consequenties te bezuinigen. Onder meer vanwege de wachtlijst met risico's bij Veilig Thuis, dalende vaccinatiegraad en arbeidsmarkttekorten.

Naam verbonden partij	Gr GGD Zuid Limburg – prog. 4
Ontwikkelingen	Het regionale gezondheidsbeleid 2025-2030 is in uitvoering. De GGD verzorgt in opdracht van de deelnemende gemeenten het programmamanagement Trendbreuk. Binnen het takenpakket van de GGD blijft Veilig Thuis een belangrijk -en kwetsbaar- onderdeel. De GGD heeft een adviserende en inhoudelijk ondersteunende rol binnen de regionale samenwerking in het kader van het Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord (AZWA).

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	4,65% 4,26% (Veilig Thuis)	4,59% 5,09% (Veilig Thuis)
Resultaat (voor bestemming)	€ 1.479.127	€ 2.164.841
Eigen vermogen	€ 2.586.457	€ 4.265.089
Vreemd vermogen	€ 27.269.495	€ 25.091.516
Netto schuldquote	16,86%	13,45%
Solvabiliteitsratio	8,66%	14,53%
Structurele exploitatieruimte	2,17%	3,42%

Bureau Leren en doorstromen Parkstad

Naam verbonden partij	Bureau Leren en Doorstromen Parkstad (voorheen: Voortijdig School Verlaten); progr. 5
Jaar	2027
Portefeuillehouder	Véronice Hermans
Visie	Bureau Leren en Doorstromen vervult de wettelijke taken in het kader van de Leerplichtwet en de wet regionale meld- en coördinatiepunt Voortijdig Schoolverlaten (VSV) voor de gemeenten in Parkstad Limburg met als doel dat leerlingen naar school gaan en hun schoolloopbaan afsluiten met een startkwalificatie.
Doel/openbaar belang	Ervoor zorgen dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie behalen en het aantal voortijdig schoolverlaters wordt voorkomen c.q. wordt teruggedrongen.

Financieel belang*				
2026 (eventueel bijgesteld)	2027	2028	2029	2030
€ 206.729	€ 171.629 (-16,98%)	€ 171.629 (pm)	€ 171.629 (pm)	€ 171.629 (pm)

*Product: 430006/441203

Naam verbonden partij	Bureau Leren en Doorstromen Parkstad (voorheen: Voortijdig School Verlaten); progr. 5
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	Geen vertegenwoordiging. Wethouders onderwijs in de regio Parkstad Limburg vormen de Stuurgroep. De inhoud ligt vast in een Regionale Bestuursovereenkomst. Deze Bestuursovereenkomst is per 1 augustus 2020 geactualiseerd.

Naam verbonden partij	Bureau Leren en Doorstromen Parkstad (voorheen: Voortijdig School Verlaten); progr. 5
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De (preventieve) aanpak van bureau L&D past in het beleid m.b.t. de doorlopende leerlijn, zodat iedere jongere met een startkwalificatie het onderwijs verlaat en daarmee de kans op een baan en een goede toekomst te vergroten.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Er is sprake van een verzwaring van de (psychische) problematiek rondom jongeren die daardoor verzuimen van school. Veelal betreft het jongeren die wachten op onderzoek/behandeling en/of jongeren die een studiekeuze maken die niet passend is voor hen.
Status bezuinigingsopgave	Niet van toepassing.
Ontwikkelingen	Meer inzetten op preventief werken, in samenwerking met alle partners. Omdat de caseload van de consulenten VSV groter is geworden, en er zowel wordt ingezet op preventieve als op wettelijke taken, hebben de gemeenteraden van de Parkstadgemeenten besloten om de formatie met 3,5 fte uit te breiden vanaf 2025 voor een periode van twee jaar. Dit betekent een extra bijdrage vanuit Brunssum van € 35.000 per jaar, volgens Raadsbesluit d.d. 28 januari 2025. De Stuurgroep heeft in juni 2026 besloten om de uitbreiding van de formatie structureel te maken. Verder is per 1/1/2026 de Wet van School naar Duurzaam Werk in werking getreden. De wet is bedoeld voor jongeren tot 27 jaar met een afstand tot de arbeidsmarkt. BLD is één van de samenwerkingspartners voor de uitvoering van deze wet.

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	9,23%	9,23%
Geen jaarcijfers; is onderdeel van organisatie gemeente Heerlen		
Resultaat (voor bestemming)	n.v.t.	n.v.t.
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	n.v.t.	n.v.t.
Structurele exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Stichting CMWW

Naam verbonden partij	Stichting CMWW, prog. 3
Jaar	2027
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans
Visie	CMWW voert voor de Gemeente Brunssum het maatschappelijk werk, welzijnswerk, schuldhulpverlening, sociaal cultureel werk, ouderenwerk en peuteropvang uit.
Doel/openbaar belang	Het bevorderen van een zelfstandige maatschappelijke participatie waarbij inwoners positief geprikkeld worden om optimaal gebruik te maken van hun eigen kracht. Het CMWW staat voor zelfredzaamheid en burgerkracht en stimuleert de inwoners van Brunssum om mee te doen en actief betrokken te zijn bij de samenleving. De inzet van de sociaal werkers van het CMWW is erop gericht dat mensen sterker

Naam verbonden partij	Stichting CMWW, prog. 3
	worden en dat hun veerkracht en incasseringsvermogen toeneemt. Waardoor mensen beter in staat zijn moeilijkheden of tegenslagen zelf te hanteren en zo mogelijk op te lossen. Het CMWW heeft haar diensten gericht op de sociale verbondenheid en wederkerigheid (groepskracht, buurtkracht en zelfredzaamheid). Hierdoor wordt de inzet van geïndiceerde zorg door zorgprofessionals zoveel als mogelijk voorkomen. Daarnaast biedt het CMWW de peuteropvang aan op 6 locaties in Brunssumse brede scholen voor peuters van 2 tot 4 jaar. Hier wordt de voorschoolse educatie aangeboden.

Financieel belang*				
2026 (eventueel bijgesteld)	2027	2027	2028	2029
€ 3.038.349	€ 3.108.242 (+2,3%)	€ 3.177.068 (+2,2%)	€ 3.247.070 (+2,2%)	€ 3.319.155 (+2,2)

*Producten: (430001-430005/441201; 612033/441201)

Naam verbonden partij	Stichting CMWW, prog. 3
Vestigingsplaats	Brunssum
Zeggenschap	Subsidierelatie
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Brunssum streeft naar zelfstandige maatschappelijke participatie waarbij onze inwoners zelfstandig zijn, denken actief mee over hun leefomgeving en geven deze mede vorm. Het CMWW draagt hieraan bij. Het CMWW werkt middels de Sociale Netwerkstrategie waarbij inwoners positief geprikkeld worden om optimaal gebruik te maken van hun eigen kracht. Daarnaast werkt het CMWW met veel vrijwilligers en organiseren ze samen met vrijwilligers en burgers activiteiten om de sociale samenhang te activeren. Het CMWW draagt dan ook in brede zin bij aan het programma.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Voor het CMWW is de grootste kostenpost in de begroting de personele kosten namelijk 72%. Met name de hoge loonstijgingen vanuit de CAO Zorg en Welzijn, zorgen de afgelopen jaren voor forse kostenstijgingen. De indexatie door gemeente Brunssum geschiedt op basis van CPI en deze indexeringscompenseert onvoldoende de gestegen loonkosten in de CAO Zorg en Welzijn.
Status bezuinigingsopgave	Niet van toepassing; betreft subsidierelatie.
Ontwikkelingen	Sinds 2015 zijn de gedecentraliseerde taken in het sociaal domein toegenomen. De bedoeling van de decentralisatie is het op gang brengen van de beweging van verzorgingsstaat naar een participatieve samenleving waarin druk op de geïndiceerde zorg wordt verlaagd ten faveure van een beroep op eigen kracht, zelfredzaamheid en het investeren in een sterke sociale basis (het voorliggend veld). Het CMWW heeft de afgelopen jaren steeds meer taken en verantwoordelijkheid gekregen om deze transformatie mee vorm te geven. In deze periode heeft het CMWW, in goed overleg met de gemeente Brunssum, ervoor gezorgd dat deze groei in taken niet evenredig gepaard ging met een stijgende budgetvraag. Het CMWW is nauw aangesloten bij Samenkracht (de gegunde zorgaanbieders voor de Wmo). Het CMWW werkt nauw samen met deze partners om onze

Naam verbonden partij	Stichting CMWW, prog. 3
	doelen in het sociaal domein te realiseren. Het partnerschap wordt hier nadrukkelijk vormgegeven.

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	63,99%	62,59%
Resultaat (voor bestemming)	€ 70.479	€ 82.884
Eigen vermogen	€ 433.758	€ 516.643
Vreemd vermogen	€ 2.320.063	€ 2.169.027
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	15,80%	19,20%
Structurele exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

GR Omnibuzz

Naam verbonden partij	GR Omnibuzz, prog. 3
Jaar	2027
Portefeuillehouder	Véronice Hermans
Visie	Goed, veilig, betrouwbaar en betaalbaar doelgroepenvervoer.
Doel/openbaar belang	Ervoor zorgen dat inwoners met een beperking in mobiliteit (ook diegenen die daarbij ondersteuning nodig hebben) optimaal vervoerd worden en daardoor deel kunnen blijven nemen aan maatschappelijke activiteiten.

Financieel belang*				
2026 (eventueel bijgesteld)	2027	2028	2029	2030
€ 811.038	€ 838.018 + 3,32%	€ 910.629 + 8,66%	€ 898.257 -1,36%	€ 930.086 + 3,54%

*Producten: 660003/434318; 660004/838206)

Naam verbonden partij	GR Omnibuzz, prog. 3
Vestigingsplaats	Sittard
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger AB, beleidsmedewerker neemt deel aan voorbereidend coördinatorenoverleg.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Draagt bij aan mensen in staat stellen zo lang mogelijk zelfstandig te functioneren en deel te nemen aan het maatschappelijk leven.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Vanaf 2022 zien we dat het aantal ritten weer flink is toegenomen, het is in feite weer op het niveau van 2019. Dit hoge gebruik door een relatief klein gedeelte van de mensen die een beschikking doelgroepenvervoer hebben, heeft zich doorgezet in 2023 en 2024. Per 1 februari 2025 is er een beheersmaatregel van kracht, namelijk een zogenoemd reisplafond. Op deze wijze worden de schaarse middelen rechtvaardig ingezet en kan eenieder die het nodig heeft aan de basale vervoersbehoefte voldoen. We hebben - redenerend vanuit het belang van de inwoner en onder andere als gevolg van juridische kaders zoals een de noodzaak tot een afbouwregeling – gekozen voor een zorgvuldige invoering.

Naam verbonden partij	GR Omnibuzz, prog. 3
Status bezuinigingsopgave	De ombuiging reisplafond is zorgvuldig ingevoerd. Het is nog niet exact te voorspellen welk effect deze ombuiging op jaarbasis gaat hebben vanwege deze zorgvuldige invoering (gekeken naar de juridische noodzaak van afbouwregelingen én in een aantal casussen een ophoging van het reisplafond).
Ontwikkelingen	Sinds toetreding tot Omnibuzz loopt de uitvoering van de GR Omnibuzz naar tevredenheid. De problemen rondom het chauffeurstekort zijn door Omnibuzz kortdakt opgepakt en opgelost. De ontwikkelingen rondom de invoering van het reisplafond is in voorgaande onderdelen voldoende toegelicht. In 2027 zal Omnibuzz de aanbesteding starten voor de nieuwe contracten vanaf 1-1-2028.

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	3,61%	3,66%
Resultaat (voor bestemming)	€ 627.104	€ 627.104
Eigen vermogen	€ 1.422.744	€ 2.448.031
Vreemd vermogen	€ 7.608.110	€ 9.502.506
Netto schuldquote	- 4%	- 6%
Solvabiliteitsratio	16%	20%
Structurele exploitatieruimte	2%	5%

Stg. Openbare Bibliotheek Brunssum

Naam verbonden partij	Stg. Bibliotheek Kerkrade e.o., prog. 7
Jaar	2027
Portefeuillehouder	Merle Brüning
Visie	Een volwaardige bibliotheek die een betekenisvolle rol heeft in het toegankelijk maken van informatie en kennis, die burgers in staat stelt bewust en actief te participeren in de samenleving en die burgers stimuleert zich te blijven ontwikkelen.
Doel/openbaar belang	Uitvoeren van de 5 kernfuncties van de bibliotheek, namelijk: 1. Ter beschikking stellen van kennis en informatie 2. Organiseren van ontmoeting en debat 3. Bevorderen van lezen en kennis maken met literatuur 4. Laten kennis maken met kunst en cultuur 5. Het bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie

Financieel belang*				
2026 (eventueel bijgesteld)	2027	2028	2029	2030
€ 666.439	€ 607.361 (-8,86%)	€ 622.545 (+2,5%)	€ 635.618 (+2,1%)	€ 650.237 (+2,3%)

*Product: 560001/441201; incl. doorbetaling specifieke uitkering IDO ad. € 28.429 en over 2026 doorbetaling subsidie versterking bibliotheekfunctie ad. € 100.000.

Naam verbonden partij	Stg. Bibliotheek Kerkrade e.o., prog. 7
Vestigingsplaats	Brunssum

Naam verbonden partij	Stg. Bibliotheek Kerkrade e.o., prog. 7
Zeggenschap	Subsidierelatie
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	• Een kennis- en informatieloket • Aanpak onderwijsachterstanden • Aanpak laaggeletterdheid • Een sociale ontmoetingsplaats • Bevorderen van lezen en kennis maken met literatuur, kunst en cultuur • Het bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie voor alle burgers
Risico's financieel/ beleidsmatig	In de afgelopen jaren zijn de kosten voor de dienstverlening van de bibliotheek flink gestegen. De energiekosten, de kosten voor diensten en producten van derden en ook de loonkosten stijgen flink door cao-verplichtingen. Dit drukt direct op de exploitatieresultaten en geeft op korte termijn al risico's in de continuïteit, zeker omdat de indexatie van de gemeente niet parallel loopt met deze verplichtingen. Daarnaast voert de bibliotheek voor de gemeente de SPUK-regelingen 'Informatiepunten Digitale Overheid (IDO)' en 'Lokale bibliotheekvoorzieningen' uit. De verantwoording voor de uitvoering en financiën van deze regelingen ligt bij de gemeente (middels SiSa).
Status bezuinigingsopgave	Niet van toepassing; betreft subsidierelatie.
Ontwikkelingen	• In de bibliotheek is een volwaardige collectie voor alle leeftijden voorhanden. Deze is 9 dagdelen toegankelijk voor alle burgers; • Tevens vinden in opdracht van de gemeenteactiviteiten plaats om de taal en digitale vaardigheden van burgers te helpen ontwikkelen (bv Klik&Tik, Digisterker, DigiD op je telefoon) en ondersteuning te bieden met spreekuren van het informatiepunt digitale overheid (IDO); • De bibliotheek organiseert plm.20 lezingen, presentaties en activiteiten per jaar rondom landelijke campagnes, actuele thema's en maatschappelijke onderwerpen, die mensen raken of bezighouden. Speciale aandacht hierbij gaat uit naar de jeugd; • Structurele dienstverlening aan primair en voortgezet onderwijs bij leesbevordering; • Uitbreiding en borging Taalhuis; • Uitbreiden en professionaliseren kennis en informatiecentrum en inrichting informatiepunt landelijke overheid (IDO); • Momenteel wordt onderzocht of de bibliotheek naar het centrum verplaatst kan worden

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	25,49%	29,55%
Resultaat (voor bestemming)	€ 6.148	€ 40.393
Eigen vermogen	€ 434.859	€ 475.252
Vreemd vermogen	€ 1.235.685	€ 701.129
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	26,03%	40,40%
Structurele exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Stg. SMK

Naam verbonden partij	Stg. SMK, prog. 7
Jaar	2027
Portefeuillehouder	Hugo Janssen
Visie	Muziek- en dansonderwijs draagt bij aan culturele evenementen, verenigingen en ontplooiing van inwoners in de gemeente Brunssum.
Doel/openbaar belang	Professioneel muziek- en dansonderwijs in de gemeente Brunssum.

Financieel belang*				
2026 (eventueel bijgesteld)	2027	2028	2029	2030
€ 399.507	€ 375.225 (-6,1%)	€ 384.605 (+2,5%)	€ 392.682 (+2,1%)	€ 401.714 (+2,3%)

*Product: 530001/441201; in 2026 incl. extra bijdrage voor project Meer Harmonie in de Samenleving

Naam verbonden partij	Stg. SMK, prog. 7
Vestigingsplaats	Kerkrade
Zeggenschap	Subsidierelatie
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Muziekonderwijs draagt bij aan de kwaliteit van het (muzikale) verenigingsleven en culturele evenementen. Muzikale vorming heeft een positieve invloed op de ontwikkeling van jongeren.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Financieel risico: Als de lonen in de toekomst harder stijgen dan de indexeringen van de subsidie kunnen er op de langere termijn problemen ontstaan in de exploitatie. Vooralsnog is dit niet aan de orde. Incidentele tekorten op de exploitatie kunnen opgevangen worden vanuit het weerstandsvermogen ad. maximaal 10% van de jaarsubsidie zoals vastgesteld in de subsidieregeling met SMK.
Status bezuinigingsopgave	Niet van toepassing; betreft subsidierelatie.
Ontwikkelingen	SMK muziek en dans is de muziek- en dansschool van de gemeente Brunssum, Landgraaf en Kerkrade. SMK muziek & dans zorgt voor laagdrempelige toegang tot muziek- en danslessen voor jong en oud. Daarnaast voert het SMK het programma Meer Harmonie in de Samenleving uit, in samenwerking met Movare. Zo krijgen de kinderen op alle Brunssumse basisscholen muzikles in een doorlopende leerlijn. Verder zoekt het SMK de verbinding met andere organisaties, waaronder welzijnswerk, de bibliotheek, zorgcentra en verenigingen voor een sterkere verbinding met het sociaal domein. Cultuur draagt op een preventieve wijze bij om de uitdagingen in het sociaal domein aan te gaan. Kinderen kunnen via Stichting Leergeld en het Jeugdfonds Cultuur ongeacht hun financiële situatie muziek- en dansles volgen bij het SMK.

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	12,87%	15,43%
Resultaat (voor bestemming)	€ -130.591	€ - 28.531
Eigen vermogen	€ 262.569	€ 248.502
Vreemd vermogen	€ 732.293	€ 731.725
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.

	31-12-2024	31-12-2025
Solvabiliteitsratio	26,4%	25,35%
Structurele exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten (RD4)

Naam verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten (RD4), progr. 8
Jaar	2027
Portefeuillehouder	Hugo Janssen
Visie	De GR Reinigingsdiensten Rd4 heeft als doel het door middel van een openbaar lichaam behartigen van de belangen van de aan de regeling deelnemende gemeenten op het terrein van: - Het (doen) inzamelen en bewerken van afval- en grondstoffen afkomstig uit de deelnemende gemeenten, - Het reinigen van de openbare ruimte en daarmee samenhangende taken alsmede het bestrijden van gladheid in het gebied. Hiermee wordt voldaan aan de wens om via samenwerking de belangen van het op een milieu hygiënische verantwoorde wijze inzamelen van grond- en afvalstoffen te behartigen met in acht name van het door de overheid gevoerde afval- en grondstoffenbeleid én uitgangspunten van de circulaire economie.
Doel/openbaar belang	Reinigingsdiensten Rd4 is de inzameldienst voor huishoudelijke afval- en grondstoffen voor de regio Parkstad Limburg en de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern en Vaals. Naast de inzameling van het huishoudelijk afval beheert en exploiteert Rd4 tevens de regionale grondstoffenparken, het textiel Sorteercentrum en het Kringloopbedrijf en bijbehorende winkels. Deze hoofdactiviteiten vormen het Basispakket van de GR. Daarnaast verricht Reinigingsdiensten Rd4 via een pluspakket optionele diensten in het kader van het reinigen van de openbare ruimte: straatreiniging, kolkenzuigen, gladheidbestrijding etc. Deze pluspakket diensten worden in de verdere beschouwing van de verbonden partij niet betrokken omdat dit een facultatieve deelname betreft vergelijkbaar met de uitbesteding van werkzaamheden. Hiermee is de GR Reinigingsdiensten Rd4 een belangrijke schakel bij de uitoefening van de publieke taak. Het eigenaarschap van de gemeenten voorziet in een directe gemeentelijke betrokkenheid op bestuursniveau van de GR Reinigingsdiensten Rd4: het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur

Financieel belang*				
2026 (eventueel bijgesteld)	2027	2028	2029	2030
€ 3.455.229	€ 3.725.149 (+7,81%)	€ 3.985.164 (+6,98%)	€ 4.206.739 (+5,56%)	€ 4.516.356 (+7,36%)

*Producten: 730001-730002/443300

Naam verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten (RD4), progr. 8
Vestigingsplaats	Heerlen

Naam verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten (RD4), progr. 8
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB en DB
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Door voortdurende bijstelling van het beleid wordt gestreefd om afval- en grondstoffen op zo goed mogelijke milieuverantwoorde (circulaire) manier in te zamelen tegen een zo'n gunstig mogelijk tarief.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Het aanwezige weerstandsfonds wordt voldoende geacht om risico's te kunnen dekken.
Status bezuinigingsopgave	De taakstellende bezuinigingsopgave is gerealiseerd.
Ontwikkelingen	Voortzetting van bestaand beleid. De afval- en reinigingsbranche blijft onder druk staan door verschillende ontwikkelingen die van invloed zijn op de bedrijfsvoering en de kosten. Ten eerste blijven de werkzaamheden, ondanks verdere mechanisatie, grotendeels arbeidsintensief. De kosten voor uitbesteed werk nemen toe als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt en de uitbreiding van werkzaamheden, onder meer door de groei van het BOR-pakket. Dit, in combinatie met loonontwikkelingen en ontwikkelingen op het gebied van pensioenen, zorgt voor een stijging van de personeelskosten. Ten tweede nemen de bedrijfskosten toe door hogere huisvestingskosten als gevolg van de aankoop van twee nieuwe panden voor de kringloopwinkels en door het up-to-date houden en vervangen van de automatisering. Ten derde blijven de verwerkingskosten stijgen, niet alleen door hogere verwerkingstarieven, maar ook door toenemende rijksheffingen, zoals de afvalstoffenbelasting en de CO₂-heffing. Naar verwachting zal het aandeel van deze belastingen in de verwerkingskosten de komende jaren verder toenemen. Daarentegen dalen de energiekosten door een lager energieverbruik. De uitbreiding van werkzaamheden leidt echter wel tot hogere brandstofkosten. Daarnaast vraagt de uitbreiding van werkzaamheden om extra voertuigen en ander materieel. De onderhoudskosten hiervan nemen toe doordat voertuigen langer in gebruik blijven als gevolg van langere levertijden. Ook de groei van het aantal ondergrondse afvalinzamelingssystemen leidt tot hogere onderhouds- en schoonmaakkosten. Tot slot blijven de ambities rondom de circulaire economie landelijk groeien, terwijl de markt voor circulaire grondstoffen achterblijft. Producenten passen nog beperkt recycalaat toe en primaire (virgin) grondstoffen zijn vaak goedkoper dan hergebruikte materialen. Hierdoor verloopt de circulaire transitie minder snel dan beoogd en blijven de kosten voor gemeenten onder druk staan.

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	10%	9,2%
Resultaat (voor bestemming)	€ 400.911	€ 333.313

	31-12-2024	31-12-2025
Eigen vermogen	€ 3.179.273	€ 4.359.166
Vreemd vermogen	€ 42.787.957	€ 39.706.667
Netto schuldquote	24,89%	23,76%
Solvabiliteitsratio	7,99%	9,89%
Structurele exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

GR Omgevingsdienst Zuid-Limburg

Naam verbonden partij	GR Omgevingsdienst Zuid-Limburg, prog. 8
Jaar	2027
Portefeuillehouder	Wilma van der Rijt
Visie	De Omgevingsdienst Zuid-Limburg voert voor de 16 gemeenten van Limburg en de provincie minimaal de basistaken uit de milieuwetgeving op een adequaat niveau uit.
Doel/openbaar belang	Het behartigen van de belangen van de deelnemers ter zake de uitvoering van taken van vergunningverlening, toezicht en handhaving van het omgevingsrecht.

Financieel belang*				
2026 (eventueel bijgesteld)	2027	2028	2029	2030
€ 214.784	€ 254.684 (+18,58%)	€ 269.408 (+5,78%)	€ 281.305 (+4,42%)	€ 293.729 (+4,42%)

*Product: 740001/443300; vanaf 2025 incl. uitbreiding basistaken

Naam verbonden partij	GR Omgevingsdienst Zuid-Limburg, prog. 8
Vestigingsplaats	Maastricht
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB. Het aantal stemmen per lid is afhankelijk van de mate van deelname c.q. de urenafname. Brunssum heeft 2 van de 100 stemmen.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Bij wet is bepaald dat gemeenten en provincies op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) samenwerken binnen een omgevingsdienst. Deze samenwerking is verplicht voor de zogenaamde basistaken, dat onderdeel is van de Omgevingswet. Voor overige, specialistische milieutaken kunnen decentrale overheden ervoor kiezen om deze al dan niet via de omgevingsdienst te laten uitvoeren. De achterliggende gedachte bij deze regionale samenwerking is dat het door het Rijk voorgeschreven kwaliteitsniveau voor de uitvoering van de basistaken (zoals vastgelegd in de landelijke kwaliteitscriteria) alleen door bundeling van kennis en capaciteit binnen een omgevingsdienst kan worden geborgd. De gemeente Brunssum heeft ervoor gekozen om de samenwerking met de omgevingsdienst te beperken tot de uitvoering van de verplichte basistaken.

Naam verbonden partij	GR Omgevingsdienst Zuid-Limburg, prog. 8
Risico's financieel/ beleidsmatig	Financieel zijn er in algemene zin geen risico's; de Omgevingsdienst heeft voldoende weerstandsvermogen. Beleidsmatig zijn er geen risico's; de Omgevingsdienst verricht alleen uitvoeringstaken. Brunssum betaalt voor de geleverde diensten.
Status bezuinigingsopgave	Niet van toepassing
Ontwikkelingen	De Omgevingsdienst Zuid-Limburg bevindt zich in de overgang van 'robuust worden' naar 'robuust blijven'. De organisatie is de afgelopen jaren versterkt om te voldoen aan de landelijke robuustheidscriteria, welk traject in 2026 wordt afgerond. Voor de daaropvolgende periode ligt de nadruk op het bestendigen van deze ontwikkeling. Tegelijkertijd wordt de uitvoering van de kerntaken beïnvloed door ontwikkelingen in wet- en regelgeving, technologie en de fysieke leefomgeving. Onder meer strengere eisen op het gebied van toezicht en externe veiligheid (Seveso-bedrijven) vergroten de complexiteit van het werk. Dit vraagt om een flexibele organisatie, intensieve samenwerking met partners en een verdere professionalisering van de uitvoering. In dit kader richt de ODZL zich richting 2030 op verdere automatisering, digitalisering en standaardisatie van processen, met als doel de kwaliteit en efficiëntie van de dienstverlening te verbeteren.

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	0,79%	1,01%
Resultaat (voor bestemming)	€ 1.307.384	€ 1.258.565
Eigen vermogen	€ 3.079.647	€ 2.580.437
Vreemd vermogen	€ 3.070.751	€ 3.390.449
Netto schuldquote	-2,2%	-1%
Solvabiliteitsratio	50%	43%
Structurele exploitatieruimte	7%	6%

Samenwerking watertaken Parkstad Limburg

Naam verbonden partij	Samenwerking watertaken Parkstad Limburg, prog. 8
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Hugo Janssen
Visie	Samenwerking voor een doelmatiger waterbeheer.
Doel/openbaar belang	In het Bestuursakkoord Water is de samenwerking tussen Rijk, provincie, gemeenten en waterschappen voor wat betreft een doelmatiger waterbeheer vastgelegd. In het bijzonder het onderwerp "Doelmatig beheer van waterketen" vormt het fundament voor de samenwerking van regio's waarvan de regio Parkstad er een vormt. Voor wat betreft de afvalwaterketen kent het Bestuursakkoord Water 3 doelen: 1. Realiseren van kostenbesparingen in de afvalwaterketen;

Naam verbonden partij	Samenwerking watertaken Parkstad Limburg, prog. 8
	2. Vergroten van de kwaliteit van de uitvoering, dienstverlening en het innovatievermogen; 3. Verminderen van de (personele) kwetsbaarheid.

Financieel belang*				
2026 (eventueel bijgesteld)	2027	2028	2029	2030
€ 26.331	€ 26.937 (+2,3%)	€ 27.556 (+2,3%)	€ 28.190 (+2,3%)	€ 28.838 (+2,3%)

*Bijdrage voor externe inhuur volgens de overeenkomst (prod.720001/438262); dit is ons aandeel in het geraamde totaalbedrag; verrekening vindt plaats op basis van de werkelijke kosten.

Naam verbonden partij	Samenwerking watertaken Parkstad Limburg, prog. 8
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in de stuurgroep
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De gemeente draagt bij door middel van menskracht; ± 200 uur
Risico's financieel/ beleidsmatig	Beleidsmatig gezien is het risico klein, het betreft een samenwerking tussen overheden met als doel het vergroten van kennis en minder kwetsbaar maken van het waterketensysteem.
Status bezuinigingsopgave	Niet van toepassing
Ontwikkelingen	

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	9,1%	9,1%
Resultaat (voor bestemming)	€ 0	€ 0
Onderdeel van gemeente Beekdaelen en stelt geen eigen balans op.		
Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	n.v.t.	n.v.t.
Structurele exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Nazorg Limburg BV

Naam verbonden partij	Nazorg Limburg BV, prog. 8
Jaar	2027
Portefeuillehouder	Hugo Janssen
Visie	Nazorg Limburg BV (Bodemzorg Limburg) beheert en beheerst afgewerkte stortplaatsen in Limburg. Bodemzorg Limburg is verantwoordelijk voor de nazorg van locaties die zijn gesloten vóór 1 september 1996. Voor locaties die na voornoemde datum zijn gesloten ligt de verantwoordelijkheid voor de nazorg bij de Provincie Limburg. Alle gemeenten in Limburg zijn aandeelhouder van Nazorg Limburg BV.
Doel/openbaar belang	Nazorg en beheer van voormalige stortlocaties in Limburg.
Vestigingsplaats	Maastricht

Naam verbonden partij	Nazorg Limburg BV, prog. 8
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger

Financieel belang*	
Met ingang van 2022 is geen eigen bijdrage meer gevraagd aan de Limburgse gemeenten.	

Naam verbonden partij	Nazorg Limburg BV, prog. 8
Vestigingsplaats	Maastricht
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Door middel van advies en het verstrekken van een financiële bijdrage worden nadelige milieugevolgen zoveel als mogelijk opgevangen. Nazorg Limburg BV zoekt duurzame oplossingen voor gesloten stortplaatsen en is gespecialiseerd in het maken van risicoberekeningen, in monitoring en in risicobeheersing van dit soort locaties. Er worden nieuwe functies gecreëerd, waarbij gedacht kan worden aan natuur en landschap, recreatie en zonneparken.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Per 2022 is de bijdrage van € 0,25 per inwoner vervallen. Het vermogen wordt gefinancierd uit de exploitatie van de zonneparken en beleggingsactiviteiten. Het eigen vermogen van Nazorg wordt voldoende geacht om de risico's te dekken.
Status bezuinigingsopgave	Niet van toepassing.
Ontwikkelingen	Zowel de effectenportefeuille als de investeringen in zonneparken op de voormalige stortplaatsen hebben een variabel maar gemiddeld goed rendement. Het beleid om met een lange beleggingshorizon te beleggen wordt voortgezet.

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat (voor bestemming)	€ 2.079.300	€ 663.036
Eigen vermogen	€ 11.038.221	€ 11.701.258
Vreemd vermogen	€ 32.965.197	€ 32.428.174
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	25,1%	26,5%
Structurele exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

IBA Parkstad BV

Naam verbonden partij	IBA Parkstad BV, progr. 9
Jaar	2027
Portefeuillehouder	Wilma van der Rijt
Visie	IBA Parkstad is een transformatie- en herstructureringsinstrument voor de regio Parkstad dat bestaande en nieuwe fysiek-ruimtelijke en sociale projecten op een hoger plan brengt en haar hoogtepunt kende middels een Internationale Bau-ausstellung in Parkstad in het i.v.m. corona tot 2022 uitgestelde expojaar.
Doel/openbaar belang	Het versterken van de economische structuur van de regio. Tot 2020 functioneert IBA Parkstad als laboratorium en is het een motor voor vernieuwende ideeën en toonaangevende projecten, die

Naam verbonden partij	IBA Parkstad BV, progr. 9
	Parkstad moeten gaan transformeren en vernieuwen. De IBA is daarbij te zien als een kwaliteitsmachine die voor het allerbeste staat. De projecten moeten in 2021 gereed zijn (of in uitvoering) en worden tijdens de slotmanifestatie van IBA in 2022 tentoongesteld.

Financieel belang*	
(product 310007/441200); er is geen bijdrage meer verschuldigd.	

Naam verbonden partij	IBA Parkstad BV, progr. 9
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AVA
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Met de aanpak van IBA krijgen herstructurering en economische structuurversterking, maar ook de sociale agenda in Parkstad, een extra kwaliteitsimpuls. Een IBA verbindt mensen en projecten met elkaar en brengt die projecten op een hoger plan: fysiek, economisch, sociaal en cultureel. IBA creëert zodoende een dynamisch uitvoeringsprogramma met een hoge graad van samenwerking.
Risico's financieel/ beleidsmatig	De gemeentelijke bijdrage voor de duur van het project is contractueel vastgelegd. Eventuele negatieve resultaten kunnen worden gedekt uit de opgebouwde algemene reserve.
Status bezuinigingsopgave	Niet van toepassing; geen financiële bijdrage verschuldigd.
Ontwikkelingen	IBA Parkstad bevindt zich na afronding van het Expojaar in een afwikkende fase. In deze fase, welke naar verwachting tot en met 2026 zal duren, dienen onder betrokken- en gezamenlijkheid van de aandeelhouders van IBA Parkstad BV nog verschillende werkzaamheden uitgevoerd te worden. Deze werkzaamheden betreffen de afwikkeling van de subsidievaststellingen en het borgen van het IBA-archief. Om dit mogelijk te maken is besloten de Samenwerkingsovereenkomst te verlengen tot het moment waarop de laatste subsidievaststelling onherroepelijk is geworden en de BV opheffen kan worden. Alle Brunssumse projecten zijn afgerond.

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat (voor bestemming)	€ - 91.871	€ - 105.057
Eigen vermogen	€ 307.623	€ 202.566
Vreemd vermogen	€ 6.948.653	€ 6.797.577
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	4,24%	2,89%
Structurele exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

Gegevenshuis

Naam verbonden partij	Gegevenshuis, prog. 10
Jaar	2026
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans

Naam verbonden partij	Gegevenshuis, prog. 10
Visie/Doel/openbaar belang	Behartiging van de (wettelijke) belangen van de deelnemers op het gebied van de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT).

Financieel belang*				
2026 (eventueel bijgesteld)	2027	2028	2029	2030
€ 167.292	€ 174.108 + 4,07%	€ 179.854 + 3,30%	€ 185.789 + 3,30%	€ 191.920 + 3,30%

*Geo-informatie: 830030/438212, MIP: 720002/438262; Wibon¹/KlicWin 2025: 720001/438262; Mutatiesignalering WOZ : 064100/441206

Naam verbonden partij	Gegevenshuis, progr. 10
Vestigingsplaats	Landgraaf
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De diensten die in het kader van de BGT worden afgenomen van het Gegevenshuis zorgen ervoor dat de gemeente Brunssum aan haar wettelijke verplichtingen inzake de BGT voldoet.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Door de beperkte afname van diensten bij het Gegevenshuis is er op dit moment geen sprake van beleidsmatige risico's. Hierdoor worden de financiële risico's tot een minimum beperkt.
Status bezuinigingsopgave	Gezien de aard van de werkzaamheden is het voor het gegevenshuis niet mogelijk om vorm te geven aan de bezuinigingsopgave. E.e.a. is ook in het betreffende raadsbesluit (202523625) vastgelegd.
Ontwikkelingen	De dienstverlening van HGH op het gebied van de BGT en landmeetkundige diensten zijn intensief gemonitord en daar waar nodig aangepast. E.e.a. moet de basis vormen voor een vergaande centralisatie van het Beheer Openbare Ruimte (BOR) binnen gemeente Brunssum. Vanaf 2023 is Brunssum aangesloten op het contract inzake mutatie signalering WOZ. In 2025 is gestart met het afnemen van het product kolk en huisaansluitingen. Dit in het kader de rioleringsgegevens.

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	3,17%	3,16%
Resultaat (voor bestemming)	€ 127.811	€ 68.451
Eigen vermogen	€ 296.812	€ 68.451
Vreemd vermogen	€ 1.682.532	€ 727.277
Netto schuldquote	- 6,84%	- 1,31%
Solvabiliteitsratio	15,00%	8,60%
Structurele exploitatieruimte	2,69%	6,69%

BSGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen

Naam verbonden partij	BSGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen, prog.11
Jaar	2027
Portefeuillehouder	Jaimy van Dijk
Visie	Samenwerking gericht op kwaliteitsverbetering, efficiencyverhoging en kostenreductie.
Doel/openbaar belang	Het heffen en invorderen van gemeentelijke belastingen.

Financieel belang*	2027	2028	2029	2030
2026 (eventueel bijgesteld)				
€ 452.666 (*)	€ 558.429 (+23,36%)	€ 574.864 (+2,94%)	€ 596.864 (+3,82%)	€ 629.167 (+5,41%)

Producten: 064100/441200; () 2026 incl. afrekening 2025 ad. € -112.608

Naam verbonden partij	BSGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen, prog.11
Vestigingsplaats	Roermond
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger AB.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Via de BSGW worden de gemeentelijke belastingen geïnd.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Eind 2023 is de Wet herwaardering proceskostenvergoeding WOZ (en bpm) aangenomen. De hierin opgenomen reductie van de proceskostenvergoeding leidt tot lagere proceskosten (uitkerings- en uitvoeringskosten) bij BsGW. Enkele maatregelen in het wetsvoorstel leiden echter tot hogere uitvoeringskosten per bezwaar. De stijging in WOZ-waarderingen kan in 2026 opnieuw leiden tot meer bezwaar- en beroepzaken. Jaarlijks wordt een risicoanalyse gemaakt om het benodigde weerstandsvermogen vast te stellen. Als blijkt dat het weerstandsvermogen onvoldoende is of dat er een negatief resultaat behaald wordt in de jaarrekening dan worden deze bedragen in rekening gebracht bij de deelnemers van BsGW; of uitgekeerd aan de deelnemers in geval van een overschot. Het aandeel van Brunssum hierin bedraagt ± 2,2%.
Status bezuinigingsopgave	De GR BsGW heeft een beleidsarme begroting 2026 ingediend waarin zij aangeven een maximale inspanning geleverd te hebben voor beperking van de bijdragen, maar de gewenste taakstelling ad. -5% in eerste instantie niet gerealiseerd. Met het Ondernemings- en Ontwikkelplan (OOP) heeft het Algemeen Bestuur de BsGW-organisatie een structurele, taakstellende kostenreductie opgelegd van € 1,3 mln. met ingang van 2028. Voor 2026 bedraagt de taakstelling € -1 mln. (-4,14%) Gelet op de eerdere besluitvorming hierover mag deze post niet tot de taakstelling gerekend worden. Na grondige analyse van de WOZ-bezwaren en beroepen heeft het AB BsGW ingestemd met een structurele verlaging van de proceskostenvergoeding ad. € 2 mln. per

Naam verbonden partij	BSGW Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen, prog.11
	jaar (2026 € 1,5 mln. + 2027 € 0,5 mln.). Tezamen met een fractionele bijstelling van de huisvestingskosten wegens de aanstaande verhuizing hoofdkantoor en lagere personeelskosten wordt de taakstelling grotendeels gerealiseerd. Ook de periodieke doorbetaling van de rentebaten per kwartaal werkt positief op het exploitatieresultaat van het lopende boekjaar.
Ontwikkelingen	Proceskosten Voor wat betreft de afhandeling van de WOZ-bezwaren en -beroepen wordt een nieuwe trend zichtbaar: zowel in 2024 als in 2025 dalen de toekenningspercentages. Dit betekent dat, naast het (fors) lagere tarief voor proceskostenvergoeding als gevolg van de Wet herwaardering proceskostenvergoeding WOZ (en bpm), ook het aantal bezwaren en beroepen dat een proceskostenvergoeding krijgt toegekend (verhoudingsgewijs) lager wordt. Dit heeft in belangrijke mate te maken met de kwaliteit van het waarderingsproces, de kwaliteit van de aanslagoplegging en de kwaliteit van de afhandeling van bezwaren en beroepen. Echter worden de individuele bezwaren steeds uitgebreider, complexer en technischer waardoor de uitvoeringskosten per ingediend bezwaar oplopen. Project Inwinning Secundaire Objectkenmerken Het doel van het project Inwinning Secundaire Objectkenmerken is het terugwinnen van het vertrouwen bij de woningeigenaren in de overheid in het algemeen en de bepaling van de WOZ-waarde in het bijzonder door de woningeigenaren maximaal te betrekken bij het vaststellen van (een aantal van) de secundaire objectkenmerken en hierbij maximale transparantie te bieden. Onderzoek tweejaarlijkse WOZ-waardering Bij de Algemene Ledenvergadering van de VNG in juni 2024 is een motie aangenomen om op korte termijn een onderzoek te starten naar de mogelijkheden van een tweejaarlijkse herwaardering in plaats van de nu geldende jaarlijkse herwaardering. Tegengaan toenemende armoede Ook het nieuwe kabinet heeft in de miljoenennota maatregelen opgenomen om de toenemende armoede tegen te gaan en de koopkracht van de laagste inkomens te verbeteren, de zogenaamde bestaanszekerheid. Sociaal invorderen, vroeg signalering en schuldhelpverlening zijn instrumenten die hiervoor worden ingezet. Het percentage oninbaar zal mogelijk stijgen, hetgeen zal leiden tot lagere netto-belastingopbrengsten voor de deelnemers. Krapte op de arbeidsmarkt De grote krapte op de arbeidsmarkt houdt onverminderd aan. In alle beroepsgroepen is sprake van een tekort aan personeel, voor ICT-ers geldt dit in het bijzonder. In dit kader wordt, analoog aan het zelf opleiden van taxateurs, nadrukkelijk ook gedacht aan het zelf opleiden van ICT-ers. Daarnaast is er de laatste en ook komende jaren sprake van leeftijdsgebonden uitstroom van medewerkers. BsGW anticipeert hier zo goed als mogelijk op, zodat de bijbehorende kennis bijtijds en zorgvuldig wordt overgedragen. Samenwerkingsportaal

Naam verbonden partij	BSGW Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen, prog.11
	Vanaf 1 januari 2022 bestaat de verplichting om woningen te waarderen op basis van de gebruiksoppervlakte. Daarvoor gebruikte BSGW de bruto inhoud om woningen te waarderen. Voor het actueel houden en borgen van alle gegevens, heeft BSGW namens alle partijen de regie op zich genomen voor het aanschaffen van een applicatie, die in staat is om relevante gegevens voor zowel de BAG (gemeenten), de BGT als de WOZ (BSGW) op een efficiënte manier uit te wisselen en te tonen, zowel administratief als geografisch. Informatiebeveiliging & Privacy Het is voor BSGW van cruciaal belang dat de continuïteit van de informatie en de informatievoorziening zijn gewaarborgd. Eventuele gevolgen van beveiligingsincidenten dienen tot een acceptabel niveau te worden beperkt. BSGW hanteert daarom diverse beheersmaatregelen, monitort dit niet alleen intern op naleving maar laat ook externe audits of onderzoeken uitvoeren hiernaar. Informatiebeveiliging krijgt ook steeds meer en extra aandacht van de externe accountant. Een van de beheersmaatregelen is uiteraard het voldoen aan de (Europese) wet- en regelgeving omtrent informatiebeveiliging. En op dat gebied zijn enkele ontwikkelingen aanstaande.

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	2,22%	2,21%
Resultaat (voor bestemming)	€ 3.723.000	€ 4.526.000
Eigen vermogen	€ 5.224.000	€ 6.528.000
Vreemd vermogen	€ 8.175.000	€ 11.562.000
Netto schuldquote	-25,8%	-24,9%
Solvabiliteitsratio	31,1%	44,4%
Structurele exploitatieruimte	23,6%	17,2%

Bank Nederlandse Gemeenten NV

Naam verbonden partij	Bank Nederlandse Gemeenten NV, prog.11
Jaar	2027
Portefeuillehouder	Jaimy van Dijk
Visie/Doel/openbaar belang	BNG Bank richt zich exclusief op het publieke domein in Nederland. Klanten zijn onder meer gemeenten, woningcorporaties, energiebedrijven en zorg- en onderwijsinstellingen. Ambitie is dat klanten de bank beschouwen als natuurlijke partner voor het financieren van hun maatschappelijke vraagstukken. Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen.

Financieel belang*				
2022	2023	2024	2025	2026
€ 197.580	€ 216.645 (+9,6%)	€ 187.182 (-13,6%)	€ 217.512 (16.2%)	€ 103.860 (-52,3%)

*netto dividend (050003/852002) over afgelopen boekjaar

Naam verbonden partij	Bank Nederlandse Gemeenten NV, prog.11
Vestigingsplaats	Den Haag
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Dit zijn inkomsten die ingezet worden als algemene middelen.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Er worden geen risico's verwacht.
Ontwikkelingen	BNG bank is tevreden met de financiële resultaten en wil door voortzetten van bestaand beleid de bank zijn van en voor het publieke domein. Het dividendpercentage is 50% van de winst.

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	pm	pm
Resultaat (voor bestemming)	€ 294 mln.	€ 172 mln.
Eigen vermogen	€ 4.777 mln.	€ 4.863 mln.
Vreemd vermogen	€ 123.164 mln.	€ 110.701 mln.

Enexis BV

Naam verbonden partij	Enexis Holding N.V., prog.11
Jaar	2027
Portefeuillehouder	Jaimy van Dijk
Visie/Doel/openbaar belang	Altijd en overal in het voorzieningengebied van Enexis kunnen beschikken over stroom en gas, tegen aanvaardbare aansluit- en transporttarieven.

Financieel belang*				
2022	2023	2024	2025	2026
€ 240.282	€ 467.106 (+94,4%)	€ 87.485 (-81,27%)	€ 325.025 (71,52%)	€ 241.712 (72%)

*netto dividend (050003/852001) over afgelopen boekjaar

Naam verbonden partij	Enexis Holding N.V., prog.11
Vestigingsplaats	Zwolle
Zeggenschap	Geen vertegenwoordiging
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Dit zijn inkomsten die ingezet worden als algemene middelen.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Enexis hanteert voor de boekjaren met ingang van 2025 een dividendbeleid van 50% van de nettowinst uit gewone bedrijfsvoering met een maximale uitkering van € 100 mln. onder de voorwaarde dat deze uitkering er niet toe leidt dat Enexis binnen vijf jaar haar A rating profiel kan verliezen. Dit plafond zal met ingang van boekjaar 2026 jaarlijks worden geïndexeerd met het door het CBS gepubliceerde CPI-

Naam verbonden partij	Enexis Holding N.V., prog.11
	index jaarcijfer over het betreffende boekjaar. Door de winst die hierdoor wordt ingehouden, blijft Enexis op basis van de huidige inzichten naar verwachting financieel solide. Tegelijkertijd blijft het jaarlijks dividend voor de aandeelhouders op een stabiel niveau. U krijgt hierdoor naar verwachting gemiddeld genomen dezelfde dividenduitkering als afgelopen jaren. De winst die niet wordt uitgekeerd, wordt opnieuw geïnvesteerd in Enexis. En dat zal leiden tot een hogere waarde per aandeel.
Ontwikkelingen	De kasstromen uit operationele activiteiten en investeringen in (im)materiële vaste activa zijn in 2025 € 844 mln. negatief (2024: € 567 mln. negatief). Dit betekent dat Enexis in 2025 dagelijks ruim € 2 mln. meer uitgaven aan energienetten dan via tarieven ontvingen. Enexis investeerde in 2025 in totaal € 1,9 miljard. Om de investeringen te financieren gaf Enexis in 2025 twee keer een groene obligatie uit: in het voorjaar voor € 1 miljard en in het najaar voor € 500 mln. De belangstelling hiervoor was groot, wat laat zien dat de markt vertrouwen heeft in hun aanpak. Enexis heeft in 2025 het dividendbeleid aangepast. Door een (geïndexeerd) plafond van € 100 mln. in te stellen, houdt Enexis meer middelen in het bedrijf voor de noodzakelijke investeringen in het energienet en vergroten ze hun leenvermogen. Door in te stemmen met een aangepast dividendbeleid leveren de aandeelhouders hier een belangrijke bijdrage aan. Dit is essentieel voor een betrouwbare energievoorziening voor iedereen. De nettowinst steeg in 2025 naar € 400 mln. ten opzichte van € 254 mln. in 2024, voornamelijk door een sterke omzetstijging. Door de gewijzigde Methodebesluiten zijn de tarieven voor 2025 hoger vastgesteld. De omzet bevat bovendien een nagekomen vergoeding voor de jaren 2022, 2023 en 2024. De impact hiervan op de nettowinst is circa € 185 mln. De hoge investeringen in het elektriciteitsnet om aan de stijgende vraag van de energietransitie te voldoen leiden ertoe dat de klanttarieven in de toekomst verder zullen stijgen. Dit brengt dilemma's met zich mee.

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	0,242%	0,242%
Resultaat (voor bestemming)	€ 254.000.000	€ 400.000.000
Eigen vermogen	€ 5.338.000.000	€ 5.811.000.000
Vreemd vermogen	€ 5.949.000.000	€ 7.627.000.000
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
FFO/netto rentedragende schulden >12%	23%	20%
Structurele exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

GR Solido

Naam verbonden partij	GR Solido (voorheen Parkstad-IT, PIT), prog.11
Jaar	2027
Portefeuillehouder	Vérénice Hermans

Naam verbonden partij	GR Solido (voorheen Parkstad-IT, PIT), prog.11
Visie	Solido biedt haar klanten en gemeenten efficiënte en kwalitatief hoogwaardige diensten op het gebied van ICT en draagt zo bij aan een verbeterde bedrijfsvoering en dienstverlening van deze klanten en gemeenten aan hun burgers, bezoekers en bedrijven.
Doel/openbaar belang	Het leveren van een continue ICT-dienstverlening conform wet & regelgeving en de eisen van de Informatiebeveiliging (BIO). Door samenwerking wordt kostenbeheersing en synergie nagestreefd.

Financieel belang*				
2026 (eventueel bijgesteld)	2027	2028	2029	2030
€ 1.720.620	€ 1.676.016 (-2,59%)	€ 1.786.512 (+2,75%)	€ 1.863.124 (+4,29%)	€ 1.925.037 (+3,32%)

*Product: 041112/441200; bijdragen inzake: applicaties, connectiviteit, devices, printers, projecten, storage, telefoons en accounts.

Naam verbonden partij	GR Solido (voorheen Parkstad-IT, PIT), prog.11
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	Vanaf 2025 is de GR Solido van een lichte centrumgemeente constructie overgegaan naar een volledige GR. Met de instelling van een algemeen en dagelijks bestuur. Aansturing op tactisch en operationeel niveau zal plaats vinden via het bedrijfsvoeringsoverleg waarin de contractmanagers van alle deelnemers zijn vertegenwoordigd. In het DB neemt momenteel de portefeuillehouder Informatiemanagement van de gemeente Brunssum zitting.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De bijdrage van Solido heeft grotendeels betrekking op de verbetering van de informatievoorziening en de ambitie om te komen tot een excellente gemeentelijke dienstverlening. De bijdrage is concreet te vertalen in de volgende onderdelen: • Waarborgt voor haar deelnemers de continuïteit, bedrijfszekerheid en innovatiekracht van de IT-dienstverlening door beperking van organisatorische kwetsbaarheid; • Verhoogt de kwaliteit van processen, waardoor deelnemers beter kunnen functioneren; • Levert een bijdrage aan efficiency door schaalvoordelen: het ontdebellen van IT-voorzieningen, het beperken van de (stijgende) IT kosten; • Inkoop voordelen doordat men voor deelnemers gezamenlijk soft- en hardware inkoopt.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Bij de overgang naar de nieuwe GR-structuur is gekozen voor een vereenvoudigde kostensystematiek. Uitgangspunt in deze nieuwe systematiek is dat generieke kosten die ten behoeve van het functioneren van Solido als zodanig en het leveren van basisdienstverlening worden gemaakt, worden verdeeld met als verdeelsleutel het aantal gebruikte accounts. Specifieke kosten die worden gemaakt ten behoeve van één specifieke deelnemer worden 1 op 1 doorbelast. Hierdoor zouden ongewenste financiële effecten kunnen ontstaan als er sprake is van onverwachte sterke fluctuaties in de afname van de basisdienstverlening door een deelnemer.

Naam verbonden partij	GR Solido (voorheen Parkstad-IT, PIT), prog.11
Status bezuinigingsopgave	Taakstellende bezuinigingsopgave is gerealiseerd.
Ontwikkelingen	De deelname aan Solido vormt voor Brunssum een randvoorwaarde om haar ambities op het vlak informatie- en procesmanagement in te kunnen vullen. De ontwikkelingen in de ICT zijn zodanig van aard en hebben een dusdanig tempo dat de deelname in een specialistische uitvoeringsorganisatie als Solido onontkoombaar lijkt te zijn. Lag de focus in eerste instantie bij de oprichting van Parkstad-IT nog bij het samenbrengen van operationele taken zien we nu een verschuiving naar een vergaande standaardisatie en samenwerking die niet alleen beperkt blijft tot de kern van het beheer van ICT. Hierbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd: 1. Regie op de automatisering op basis van de behoeften, wettelijke eisen en andere kaders van de deelnemers en de centrale overheid (o.a. BIO en AVG); 2. Ondersteuning van deelnemers bij informatisering trajecten; 3. Professionalisering van kaderstelling en advisering richting deelnemers, waaronder mede wordt verstaan het signaleren van relevante technologische en organisatorische ontwikkelingen, het ondersteunen van gezamenlijke afwegingen daarin en het faciliteren van kennisdeling, standaardisatie en gezamenlijke uitvoeringsvraagstukken. De samenwerking met Solido rust daarbij op de volgende uitgangspunten: • Gemeenten blijven eigenaar en regisseur van hun eigen informatievoorziening; • Gezamenlijke kaders en standaarden worden in gezamenlijkheid vastgesteld; • Samenwerking vindt plaats op basis van gelijkwaardigheid en binnen de bestuurlijk vastgestelde kaders, waarbij Solido vanuit expertise een faciliterende, adviserende en coördinerende rol vervult.

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	9,1%	9,1%
Resultaat (voor bestemming)	€ 737.166	€ 9.365
Eigen vermogen	€ 954.234	€ 580.422
Vreemd vermogen	€ 10.192.777	€ 19.475.612
Netto schuldquote	43%	46%
Solvabiliteitsratio	9%	3%
Structurele exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

NV Reinigingsdiensten Rd4

Naam verbonden partij	NV Reinigingsdiensten Rd4, prog.11
Jaar	2027
Portefeuillehouder	Jaimy van Dijk

Naam verbonden partij	NV Reinigingsdiensten Rd4, prog.11
Visie	De NV Rd4 komt voort uit de gemeenschappelijke regeling Rd4. De middelen die nodig zijn om het huishoudelijk afval op te halen en te verwerken kunnen eveneens worden ingezet in het kader van bedrijfsafval. Die activiteiten dienen echter wel fiscaal gescheiden te worden uitgevoerd. Het bedrijf is grotendeels afhankelijk van ontwikkelingen op de afvalmarkt en de economie.
Doel/openbaar belang	De NV Reinigingsdiensten Rd4 heeft tot doel het tot stand brengen van een doelmatige inzameling en vooral verwerking van bedrijfsafvalstoffen en het adviseren op het gebied van milieubeleid. Een en ander gebeurt met inachtneming van het provinciale milieubeleidsplan en het door de overheid gevoerde afval- en grondstoffenbeleid.

Financieel belang*				
2022	2023	2024	2025	2026
€ 29.222	€ 39.089 (+33,77%)	€ 40.044 (+ 2,44%)	€ 41.049 (+ 2,5%)	€ 39.172 (- 4,57%)

*netto dividend (050003/852002) over afgelopen boekjaar

Naam verbonden partij	NV Reinigingsdiensten Rd4, prog.11
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger (2.769 aandelen van 30.772 aandelen geplaatst)
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De doelstellingen van N.V. Rd4 hebben geen directe relatie met een programma. De baten uit het dividend worden onder de algemene baten en lasten verantwoord.
Risico's financieel/ beleidsmatig	De risico's van de NV zijn beperkt doordat de NV geen eigen voertuigen, medewerkers en activa heeft. De grootste restrisico's zijn met name gelegen bij concurrentie hetgeen kan zorgen dat een deel van de omzet wegvalt. Dit risico wordt deels ondervangen door het gecreëerde weerstandsvermogen waardoor er gedurende een bepaalde tijd voor gekozen kan worden om de tarieven en marge naar beneden bij te stellen. Een altijd aanwezig risico is het risico op het uitblijven van betaling van de vorderingen. Een ander belangrijk risico is de ontwikkeling van de verwerkingstarieven welke zich negatief kunnen ontwikkelen. Echter omdat deze ontwikkeling vaak gecompenseerd kan worden door de tarieven richting de klanten aan te passen, is dit risico beperkt, temeer omdat de concurrentie meestal met dezelfde ontwikkeling van de verwerkingstarieven te maken krijgt. Mocht de winstuitkering stoppen, dan kan overwogen worden de NV op te heffen. Tussentijds vindt echter voortdurend bijstelling plaats.
Status bezuinigingsopgave	Niet van toepassing.

Naam verbonden partij	NV Reinigingsdiensten Rd4, prog.11
Ontwikkelingen	Voortzetting van bestaand beleid. De afvalbranche blijft onder druk staan door verschillende ontwikkelingen die van invloed zijn op de bedrijfsvoering en de kosten. De belangrijkste ontwikkelingen betreffen de stijgende personeelskosten, hogere bedrijfskosten, stijgende verwerkingskosten, de ontwikkeling van energie- en brandstofkosten, de uitbreiding van materieel en de ontwikkelingen op het gebied van de circulaire economie. Tot slot blijven de ambities rondom de circulaire economie landelijk groeien, terwijl de markt voor circulaire grondstoffen achterblijft. Producenten passen nog beperkt recycalaat toe en primaire (virgin) grondstoffen zijn vaak goedkoper dan hergebruikte materialen. Hierdoor verloopt de circulaire transitie minder snel dan beoogd en blijven de kosten voor gemeenten onder druk staan.

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	9,38%	9,0% (*)
Resultaat (voor bestemming)	€ 516.073	€ 451.812
Eigen vermogen	€ 1.389.567	€ 1.430.253
Vreemd vermogen	€ 965.885	€ 805.145
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	58,99%	63,98%
Structurele exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

(*) Verwatering wegens uitbreiding belang Beekdaelen in 2025

WML, Waterleidingmaatschappij Limburg NV

Naam verbonden partij	WML, Waterleidingmaatschappij Limburg NV, prog.11
Jaar	2027
Portefeuillehouder	Hugo Janssen
Visie/Doel/openbaar belang	Verantwoordelijk voor de drinkwatervoorziening in de provincie Limburg
Financieel belang:	Er wordt geen dividend uitgekeerd.
Vestigingsplaats	Maastricht
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Via dit aandelenbezit wordt de drinkwatervoorziening in de gemeente Brunssum gewaarborgd.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Jaarlijks wordt, op basis van een organisatie brede risico-inventarisatie, een integraal WML auditplan opgesteld.
Ontwikkelingen	De ontwikkeling van de financieringsbehoefte voor de komende jaren wordt voortdurend gemonitord. Jaarlijks wordt een treasury jaarplan opgesteld. De ontwikkeling van de rente op de kapitaalmarkt is en blijft voorlopig onvoorspelbaar. WML blijft de ontwikkelingen op de kapitaalmarkt nauwlettend volgen.

	31-12-2024	31-12-2025
Omvang belang gemeente in verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat (voor bestemming)	€ 11.539.000	€ 20.164.000
Eigen vermogen	€ 217.814.000	€ 236.571.000
Vreemd vermogen	€ 403.411.000	€ 438.818.000
Netto schuldquote	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	35,1%	35,03%
Structurele exploitatieruimte	n.v.t.	n.v.t.

7. Grondbeleid

In de paragraaf grondbeleid geven we aan hoe het grondbeleid wordt ingezet om bestuurlijke doelstellingen te realiseren.

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) staat in artikel 9.2 dat de paragraaf grondbeleid een verplicht onderdeel vormt van de begroting. De paragraaf grondbeleid moet ten minste ingaan op (artikel 16 van het BBV):

- Een visie op het grondbeleid in relatie tot de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- De beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Visie Grondbeleid

Het grondbeleid is geen doel op zich, maar een middel om de visie van de gemeente te realiseren. Deze visie is onder andere vastgelegd in 'Het Koerskompas', die uw Raad op 4 juni 2025 heeft vastgelegd. Hierin is onder andere opgenomen dat Brunssum zich inspant voor een inclusieve en veerkrachtige woongemeenschap. Hiertoe zal de gemeente Brunssum een gericht woningaanbod ontwikkelen. Verder heeft uw Raad in 2023 de Regionale Woonvisie vastgesteld. Kansrijk wonen voor iedereen, nu en in de toekomst is de gezamenlijke regionale ambitie.

In het raadsakkoord 2026-2030 'Samen Koers Zetten voor Brunssum' is opgenomen dat de gemeente inzet op voldoende betaalbare woningen voor starters en jonge gezinnen en op levensloopbestendige woningen voor ouderen, met aandacht voor doorstroming.

De Nota Grondbeleid geeft vooral antwoord op de vraag hoe de ruimtelijke opgaven geëffectueerd gaan worden en welke instrumenten hiervoor ingezet gaan worden.

Nota Grondbeleid

December 2023 heeft uw Raad de nota Grondbeleid 2024-2028 vastgesteld. In deze nota zijn de beleidskaders en spelregels vastgelegd voor de wijze waarop de gemeente het instrument grondbeleid wil inzetten om de beleidsdoelen op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling, volkshuisvesting, economie/werkgelegenheid en andere beleidsterreinen te realiseren.

De nota bevat richtlijnen voor de wijze waarop de gemeente bestaand grondgebruik handhaaft en maatschappelijk gewenste ontwikkelingen realiseert, zodat dit past binnen de gemeentelijke ambities voor de ruimtelijke ontwikkelingen ter verbetering van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Deze maatschappelijk gewenste ontwikkelingen kunnen economische van aard zijn, maar ook doelstellingen van volkshuisvestelijke en/of ruimtelijke aard of duurzaamheid vallen hieronder. Daarnaast bevat de nota uitgangspunten voor de organisatie bij de uitvoering van het grondbeleid, zoals het (financiële) beheer (planning, sturing en verantwoording).

Bij nieuwe ontwikkelingen voert de gemeente Brunssum zgn. 'situationeel grondbeleid'. Per locatie wordt in een zo vroeg mogelijk stadium de uitvoeringsstrategie bepaald. Bekeken wordt of actief

dan wel faciliterend grondbeleid wordt toegepast of een mengvorm daarvan. Ongeacht de keuze streeft de gemeente naar een zo groot mogelijke regisserende rol in de gebiedsontwikkeling en veranderingen in de ruimtelijk-fysieke leefomgeving.

In 2027 wordt de nota Grondbeleid geactualiseerd.

Grondprijzenbrief

De uitgangspunten rondom de grondprijsbepaling bij de uitgifte van grond door de gemeente zijn vastgelegd in de Nota Grondbeleid. De grondprijzen worden jaarlijks door het college van burgemeester en wethouders geactualiseerd in de zogeheten Grondprijzenbrief. Middels een Raadsinformatiebrief wordt uw Raad geïnformeerd over de geactualiseerde grondprijzen.

Ontwikkelingen

Woningmarkt

Er is nog steeds een krapte op de woningmarkt waardoor woningen boven de vraagprijs worden verkocht. Door de geopolitieke spanningen ontstaat onrust op de kapitaalmarktrente en hypotheekrente met als gevolg schommelingen in rentepercentages. Stijging van de hypotheekrente heeft tot gevolg dat kopers die een nieuwe hypotheek nodig hebben minder kunnen lenen en meer kwijt zijn aan maandelijkse lasten. Deze onrust heeft ook invloed op het consumentenvertrouwen. Dit alles kan gevolgen hebben voor de prijsontwikkeling van woningen. Hierdoor zien we begin 2026 een stabilisatie van de transactieprizen en daalt de verkoopsnelheid.

Alhoewel de woningprijzen lager zijn dan het landelijk gemiddelde, beweegt de markt in Brunssum mee met de algemene ontwikkelingen op de woningmarkt.

Netcongesties

De onzekerheid over beschikbaarheid van netaansluiting en timing van aansluiting neemt toe, wat leidt tot oplopende financiële risico's bij zowel de gemeente, ontwikkelaars maar ook bij kopers.

Bouwgrondexploitaties

Volgens de richtlijnen van de commissie BBV is het startpunt van bouwgrond in exploitatie (BIE) het raadsbesluit met vaststelling van de grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Een grondexploitatiecomplex is gedefinieerd als een ruimtelijk plan, voorzien van een financiële vertaling.

Realisatie woonwagenlocatie

Bij Raadsbesluit van 7 juli 2026 heeft uw Raad ingestemd met de principe verkaveling ten behoeve van de realisatie van acht woonwagenstandplaatsen nabij de Nelson Mandelastraat. Bij vaststelling van het gewijzigde Omgevingsplan wordt eveneens de grondexploitatiebegroting vastgesteld. Tot aan de vaststelling van de grondexploitatie (GREX) worden de plankosten, conform de financiële regelgeving, geactiveerd als immaterieel vast actief. Hiertoe is een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 82.500. Na opening van de GREX worden deze kosten ingebracht in de grondexploitatie.

Gebiedsaanpak Rumpenerstraat

In 2025 is Voorkeursrecht gevestigd op diverse percelen aan de Rumpenerstraat en is bij Raadsbesluit van 2 december 2025 voor de verwerving van de benodigde percelen en voor de plankosten een voorbereidingskrediet van € 1,5 mln. beschikbaar gesteld. Naar verwachting bieden wij in het vierde kwartaal 2026/eerste kwartaal 2027 de stedenbouwkundige (gebieds)visie entree Rumpenerstraat/ Componistenwijk (met een beeldkwaliteits-

plan) aan uw Raad aan.

Deze gebiedsvisie is in 2025/2026 samen met betrokken publieke en private partijen uitgewerkt. Afhankelijk van de planologische en financieel-economische haalbaarheid zal het grondexploitatie-complex inclusief de grondexploitatiebegroting in 2027 aan uw raad worden voorgelegd. Bij vaststelling van de grondexploitatiebegroting worden de verworven panden en de gemaakte plankosten ingebracht in de grondexploitatie (voorbereidingskrediet en post strategische verwerving).

Ten behoeve van de transitie Rumpenerstraat is subsidie ontvangen uit het Volkshuisvestingsfonds II ten bedrage van € 2.156.343, cofinanciering € 1.128.245. De RegioDeal € 225.000, cofinanciering € 225.000. De Woningbouwimpuls (7^e tranche) € 1.384.651, cofinanciering € 1.384.651.

Oostflank

De provincie heeft in januari 2024 een koopovereenkomst gesloten met firma Mourik voor de verwerving van de Groeve Mourik op de Oostflank. De gemeente participeert in de verwerving voor een bedrag van 5,3 mln. euro, goed voor 25% aandeel. Partijen zijn in gesprek om tot een ontwikkeling te komen die rekening houdt met de dynamiek op het gebied van onder meer stikstofwetgeving. Op basis van deze strategie wordt bepaald wanneer en hoe de deelname aan de aankoop tussen 2026 en 2028 wordt geformaliseerd.

Bouwgrondexploitaties

Volgens de richtlijnen van de commissie BBV dient jaarlijks een herziening van de grondexploitatie plaats te vinden. Een actualisatie van de grondexploitatiebegroting met planinhoudelijke wijzigen, dan wel autonome wijzigingen met materiële financiële gevolgen, moet opnieuw door de raad worden vastgesteld.

Voor de herziening van de grondexploitatie zijn de parameters voor prijsstijgingen gebaseerd op de in de meicirculaire van het gemeentefonds opgenomen prijsindex bruto overheidsinvesteringen.

Uitgangspunten grondexploitaties

- De grondexploitaties zijn herzien met de parameters zoals in onderstaand overzicht is opgenomen.

	2027	2028	2029	2030 e.v.
Kostenstijging GWW	2,75%	3,0%	2,0%	2,0%
Kostenstijging plankosten	3,0%	3,0%	2,0%	2,0%
Opbrengststijging	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Rente	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%
Discontovoet	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%

- Activering van kosten binnen de grondexploitatie vindt plaats met inachtneming van de richtlijnen van de Commissie BBV (Besluit Begroten en Verantwoorden); Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken, 2023.
- Winstneming vindt plaats middels de 'Percentage of Completion'-methode.
- Voor grondexploitaties met een geprognosticeerd nadelig saldo wordt een voorziening getroffen ter grootte van het tekort op contante waarde.

Bedragen x € 1.000

	Geraamde boekwaarden ultimo				Eind waarde	Contante waarde per 1-1-2027	Jaar realisatie
	2027	2028	2029	2030			
Masterplannen							
Masterplan Treebeek	-253	1	-	-	1	-	2028
Masterplan Brunssum Centrum	11.082	8.439	8.399	8.051	10.883	10.215	2030
Totaal masterplannen	10.829	8.440	8.399	8.051	10.884	10.215	
Overige complexen							
Rode Beek	304	224	-	-	224	215	2028
Voormalig GTD locatie	1.895	1.532	636	1.469	1.469	1.357	2027
Totaal overige	2.199	1.756	636	1.469	1.693	1.572	
TOTAAL GRONDEXPLOITATIES	13.028	10.196	9.035	9.520	12.577	11.787	

Toelichting

Ten opzichte van de vastgestelde Meerjarenprognose Grondexploitaties 2026 is de belangrijkste wijziging dat vanaf 2027 een opbrengststijging van 2% wordt ingerekend.

Masterplan Centrum

Bij de ontwikkelingen Entree Dorpstraat en Kloosterhof wordt in 2027 de woonrijpfase afgesloten. Bij de Kloosterstraat wordt de openbare ruimte teruggeleverd aan de gemeente. Ook de bouw van Lindehof wordt in 2027 afgerond.

Bij de woningbouwontwikkeling Victoriapark wordt in 2027 volop gebouwd. Inmiddels is gestart met de voorbereidende werkzaamheden voor fase 3.

Voormalig GTD locatie

Naar verwachting is de wijziging van het omgevingsplan begin 2027 vastgesteld en wordt de gewenste verkoopstrategie bekeken.

Strategische aankopen

Strategische aankopen dragen bij aan de ruimtelijke ontwikkeling van een gebied in de toekomst. Om beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren kan het van belang zijn dat de gemeente strategische grondposities inneemt als de kans zich voor doet. Het betreft aankopen van gronden/panden die (nog) geen deel uitmaken van een bestaand exploitatiegebied en bijbehorende (grond) exploitatiebegroting.

Strategische aankopen worden pas gedaan als de bewuste percelen grond geografisch strategisch in het beoogde plangebied zijn gelegen én noodzakelijk worden geacht vanuit sturingsmogelijkheden. Een andere reden kan zijn dat de gronden aangekocht worden vanuit een mogelijk vereveningsperspectief of vanuit noodzaak tot planrealisatie (maatschappelijk rendement). Een strategische aankoop moeten worden gezien in het kader van de noodzaak/wens om een locatie ruimtelijk te ontwikkelen en de financiële en maatschappelijke rendementen van de aankoop.

Vanuit de Nota Grondbeleid 2024-2028 is het college gemandateerd tot, het onder voorwaarden, doen van strategische aankopen tot een bedrag van € 2.000.000. Hiervoor is een werkbudget beschikbaar van eveneens € 2.000.000. In de nota Grondbeleid 2024-2028 zijn hiervoor procedure afspraken opgenomen.

Verantwoording van de strategische aankopen vindt plaats in de jaarrekening van het boekjaar van aankoop. Zodra de aankoop niet meer op het werkbudget drukt (bij activering als materiële vaste activa of inbreng in de grondexploitatie), is weer het oorspronkelijke werkbudget beschikbaar (tot maximaal € 2.000.000).

In onderstaande tabel zijn de strategisch verworven gronden weergegeven.

Jaar verwerving	Perceel	Ontwikkeling	Verwervingskosten
2023	Diverse panden	Gebiedsaanpak entree Rumpenerstraat	€ 1.011.773
2024	Diverse panden	Gebiedsaanpak entree Rumpenerstraat	€ 768.600

Onderbouwing en uitgangspunten (tussentijdse) Winstneming

Ieder jaar dient er gekeken te worden of er winst genomen c.q. gecorrigeerd moet worden. Het BBV schrijft namelijk voor dat voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie (POC-methode) winst moet worden genomen op basis van de eindwaarde.

Er is volgens het realisatiebeginsel sprake van winst op een grondexploitatie indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

1. De resterende looptijd van de grondexploitatie is tien (10) jaar of minder; én
2. het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
3. de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
4. de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie genomen).

De grondexploitatie Masterplan Centrum kent een aantal deelexploitaties waarvan de grondexploitaties Raadhuisstraat en Kloosterhof een positief saldo hebben. De totale grondexploitatie Masterplan Centrum kent echter een negatief resultaat. Tussentijdse winstneming is hier dus niet aan de orde.

Risico's grondexploitatie

Ruimtelijke projecten zijn altijd omgeven met risico's. Risico's van operationele aard, strategische risico's maar zeker ook risico's van buitenaf, zoals economische omstandigheden, waarop de gemeente niet of nauwelijks kan sturen.

Brunssum spant zich in om dit soort risico's in de planontwikkeling te ondervangen. Dat gebeurt door het tijdig nemen van maatregelen en door een periodieke doorrekening van de grondexploitaties. Bovendien wordt in de exploitatieberekeningen zoveel mogelijk rekening gehouden met deze algemene risico's. De risico's worden 2x per jaar gewogen en geactualiseerd bij het samenstellen van de paragraaf weerstandsvermogen.

De project specifieke risico's blijken uit de jaarlijks te actualiseren exploitatieopzetten per complex. Voor een verwacht verlies op een complex wordt een voorziening getroffen, de voorziening te verwachten tekorten grondexploitaties. Normale risico's dienen zo veel mogelijk zelf binnen de grondexploitatie te worden opgevangen.

De risico's rondom de grondexploitatie maken deel uit van het integrale risicomanagement. Doel hiervan is om organisatie breed de risico's te kwalificeren en te kwantificeren en te koppelen aan het gemeentelijk weerstandsvermogen. De risico's zijn opgenomen en beschreven in de paragraaf Weerstandsvermogen. Hier wordt kortheidshalve naar verwezen.

Voorziening verwachten tekorten BIE's

Het geprognosticeerd eindresultaat van een grondexploitatie kan negatief uitvallen. Voor dit geprognosticeerde verlies (op basis van de netto contante waarde methode), moet bij de vaststelling van deze grondexploitatie een verliesvoorziening worden getroffen. De voorziening wordt jaarlijks herijkt op basis van het meest actuele geprognosticeerde resultaat van de grondexploitatie.

Voorziening te verwachten tekorten BIE's	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	€ 11.787.872	€ 9.191.190	€ 9.150.669	€ 9.333.683
Rentetoevoeging	€ 235.757	€ 183.824	€ 183.013	€ 186.674
Storting	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking	€ -2.832.440	€ -224.345	€ -	€ -9.520.357
Stand per 31 december	€ 9.191.190	€ 9.150.669	€ 9.333.683	€ -

Algemene Reserve Grondexploitaties

Het doel van de reserve is om een bufferfunctie te creëren voor het opvangen van risico's en resultaten binnen het grondbedrijf. De reserve wordt gevoed door:

- Voordelige saldi bij het afsluiten van grondexploitaties;
- Incidentele verkoopwinsten bij het afstoten van gemeentelijk onroerend goed (gronden en panden);
- Tussentijdse winstnemingen uit grondexploitaties.

Onderstaande tabel is de geprognosticeerde stand van de algemene reserve grondexploitatie.

Algemene Reserve grondexploitaties	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	€ 84.000	€ 84.000	€ 84.000	€ 84.000
Storting	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking	€ -	€ -	€ -	€ -
Stand per 31 december	€ 84.000	€ 84.000	€ 84.000	€ 84.000

8. Openbaarheidsparagraaf (WOO)

Het nieuwe coalitieakkoord 2026-2030 benadrukt het belang van open communicatie, een transparante bestuurscultuur en een dienstverlening waarbij inwoners inzicht hebben in wat de gemeente doet en waarom keuzes worden gemaakt. De gemeente Brunssum ziet de Wet open overheid (Woo) daarom niet als een afzonderlijke wettelijke verplichting, maar als een integraal onderdeel van haar dienstverlening en informatiehuishouding.

Om deze ambitie waar te maken blijft de gemeente investeren in een toekomstbestendige informatiehuishouding. De afgelopen jaren zijn belangrijke stappen gezet binnen het programma Informatiehuishouding op Orde, waarbij processen zijn geïnterpreteerd en organisatie brede kaders zijn opgesteld. Deze ontwikkelingen vormen de basis voor een transparante overheid waarin informatie duurzaam toegankelijk, vindbaar en betrouwbaar is.

In 2027 ligt de nadruk op het verder verankeren van transparantie binnen de reguliere werkzaamheden van de organisatie. Door informatie vanaf het moment van creatie op een uniforme wijze vast te leggen, wordt niet alleen voldaan aan wettelijke verplichtingen, maar ontstaat ook een stevig fundament voor openbaarheid, verantwoording en efficiënte dienstverlening. Door informatie verder te standaardiseren en het verder ontwikkelen van zaakgericht werken, kan de gemeente steeds meer informatie uit zichzelf openbaar maken. Hierbij ligt de focus op formele beschikkingen zoals vergunningen, ontheffingen en handhavingsbesluiten.

Daarnaast wordt verder gewerkt aan de ontwikkeling van digitale dienstverlening waarbij inwoners beter inzicht krijgen in de voortgang van hun aanvragen, meldingen en overige processen. Hierdoor is het voor iedere belanghebbende mogelijk op een laagdrempelige manier inzicht te krijgen hoe de gemeente werkt. Een betrouwbare informatiehuishouding vormt hierbij een essentiële randvoorwaarde.

Door te investeren in processen, informatiebeheer en digitale dienstverlening werkt de gemeente Brunssum verder aan een open overheid waarin transparantie, toegankelijkheid en betrouwbaarheid centraal staan.

Bijlagen

Bijlage 1 Overzicht reserves en voorzieningen

Staat van reserve en voorziening 2027

Nr.	Naam reserve / voorziening	Progr.	Raadsbesluit nieuw c.q. herzien	Omschrijving	Saldo begin 2027	Vermeerdering in 2027	Vermeerdering rente in 2027	Vermindering in 2027	Saldo eind 2027
	RUBRIEK A								
	Reserves van de Algemene Dienst								
B111110	Algemene Reserve - vrij besteedbaar	11	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 5.497.660			€ 523.620	€ 4.974.040
B111111	Algemene Reserve - weerstandsvermogen	11	10-12-2019	Nota Reserves 2019	€ 12.000.000				€ 12.000.000
	Totaal rubriek A				€ 17.497.660	€ 0	€ 0	€ 523.620	€ 16.974.040
	RUBRIEK B								
	Bestemmingsreserves								
B120040	Reserve representatie Parade	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 20.000				€ 20.000
B121420	Reserve decentralisatie onderwijs	5	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 5.064.372	€ 403.517		€ 424.092	€ 5.043.797
B120834	Reserve PALET	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 273.723	€ 16.015			€ 289.738
B120210	Reserve Revitalisering Landgraaf	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0	€ 8.000			€ 8.000
B120573	Egalisatiereserve speeltoestellen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 227.523	€ 101.000		€ 41.281	€ 287.242
B120511	Reserve Knelpunten Verenigingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 12.505				€ 12.505
B120020	Egalisatiereserve verkiezingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 40.000	€ 20.000		€ 60.000	€ 0
B120572	Reserve Bomenfonds	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 30.339	€ 4.500			€ 34.839
B120212	Reserve MOP Openbare verlichting	6	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 451.000				€ 451.000
B120619	Reserve Lokale Inclusie Agenda	3	4-6-2024	1e Begr. Wijz. 2024	€ 62.387			€ 12.000	€ 50.387
B120620	Reserve Re-integratie statushouders	3	2-7-2024	Jaarrekening 2023	€ 263.863				€ 263.863
B120320	Reserve Werkkapitaal Oostflankontwikkeling	10	11-10-2016	Nota Reserves 2016	€ 174.581				€ 174.581
B120821	Reserve Investeren in Brunssum	11	4-11-2025	Begroting 2026	€ 317.316	€ 66.731		€ 66.138	€ 317.909
B120835	Reserve Aardgasvrije wijken	8	25-6-2019	Nota Reserves 2019	€ 4.244.397				€ 4.244.397
B120838	Reserve Volkshuisvestingsfonds	10	28-9-2021	6e Begr. Wijz. 2021	€ 2.417.525				€ 2.417.525
B120840	Reserve Stimulering Centrumgebied	9	21-12-2021	1e BeRap 2023	€ 19.369				€ 19.369
B120842	Reserve Volkshuisvestingsfonds II	10	9-12-2025	18e begr. wijz. 2025	€ 1.053.245				€ 1.053.245
B120843	Reserve Volkshuisvestingsfonds III	10	9-12-2025	18e begr. wijz. 2025	€ 717.332				€ 717.332
B120845	Reserve Ons Nieuw Centrum	10	9-12-2025	1e begr. wijz. 2026	€ 1.220.000			€ 470.000	€ 750.000
B120846	Reserve Woonfonds Brunssum	10	15-9-2026	2e BeRap 2026	€ 553.000				€ 553.000
B120575	Reserve Regiodeal Rumpenerstraat	10	9-12-2025	18e begr. wijz. 2025	€ 225.000				€ 225.000
	Sub-totaal bestemmingsreserves				€ 17.387.477	€ 619.763	€ 0	€ 1.073.511	€ 16.933.729
	Reserves ter dekking van kapitaallasten								
B121520	Reserve All Weatherbanen LTCB	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 29.700		€ 149	€ 3.448	€ 26.401
B121617	Reserve gemeenschapshuis Klaver 4	10	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 19.657		€ 98	€ 1.409	€ 18.347
B121521	Reserve kleedlokalen VV de Leeuw	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 50.544		€ 253	€ 4.465	€ 46.332
B121524	Reserve Accommodatie Langeberg	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 803.700		€ 4.019	€ 57.598	€ 750.121
B121525	Reserve BSV-Limburgia accommodatie	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 249.855		€ 1.249	€ 19.096	€ 232.008
B121526	Reserve Ir.de Katstraat accommodatie TTV	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 82.459		€ 412	€ 6.755	€ 76.117
B121530	Reserve Beregeningsinstallaties voetbalterreinen	7	27-1-2026	6e begr. wijz. 2026	€ 103.900		€ 520	€ 10.909	€ 93.511

Begroting 2027

Nr.	Naam reserve / voorziening	Progr.	Raadsbesluit nieuw c.q. herzien	Omschrijving	Saldo begin 2027	Vermeerdering in 2027	Vermeerdering rente in 2027	Vermindering in 2027	Saldo eind 2027
B121030	Reserve Renovatie Hoogbouw	11	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 595.139		€ 30.371	€ 79.966	€ 545.544
B121616	Reserve huisvesting Scouting Willibrordus	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 97.836		€ 489	€ 8.015	€ 90.310
B121210	Reserve rotonden Emmaweg	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 212.105		€ 1.061	€ 17.376	€ 195.790
B121612	Reserve Brede School Langeberg	5	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 1.599.190		€ 7.996	€ 65.745	€ 1.541.441
B121570	Reserve Opwaardering Pompgebouwen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 150.894		€ 754	€ 11.533	€ 140.115
B121613	Reserve Brede School Treebeek	5	22-10-2019	2e berap 2019	€ 543.000		€ 2.715	€ 20.830	€ 524.885
B121213	Reserve aanpassen bushaltes	6	23-5-2017	Nota Reserves 2019	€ 42.224		€ 211	€ 3.227	€ 39.208
B121527	Reserve huisvesting Robin Hood	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 85.931		€ 430	€ 5.800	€ 80.560
B121614	Reserve Brede School Centrum	3	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 436.451		€ 2.182	€ 17.232	€ 421.401
B121212	Reserve Verlichtingsplan Lindeplein	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 90.000		€ 450	€ 10.450	€ 80.000
B121615	Reserve Nieuwbouw Brikke Oave	3	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 732.478		€ 3.662	€ 27.196	€ 708.944
B121211	Reserve parkeerplaats Schinvelderstraat	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 13.333		€ 67	€ 1.400	€ 12.000
B121619	Reserve De Burcht	3	11-10-2016	7e begr. wijz. 2026	€ 75.000		€ 375	€ 3.775	€ 71.600
B121214	Reserve renovatie Muziekbuurt	6	24-10-2017	ProRap 2017	€ 665.000		€ 3.325	€ 34.992	€ 633.333
B121528	Reserve SV De Leeuw kunstgrasveld (Toplaag)	7	7-11-2017	Begroting 2018	€ 57.046		€ 285	€ 28.808	€ 28.523
B121529	Reserve SV Langeberg kunstgrasveld (Toplaag)	7	7-11-2017	Begroting 2018	€ 57.046		€ 285	€ 28.808	€ 28.523
B121215	Reserve Voorbereidingskrediet Centrum	10	23-9-2020	2e berap 2021	€ 360.000		€ 1.800	€ 61.800	€ 300.000
B121618	Reserve Maatschappelijke voorziening Treebeek	10	22-10-2019	2e berap 2019	€ 1.792.500		€ 8.963	€ 80.663	€ 1.720.800
	Sub-totaal reserves ter dekking kap.lasten				€ 8.944.988	€ 0	€ 72.120	€ 611.296	€ 8.405.813
	Totaal rubriek B				€ 26.332.465	€ 619.763	€ 72.120	€ 1.684.807	€ 25.339.542
	Totaal rubrieken A + B				€ 43.830.125	€ 619.763	€ 72.120	€ 2.208.427	€ 42.313.582
	RUBRIEK C								
	Voorzieningen								
G043100	Voorziening groot onderh. gem. gebouw.	10	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 1.509.989	€ 746.285		€ 264.000	€ 1.992.274
G043610	Voorziening groot onderhoud BMV-Oost	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 642.560	€ 85.618		€ 136.000	€ 592.178
G043611	Voorziening groot onderhoud Brede School Langeberg	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 20.518	€ 22.600		€ 1.000	€ 42.118
G043612	Voorziening groot onderhoud Brede School Treebeek	3	2-2-2010	Raadsbesluit bouw	€ 333.427	€ 41.909		€ 1.000	€ 374.336
G043613	Voorziening groot onderhoud Brede School Centrum	3	5-4-2011	Raadsbesluit bouw	€ 232.242	€ 45.623		€ 30.000	€ 247.865
G043614	Voorziening groot onderhoud Sporthal Treebeek	7	2-2-2010	Raadsbesluit bouw	€ 151.671	€ 20.000		€ 10.000	€ 161.671
B111208	Voorziening Verlofsparen	11		Jaarrekening 2022	€ 703.323				€ 703.323
B111209	Voorziening Omgevingsvergunningen	10		Jaarrekening 2023	€ 669.877				€ 669.877
B111204	Voorziening Riool-compartiment investeringen	9	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0	€ 556.000		€ 556.000	€ 0
B111205	Voorziening Riolerings egalisatie tarieven/onderhoud	9	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 293.189			€ 150.000	€ 143.189
B111203	Voorziening Afval compartiment	9		Jaarrekening 2023	€ 543.356			€ 251.393	€ 291.963
B111211	Voorziening Pensioenen wethouders	11		Jaarrekening 2023	€ 4.235.340	€ 100.000		€ 240.098	€ 4.095.242
B111212	Voorziening OH wegen/Kabels en leidingen	7	2-7-2026	Jaarrekening 2025	€ 494.661			€ 96.375	€ 398.286
	Totaal rubriek C				€ 9.830.153	€ 1.618.035	€ 0	€ 1.735.866	€ 9.712.322
	Totaal rubrieken A / B / C				€ 53.660.278	€ 2.237.798	€ 72.120	€ 3.944.293	€ 52.025.904

Staat van reserve en voorziening 2028

Nr.	Naam reserve / voorziening	Progr.	Raadsbesluit nieuw c.q.herzien	Omschrijving	Vermeerdering in 2028	Vermeerdering rente in 2028	Verminderings in 2028	Saldo eind 2028
	RUBRIEK A							
	Reserves van de Algemene Dienst							
B111110	Algemene Reserve - vrij besteedbaar	11	10-11-2015	Nota Reserves 2016			€ 40.000	€ 4.934.040
B111111	Algemene Reserve - weerstandsvermogen	11	10-12-2019	Nota Reserves 2019				€ 12.000.000
	Totaal rubriek A				€ 0	€ 0	€ 40.000	€ 16.934.040
	RUBRIEK B							
	Bestemmingsreserves							
B120040	Reserve representatie Parade	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 20.000
B121420	Reserve decentralisatie onderwijs	5	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 578.552		€ 878.201	€ 4.744.148
B120834	Reserve PALET	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 16.015			€ 305.753
B120210	Reserve Revitalisering Landgraaf	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 8.000			€ 16.000
B120573	Egalisatiereserve speeltoestellen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 101.000		€ 62.608	€ 325.634
B120511	Reserve Knelpunten Verenigingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 12.505
B120020	Egalisatiereserve verkiezingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 90.000			€ 90.000
B120572	Reserve Bomenfonds	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 4.500			€ 39.339
B120212	Reserve MOP Openbare verlichting	6	10-11-2015	Nota Reserves 2016			€ 54.301	€ 396.699
B120619	Reserve Lokale Inclusie Agenda	3	4-6-2024	1e Begr. Wijz. 2024			€ 12.000	€ 38.387
B120620	Reserve Re-integratie statushouders	3	2-7-2024	Jaarrekening 2023				€ 263.863
B120320	Reserve Werkkapitaal Oostflankontwikkeling	10	11-10-2016	Nota Reserves 2016				€ 174.581
B120821	Reserve Investeren in Brunssum	11	4-11-2025	Begroting 2026			€ 317.909	€ 0
B120835	Reserve Aardgasvrije wijken	8	25-6-2019	Nota Reserves 2019				€ 4.244.397
B120838	Reserve Volkshuisvestingsfonds	10	28-9-2021	6e Begr. Wijz. 2021				€ 2.417.525
B120840	Reserve Stimulering Centrumgebied	9	21-12-2021	1e BeRap 2023				€ 19.369
B120842	Reserve Volkshuisvestingsfonds II	10	9-12-2025	18e begr. wijz. 2025				€ 1.053.245
B120843	Reserve Volkshuisvestingsfonds III	10	9-12-2025	18e begr. wijz. 2025				€ 717.332
B120845	Reserve Ons Nieuw Centrum	10	9-12-2025	1e begr. wijz. 2026			€ 270.000	€ 480.000
B120846	Reserve Woonfonds Brunssum	10	15-9-2026	2e BeRap 2026				€ 553.000
B120575	Reserve Regiodeal Rumpenerstraat	10	9-12-2025	18e begr. wijz. 2025				€ 225.000
	Sub-totaal bestemmingsreserves				€ 798.067	€ 0	€ 1.595.019	€ 16.136.777
	Reserves ter dekking van kapitaallasten							
B121520	Reserve All Weatherbanen LTCB	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 132,00	€ 3.432	€ 23.101
B121617	Reserve gemeenschapshuis Klaver 4	10	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 91,73	€ 1.402	€ 17.036
B121521	Reserve kleedlokalen VV de Leeuw	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 231,66	€ 4.444	€ 42.120
B121524	Reserve Accommodatie Langeberg	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 3.750,60	€ 57.331	€ 696.541
B121525	Reserve BSV-Limburgia accommodatie	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 1.160,04	€ 19.007	€ 214.161
B121526	Reserve Ir.de Katstraat accommodatie TTV	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 380,58	€ 6.724	€ 69.773
B121530	Reserve Beregeningsinstallaties voetbalterreinen	7	27-1-2026	6e begr. wijz. 2026		€ 467,55	€ 10.858	€ 83.120

Begroting 2027

Nr.	Naam reserve / voorziening	Progr.	Raadsbesluit nieuw c.q. herzien	Omschrijving	Vermeerdering in 2028	Vermeerdering rente in 2028	Vermindering in 2028	Saldo eind 2028
B121030	Reserve Renovatie Hoogbouw	11	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 27.841,00	€ 77.435	€ 495.950
B121616	Reserve huisvesting Scouting Willibrordus	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 451,55	€ 7.977	€ 82.784
B121210	Reserve rotonden Emmaweg	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 978,95	€ 17.295	€ 179.474
B121612	Reserve Brede School Langeberg	5	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 7.707,20	€ 65.745	€ 1.483.403
B121570	Reserve Opwaardering Pompgebouwen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 700,58	€ 11.479	€ 129.337
B121613	Reserve Brede School Treebeek	5	22-10-2019	2e berap 2019		€ 2.624,43	€ 20.830	€ 506.680
B121213	Reserve aanpassen bushaltes	6	23-5-2017	Nota Reserves 2019		€ 196,04	€ 3.212	€ 36.192
B121527	Reserve huisvesting Robin Hood	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 402,80	€ 5.773	€ 75.190
B121614	Reserve Brede School Centrum	3	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 2.107,00	€ 17.157	€ 406.351
B121212	Reserve Verlichtingsplan Lindeplein	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 400,00	€ 10.400	€ 70.000
B121615	Reserve Nieuwbouw Brikke Oave	3	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 3.544,72	€ 27.196	€ 685.293
B121211	Reserve parkeerplaats Schinvelderstraat	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 60,00	€ 1.393	€ 10.667
B121619	Reserve De Burcht	3	11-10-2016	7e begr. wijz. 2026		€ 358,00	€ 3.360	€ 68.598
B121214	Reserve renovatie Muziekbuurt	6	24-10-2017	ProRap 2017		€ 3.166,66	€ 34.833	€ 601.667
B121528	Reserve SV De Leeuw kunstgrasveld (Toplaag)	7	7-11-2017	Begroting 2018		€ 142,62	€ 28.666	€ 0
B121529	Reserve SV Langeberg kunstgrasveld (Toplaag)	7	7-11-2017	Begroting 2018		€ 142,62	€ 28.666	€ 0
B121215	Reserve Voorbereidingskrediet Centrum	10	23-9-2020	2e berap 2021		€ 1.500,00	€ 61.500	€ 240.000
B121618	Reserve Maatschappelijke voorziening Treebeek	10	22-10-2019	2e berap 2019		€ 8.604,00	€ 80.304	€ 1.649.100
	Sub-totaal reserves ter dekking kap.lasten				€ 0	€ 67.142	€ 606.419	€ 7.866.536
	Totaal rubriek B				€ 798.067	€ 67.142	€ 2.201.438	€ 24.003.313
	Totaal rubrieken A + B				€ 798.067	€ 67.142	€ 2.241.438	€ 40.937.353
	RUBRIEK C							
	Voorzieningen							
G043100	Voorziening groot onderh. gem. gebouw.	10	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 746.772		€ 1.011.000	€ 1.728.046
G043610	Voorziening groot onderhoud BMV-Oost	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 85.618		€ 43.000	€ 634.796
G043611	Voorziening groot onderhoud Brede School Langeberg	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 22.600		€ 23.000	€ 41.718
G043612	Voorziening groot onderhoud Brede School Treebeek	3	2-2-2010	Raadbesluit bouw	€ 41.909		€ 97.000	€ 319.245
G043613	Voorziening groot onderhoud Brede School Centrum	3	5-4-2011	Raadbesluit bouw	€ 45.623		€ 36.000	€ 257.488
G043614	Voorziening groot onderhoud Sporthal Treebeek	7	2-2-2010	Raadbesluit bouw	€ 20.000		€ 73.000	€ 108.671
B111208	Voorziening Verlofsparen	11		Jaarrekening 2022				€ 703.323
B111209	Voorziening Omgevingsvergunningen	10		Jaarrekening 2023				€ 669.877
B111204	Voorziening Riool-compartiment investeringen	9	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 485.993		€ 485.993	€ 0
B111205	Voorziening Riolerings egalisatie tarieven/onderhoud	9	10-11-2015	Nota Reserves 2016			€ 75.000	€ 68.189
B111203	Voorziening Afval compartiment	9		Jaarrekening 2023			€ 160.000	€ 131.963
B111211	Voorziening Pensioenen wethouders	11		Jaarrekening 2023			€ 240.098	€ 3.855.144
B111212	Voorziening OH wegen/Kabels en leidingen	7	2-7-2026	Jaarrekening 2025			€ 123.388	€ 274.898
	Totaal rubriek C				€ 1.448.515	€ 0	€ 2.367.479	€ 8.793.358
	Totaal rubrieken A / B / C				€ 2.246.582	€ 67.142	€ 4.608.917	€ 49.730.711

Staat van reserve en voorziening 2029

Nr.	Naam reserve / voorziening	Progr.	Raadsbesluit nieuw c.q. herzien	Omschrijving	Vermeerdering in 2029	Vermeerdering rente in 2029	Vermindering in 2029	Saldo eind 2029
	RUBRIEK A							
	Reserves van de Algemene Dienst							
B111110	Algemene Reserve - vrij besteedbaar	11	10-11-2015	Nota Reserves 2016			€ 1.330.000	€ 3.604.040
B111111	Algemene Reserve - weerstandsvermogen	11	10-12-2019	Nota Reserves 2019				€ 12.000.000
	Totaal rubriek A				€ 0	€ 0	€ 1.330.000	€ 15.604.040
	RUBRIEK B							
	Bestemmingsreserves							
B120040	Reserve representatie Parade	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 20.000
B121420	Reserve decentralisatie onderwijs	5	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 819.337		€ 875.084	€ 4.688.401
B120834	Reserve PALET	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 16.015			€ 321.768
B120210	Reserve Revitalisering Landgraaf	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 8.000			€ 24.000
B120573	Egalisatiereserve speeltoestellen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 101.000		€ 85.950	€ 340.684
B120511	Reserve Knelpunten Verenigingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 12.505
B120020	Egalisatiereserve verkiezingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 100.000		€ 80.000	€ 110.000
B120572	Reserve Bomenfonds	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 4.500			€ 43.839
B120212	Reserve MOP Openbare verlichting	6	10-11-2015	Nota Reserves 2016			€ 54.701	€ 341.998
B120619	Reserve Lokale Inclusie Agenda	3	4-6-2024	1e Begr. Wijz. 2024				€ 38.387
B120620	Reserve Re-integratie statushouders	3	2-7-2024	Jaarrekening 2023				€ 263.863
B120320	Reserve Werkkapitaal Oostflankontwikkeling	10	11-10-2016	Nota Reserves 2016				€ 174.581
B120821	Reserve Investeren in Brunssum	11	4-11-2025	Begroting 2026				€ 0
B120835	Reserve Aardgasvrije wijken	8	25-6-2019	Nota Reserves 2019				€ 4.244.397
B120838	Reserve Volkshuisvestingsfonds	10	28-9-2021	6e Begr. Wijz. 2021				€ 2.417.525
B120840	Reserve Stimulering Centrumgebied	9	21-12-2021	1e BeRap 2023				€ 19.369
B120842	Reserve Volkshuisvestingsfonds II	10	9-12-2025	18e begr. wijz. 2025				€ 1.053.245
B120843	Reserve Volkshuisvestingsfonds III	10	9-12-2025	18e begr. wijz. 2025				€ 717.332
B120845	Reserve Ons Nieuw Centrum	10	9-12-2025	1e begr. wijz. 2026			€ 270.000	€ 210.000
B120846	Reserve Woonfonds Brunssum	10	15-9-2026	2e BeRap 2026				€ 553.000
B120575	Reserve Regiodeal Rumpenerstraat	10	9-12-2025	18e begr. wijz. 2025				€ 225.000
	Sub-totaal bestemmingsreserves				€ 1.048.852	€ 0	€ 1.365.735	€ 15.819.894
	Reserves ter dekking van kapitaallasten							
B121520	Reserve All Weatherbanen LTCB	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 115,50	€ 3.415	€ 19.801
B121617	Reserve gemeenschapshuis Klaver 4	10	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 85,18	€ 1.396	€ 15.726
B121521	Reserve kleedlokalen VV de Leeuw	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 210,60	€ 4.423	€ 37.907
B121524	Reserve Accommodatie Langeberg	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 3.482,70	€ 57.063	€ 642.960
B121525	Reserve BSV-Limburgia accommodatie	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 1.070,81	€ 18.917	€ 196.315
B121526	Reserve Ir.de Katstraat accommodatie TTV	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 348,87	€ 6.692	€ 63.430

Begroting 2027

Nr.	Naam reserve / voorziening	Progr.	Raadsbesluit nieuw c.q. herzien	Omschrijving	Vermeerdering in 2029	Vermeerdering rente in 2029	Vermindering in 2029	Saldo eind 2029
B121030	Reserve Renovatie Hoogbouw	11	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 25.309,54	€ 74.904	€ 446.356
B121616	Reserve huisvesting Scouting Willibrordus	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 413,92	€ 7.940	€ 75.258
B121210	Reserve rotonden Emmaweg	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 897,37	€ 17.213	€ 163.158
B121612	Reserve Brede School Langeberg	5	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 7.417,02	€ 65.745	€ 1.425.075
B121570	Reserve Opwaardering Pompgebouwen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 646,68	€ 11.425	€ 118.559
B121613	Reserve Brede School Treebeek	5	22-10-2019	2e berap 2019		€ 2.533,40	€ 20.830	€ 488.383
B121213	Reserve aanpassen bushaltes	6	23-5-2017	Nota Reserves 2019		€ 180,96	€ 3.197	€ 33.176
B121527	Reserve huisvesting Robin Hood	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 375,95	€ 5.747	€ 69.819
B121614	Reserve Brede School Centrum	3	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 2.031,75	€ 17.082	€ 391.301
B121212	Reserve Verlichtingsplan Lindeplein	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 350,00	€ 10.350	€ 60.000
B121615	Reserve Nieuwbouw Brikke Oave	3	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 3.426,46	€ 27.196	€ 661.523
B121211	Reserve parkeerplaats Schinvelderstraat	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 53,33	€ 1.387	€ 9.333
B121619	Reserve De Burcht	3	11-10-2016	7e begr. wijz. 2026		€ 342,99	€ 3.345	€ 65.596
B121214	Reserve renovatie Muziekbuurt	6	24-10-2017	ProRap 2017		€ 3.008,33	€ 34.675	€ 570.000
B121528	Reserve SV De Leeuw kunstgrasveld (Toplaag)	7	7-11-2017	Begroting 2018		€ 0,00	€ 0	€ 0
B121529	Reserve SV Langeberg kunstgrasveld (Toplaag)	7	7-11-2017	Begroting 2018		€ 0,00	€ 0	€ 0
B121215	Reserve Voorbereidingskrediet Centrum	10	23-9-2020	2e berap 2021		€ 1.200,00	€ 61.200	€ 180.000
B121618	Reserve Maatschappelijke voorziening Treebeek	10	22-10-2019	2e berap 2019		€ 8.245,50	€ 79.945	€ 1.577.401
	Sub-totaal reserves ter dekking kap.lasten				€ 0	€ 62.162	€ 544.893	€ 7.383.806
	Totaal rubriek B				€ 1.048.852	€ 62.162	€ 1.910.628	€ 23.203.700
	Totaal rubrieken A + B				€ 1.048.852	€ 62.162	€ 3.240.628	€ 38.807.740
	RUBRIEK C							
	Voorzieningen							
G043100	Voorziening groot onderh. gem. gebouw.	10	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 756.458		€ 686.000	€ 1.798.504
G043610	Voorziening groot onderhoud BMV-Oost	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 85.618		€ 249.000	€ 471.414
G043611	Voorziening groot onderhoud Brede School Langeberg	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 22.600		€ 5.000	€ 59.318
G043612	Voorziening groot onderhoud Brede School Treebeek	3	2-2-2010	Raadbesluit bouw	€ 41.909		€ 185.000	€ 176.154
G043613	Voorziening groot onderhoud Brede School Centrum	3	5-4-2011	Raadbesluit bouw	€ 45.623		€ 36.000	€ 267.111
G043614	Voorziening groot onderhoud Sporthal Treebeek	7	2-2-2010	Raadbesluit bouw	€ 20.000		€ 32.000	€ 96.671
B111208	Voorziening Verlofsparen	11		Jaarrekening 2022				€ 703.323
B111209	Voorziening Omgevingsvergunningen	10		Jaarrekening 2023				€ 669.877
B111204	Voorziening Riool-compartiment investeringen	9	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 414.738		€ 414.738	€ 0
B111205	Voorziening Riolerings egalisatie tarieven/onderhoud	9	10-11-2015	Nota Reserves 2016			€ 68.189	€ 0
B111203	Voorziening Afval compartiment	9		Jaarrekening 2023			€ 70.000	€ 61.963
B111211	Voorziening Pensioenen wethouders	11		Jaarrekening 2023			€ 240.098	€ 3.615.046
B111212	Voorziening OH wegen/Kabels en leidingen	7	2-7-2026	Jaarrekening 2025			€ 85.987	€ 188.911
	Totaal rubriek C				€ 1.386.946	€ 0	€ 2.072.012	€ 8.108.292
	Totaal rubrieken A / B / C				€ 2.435.798	€ 62.162	€ 5.312.640	€ 46.916.032

Staat van reserve en voorziening 2030

Nr.	Naam reserve / voorziening	Progr.	Raadsbesluit nieuw c.q.herzien	Omschrijving	Vermeerdering in 2030	Vermeerdering rente in 2030	Verminderings in 2030	Saldo eind 2030
	RUBRIEK A							
	Reserves van de Algemene Dienst							
B111110	Algemene Reserve - vrij besteedbaar	11	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 3.604.040
B111111	Algemene Reserve - weerstandsvermogen	11	10-12-2019	Nota Reserves 2019				€ 12.000.000
	Totaal rubriek A				€ 0	€ 0	€ 0	€ 15.604.040
	RUBRIEK B							
	Bestemmingsreserves							
B120040	Reserve representatie Parade	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 20.000
B121420	Reserve decentralisatie onderwijs	5	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 819.372		€ 871.968	€ 4.635.805
B120834	Reserve PALET	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 321.768
B120210	Reserve Revitalisering Landgraaf	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 8.000			€ 32.000
B120573	Egalisatiereserve speeltoestellen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 101.000		€ 96.009	€ 345.675
B120511	Reserve Knelpunten Verenigingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 12.505
B120020	Egalisatiereserve verkiezingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 100.000		€ 80.000	€ 130.000
B120572	Reserve Bomenfonds	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 4.500			€ 48.339
B120212	Reserve MOP Openbare verlichting	6	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 341.998
B120619	Reserve Lokale Inclusie Agenda	3	4-6-2024	1e Begr. Wijz. 2024				€ 38.387
B120620	Reserve Re-integratie statushouders	3	2-7-2024	Jaarrekening 2023				€ 263.863
B120320	Reserve Werkkapitaal Oostflankontwikkeling	10	11-10-2016	Nota Reserves 2016				€ 174.581
B120821	Reserve Investeren in Brunssum	11	4-11-2025	Begroting 2026				€ 0
B120835	Reserve Aardgasvrije wijken	8	25-6-2019	Nota Reserves 2019				€ 4.244.397
B120838	Reserve Volkshuisvestingsfonds	10	28-9-2021	6e Begr. Wijz. 2021				€ 2.417.525
B120840	Reserve Stimulering Centrumgebied	9	21-12-2021	1e BeRap 2023				€ 19.369
B120842	Reserve Volkshuisvestingsfonds II	10	9-12-2025	18e begr. wijz. 2025				€ 1.053.245
B120843	Reserve Volkshuisvestingsfonds III	10	9-12-2025	18e begr. wijz. 2025				€ 717.332
B120845	Reserve Ons Nieuw Centrum	10	9-12-2025	1e begr. wijz. 2026			€ 210.000	€ 0
B120846	Reserve Woonfonds Brunssum	10	15-9-2026	2e BeRap 2026				€ 553.000
B120575	Reserve Regiodeal Rumpenerstraat	10	9-12-2025	18e begr. wijz. 2025				€ 225.000
	Sub-totaal bestemmingsreserves				€ 1.032.872	€ 0	€ 1.257.977	€ 15.594.789
	Reserves ter dekking van kapitaallasten							
B121520	Reserve All Weatherbanen LTCB	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 99,01	€ 3.399	€ 16.501
B121617	Reserve gemeenschapshuis Klaver 4	10	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 78,63	€ 1.389	€ 14.415
B121521	Reserve kleedlokalen VV de Leeuw	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 189,54	€ 4.402	€ 33.695
B121524	Reserve Accommodatie Langeberg	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 3.214,80	€ 56.795	€ 589.380
B121525	Reserve BSV-Limburgia accommodatie	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 981,57	€ 18.828	€ 178.468
B121526	Reserve Ir.de Katstraat accommodatie TTV	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 317,15	€ 6.660	€ 57.087
B121530	Reserve Beregeningsinstallaties voetbalterreinen	7	27-1-2026	6e begr. wijz. 2026		€ 363,65	€ 10.754	€ 62.339

Begroting 2027

Nr.	Naam reserve / voorziening	Progr.	Raadsbesluit nieuw c.q. herzien	Omschrijving	Vermeerdering in 2030	Vermeerdering rente in 2030	Verminderings in 2030	Saldo eind 2030
B121030	Reserve Renovatie Hoogbouw	11	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 22.779,00	€ 74.863	€ 394.272
B121616	Reserve huisvesting Scouting Willibrordus	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 376,29	€ 7.902	€ 67.733
B121210	Reserve rotonden Emmaweg	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 815,79	€ 17.132	€ 146.842
B121612	Reserve Brede School Langeberg	5	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 7.125,38	€ 65.745	€ 1.366.456
B121570	Reserve Opwaardering Pompgebouwen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 592,79	€ 11.371	€ 107.780
B121613	Reserve Brede School Treebeek	5	22-10-2019	2e berap 2019		€ 2.441,92	€ 20.830	€ 469.995
B121213	Reserve aanpassen bushaltes	6	23-5-2017	Nota Reserves 2019		€ 165,88	€ 3.182	€ 30.160
B121527	Reserve huisvesting Robin Hood	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 349,10	€ 5.720	€ 64.448
B121614	Reserve Brede School Centrum	3	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 1.956,50	€ 17.006	€ 376.251
B121212	Reserve Verlichtingsplan Lindeplein	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 300,00	€ 10.300	€ 50.000
B121615	Reserve Nieuwbouw Brikke Oave	3	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 3.307,62	€ 27.196	€ 637.635
B121211	Reserve parkeerplaats Schinvelderstraat	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019		€ 46,66	€ 1.380	€ 8.000
B121619	Reserve De Burcht	3	11-10-2016	7e begr. wijz. 2026		€ 327,98	€ 3.330	€ 62.594
B121214	Reserve renovatie Muziekbuilt	6	24-10-2017	ProRap 2017		€ 2.850,00	€ 34.517	€ 538.333
B121528	Reserve SV De Leeuw kunstgrasveld (Toplaag)	7	7-11-2017	Begroting 2018		€ 0,00	€ 0	€ 0
B121529	Reserve SV Langeberg kunstgrasveld (Toplaag)	7	7-11-2017	Begroting 2018		€ 0,00	€ 0	€ 0
B121215	Reserve Voorbereidingskrediet Centrum	10	23-9-2020	2e berap 2021		€ 900,00	€ 60.900	€ 120.000
B121618	Reserve Maatschappelijke voorziening Treebeek	10	22-10-2019	2e berap 2019		€ 7.887,00	€ 79.587	€ 1.505.701
	Sub-totaal reserves ter dekking kap.lasten				€ 0	€ 57.466	€ 543.188	€ 6.898.084
	Totaal rubriek B				€ 1.032.872	€ 57.466	€ 1.801.165	€ 22.492.873
	Totaal rubrieken A + B				€ 1.032.872	€ 57.466	€ 1.801.165	€ 38.096.913
	RUBRIEK C							
	Voorzieningen							
G043100	Voorziening groot onderh. gem. gebouw.	10	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 582.819		€ 427.000	€ 1.954.323
G043610	Voorziening groot onderhoud BMV-Oost	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 85.618		€ 205.000	€ 352.032
G043611	Voorziening groot onderhoud Brede School Langeberg	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 22.600		€ 5.000	€ 76.918
G043612	Voorziening groot onderhoud Brede School Treebeek	3	2-2-2010	Raadbesluit bouw	€ 41.909		€ 29.000	€ 189.063
G043613	Voorziening groot onderhoud Brede School Centrum	3	5-4-2011	Raadbesluit bouw	€ 45.623		€ 36.000	€ 276.734
G043614	Voorziening groot onderhoud Sporthal Treebeek	7	2-2-2010	Raadbesluit bouw	€ 20.000		€ 75.000	€ 41.671
B111208	Voorziening Verlofsparen	11		Jaarrekening 2022				€ 703.323
B111209	Voorziening Omgevingsvergunningen	10		Jaarrekening 2023				€ 669.877
B111204	Voorziening Riool-compartiment investeringen	9	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 342.215		€ 342.215	€ 0
B111205	Voorziening Riolerings egaliserings tarieven/onderhoud	9	10-11-2015	Nota Reserves 2016				€ 0
B111203	Voorziening Afval compartiment	9		Jaarrekening 2023			€ 61.963	€ 0
B111211	Voorziening Pensioenen wethouders	11		Jaarrekening 2023			€ 240.098	€ 3.374.948
B111212	Voorziening OH wegen/Kabels en leidingen	7	2-7-2026	Jaarrekening 2025				€ 188.911
	Totaal rubriek C				€ 1.140.784	€ 0	€ 1.421.276	€ 7.827.800
	Totaal rubrieken A / B / C				€ 2.173.656	€ 57.466	€ 3.222.441	€ 45.924.713

Bijlage 2 Overzicht verloop algemene reserve

Bedragen x € 1.000

	Jaar 2027	Jaar 2028	Jaar 2029	Jaar 2030
Algemene reserve vrij besteedbaar 1/1	5.498	4.974	4.934	3.604
Algemene reserve - weerstandsvermogen 1/1	12.000	12.000	12.000	12.000
Raming Algemene reserve - totaal per 1 januari	17.498	16.974	16.934	15.604
Ten laste van vrij besteedbaar deel:				
Af: inhuur tbv binnenstedelijke transformatie	-40	-40		
Af: Parade 2027	-355			
Af: Leader subsidieprogramma	-60			
Af: Extra Jeugboa	-69			
Af: Co-financiering Rumpenerstraat			-1.330	
Algemene reserve vrij besteedbaar 31/12	4.974	4.934	3.604	3.604
Algemene reserve - weerstandsvermogen 1/1 - 31/12	12.000	12.000	12.000	12.000
Raming Algemene reserve - totaal per 31 december	16.974	16.934	15.604	15.604

Bijlage 3 Overzicht uitgeleende & opgenomen gelden

Staat van uitgeleende gelden 2027

Omschrijving	Lening nummer	Oorspronkelijk bedrag lening begin 2027	Vermeer- deringen	Verminde- ringen	Oorspronkelijk bedrag lening eind 2027 (1+2-3)	Jaar van aflos- sing	Totaal aflossingen begin 2027	Aflossingen in 2027	Boekwaarde begin 2027 (5-4)	Boekwaarde eind 2027 (7-6+2-3)	Toegerekende rentelasten 2027	Totaal rente en aflossing 2027 (6+9)	Verval datum	Rente werke- lijk betrek- king hebbend op 2027
		1	2	3	4		5	6	7	8	9	10		11
Stichting "Weller Wonen"														
12 EGKS-woningen, grondvoorschot	U011	€ 15.439,99			€ 15.439,99	2027	€ 15.095,27	€ 206,88	€ 344,72	€ 137,84	€ 13,79	€ 220,67	31-dec	€ 13,79
12 EGKS-woningen, bouwvoorschot	U012	€ 72.024,00			€ 72.024,00	2027	€ 70.416,14	€ 965,05	€ 1.607,86	€ 642,81	€ 64,31	€ 1.029,36	31-dec	€ 64,31
39 EGKS-woningen, grondvoorschot	U013	€ 29.220,31			€ 29.220,31	2034	€ 20.921,59	€ 902,02	€ 8.298,72	€ 7.396,70	€ 331,95	€ 1.233,97	31-dec	€ 331,95
Complex 287 woningen, grond PSV16/PV222	U018	€ 179.119,76			€ 179.119,76	2031	€ 144.645,36	€ 6.500,29	€ 34.474,40	€ 27.974,11	€ 1.465,16	€ 7.965,45	31-dec	€ 1.465,16
Complex 85 woningen, grond PSV16/PV573	U020	€ 84.063,47			€ 84.063,47	2033	€ 62.782,85	€ 2.698,77	€ 21.280,62	€ 18.581,85	€ 851,22	€ 3.549,99	31-dec	€ 851,22
Complex 45 woningen, grond PSV16/PV573	U022	€ 60.705,24			€ 60.705,24	2033	€ 45.338,75	€ 1.948,92	€ 15.366,49	€ 13.417,57	€ 614,66	€ 2.563,58	31-dec	€ 614,66
Complex 36 etagewoningen, grond PSV 193/PV 88	U024	€ 32.005			€ 32.005	2030	€ 27.106	€ 1.185	€ 4.899	€ 3.713	€ 202	€ 1.387	31-dec	€ 202
Complex 75 woningen, grond PSV193	U027	€ 52.031			€ 52.031	2030	€ 44.199	€ 1.850	€ 7.832	€ 5.982	€ 313	€ 2.163	31-dec	€ 313
Complex 63 etagewoningen, grond PSV 193/V 13600	U029	€ 45.026			€ 45.026	2029	€ 39.767	€ 1.691	€ 5.259	€ 3.568	€ 210	€ 1.901	31-dec	€ 210
Complex 67 woningen, grond PSV193/ V12209	U032	€ 25.212			€ 25.212	2027	€ 24.235	€ 977	€ 977	€ 0	€ 42	€ 1.019	31-dec	€ 42
Complex 21 woningen, grond PSV193/ V 14433	U034	€ 12.170			€ 12.170	2029	€ 10.759	€ 469	€ 1.411	€ 942	€ 58	€ 528	31-dec	€ 58
Totaal Stichting "Weller Wonen"		€ 607.017	€ 0	€ 0	€ 607.017		€ 505.266	€ 19.395	€ 101.752	€ 82.356	€ 4.167	€ 23.562		€ 4.167
Geldleningen verenigingen en stichtingen etc.														
ISD-BOL Renovatie hoogbouw, gebouw	U100	€ 1.245.247			€ 1.245.247	2038	€ 747.144	€ 41.508	€ 498.103	€ 456.595	€ 29.886	€ 71.394	31-dec	€ 29.886
Drumfanfare / Majorettenpeloton Parcifal	U103	€ 16.050			€ 16.050	2032	€ 6.646	€ 1.605	€ 9.404	€ 7.799	€ 47	€ 1.652	31-dec	€ 47
Lening WoonWijzerWinkel Zuid Limburg BV	U119	€ 144.716			€ 144.716		€ 0	€ 0	€ 144.716	€ 144.716	€ 5.789	€ 5.789	31-dec	€ 5.789
Lening Enexis 2020	U120	€ 2.000.000			€ 2.000.000		€ 0	€ 0	€ 2.000.000	€ 2.000.000	€ 28.000	€ 28.000	30-nov	€ 25.628
Startersleningen SVn vanaf 2007		€ 1.289.327			€ 1.289.327		€ 0	€ 0	€ 1.289.327	€ 1.289.327	€ 0	€ 0	31-dec	€ 0
Geldleningen burgers inzake zonnepanelen	div.	€ 3.816.569			€ 3.816.569		€ 2.316.985	€ 270.000	€ 1.499.584	€ 1.229.584	€ 22.494	€ 292.494	31-dec	€ 22.494
Totaal geldleningen verenigingen en stichtingen		€ 8.511.909	€ 0	€ 0	€ 8.511.909		€ 3.070.774	€ 313.113	€ 5.441.134	€ 5.128.021	€ 86.216	€ 399.329		€ 83.844
Totaal Rente en Afschrijving		€ 9.118.926	€ 0	€ 0	€ 9.118.926		€ 3.576.040	€ 332.508	€ 5.542.886	€ 5.210.378	€ 90.382	€ 422.890		€ 88.011

Staat van uitgeleende gelden 2028

Omschrijving	Lening nummer	Oorspronkelijk bedrag lening begin 2028	Vermeer- deringen	Verminde- ringen	Oorspronkelijk bedrag lening eind 2028 (1+2-3)	Jaar van aflos- sing	Totaal aflossingen begin 2028	Aflossingen in 2028	Boekwaarde begin 2028 (5-4)	Boekwaarde eind 2028 (7-6+2-3)	Toegerekende rentelasten 2028	Totaal rente en aflossing 2028 (6+9)	Verval datum	Rente werke- lijk betrek- king hebbend op 2028
		1	2	3	4		5	6	7	8	9	10		11
Stichting "Weller Wonen"														
12 EGKS-woningen, grondvoorschot	U011	€ 15.440			€ 15.440	2027	€ 15.302	€ 138	€ 138	€ 0	€ 6	€ 143	31-dec	€ 6
12 EGKS-woningen, bouwvoorschot	U012	€ 72.024			€ 72.024	2027	€ 71.381	€ 643	€ 643	€ 0	€ 26	€ 669	31-dec	€ 26
39 EGKS-woningen, grondvoorschot	U013	€ 29.220			€ 29.220	2034	€ 21.824	€ 938	€ 7.397	€ 6.459	€ 296	€ 1.234	31-dec	€ 296
Complex 287 woningen, grond PSV16/PV222	U018	€ 179.120			€ 179.120	2031	€ 151.146	€ 6.777	€ 27.974	€ 21.198	€ 1.189	€ 7.965	31-dec	€ 1.189
Complex 85 woningen, grond PSV16/PV573	U020	€ 84.063			€ 84.063	2033	€ 65.482	€ 2.807	€ 18.582	€ 15.775	€ 743	€ 3.550	31-dec	€ 743
Complex 45 woningen, grond PSV16/PV573	U022	€ 60.705			€ 60.705	2033	€ 47.288	€ 2.027	€ 13.418	€ 11.391	€ 537	€ 2.564	31-dec	€ 537
Complex 36 etagewoningen, grond PSV 193/PV 88	U024	€ 32.005			€ 32.005	2030	€ 28.291	€ 1.234	€ 3.713	€ 2.479	€ 153	€ 1.387	31-dec	€ 153
Complex 75 woningen, grond PSV193	U027	€ 52.031			€ 52.031	2030	€ 46.049	€ 1.924	€ 5.982	€ 4.057	€ 239	€ 2.163	31-dec	€ 239
Complex 63 etagewoningen, grond PSV 193/V 13600	U029	€ 45.026			€ 45.026	2029	€ 41.458	€ 1.759	€ 3.568	€ 1.810	€ 143	€ 1.901	31-dec	€ 143
Complex 21 woningen, grond PSV193/ V 14433	U034	€ 12.170			€ 12.170	2029	€ 11.228	€ 489	€ 942	€ 453	€ 39	€ 528	31-dec	€ 39
Totaal Stichting "Weller Wonen"		€ 581.805	€ 0	€ 0	€ 581.805		€ 499.449	€ 18.735	€ 82.356	€ 63.622	€ 3.370	€ 22.105		€ 3.370
Geldleningen verenigingen en stichtingen etc.														
ISD-BOL Renovatie hoogbouw, gebouw	U100	€ 1.245.247			€ 1.245.247	2038	€ 788.652	€ 41.508	€ 456.595	€ 415.087	€ 27.396	€ 68.904	31-dec	€ 27.396
Drumfanfare / Majorettenpeloton Parcifal	U103	€ 16.050			€ 16.050	2032	€ 8.251	€ 1.605	€ 7.799	€ 6.194	€ 39	€ 1.644	31-dec	€ 39
Lening WoonWijzerWinkel Zuid Limburg BV	U119	€ 144.716			€ 144.716		€ 0	€ 0	€ 144.716	€ 144.716	€ 5.789	€ 5.789	31-dec	€ 5.789
Lening Enexis 2020	U120	€ 2.000.000			€ 2.000.000		€ 0	€ 0	€ 2.000.000	€ 2.000.000	€ 28.000	€ 28.000	30-nov	€ 25.628
Startersleningen SVn vanaf 2007		€ 1.289.327			€ 1.289.327		€ 0	€ 0	€ 1.289.327	€ 1.289.327	€ 0	€ 0	31-dec	€ 0
Geldleningen burgers inzake zonnepanelen	div.	€ 3.816.569			€ 3.816.569		€ 2.586.985	€ 280.000	€ 1.229.584	€ 949.584	€ 18.444	€ 298.444	31-dec	€ 18.444
Totaal geldleningen verenigingen en stichtingen		€ 8.511.909	€ 0	€ 0	€ 8.511.909		€ 3.383.887	€ 323.113	€ 5.128.021	€ 4.804.908	€ 79.667	€ 402.780		€ 77.296
Totaal Rente en Afschrijving		€ 9.093.714	€ 0	€ 0	€ 9.093.714		€ 3.883.336	€ 341.848	€ 5.210.378	€ 4.868.530	€ 83.037	€ 424.885		€ 80.666

Staat van uitgeleende gelden 2029

Omschrijving	Lening nummer	Oorspronkelijk bedrag lening begin 2029	Vermeer- deringen	Verminde- ringen	Oorspronkelijk bedrag lening eind 2029 (1+2-3)	Jaar van aflos- sing	Totaal aflossingen begin 2029	Aflossingen in 2029	Boekwaarde begin 2029 (5-4)	Boekwaarde eind 2029 (7-6+2-3)	Toegerekende rentelasten 2029	Totaal rente en aflossing 2029 (6+9)	Verval datum	Rente werke- lijk betrek- king hebbend op 2029
		1	2	3	4		5	6	7	8	9	10		11
Stichting "Weller Wonen"														
39 EGKS-woningen, grondvoorschot	U013	€ 29.220			€ 29.220	2034	€ 22.762	€ 976	€ 6.459	€ 5.483	€ 258	€ 1.234	31-dec	€ 258
Complex 287 woningen, grond PSV16/PV222	U018	€ 179.120			€ 179.120	2031	€ 157.922	€ 7.065	€ 21.198	€ 14.133	€ 901	€ 7.965	31-dec	€ 901
Complex 85 woningen, grond PSV16/PV573	U020	€ 84.063			€ 84.063	2033	€ 68.288	€ 2.919	€ 15.775	€ 12.856	€ 631	€ 3.550	31-dec	€ 631
Complex 45 woningen, grond PSV16/PV573	U022	€ 60.705			€ 60.705	2033	€ 49.315	€ 2.108	€ 11.391	€ 9.283	€ 456	€ 2.564	31-dec	€ 456
Complex 36 etagewoningen, grond PSV 193/PV 88	U024	€ 32.005			€ 32.005	2030	€ 29.525	€ 1.285	€ 2.479	€ 1.194	€ 102	€ 1.387	31-dec	€ 102
Complex 75 woningen, grond PSV193	U027	€ 52.031			€ 52.031	2030	€ 47.974	€ 2.001	€ 4.057	€ 2.056	€ 162	€ 2.163	31-dec	€ 162
Complex 63 etagewoningen, grond PSV 193/V 13600	U029	€ 45.026			€ 45.026	2029	€ 43.217	€ 1.810	€ 1.810	€ 0	€ 72	€ 1.882	31-dec	€ 72
Complex 21 woningen, grond PSV193/ V 14433	U034	€ 12.170			€ 12.170	2029	€ 11.717	€ 453	€ 453	€ 0	€ 19	€ 472	31-dec	€ 19
Totaal Stichting "Weller Wonen"		€ 494.341	€ 0	€ 0	€ 494.341		€ 430.720	€ 18.616	€ 63.622	€ 45.005	€ 2.602	€ 21.218		€ 2.602
Geldleningen verenigingen en stichtingen etc.														
ISD-BOL Renovatie hoogbouw, gebouw	U100	€ 1.245.247			€ 1.245.247	2038	€ 830.160	€ 41.508	€ 415.087	€ 373.579	€ 24.905	€ 66.413	31-dec	€ 24.905
Drumfanfare / Majorettenpeloton Parcifal	U103	€ 16.050			€ 16.050	2032	€ 9.856	€ 1.605	€ 6.194	€ 4.589	€ 31	€ 1.636	31-dec	€ 31
Lening WoonWijzerWinkel Zuid Limburg BV	U119	€ 144.716			€ 144.716		€ 0	€ 0	€ 144.716	€ 144.716	€ 5.789	€ 5.789	31-dec	€ 5.789
Lening Enexis 2020	U120	€ 2.000.000			€ 2.000.000		€ 0	€ 0	€ 2.000.000	€ 2.000.000	€ 28.000	€ 28.000	30-nov	€ 25.628
Startersleningen SVn vanaf 2007		€ 1.289.327			€ 1.289.327		€ 0	€ 0	€ 1.289.327	€ 1.289.327	€ 0	€ 0	31-dec	€ 0
Geldleningen burgers inzake zonnepanelen	div.	€ 3.816.569			€ 3.816.569		€ 2.866.985	€ 290.000	€ 949.584	€ 659.584	€ 14.244	€ 304.244	31-dec	€ 14.244
Totaal geldleningen verenigingen en stichtingen		€ 8.511.909	€ 0	€ 0	€ 8.511.909		€ 3.707.000	€ 333.113	€ 4.804.908	€ 4.471.795	€ 72.969	€ 406.082		€ 70.597
Totaal Rente en Afschrijving		€ 9.006.250	€ 0	€ 0	€ 9.006.250		€ 4.137.720	€ 351.729	€ 4.868.530	€ 4.516.800	€ 75.570	€ 427.299		€ 73.199

Staat van uitgeleende gelden 2030

Omschrijving	Lening nummer	Oorspronkelijk bedrag lening begin 2030	Vermeer- deringen	Verminde- ringen	Oorspronkelijk bedrag lening eind 2030 (1+2-3)	Jaar van aflos- sing	Totaal aflossingen begin 2030	Aflossingen in 2030	Boekwaarde begin 2030 (5-4)	Boekwaarde eind 2030 (7-6+2-3)	Toegerekende rentelasten 2030	Totaal rente en aflossing 2030 (6+9)	Verval datum	Rente werke- lijk betrek- king hebbend op 2030
		1	2	3	4		5	6	7	8	9	10		11
Stichting "Weller Wonen"														
39 EGKS-woningen, grondvoorschot	U013	€ 29.220			€ 29.220	2034	€ 23.737	€ 1.015	€ 5.483	€ 4.468	€ 219	€ 1.234	31-dec	€ 219
Complex 287 woningen, grond PSV16/PV222	U018	€ 179.120			€ 179.120	2031	€ 164.987	€ 7.365	€ 14.133	€ 6.768	€ 601	€ 7.965	31-dec	€ 601
Complex 85 woningen, grond PSV16/PV573	U020	€ 84.063			€ 84.063	2033	€ 71.207	€ 3.036	€ 12.856	€ 9.820	€ 514	€ 3.550	31-dec	€ 514
Complex 45 woningen, grond PSV16/PV573	U022	€ 60.705			€ 60.705	2033	€ 51.423	€ 2.192	€ 9.283	€ 7.090	€ 371	€ 2.564	31-dec	€ 371
Complex 36 etagewoningen, grond PSV 193/PV 88	U024	€ 32.005			€ 32.005	2030	€ 30.811	€ 1.194	€ 1.194	€ 0	€ 49	€ 1.243	31-dec	€ 49
Complex 75 woningen, grond PSV193	U027	€ 52.031			€ 52.031	2030	€ 49.975	€ 2.056	€ 2.056	€ 0	€ 82	€ 2.139	31-dec	€ 82
Totaal Stichting "Weller Wonen"		€ 437.145	€ 0	€ 0	€ 437.145		€ 392.139	€ 16.858	€ 45.005	€ 28.147	€ 1.837	€ 18.695		€ 1.837
Geldleningen verenigingen en stichtingen etc.														
ISD-BOL Renovatie hoogbouw, gebouw	U100	€ 1.245.247			€ 1.245.247	2038	€ 871.668	€ 41.508	€ 373.579	€ 332.071	€ 22.415	€ 63.923	31-dec	€ 22.415
Drumfanfare / Majorettenpeloton Parcifal	U103	€ 16.050			€ 16.050	2032	€ 11.461	€ 1.605	€ 4.589	€ 2.984	€ 23	€ 1.628	31-dec	€ 23
Lening WoonWijzerWinkel Zuid Limburg BV	U119	€ 144.716			€ 144.716		€ 0	€ 0	€ 144.716	€ 144.716	€ 5.789	€ 5.789	31-dec	€ 5.789
Lening Enexis 2020	U120	€ 2.000.000			€ 2.000.000		€ 0	€ 0	€ 2.000.000	€ 2.000.000	€ 28.000	€ 28.000	30-nov	€ 25.628
Startersleningen SVn vanaf 2007		€ 1.289.327			€ 1.289.327		€ 0	€ 0	€ 1.289.327	€ 1.289.327	€ 0	€ 0	31-dec	€ 0
Geldleningen burgers inzake zonnepanelen	div.	€ 3.816.569			€ 3.816.569		€ 3.156.985	€ 300.000	€ 659.584	€ 359.584	€ 9.894	€ 309.894	31-dec	€ 9.894
Totaal geldleningen verenigingen en stichtingen		€ 8.511.909	€ 0	€ 0	€ 8.511.909		€ 4.040.113	€ 343.113	€ 4.471.795	€ 4.128.682	€ 66.120	€ 409.233		€ 63.749
Totaal Rente en Afschrijving		€ 8.949.053	€ 0	€ 0	€ 8.949.053		€ 4.432.253	€ 359.971	€ 4.516.800	€ 4.156.830	€ 67.957	€ 427.928		€ 65.586

Begroting 2027

Staat van opgenomen gelden 2027

GEMEENTE BRUNSSUM			STAAT VAN DE OPGENOMEN LANGLOPENDE GELDLENINGEN					BEGROTING 2027					
Nummer geldlening	Oorspronkelijk bedrag geldlening	Datum Raadsbesluit c.q. besluit B en W	O, S of R	Jaar laatste aflossing	Rente-percentage	Restantbedrag geldlening begin 2027	Bedrag opgenomen gelden 2027	Rente betaald in 2027	Aflossingen 2027	Extra aflossing 2027	Totaal aflossingen 2027 (11+12)	Restantbedrag geldlening eind 2027 (2-11)	Rente werkelijk betrekking hebbend op 2027
	1					2	3	10	11	12	13	14	15
Leningen banken													
001	€ 4.000.000	13-03-07	S	2027	4,340%	€ 200.000		€ 8.680	€ 200.000		€ 200.000	€ 0	€ 1.640
002	€ 2.500.000	03-02-09	S	2029	0,750%	€ 375.000		€ 2.813	€ 125.000		€ 125.000	€ 250.000	€ 1.958
003	€ 4.000.000	24-11-10	S	2030	-0,160%	€ 800.000		-€ 1.280	€ 200.000		€ 200.000	€ 600.000	-€ 1.247
004	€ 2.000.000	20-12-17	S	2032	0,813%	€ 800.000		€ 6.504	€ 133.333		€ 133.333	€ 666.667	€ 6.471
005	€ 6.000.000	11-12-23	S	2043	3,333%	€ 5.100.000		€ 169.983	€ 300.000		€ 300.000	€ 4.800.000	€ 169.428
006	€ 6.000.000	01-08-25	S	2045	3,235%	€ 5.625.000		€ 178.329	€ 300.000		€ 300.000	€ 5.325.000	€ 176.712
Totaal	€ 24.500.000					€ 12.900.000	€ 0	€ 365.029	€ 1.258.333	€ 0	€ 1.258.333	€ 11.641.667	€ 354.961

Staat van opgenomen gelden 2028

GEMEENTE BRUNSSUM			STAAT VAN DE OPGENOMEN LANGLOPENDE GELDLENINGEN					BEGROTING 2028					
Nummer geldlening	Oorspronkelijk bedrag geldlening	Datum Raadsbesluit c.q. besluit B en W	O, S of R	Jaar laatste aflossing	Rente-percentage	Restantbedrag geldlening begin 2028	Bedrag opgenomen gelden 2028	Rente betaald in 2028	Aflossingen 2028	Extra aflossing 2028	Totaal aflossingen 2028 (11+12)	Restantbedrag geldlening eind 2028 (2-11)	Rente werkelijk betrekking hebbend op 2028
	1					2	3	10	11	12	13	14	15
Leningen banken													
001	€ 4.000.000	13-03-07	S	2027	4,340%	€ 0		€ 0	€ 0		€ 0	€ 0	€ 0
002	€ 2.500.000	03-02-09	S	2029	0,750%	€ 250.000		€ 1.875	€ 125.000		€ 125.000	€ 125.000	€ 1.021
003	€ 4.000.000	24-11-10	S	2030	-0,160%	€ 600.000		-€ 960	€ 200.000		€ 200.000	€ 400.000	-€ 927
004	€ 2.000.000	20-12-17	S	2032	0,813%	€ 666.667		€ 5.420	€ 133.333		€ 133.333	€ 533.333	€ 5.387
005	€ 6.000.000	11-12-23	S	2043	3,333%	€ 4.800.000		€ 159.984	€ 300.000		€ 300.000	€ 4.500.000	€ 159.429
006	€ 6.000.000	01-08-25	S	2045	3,235%	€ 5.325.000		€ 168.624	€ 300.000		€ 300.000	€ 5.025.000	€ 167.007
Totaal	€ 24.500.000					€ 11.641.667	€ 0	€ 334.943	€ 1.058.333	€ 0	€ 1.058.333	€ 10.583.333	€ 331.916

Staat van opgenomen gelden 2029

GEMEENTE BRUNSSUM			STAAT VAN DE OPGENOMEN LANGLOPENDE GELDLENINGEN					BEGROTING 2029					
Nummer geldlening	Oorspronkelijk bedrag geldlening	Datum Raadsbesluit c.q. besluit B en W	O, S of R	Jaar laatste aflossing	Rente-percentage	Restantbedrag geldlening begin 2029	Bedrag opgenomen gelden 2029	Rente betaald in 2029	Aflossingen 2029	Extra aflossing 2029	Totaal aflossingen 2029 (11+12)	Restantbedrag geldlening eind 2029 (2-11)	Rente werkelijk betrekking hebbend op 2029
	1					2	3	10	11	12	13	14	15
Leningen banken													
001	€ 4.000.000	13-03-07	S	2027	4,340%	€ 0		€ 0	€ 0		€ 0	€ 0	€ 0
002	€ 2.500.000	03-02-09	S	2029	0,750%	€ 125.000		€ 938	€ 125.000		€ 125.000	€ 0	€ 83
003	€ 4.000.000	24-11-10	S	2030	-0,160%	€ 400.000		-€ 640	€ 200.000		€ 200.000	€ 200.000	-€ 607
004	€ 2.000.000	20-12-17	S	2032	0,813%	€ 533.333		€ 4.336	€ 133.333		€ 133.333	€ 400.000	€ 4.303
005	€ 6.000.000	11-12-23	S	2043	3,333%	€ 4.500.000		€ 149.985	€ 300.000		€ 300.000	€ 4.200.000	€ 149.430
006	€ 6.000.000	01-08-25	S	2045	3,235%	€ 5.025.000		€ 158.919	€ 300.000		€ 300.000	€ 4.725.000	€ 157.302
Totaal	€ 24.500.000					€ 10.583.333	€ 0	€ 313.538	€ 1.058.333	€ 0	€ 1.058.333	€ 9.525.000	€ 310.510

Staat van opgenomen gelden 2030

GEMEENTE BRUNSSUM			STAAT VAN DE OPGENOMEN LANGLOPENDE GELDLENINGEN					BEGROTING 2030					
Nummer geldlening	Oorspronkelijk bedrag geldlening	Datum Raadsbesluit c.q. besluit B en W	O, S of R	Jaar laatste aflossing	Rente-percentage	Restantbedrag geldlening begin 2030	Bedrag opgenomen gelden 2030	Rente betaald in 2030	Aflossingen 2030	Extra aflossing 2030	Totaal aflossingen 2030 (11+12)	Restantbedrag geldlening eind 2030 (2-11)	Rente werkelijk betrekking hebbend op 2030
	1					2	3	10	11	12	13	14	15
Leningen banken													
001	€ 4.000.000	13-03-07	S	2027	4,340%	€ 0		€ 0	€ 0		€ 0	€ 0	€ 0
002	€ 2.500.000	03-02-09	S	2029	0,750%	€ 0		€ 0	€ 0		€ 0	€ 0	€ 0
003	€ 4.000.000	24-11-10	S	2030	-0,160%	€ 200.000		-€ 321	€ 200.000		€ 200.000	€ 0	-€ 287
004	€ 2.000.000	20-12-17	S	2032	0,813%	€ 400.000		€ 3.252	€ 133.333		€ 133.333	€ 266.667	€ 3.219
005	€ 6.000.000	11-12-23	S	2043	3,333%	€ 4.200.000		€ 139.986	€ 300.000		€ 300.000	€ 3.900.000	€ 139.431
006	€ 6.000.000	01-08-25	S	2045	3,235%	€ 4.725.000		€ 149.214	€ 300.000		€ 300.000	€ 4.425.000	€ 147.597
Totaal	€ 24.500.000					€ 9.525.000	€ 0	€ 292.132	€ 933.333	€ 0	€ 933.333	€ 8.591.667	€ 289.959

Bijlage 4 Overzicht begrotingsevenwicht 2027-2030

Bedragen x € 1.000

Programma	Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029			Begroting 2030		
	Totaal	waarvan: inciden- teel	structu- reel	Totaal	waarvan: inciden- teel	structu- reel	Totaal	inciden- teel	structu- reel	Totaal	inciden- teel	structu- reel
Lasten												
Bestuur & burger	4.321	180	4.141	4.198	0	4.198	3.984	0	3.984	4.033	0	4.033
Veiligheid	3.858	0	3.858	3.887	0	3.887	3.912	0	3.912	3.907	0	3.907
Sociaal Domein	68.070	545	67.525	65.227	0	65.227	59.626	0	59.626	58.666	0	58.666
Volksgezondheid	1.947	0	1.947	1.946	0	1.946	1.946	0	1.946	1.945	0	1.945
Onderwijs & educatie	4.982	0	4.982	5.399	0	5.399	5.393	0	5.393	5.381	0	5.381
Verkeer, vervoer & waterstaat	4.452	0	4.452	4.515	0	4.515	4.662	0	4.662	4.632	0	4.632
Sport, cultuur & recreatie	8.673	-91	8.764	8.911	0	8.911	8.831	0	8.831	9.253	0	9.253
Mileu & duurzaamheid	10.333	0	10.333	9.533	0	9.533	9.712	0	9.712	10.088	0	10.088
Economie & toerisme	877	301	576	1.171	526	645	1.194	676	518	1.192	676	516
Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	8.494	4.766	3.728	5.571	1.878	3.693	6.787	2.805	3.982	6.545	2.588	3.957
Totaal lasten programma's	116.006	5.701	110.305	110.357	2.404	107.953	106.047	3.482	102.566	105.642	3.264	102.378
Baten												
Bestuur & burger	677	0	677	585	0	585	375	0	375	258	0	258
Veiligheid	19	0	19	19	0	19	19	0	19	19	0	19
Sociaal Domein	14.914	0	14.914	15.017	0	15.017	15.018	0	15.018	15.025	0	15.025
Volksgezondheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onderwijs & educatie	2.410	0	2.410	2.410	0	2.410	2.410	0	2.410	2.410	0	2.410
Verkeer, vervoer & waterstaat	198	0	198	198	0	198	198	0	198	198	0	198
Sport, cultuur & recreatie	586	-211	797	816	0	816	816	0	816	816	0	816
Mileu & duurzaamheid	11.344	0	11.344	11.648	0	11.648	11.867	0	11.867	12.309	0	12.309
Economie & toerisme	277	0	277	380	0	380	254	0	254	254	0	254
Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	6.123	5.543	579	2.154	1.791	363	1.687	1.543	145	2.861	2.374	487
Totaal baten programma's	36.548	5.333	31.215	33.226	1.791	31.435	32.645	1.543	31.102	34.151	2.374	31.777
Saldo van baten en lasten programma's	-79.458	-368	-79.089	-77.131	-613	-76.518	-73.403	-1.939	-71.464	-71.492	-890	-70.601
Lasten												
Algemeen dekkingsmiddel	2.104	1.237	867	798	90	708	2.951	0	2.951	2.955	0	2.955
Overhead	18.063	319	17.744	17.734	0	17.734	17.465	0	17.465	17.444	0	17.444
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien (XT-08)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten diverse	20.167	1.556	18.611	18.532	90	18.442	20.416	0	20.416	20.399	0	20.399
Baten												
Algemeen dekkingsmiddel	97.431	1.052	96.379	93.410	0	93.410	91.522	0	91.522	92.446	0	92.446
Overhead	861	0	861	861	0	861	861	0	861	861	0	861
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien (XT-08)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten diverse	98.292	1.052	97.239	94.271	0	94.271	92.383	0	92.383	93.306	0	93.306
Saldo van diverse	78.125	-504	78.629	75.739	-90	75.829	71.967	0	71.967	72.907	0	72.907
Totaal saldo van de programma's en diverse	-1.333	-872	-461	-1.392	-703	-689	-1.436	-1.939	503	1.415	-890	2.306
Stortingen in reserves	-692	0	-692	-795	0	-795	-1.111	0	-1.111	-1.090	0	-1.090
Onttrekkingen aan reserves	2.148	470	1.678	2.187	270	1.917	3.160	1.600	1.560	2.121	210	1.911
Stortingen en onttrekkingen aan reserves	1.457	470	987	1.392	270	1.122	2.049	1.600	449	1.031	210	821
Geraamd resultaat	123	-402	526	0	-433	433	614	-339	952	2.446	-680	3.127
Totaal structurele lasten			129.607			127.190			124.093			123.867
Totaal structurele baten			130.133			127.623			125.045			126.994
Structurele baten -/- structurele lasten			526			433			952			3.127

Bijlage 5 Overzicht baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Programma		S/I	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten	1 Bestuur & Burger	S	4.119	4.141	4.198	3.984	4.033
		I	80	180	-	-	-
	2 Veiligheid	S	3.674	3.858	3.887	3.912	3.907
		I	69	-	-	-	-
	3 Sociaal Domein	S	66.003	67.525	65.227	59.626	58.666
		I	125	545	-	-	-
	4 Volksgezondheid	S	1.819	1.947	1.946	1.946	1.945
		I	24	-	-	-	-
	5 Onderwijs & educatie	S	4.922	4.982	5.399	5.393	5.381
		I	-	-	-	-	-
	6 Verkeer, vervoer & waterstaat	S	4.282	4.452	4.515	4.662	4.632
		I	-	-	-	-	-
	7 Sport, cultuur & recreatie	S	7.899	8.764	8.911	8.831	9.253
		I	160	-91	-	-	-
	8 Milieu & duurzaamheid	S	8.109	10.333	9.533	9.712	10.088
		I	-	-	-	-	-
	9 Economie & toerisme	S	986	576	645	518	516
		I	84	301	526	676	676
	10 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	S	2.972	3.728	3.693	3.982	3.957
		I	397	480	276	1.606	214
	GreX	I	3.624	4.286	1.602	1.200	2.374
	11 Algemene Dekkingsmiddelen *)	S	19.207	18.611	18.442	20.416	20.399
		I	151	1.556	90	-	-
Totaal lasten (excl. Reserves)			128.706	136.173	128.889	126.463	126.042
Baten	1 Bestuur & burger	S	593	677	585	375	258
		I	-	-	-	-	-
	2 Veiligheid	S	19	19	19	19	19
		I	-	-	-	-	-
	3 Sociaal Domein	S	13.601	14.914	15.017	15.018	15.025
		I	79	-	-	-	-
	4 Volksgezondheid	S	44	-	-	-	-
		I	120	-	-	-	-
	5 Onderwijs & educatie	S	2.360	2.410	2.410	2.410	2.410
		I	-	-	-	-	-
	6 Verkeer, vervoer & waterstaat	S	195	198	198	198	198
		I	-	-	-	-	-
	7 Sport, cultuur & recreatie	S	662	797	816	816	816
		I	38	-211	-	-	-
	8 Milieu & duurzaamheid	S	9.750	11.344	11.648	11.867	12.309
		I	-	-	-	-	-
	9 Economie & toerisme	S	236	277	380	254	254
		I	22	-	-	-	-
	10 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	S	777	579	363	145	487
		I	-	1.257	189	343	-
	GreX	I	3.624	4.286	1.602	1.200	2.374
	11 Algemene Dekkingsmiddelen *)	S	94.273	97.239	94.271	92.383	93.306
		I	558	1.052	-	-	-
Totaal baten (excl. Reserves)			126.951	134.840	127.497	125.028	127.457
	Stortingen in reserves	S	-873	-692	-795	-1.111	-1.090
		I	-	-	-	-	-
	Onttrekkingen aan reserves	S	1.172	1.678	1.917	1.560	1.911
		I	1.456	470	270	1.600	210
Saldo stortingen en onttrekkingen aan reserves			1.755	1.457	1.392	2.049	1.031
Eindtotaal (minu's voordeel)			-	123	0	614	2.446
	Totaal lasten	S	129.579	136.865	129.684	127.574	127.132
	Totaal baten	S	129.579	136.988	129.684	128.188	129.578
	baten -/- lasten		-	123	0	614	2.446

*) exclusief taakveld reserves

Bijlage 6 Overzicht incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele baten en lasten		Progr	TV	2027	2028	2029	2030
LASTEN							
1	B&W Toevoeging naar voorzieningen	1	XT-01	€ 100.000			
2	Herijking Sociaal Domein	3	XT-61	€ 45.000			
3	Leader subsidie programma voor kleinschalige initiatieven ten behoeve van het behoud of herstel van activiteiten met culturele, landschappelijke of recreatieve waarde	7	XT-57	€ 60.000			
4	Externe inhuur F&C	11	XT-04	€ 250.000			
5	Koersvast Begroten	11	XT-08	€ 180.000	€ 90.000		
6	Hervormingsagenda Jeugd	3	XT-622	€ 500.000			
7	Inzet extra jeugdboa's	11	XT-04	€ 69.000			
8	Klimaatakkoord Rijk	11	XT-07	€ 1.057.387			
9	0,5 FTE Griffie schaal 10 raadscommunicatie	1	XT-01	€ 50.000			
9	Uitvoeringsbudget raadscommunicatie	1	XT-01	€ 30.000			
10	Zwembad de Bronspot	7	XT-52	€ -151.214			
11	Vorbereidingskosten Centrumplan	10	XT-82	€ 479.870	€ 275.670	€ 275.670	€ 214.410
12	Werkkapitaal Oostflank	9	XT-32	€ 301.050	€ 526.050	€ 676.050	€ 676.050
13	Cofinanciering Rumpenerstraat	10	XT-82			€ 1.330.000	
	Grondexploitaties uitgaven per jaar	10	XT-82	€ 3.355.103	€ 880.760	€ 132.328	€ 1.429.580
	Grondexploitaties overbrenging inkomsten naar balans	10	XT-82	€ 931.101	€ 721.285	€ 1.067.452	€ 944.446
	TOTAAL LASTEN			€ 7.257.297	€ 2.493.765	€ 3.481.500	€ 3.264.486
BATEN							
	Grondexploitaties inkomsten per jaar	10	XT-82	€ 3.355.103	€ 880.760	€ 132.328	€ 1.429.580
	Grondexploitaties overbrenging uitgaven naar balans	10	XT-82	€ 931.101	€ 721.285	€ 1.067.452	€ 944.446
8	Klimaatakkoord Rijk	11	XT-07	€ 1.052.451			
10	Zwembad de Bronspot	7	XT-52	€ -210.836			
13	Woonfonds Brunssum (realisatiestimulans)	10	XT-83	€ 1.141.000	€ 189.000	€ 343.000	
14	Legesinkomsten omgevingsvergunning	10	XT-83	€ 116.239			
	Dekking incidentele budgetten uit Bestemmingsreserve						
11	Vorbereidingskosten Centrumplan	11	XT-010	€ 470.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 210.000
	Dekking incidentele budgetten uit Algemene Reserve						
13	Cofinanciering Rumpenerstraat	11	XT-010			€ 1.330.000	
	TOTAAL BATEN			€ 6.855.058	€ 2.061.045	€ 3.142.780	€ 2.584.026
	SALDO			€ -402.239	€ -432.720	€ -338.720	€ -680.460

Toelichting incidentele baten en lasten

- Per 1 januari 2028 worden de pensioenen van politieke ambtsdragers overgedragen aan pensioenfonds ABP. Hier is nu een voorziening voor gevormd. Deze lasten worden nog in 2027 opgenomen om de voorziening in het betreffende jaar nog te actualiseren om deze gelden uit deze voorziening vervolgens over te dragen aan het ABP.
- Extra budget project herijking Sociaal Domein conform Raadsbesluit 202405571.
- Deze subsidie is bedoeld voor kleinschalige projecten die van belang zijn voor de regio en geïnitieerd worden vanuit de lokale gemeenschap.
- Extra inzet voor vervanging personeels- en salarisadministratiesysteem.
- Om de uitgangspunten voor de toekomst te borgen is een kwaliteitsslag van onze begroting nodig. Hiervoor zijn we in 2026 gestat met het project Koersvast Begroten, waarbij onze budgetten opnieuw opgebouwd worden. Het project loopt door tot 2028.

6. Vanuit extra rijksmiddelen Jeugdhulp wordt er tijdelijk budget ingezet voor de doelen Hervormingsagenda Jeugdhulp.
7. Binnen onze gemeente neemt de jeugd gerelateerde overlast sterk toe. Denk aan samenscholing, vernieling en onveiligheidsgevoelens bij bewoners. De huidige handhavingscapaciteit schiet tekort om hier tijdig en zichtbaar op te reageren. Een extra jeugdBOA maakt het mogelijk om:
 - preventief en aanspreekbaar aanwezig te zijn op straat;
 - sneller te signaleren bij risicogedrag onder jongeren;
 - overlastlocaties gericht aan te pakken;
 - de samenwerking met jongerenwerk, wijkteams en politie te versterken.Voor een periode van 2 jaar wordt er nu een JeugdBOA ingezet.
8. Vanaf het begrotingsjaar 2026 stelt het Rijk via het Gemeentefonds middelen ter beschikking voor de lokale uitvoering van de klimaat- en energietaken. Deze middelen vloeien voort uit de landelijke afspraken rondom het Klimaatakkoord en vervangen de eerdere Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE).
9. Er is voor de jaren 2024-2026 gestart met de pilot beleidsplan raadscommunicatie. Raadscommunicatie gaat om het vergroten van de bekendheid van het werk van de gemeenteraad in zijn geheel, het vergroten van de betrokkenheid van inwoners en ondernemers bij politieke besluitvorming en het informeren van de doelgroepen over het werk en de besluitvorming van de gemeenteraad. Hiervoor is er € 50.000 beschikbaar voor personele kosten en € 30.000 beschikbaar als werkbudget.
10. In verband met de renovatie zwembad de Bronspot zijn de kosten incidenteel afgeraamd in deze periode. Tijdens de renovatie worden er ook geen opbrengsten gerealiseerd. Deze opbrengsten zijn ook incidenteel afgeraamd.
11. Onder het “Centrumprogramma Ons Nieuwe Centrum” vallen de middelen die nodig zijn om de ambities uit Centrumprogramma Ons Nieuwe Centrum, fase 2 te vertalen naar concrete en uitvoerbare inspanningen en projecten. De bijbehorende bestemmingsreserve biedt hiervoor gedurende de programmaperiode de benodigde financiële dekking en ondersteunt daarmee de programmatische uitvoering van de doelen op het gebied van ruimtelijke kwaliteit, ontmoeting en beleving en het ondernemers- en vestigingsklimaat.
12. Ten behoeve van het project Oostflank is er incidenteel een werkbudget opgenomen voor de werkzaamheden Bontrup.
13. De Realisatiestimulans betreft een regeling van het Rijk bedoeld om de bouw van betaalbare woningen te stimuleren. In 2029 zal een bedrag uit de reserve worden onttrokken en ingezet.
14. Binnen de gemeente Brunssum zijn er diverse grote bouwprojecten in ontwikkeling. De jarenlange bevolkingskrimp is in onze regio omgebogen, er wordt weer volop gebouwd. Een ontwikkeling die zich naar verwachting ook in 2027 voortzet. Dit rechtvaardigt om ook voor 2027 de legesinkomsten incidenteel met € 116.239 bij te stellen.

Bijlage 7 Overzicht structurele stortingen en onttrekkingen aan reserves

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Stortingen in de reserves				
Storting reserve verkiezingen	€ 20.000	€ 90.000	€ 100.000	€ 100.000
Storting decentralisatie reserve onderwijs	€ 403.517	€ 578.552	€ 819.337	€ 819.372
Storting egalisatiereserve speeltoestellen	€ 101.000	€ 101.000	€ 101.000	€ 101.000
Storting reserve revitalisering landgraaf	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000
Storting reserve Bomenfonds	€ 4.500	€ 4.500	€ 4.500	€ 4.500
Storting reserve Palet	€ 16.015	€ 16.015	€ 16.015	€ -
Reserve ter dekking van kapitaallasten	€ 71.742	€ 66.788	€ 61.819	€ 57.139
Totaal van de geraamde toevoegingen aan reserves	€ 624.774	€ 864.855	€ 1.110.671	€ 1.090.011
Onttrekkingen uit de reserves				
Reserve ter dekking van kapitaallasten	€ -1.087.577	€ -1.558.086	€ -1.516.733	€ -1.521.919
Reserve verkiezingen	€ -60.000	€ -	€ -80.000	€ -80.000
Totaal van de geraamde onttrekkingen aan reserves	€ -1.147.577	€ -1.558.086	€ -1.596.733	€ -1.601.919

Bijlage 8 Meerjarig investeringsschema 2027-2030

Taakveld (TV)	Progr. nr.	TV nr.	Omschrijving	Afschr. termijn	Investeringsbedrag			
					2027	2028	2029	2030
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	3	XT-66	Vervanging rolstoelen	5 jr	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
			Totaal taakveld Maatwerkvoorzieningen (WMO)		€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Verkeer en vervoer	6	XT-21	Renovatie wegen (cf. MOP-OR 2022-2025)	40 jr	€ 2.620.000	€ 2.620.000	€ 2.620.000	€ 2.512.000
			Vervanging voertuigen/materieel onderdeel wegen/verkeer	8 jr	€ 57.500	€ 100.000	€ 92.500	€ 40.000
			Investerings mobiliteitsplan (2023-2032)	40 jr	€ 950.000	€ 950.000	€ 950.000	€ 950.000
			Totaal taakveld Verkeer en vervoer		€ 3.627.500	€ 3.670.000	€ 3.662.500	€ 3.502.000
Sportaccommodaties	7	XT-52	Sportpark Peerdendries, kunstgrasveld	10 jr			€ 650.000	
			Sportpark Klingelsberg, kunstgrasveld	10 jr			€ 650.000	
			Sportpark In de Struiken, kunstgrasveld	10 jr			€ 650.000	
			Totaal taakveld Sportaccommodaties		€ -	€ -	€ 1.950.000	€ -
Openbaar groen en recreatie	7	XT-57	Vervanging voertuigen/materieel Plantsoenen	8 jr	€ -	€ 115.000	€ -	€ 40.000
			Schutterspark, uitvoeringsprogramma	div	€ 160.798	€ 513.264	€ 333.815	€ 1.040.691
			Vervanging Speeltoestellen Speeltuinen	10 jr	€ 17.929	€ 59.126	€ 8.104	€ 32.399
			Vervanging Speeltoestellen Openbare Ruimte	10 jr	€ 187.067	€ 166.032	€ 77.248	€ 269.342
			Totaal taakveld Openbaar groen en recreatie		€ 365.794	€ 853.422	€ 419.167	€ 1.382.432
Riolering	8	XT-72	Vervanging voertuigen/materieel riolering	8 jr		€ 40.000		
			Vervangingsinvestering riolering cnfrm BRP	60 jr	€ 2.171.900	€ 2.242.007	€ 2.313.262	€ 2.385.785
			Investerings maatregelen wateroverlast locaties	60 jr	€ 1.059.100	€ 1.059.100	€ 1.059.100	€ 1.059.100
			Totaal taakveld Riolering		€ 3.231.000	€ 3.341.107	€ 3.372.362	€ 3.444.885
Begraafplaats	8	XT-75	Vervanging voertuigen/materieel begraafplaats	8 jr				
			Totaal taakveld Begraafplaats		€ -	€ -	€ -	€ -
Overhead	11	XT-04	Vervangingsinvesteringen ICT/automatisering	4 jr	€ 240.000	€ 240.000	€ 240.000	€ 240.000
			Totaal taakveld Overhead		€ 240.000	€ 240.000	€ 240.000	€ 240.000
			Totale investeringen periode 2027-2030		€ 7.664.294	€ 8.304.529	€ 9.844.029	€ 8.769.317

Bijlage 9 Overzicht wettelijke indicatoren

Naam wettelijke indicator	Eenheid	Brunssum		
		Rekening 2025	Begroting 2025	Begroting 2026
Formatie	Fte per 1000 inwoners	9,21	9,07	9,01
Bezetting	Fte per 1000 inwoners	9,34	9,39	8,94
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 914	€ 1.022	€ 1.060
Externe inhuur	Kosten als % totale loonsom + totale kosten externen	10,8%	2,7%	2,6%
Overhead	% van totale lasten	8,3%	11,9%	12,3%

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Naam wettelijke indicator	Eenheid	Brunssum	Nederland	Peildatum
Verwijzingen Halt (per 10.000 jongeren)	Aantal per 10.000 jongeren	190	100	2025
Totaal misdrijven (per 10.000 inwoners)	Aantal per 10.000 inwoners	117,90	107,55	1e kwartaal 2026

Naam wettelijke indicator	Eenheid	Brunssum	Nederland	Peildatum
Absoluut verzuim	Per 1.000 leerlingen	8,6	6,7	2024
Relatief verzuim	Per 1.000 leerlingen	31	28	2024
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	3,2%	2,3%	2024

Naam wettelijke indicator	Eenheid	Brunssum	Nederland	Peildatum
Aantal banen	Aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	506	850,2	2024
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	1%	1%	2023
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar dat in gezin met bijstandsuitkering leeft	7%	6%	2024
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. van de beroepsbevolking	66,4%	73,2%	2025
Werkloosheid	% werklozen	3,7%	3,9%	2025
Bijstandsuitkeringen	Per 10.000 inwoners	316	281,2	2025
Aantal lopende re-integratie voorzieningen	Per 10.000 inwoners 15-64 jaar	285,4	203,1	2024
Jongeren met jeugdhulp	% aandeel jongeren tot 18 jaar	18%	13,7%	2025
Jongeren met jeugdbescherming	% aandeel jongeren tot 18 jaar	1,3%	1,0%	2025
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren 12 tot 23 jaar	0,4%	0,4%	2025
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Aantal per 10.000 inwoners	1.210	720	2025

Naam wettelijke Indicator	Eenheid	Brunssum	Nederland	Peildatum
Niet sporters	%	50,7%	42,5%	2024

Naam wettelijke Indicator	Eenheid	Brunssum	Nederland	Peildatum
Omvang huishoudelijk restafval	Kg per inwoner	135	148	2024
Grof huishoudelijk restafval	Kg per inwoner	10	28	2024
GFT afval	Kg per inwoner	121	92	2024
Hernieuwbare elektriciteit	%	20,7%	42,5%	2024

Naam wettelijke Indicator	Eenheid	Brunssum	Nederland	Peildatum
Funciemenging	%	37,0%	54,5%	2024
Vestigingen (van bedrijven)	Per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar	126,7	191,4	2024

Naam wettelijke Indicator	Eenheid	Brunssum	Nederland	Peildatum
Gemiddelde WOZ-waarde	Duizend euro	265	439	2026
Nieuwgebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	0,8	8,4	2024
Demografische druk	%	80,8%	71,3%	2026
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens	In Euro's	€ 1.011	€ 993	2026
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens	In Euro's	€ 1.066	€ 1.091	2026

Bijlage 10 Opbouwtablel algemene uitkering 2027-2030

Opbouwtablel algemene uitkering 2027-2030				
	2027	2028	2029	2030
Onderdeel A - Inkomstenmaatstaven				
1c Waarde niet-woningen eigenaren	-972.417	-972.417	-972.417	-972.417
1f Waarde niet-woningen gebruikers	-672.280	-672.280	-672.280	-672.280
1a Waarde woningen eigenaren	-2.777.926	-2.777.926	-2.777.926	-2.777.926
Subtotaal	-4.422.623	-4.422.623	-4.422.623	-4.422.623
Onderdeel B - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is				
Subtotaal	52.059.205	50.114.771	49.070.330	49.457.724
Onderdeel C - Uitkeringsfactor (uf)				
Uitkeringsfactor	1,549	1,556	1,562	1,581
Subtotaal (B x C (=uf))	80.639.709	77.978.584	76.647.855	78.192.662
Onderdeel E - Integratie- en decentralisatieuitkeringen waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is				
170 Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (DU)	81.233	81.233	81.233	81.233
205 Voorschoolse voorziening peuters (DU)	38.952	38.952	38.952	38.952
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	132.861	132.861	132.861	132.861
393 Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU)	3.805	3.000	n.v.t.	n.v.t.
421 Extra capaciteit BOA's (DU)	33.489	33.489	33.489	33.489
435 Antidiscriminatie voorzieningen (DU)	3.815	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
441 Wet betaalbare huur (DU)	18.102	14.803	12.347	11.731
478 Impulsbudget sociale infrastructuur (DU)	89.247	89.247	89.247	89.247
487 Impulsbudget sociale iinfrastructuur (DU)	1.057.387	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
492 Overheidsbrede Dienstverlening (DU)	28.429	28.429	28.429	28.429
526 Re-integratiedienstverlening gericht op jongeren (DU)	16.266	16.266	16.266	20.333
Subtotaal	1.503.586	438.280	432.824	436.275
Onderdeel F - 3 D's in het sociaal domein				
260 Participatie (IU)	9.911.228	9.396.182	8.858.920	8.231.451
Subtotaal	9.911.228	9.396.182	8.858.920	8.231.451
Onderdeel G - Aanvullingen van de gebruiker				
Gemeenteposten:				
Stelpost BTW-compensatiefonds (BCF)	350.000	350.000	350.000	350.000
	350.000	350.000	350.000	350.000
Subtotaal (B x C (=uf))	87.981.900	83.740.423	81.866.976	82.787.765

Bijlage 11 Overige besparingen

Bedragen x € 1.000

Overige besparingsmaatregelen	2027	2028	2029	2030
Versoberen budget rechtsbescherming minder externe inhuur	27	27	27	27
Versoberen budget kennisoverdracht pensioen	25	25	25	25
Beoordelen langdurige onderhoudscontracten en opnieuw aanbesteden informatiesystemen	20	40	50	60
Efficiëntievoordeel door digitalisering P&O-processen	0	22	22	22
Verhogen leges omgevingsvergunningen	10	10	10	10
Kostenverhaal bij projecten derden	10	10	10	10
Terug dringen faciliterende voorzieningen bedrijfsvoering	12	12	12	12
Totaal overige besparingsmaatregelen	104	146	156	166

Bijlage 12 Afkortingenlijst

AB	Algemeen Bestuur
ADV	Anti Discriminatie Voorziening
AED	Automatische Externe Defibrillator
AFBK	Algemene en Financiële Beleidsmatige Kaders
Afd.	Afdeling
Aj	Arbeidsjaren
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
Art.	Artikel
AVA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AWACS	Airborne Early Warning & Control System
B&W	Burgemeester en Wethouders
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBZ	Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BIE	Bouwgronden in exploitatie
Bijv.	Bijvoorbeeld
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BOR	Beheer Openbare Ruimte
BRP (1)	Basis Registratie Personen
BRP (2)	Basis Rioleringsplan
BsGW	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten (Wet BUIG).
B.V.	Besloten vennootschap
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CMWW	Centrum voor Maatschappelijk Werk en Welzijnswerk Brunssum-Beekdaelen
CPI	Consumenten Prijs Index
c.q.	Casu quo
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
DB	Dagelijks Bestuur
d.d.	de dato
Diftar	Gedifferentieerd tarief
Div.	Diversen
d.m.v.	Door middel van
e.a.	En andere
e.e.a.	Een en ander
e.d.	En dergelijke
e.o.	En omstreken
EMU	Europese en Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
Etc.	Et cetera
evt.	Eventueel
Fte	Fulltime-equivalent
FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet fido)

GEO	Geografische Informatie
Gft	Groente, fruit- en tuinafval
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GreX	Grondexploitatie
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GTD	Gemeentelijke Technische Dienst
HGH	Het Gegevenshuis
HR	Human Resources
HRM	Human Resources Management
IBA	Internationale Bau Ausstellung
i.c.	In casu
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IDO	Informatiepunt Digitale Overheid
IKC	Integraal Kind Centrum
Incl.	Inclusief
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze Zelfstandigen
ISD BOL	Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum Landgraaf
i.s.m.	In samenwerking met
i.v.m.	In verband met
KBL	Kredietbank Limburg
KLC	Kwaliteit Limburgse centra
Km/u	Kilometer per uur
KVO	Keurmerk Veilig Ondernemen
LAA	Landelijke Aanpak Adreskwaliteit
LEA	Lokaal Educatieve Agenda
LED	Licht Emitterende Diode
LTCB	Lawntennisclub Brunssum
LVO	Limburgs Voortgezet Onderwijs
m.a.w.	Met andere woorden
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
m.b.t.	Met betrekking tot
MIP	Meerjaren investeringsplan
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
MMA	Meld Misdaad Anoniem
m.u.v.	Met uitzondering van
MOP-OR	Meerjarig Onderhoudsplan Openbare Ruimte
MP	Masterplan
MPG	Meerjaren Perspectief Grondexploitaties
N.a.v.	Naar aanleiding van
NAVO	Noord-Atlantische Verdragsorganisatie
NEN	Nederlandse norm
Nr.	Nummer
N.V.	Naamloze vennootschap
NSvV	Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde
o.a.	Onder andere

o.b.v.	Op basis van
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
OR	Ondernemingsraad
Ov.	Overige
OV	Openbaar Vervoer
OW	Omgevingswet
OZB	Onroerende Zaak Belasting
OZBE	Onroerende Zaak Belasting Eigenaar
OZBG	Onroerend Zaak Belasting Gebruiker
OZL	Oostelijk Zuid-Limburg
P&C	Planning & Control
P&O	Personeel en organisatie
PALET	Parkstad Limburg Energie Transitie
Pgb	Persoonsgebonden budget
PIT	Parkstad IT-samenwerking
PMD	Plastic, Metaal, Drinkpakken
PO	Primair onderwijs
POC	Percentage of completion
POI	Point Of Interest
PR	Public relations
Progr.	Programma
PW	Participatiewet
Rd4	Regionale reinigingsdienst
RIEC	Regionaal Informatie en Expertise Centrum
RO	Ruimtelijke Ordening
ROVL	Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Limburg
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
SiSa	Single information, Single audit
SMK	Stichting Muziekschool Kerkrade
SOBB	Stichting Openbare Bibliotheek Brunssum
SPUK	Specifieke Uitkering Stimulering Sport
SUMP	Sustainable Mobility Plans
SV	Sportvereniging
SVBBL	(gemeenten) Simpelveld, Voerendaal, Beekdaelen, Brunssum, Landgraaf
SW	Sociale Werkvoorziening
t.a.v.	Ter attentie van
t.b.v.	Ten behoeve van
t.g.v.	Ten gevolge van
t.l.v.	Ten laste van
t.o.v.	Ten opzichte van
t.w.v.	Ter waarde van
UWV	Uitkeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VGRP	Verbeterd Gemeentelijk Rioleringsplan
VIC	Verbijzonderde interne controle
VJB	Voorjaarsbrief
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VOP	Voetgangersoversteekplaats
VRI	Verkeersregelinstallatie
VRZL	Veiligheidsregio Zuid-Limburg
VSV	(Bureau) Voortijdig Schoolverlaten

VTH	Veiligheid, Toezicht en Handhaving
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WBL	Waterschapsbedrijf Limburg
WDO	Wet Digitale overheid
Wep	Wet Elektronisch Publiceren
WGR	Wet gemeenschappelijke regelingen
WGS	Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening
Wibon	Wet Informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken
Wkb	Wet kwaliteitsborging
Wmebv	Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk verkeer
WML	Watermaatschappij Limburg
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Woo	Wet open overheid
WOZ	wet Waardering Onroerende Zaken
WOZL	Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg
WPG	Wet Publieke Gezondheid
WPL	Welzijnsgroep Parkstad Limburg
WSP	Werkgeversservicepunt Parkstad
WsW	Wet sociale Werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
zgn	Zogenaamde
ZL	Zuid-Limburg
ZZP	Zelfstandige zonder personeel